

مجموعه زهدیه

11961

دار المعلمین

M.Ü.İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi
Fen Edebiyat Koleksiyonu

* F 0 2 8 5 4 *

المحمدية الهدية في أحكام الدين

جزء أول

عبادات بدنية ومالية دأر مسائل حاويدر

أثر

السيد احمد زهري

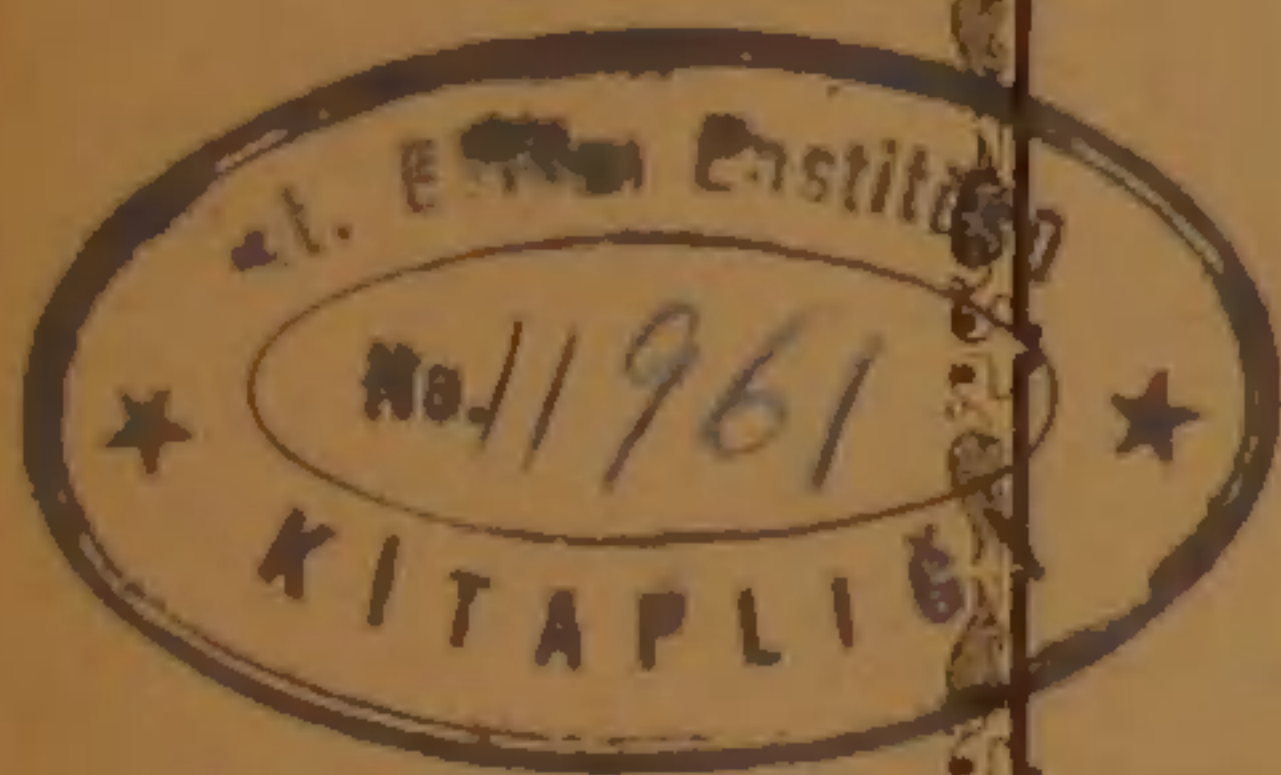

فتواخانه نك نظر تدقيقندن كچورلد كد نصكره معارف نظارتك
رخصتنامه رسميسيله طبع اولمش وهر حقى صاحب اثره
عائد بولمشد

در سعادت

(مطبعة عثمانية)

١٣١١

تعظیلات و تسلیمات کافیہ انجم تابان هدایت اولان آل واصحاب
کرامت مآب حضراتہ الیقدرکہ جهاد اکبر واصفرده اهتمام
نامدن صکره اجتہاد اصول وفروع اسلامیه بذل مساعیء مالا کلام
وتحریرک اقدام اقدام ایله اعلام شریعت غرابی اعلا واحکام
ایتملدر . رضوان الله تعالی علیهم اجمعین .

رونق بخش اریکه معالی پیرایه سلطنت . شرف افزای مقام عظمت
انعام خلافت . حامی اعظم دین ودولت . ظل ظلیل رب عزت .
وکیل نبی صاحب شریعت . ولی نعمت بی متمز شهریار
مکارم خصلت . شهنشاه عادل . بی معادل و بی مدانی . غازی سلطان
﴿بسمحمد﴾ خان نانی . خلد الله سلطنته و خلافتہ الی آخر الدوران .

افدمنر حضرتلرینک مغبوط اعصار وازمان اولان عصر عالیء
ملوکانه لرنده انوارانواع فون ومعرفت آنا فنا اماره دایره ترقی
ووسعت ایتمکده اولدینی گی ذات قدسیات صفات خلافتناهیله لرینک
من عند الله متصف و مجبول بیورلد قلمی کمال تقوای دیانت احتوای
ملوکانه لرلی اقتضای عالیسنجه ممالک محروسه شاهانه لرینک هر جهتده
علوم دینیہ نک دخی تمام انتشار و تعمی بالخاصه مطلوب معالی مصحوب
شهنشاهیلری اوله رق بویولده صرف اوله جق مساعیء خالصانه نک
افکار کرامت آثار تاجداریلرینک موافق اوله جق خصوصاتدن
اولدینی امر مسلم بولمسنه واحکام منیقه فقهیه واسطه بلاغ دین مبین
اولان لسان بدیع الیسان عربده انواع صور مکمله ده مضبوط
ومدوّن اولوب بلاد عثمانیه ده بیتشان علمای اعلامک ﴿نورالله
تعالی مضاجعهم﴾ هم برگزیده لريله بونلردن ترجمه صورتيله

المجموعه الزهدیه

فی الاحکام الدینیة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمد و ثنای لایحضا ذات اجل واعلاسی اشباه ونظایردن منزہ
اولان ربمز واجب الوجود مطلق ومعبود بالحق حضرتلرینک
مخصوصدرکہ زبده الحقایق اولان نوع انسانی جوهره نیره عقل
ایله ممتاز واکتحال علم وعمل ایله تسویر ابصار ایدنلری بدایه
ونهایه ده کتر لایفزی عنایات ونجلیات ربایه سندن انتشار ایدن درر
غیر سعادتله سرافراز بیورمشدر . جلّ جلاله وعم نواله .
صلوات ونجیات زاکیه حبیب محترم خدای متعال ومحرم حرمسرای
ازل ولا یزال اولان پیغمبر شفاعت پرورمن محمد المصطفی
حضرتلرینک احرا درکہ جانب جلیل جناب اقدسدن عبادالله مبالغ
دین مبین وبرنج مختار ردّ محسار ایله وقایه وهدایه منزہ کافی
واضع شرع متین اولمشدر . صلی الله تعالی علیه وسلم .

ترجحه ده دخي پك چوق مؤلفات و آثار زينت ساز ايا دى اعتبار اولمش ايسه ده اشبو مؤلفات تركيه نك بر قسمى عسير الضبط اوله جق قدر مطول و قسم ديگر يده بيلنمى لازم كلان مسائلى احاطه ايدمه جك مرتبه مختصر اولقله برابر تركه من لسان و مكان اعتباريله تحولات كونا كونه او غرايه رق برايكى عصر اول يازلمش اثر لر شمدى حسن تفهمه خلل ويره جك كلمات و تعبيرات متروك دن خالى كور نمانسه مبنى فقه شريفدن كمسه نك و قوفدن مستغنى اوله ميه جنى احكامى يعنى امر دينه تعلق ايدن عبادات و امر دنيايه عائد معاملاتدن بعض اقسامى حاوى و مطالعه ايدمه جك اخوان دينك سهولتله استفاده لرينه خدمت ايدمه جك يولده عبارته جه ممكن اولديغى قدر تكلفدن و افاده جه تطويل و تعقيد دن عارى اولق اوزره كتب موجوده فقهيه دن اخذ و التقاط ايله بر اثر تدوينى آرزوى خالصانه سيله مستعينا بتوفيقه الكريم وضع خامه عجز جامه يه مبادرت و حصوله كلان اشبو رساله يي **المجموعه الزهديه** . فى الاحكام الدينية **اسميله** توسيمه مئارت ايلدم .

مطالعه سندن معلوم اوله جنى و جهله قدورى و درّ مختار و درر و مانقى و حلى و بونلرك شروح و حواشيسى و امثالى كتب معتبره اساس اتخاذا و انه رق علم فقهك مفتى به . صحيح . اصح . احوط . اظهر . شبه . اولان مسائلندن جمع و ترتيب ايديلوب متعلق اولدقلىرى مباحث اعتباريله متعدد كتابه و بونلرده برخيلى ابوابه تقسيم ايله ايجابنه گوره آيات بينات و احاديث هدايت غايات . مقام استدلالده زيور سطور تسطير و بعض مسائلده ايضاحى مقتضى علل موجب على وجه الاختصار ايراد و تزبير و مسائل مضبوطه نك كمال صحتى امرنده بر گونه تردده محل قالماسق و مطالعه ايدن اخوان دين آرزو

ايتدكلىرى صورته امهات كتبه مراجعتله توسيع دائره علم و يقين ايتك ايجون ماخذ اصليه يگان يگان ارانه و تحرير اولمش و نه قدر ساده يازلسه اصطلاحات شرعيه ايله بعض لغات . مطلقا توضيحه محتاج اولدقلىردن آنلر كده مشتمل اولدقلىرى معانى . ذيل صحايفده بيان قلنمشدر .

من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين حديث شريفنك متضمن اولديغى خير جزيله مظهر اولان ذوات فخامك مؤلفات جليله لرندن الك الزم اولان اقسام مهمه سنى صره سيله على طريق الايجاز جمع و نشره دلالت . اجرينه نائليتى اخص آمال اتخاذايله تشبث ايلديكم اشبو امر جسيم . استطاعت كلييه موقوف و بوبابده هر جهته بضاعه سزلكم معلوم و معروف ايسه ده خلوص نيته مقرون و معطوف بولنان اعمال و مساعدده مددرس كافى و وافي اولان توفيق جناب رب كريمه استنادم سيديه بعونه تعالى پذيراي حسن ختام اوله رق موقع انتشاره وضع اولنان و عبادات بدنيه و ماليه يه عائد احكامى مشتمل بولنان اشبو جزؤ اول مثللو بعض معاملاتدن باحث اولان جزؤ نائينك دخي حسن ايكالنه موفقيتمى حضرت موفق الامور اولان خداى متعال حضرت تلىرينك الطاف و عنايات جايلاه آلهيه سندن استدعا و استرحام ايلرم .

محتويات مجموعه بروجه معروض كاملا كتب معتبره فقهيه دن مأخوذ و منقول اولديغندن اساس مسائلجه بر گونه ياكشلىق وقوع بولماسنه اعتنا ايدلمش ايسه ده قلت استطاعه و سرمايه دن ناشى افاده و عبارته جه بر طاقم نقايص اكك اوليه جغندن بونلرك عفوئى اماله نظر ايدمه جك ارباب عرفان و كالدن خاصه تمنى ايدرم .

شواثر خیره بوعبد عاجزه الٰه برنجی سائق و مشوق . ولی نعمت
بی منت اعظمی ولی نعمت عالم اقدم من حضرت تیرینک افکار مکارم
آثار شهنشاهیله موافق خدمت . امرجیلی اولغله بودولت
معظمه عثمانیه نك باعث سعادت حال واستقبالی وعامه رعایا و برایانك
كافل رفاهیت بالی اولان ذات شوكت سمات خلافتناهیله برینك كمال
صحت وعافیتله مادام النهار واللیل شرف پیرای اریكه مهابت
واجلال اولملری دعای واجب الاداسنی كه - لسان و وجدان
صدق بیان مملوكانه مك ورد فاخر دائمیسیدر - بوراده دخی كمال
تعظیم وتوقیر ایله تكرار علی التكرار زیور زبان تذكار ایلم .

السید احمد زهدی
ابن السید الحاج محمد رفعت
غفر الله ذنوبهما

مقدمه

هر علمك طالبنه بیانمی موجب بصیرت اولان مبادی اوندرك *
بونلرده او علمك اسمی . تعریفی . موضوعی . مأخذی . غایتی .
واضعی . مسائلی . حكمی . شرف و فضیلتی . نسبتی در .
شو حالده بیانی صد دنده بولندیغمر علمك اسمی فقه اولوب
تعریف و سائر مبادی بی بوجه آتی ذكر اولنور شویله كه : فقه
لغته باب رابعدن مطلقا بر شیئی بیلوب فهم ایتك دیمك اولوب
بعده باب خامسدن شریعت مطهره به علم و معرفت حاصل ایله مك
معناسنده استعمال اولمش و عند الاصولین ادله تفصیلیه دن
مكتسب اوله رق احكام شرعیه فرعیه به متعلق علمه اصطلاح
اولمشدره بوكا نظراً عند الاصولین فقیه . لفظك مجتهد اطلاق
حقیقت و مسائلی حفظ ایدن مقلده اطلاق مجاز و عند الفقهاء
اطلاق ثانی حقیقتدر . فقه . فقهائ زنده احكام شرعیه فرعیه بی
كرك دلائله كرك بلا ادله حفظ ایتك معناسنه اولوب لا اقل اوج
حكم شرعی فرعی بی حفظ ایدنه فقیه اطلاق اولنور . ارباب حقیقه
كوره علم ایله عمل یئنی جمعدن عبارت اولدیغدن انلك غندنده فقیه .
دنیا دن معرض و آخرته راغب و كندی عیوبی بصیر و عبادته

مداوم اولاندر . فقهك موضوعی یعنی كندوده اعراض ذاتیه سندن
 بحث اولنان شی . ثبوتاً و یا سلباً عبد مكلفك فعلیدركه بوده ایکی
 قسم اولوب بری واجب و حرام کی کندیسيله تکلیف و الزام
 ثابت اولان فعلدر . دیگرى مباح و مندوب کی کندوسيله تکلیف
 ثابت اولیان فعلدر . بنابرین مكلفك غیرینك فعلی علم فقهك
 موضوعندن اولمدی . اما صبی و مجنون و بهائمك اتلاف ایتدکاری
 شیلرك تضمینيله اولان تکلیف آنلرك فعللرینه عائد اولیوب بلکه
 ولیلريله صاحبلرینه راجع اولدیغندن بومثللو مسائل فقهیه دن
 بحث دخی افعال مكلفیندن بحث دیمك اولغله علم فقهه داخل اولمش
 اولور . فقهك مأخذی كتاب و سنت و اجماع امت و قیاسدر .
 كتابدن مقصد قرآن عظیم الشان . وسندن رسول اکرم و نبی
 محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اقدمز حضر تلرینك اقوال و افعال
 شریفه و تقریرات منیفه حکمت بیانلریدر . اصحاب گزین
 ﴿ رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ﴾ حضرتلرك اقوال فصاحت
 اشماللری سنت سنیه یه تابعدر . اصحاب کرام کی مسائل دینیه ده
 اجتهاد و اتفاقلرینه اعتماد اولنان ذوات فخامك اتحاد و اجماعلرینه
 اجماع امت و كتاب و سنت و اجماعدن اخذ و استخراج اولنان
 احکام دینیه یه غیرى برشیئ قیاس ایتمكه ﴿ قیاس فقها ﴾ دینلمشدر .
 برشیئ قیاسده مقیس علیهمه موجود اولان علتك مقیسده دخی
 موجودتی معتبردر . كتابدن اولان قیاسه اهل اصولك دلالت نص
 بحثده ایراد ایتمش اولدقلری آیت کریمه مثال اوله بیلوركه اَسْتَعِذُ
 بِاللّٰهِ وَلَا تَقْلَلُ لَهَا آفٌ ﴿ نظم جلیلی آبوینه قارشو ﴾ ﴿ آف ﴾
 دیوار فحرت اظهارندن بزی نهی ایتمكه اولدنی حالدیه ضرب و شتم

کی ایذا آندن اولویسته منع و تحریم ایلمکده اولغله ضرب و شتمك
 حرمتی نص آیتده اولان حرمت تضجره قیاساً ثابت اولمشدر .
 سندن اولان قیاس مثلاً نخودك بر اولچكنی ایکی اولچكه بیعك
 حرمتی ﴿ الْحِنْطَةُ بِالْحِنْطَةِ مِثْلًا يَّمْلُ يَدًا بِيَدٍ وَالْفَضْلُ رِبًا ﴾
 حدیث شریفی ایله حرمتی ثابت اولان برصاع بغدادیه ایکی صاع
 بغدادی بیعك حرمتیه قیاس کیدر . اجماعاً اولان قیاس . فقها
 حضرتلرك حرمت مصاهره ده و طیء حرامی و طیء حلاله یعنی
 برکسه زنا ایتدیکی مرأهك اناسنی نکاح ایتمك حرمتی استفراس
 ایلدیکی جاریه سنك اناسنی نکاحك حرمتیه قیاسلری کیدر . شو
 مسئله ده مقیس علیهمه کی حرمت . اجماعله ثابتدر . زیرا بوبابده
 مخصوصاً نص اولیوب انحق نص شریف . امهات نساء حقنده در .
 مقیس علیه ایله مقیسده وجودی معتبر اولان علت . امثله ثلثه
 محررهك هر برنده موجوددر .

علم فقهك علت غائییه سی سعادت دارینه نائل اولمقددر چونكه بونك
 اهلی دنیاده عزیز و محترم و دار عقباده متمم انواع نعم اولور .
 علم فقهك واضعی امام اعظم حضر تلریدر . فقهك مسائلی . موضوعی
 فعل مكلف و محمولی و جوب و ندب و اباحه و حرمت و كراهتدن
 عبارت بولنان احکام خمسة شرعیه دن ﴿ هَذَا الْفِعْلُ وَاجِبٌ ﴾
 او حرام او مندوب او مباح او مكروه ﴿ کی جمله لرك بریدر .
 فقهك حكم شرعیسی مثلاً طهارت و صلات و صوم و شروطنك
 حصوليله تحقق و جوبی حالده زكات و حج . مثللو عباداته دائر
 اولان احکامی اجمالاً اولسون تعلم و تدریس ایله مك مسلمینه فرض

عین و نکاح و رضاع و طلاق و بیع و شرا و عتاق و امثالی معاملات
عائد مسائل ممکن مرتبه او گرنمک فرض کفایه اولمسیدر .

فقهک شرف و فضیلتی . کلام و تفسیر و حدیث و اصول فقهک دن
ماعداء کافه علومک افضل و احادیث نبویه نک ثمره و محصولی
بولنمسیدر . زیرا احادیث شریفه نک هربری اوامر و نواهی بی
مشمولدر . بنابرین امام اعظم رضی الله عنه حضرت تلمری فقهی

﴿مَعْرِفَةُ النَّفْسِ مَالِهَا وَمَا عَلَيْهَا﴾ یعنی انسان کندی نفع
و ضررینی بیلمک ایله تعریف بیورمشلردر که بوده فقهک عین
اوامر و نواهی دن عبارت اولدیغنی بیان دیمک اولور ﴿مَنْ

يُرِدُ اللَّهَ بِهِ خَيْرًا يُفْقَهُهُ فِي الدِّينِ﴾ و ﴿مَنْ نَفَقَ فِي دِينِ اللَّهِ
كَفَاهُ اللَّهُ هِمَّهُ وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾ و ﴿مَا عِنْدَ اللَّهِ
تَعَالَى أَفْضَلُ تَمَنٍّ فَقَّهَ فِي الدِّينِ﴾ و ﴿الْفَقِيهُ الْوَاحِدُ أَشَدُّ عَلَى

الشَّيْطَانِ مِنَ الْآلِفِ عَابِدٍ﴾ و ﴿لِكُلِّ شَيْءٍ عِمَادٌ وَعِمَادُ الدِّينِ
الْفَقْهُ﴾ و ﴿أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْفَقْهُ﴾ و امثالی احادیث شریفه

و دهانجه آثار منیفه ایله علم فقهک قدر و مزیت علویه و فائده و اهمیت
مادیه و معنویه سی مثبت بولنمغله بومقامده دهاز یاده تفصیلات
اعطاسنه حاجت گوریه مامشدر .

فقهک صلاح ظاهره نسبتی . عقائد و تصوفک صلاح باطنه نسبتی
قیلندندر .

مذهب حنفیه متعلق احکام دینیه عبدالله بن مسعود حضرت تلمری نه
متصل اولان طریق ایله استنباط اولنمشدر که مذهبک امام

اعظمی اولان ابو حنیفه نعمان بن ثابت حماد دن و حماد ابراهیم
نحیی دن و بوده عاقمه دن و علقمه عبدالله بن مسعود دن و عبدالله بن
مسعود دخی ﴿رضوان الله تعالی علیهم اجمعین﴾ رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم اقدمز حضرت تلمری دن اخذ و تلقی ایلمشلردر . امام
ابی یوسف و امام محمد و امام زفر بن هذیل و امام حسن بن زیاد
﴿رحمهم الله﴾ جناب امامک تلامیذیدر لر . بوصورتده احکام
شرعیه بی ائمه مشار الیه درجه عالیة اجتهاد و استنباطه ایصال
و اضعاده خارق العاده صورتده بذل مقدرت و عنایت بیورمشلر
وائمه مذاهب ثلثه دخی کندی طریق تلمری اوزره باب استخراجده
یک چوق هم تلمر گوسترمشلردر .

ائمه حنیفه دن امام محمد حضرت تلمری علوم دینیه ده بیک قدر کتاب
تألیف ایتمشدر . مشار الیه . تلامیذندن بولنان امام شافعیک
﴿رحمه الله تعالی﴾ والده سنی تزوج ایلمش بولندقلرندن حین
و فالتلرنده مؤلفات و سائر متروکاتی کندوسنه انتقال ایدرک حقایق
و دقائق احکام شرعیه جه امام شافعی حضرت تلمری تزید و قوف
و معلومات ایلمشملر و حتی «قسم ایدر مکة فروع فقهیه ده بنم
و قوف و اطلاع امام محمدک کتابلرینی تدقیق و مطالعه ایله مزداد
اولدی . بناء علیه علم فقهی کسب و تحصیل ایتمک استیان ابو حنیفه نک
اصحابنه ملازمت و مصاحبت ایتمسون» دیمشملردر . امام شافعی
«نا-ک کایسی امام اعظمک عیالیدر» بیوردی یعنی امام اعظم
حضرت تلمری عباد الالهک امور دینیه لرنده محتاج اولدقاری مسائل
و احکامک اجتهاد و استنباطنی کشی کندی عیالک نفقه سنی التزام
ایندیکی گبی تکفل و تعهد ایلدی دیمکدر . امام اعظم حضرت تلمری

هر صبح نمازینی مسجدده ادا دن صکره وقت ظهره قدر طالینه مذاکره ونشر علمله و صلات ظهری بعد الا یفا وقت عصره و آدن صکره اخشامه و بعده یانسویه دگین تدر یسله اختیار مشغولیت ایدوب صلات عشادن صکره سعادت خانلرینی بالتشریف براز مکث واقامت . بعده ینته مسجدده خروج وعزیمت و طلوع فجره دک متوغل صلات و عبادت اولدقلری و بعد اداء الفجر . ینته درسه مباشرت بیوردقلری سالف صالحیندن مسعر بن کدام وسائر ذوات عظامدن مرویدر . مومی الیه مسعر حضر تلی

حَسْبِي مِنَ الْخَيْرَاتِ مَا أَعَدَدْتَهُ

يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِي رِضَا الرَّحْمَنِ

دین النبی محمد خیر الواری

ثُمَّ اعْتَزَلْتَنِي مَذْهَبَ النُّعْمَانِ

نظمی انشاد ایلمشدر . بعضاری نظم مذکورک ناظمی امام ابی یوسف حضرتاری اولدیغنی روایت ایتملردر .

مشار الیه امام اعظم وهام افخم حضرتلرینک قرق سنه یانسو نمازینک آبدستیلہ صلات فجر ی ادا والی بش دفعه زیارت بیت معلا و صوگ حجندہ حجه کعبه دن بالاستیدان لیلاییت معظمه دخول الیه ایکی رکعت نمازده بر ختم شریف اجرا ایلدکاری و بعد السلام بکا و ﴿ اَللّٰهُمَّ مَا عِبَدَكَ هَذَا الْعَبْدُ الضَّعِيفُ حَقَّ عِبَادَتِكَ لَكِنْ عَرَفْتُكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ فَهَبْ تَقْصَانِ خِدْمَتِهِ لِكَمَالِ

مَعْرِفَتِهِ ﴿ ديه رك مناجات ودعا ایلدکده هاتفدن ﴿ يَا اَبَا حَنِيفَةَ قَدْ عَرَفْتَنَا حَقَّ الْمَعْرِفَةِ وَخَدَمْتَنَا فَأَحْسَنْتَ الْخِدْمَةَ قَدْ غَفَرْنَاكَ وَلَمَّا اتَّبَعْتَ تَمَنَّا كَانَ عَلَى مَذْهَبِكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿ نداسی ظهور ایتش اولدیغنی ومدت عمر سامیارنده ایتش بیک کره ختم قرآن کریمه موفق اولدقلری عندالرواة متواتر و محققدره حبیب کبریا علیه اکمل التحایا افندمن حضر تلی امام مشار الیه حقنده ﴿ آدم ویا جمیع انبیای کرام علیهم الصلاة والسلام بنمله افتخار ایلدکاری گبی بنده امتمدن کنیه سی ابو حنیفه واسمی نعمان بر رجل الیه افتخار ایدرمکه اول ذات : امتمک سراجی حکمندہ اولوب انلری ظلمت جهل وضلالدن طریق استقامت و هدایتہ ادخال ایده جکدر ﴿ بیورمشلردر .

مشار الیهک بعض اصحاب عظام حضراتندن حدیث شریف روایتنده اتفاق عالما واردر . زیرا کندولری سکسان تاریخنده دنیایی تشریفارنده یگر می قدر صحابی حضراتی موجود ایدی . سن سنیهلری یتشه بالغ اولدیغنی حالدہ بغدادده یوز الی سنه هجریه سننده سجن دنیایی ترکله عازم سرا ی عقبای اولدیلر . ﴿ تَرْفَعُ زِينَةَ الدُّنْيَا سَنَةَ حَمْسِينَ وَمِائَةٍ ﴿ حدیث شریفی امام مشار الیهک عظم شأنه دلیل اولدیغنی علامه ابن حجر المکی ﴿ الْخَيْرَاتُ الْحَسَنَاتُ فِي تَرْجَمَةِ أَبِي حَنِيفَةَ النُّعْمَانِ ﴿ نام کتابنده تحریر ایتش و بو حدیث شریف امام مشار الیهک وفاته محمول اولدیغنی شمس الاثمه الکردری بیان ایلمشدر . مشار الیه امت محمدیینی ظلمت جهل وظنون وشکو کدن انوار علم واجتهاد الیه تخلص

وتنويره موفق بيورلمش وائمه ديني علم و كلاله سابق و فائق
 واصحاب رسول الله مدرك ولاحق اولمشدر . ذكرى آتى دعايه
 صباح و اخشام مداومت : شداىد يوم قيامتدن بلطفه الجليل
 موجب نجات و سلامت اوله جفنى امام مشار اليه حضرت تلى
 تبشير و بيان بيورمشدر در — سبحان الابدى الابد . سبحان
 الواحد الاحد . سبحان الفرد الصمد . سبحان رافع السماء بغير
 عمد . سبحان من بسط الارض على ماء جمده . سبحان من خالق
 الخلق فاحصهم عدد . سبحان من قسم الرزق ولم ينس احد .
 سبحان الذى لم يتخذ صاحبه ولا ولد . سبحان الذى لم يلد ولم يولد
 ولم يكن له كفواً احد — حضرت امامك رحلتلى اياننده
 امام شافعى حضرت تارينك قدمهادة مهدي وجود اولملى قال خير
 عد اولمشدر .

مشاراليه امام اعظم حضرت تلييه تلاميذى بيننده بعض مسائلده
 وقوعبولش اولان اختلاف — اختلاف ائمتي رحمة — حديث
 شريفى دلاليه آثار و شعار رحمت اولدينى ظاهر و اختلاف هر قدر
 اكثر اولور ايسه رحمت دخی اولدرجه ازید و او فر اوله جنى امر
 باهر دره امام حضرت تلى كمال احتياط و ورع لرندن ناشى كافه اصحابنه
 خطاباً — سرك ايچون بر مسئله ده بنم ديديگمك خلافة بر دليل
 ظهور ايدرسه آنكله اخذ ايدىكز — ديو امر بيوروب
 بعده هر ريسى كنديسنك روايانندن برينى ترجيح صورتيه
 ظاهراً مخالفتده بولنديلر ايسه ده كافه سى قسم ايدرك — نه هيچ
 بر مسئله ده امام اعظم حضرت تلى رندن مروى اوليان بر قولى

قائل اولملى — ديمشدر در — ائمه حنفيه نك اختلاف بيوردقلى
 مسائل دينيه ده قنيلرينك اقوال صواب مآلر لييه افتا
 لازم اولديغنده بين العلما عدم اتفاق رونما اولوب فقط
 اصح اقوال اولملى اوزره سراجيه و غير يده بروجه آتى بيان
 اولمشدر شوييه كه : مفتى . مجتهد اولمزه اولاً على الاطلاق يعنى
 امام مشاراليه كرك يالكز بولنسون كرك ديگر لر لييه برابر اولسون
 امك قوليله افتا ايدره . ثانياً امام ثانى — كه ابو يوسفدر — ثالثاً امام
 محمد . رابعاً امام زفر و حسن ابن زياد حضرت ائمتك اقواليه فتوى
 ويرر . و بر مسئله ده امام اعظم بر طرفده و امام ابى يوسف
 و امام محمد ديگر جانبده بولنسه لر مفتى . افتاده بخير بولوب
 طرفندن هانگيسنك قوليله افتا ايدرايسه جائز اولور دينلدى .
 و امام زفر و امام حسن درجه واحده ده اعتبار ايدلدى . بعضلى
 طرفندن مفتى . مجتهد اولورسه ائمه مشار اليهم اقوالندن احدها
 آخره نسبتله دليلى دهاقوى اولان قولك اختيار و ترجيحى لزومى
 گوسترلدى . بر مسئله ده ايكي قول مصحح بولنسه واحدهاده
 لفظ تصحيح ديگرندن آكد اولمزه قولين مذكورينك بريسيه
 قضا و افتا جائز اوله جنى بحر رائق ايله ديگر بعض كتب فقهيه ده
 تصريح و تسجيل اولمشدر . افتاك علامائى فقهائك اكثراً و به
 يفتى . و عليه الفتوى . و به ناخذ . و عليه الاعتماد . و عليه
 عمل اليوم . و عليه عمل الامة . وهو الصحيح . وهو الاصح .
 و اظهر . و اشبه . و اوجه و مختار . و به جرى العرف . هو
 المتعارف . و به اخذ علماؤنا — و امثالى الفاظ اولدينى مضمرات

نام کتابك اوائلنده ذكر وتفصيل قلمشدر . علامت افتا الفاظك
بعضی بعض آخرندن آكد واقوی اولدیغندن بر مسئله ده اقوی
اولان علامتله معنون بولسان قولك اقوال سائر ده تقدیمی اولی
اولدینی مثلاً ﴿ فتوی . صحیح . اصح . شبه . اوجه . احوط .
اظہر . مختار ﴾ مانندی الفاظدن ﴿ وبه یفتی ﴾ لفظی ﴿ وعلیه
الفتوی ﴾ دن و ﴿ اصح ﴾ لفظی ﴿ صحیح ﴾ و ﴿ احوط ﴾ تعبیری
﴿ احتیاط ﴾ مثللو کلماندن واشباهی دخی صره سیله بر بردن آكد
واقوی بولندیغنی شیخ ﴿ خیرالدین رملی ﴾ نك فتاواستنده بیان اولمش
وارباب ترجیحندن ایکی امام صاحب مقام بیننده بر مسئله ده تعارض
واختلاف واقع اولوبده بریمی قولنی ﴿ هو الصحیح ﴾ و دیگری
﴿ هو الاصح ﴾ عنوانیه تقید وتذیل ایلسه صحیح اولمسنده
ایکینسنگده اتفاقلری حاصل واصحیتنه انحق برینك قائل اولمش
بولمسنندن ناشی قول صحیحی اخذ ایله آنکله عمل اولی اولدینی
و ﴿ وجیه . اوجه . احتیاط . احوط ﴾ تعبیرلری دخی بوقیلدن
ایدوگی حاجی کیر ده محرر بولمشدر . بوصورتنده ﴿ اصح ﴾
و ﴿ صحیح ﴾ لفظلرینك ترجیحنده ایکی قول بولمش اولور .
فقهایدی مراتب مشهوره اوزره اولوب کمال پاشا زاده نك وقف
النیات نام رساله سنده مراتب مذکوره شو وجهله بیان اولمشدر .
طبقه اولی . مجتهد فی الشرع . که ادله اربعه دن قواعد اصولیه بی
تأسیس وترصین واحکام فروغیه بی استنباط وتعیین ایدن ائمه
مذاهب . اربعه وامثالیدر . طبقه ثانیه . مجتهدین فی المذهب . که امام
اعظم حضر تلرینك ﴿ رضی الله عنه ﴾ قواعد مؤسسه سی اوزره
ادله دن احکام . استخراج ایدن امام ابی یوسف وامام محمد وسائر
اصحابیدر . ثالثاً . مجتهدین فی المسائل . که صاحب مذهب دن منصوص

اولیان مسائلده انك اصول وقواعدی مقتضای اوزره احکام
استنباط ایدوب اصولاً وفروعاً اصلاً مخالفته قادر اولیان
ذوات کرامدر . بونلر امام طحاوی وخصاف وکرخی وحلوانی
وسرخسی وفخر الاسلام وقاضیخان وامثالیدر . رابعاً . طبقه
اصحاب تخریج . که اصلاً اجتهدده مقتدر اولیوب بلکه اصولی علی
وجه الاتقان ضبط واحاطه ایله امام اعظم واصحابی حضر تلرینك
اقوال اجتهدد اشتغاللرندن ایکی وجهله محتمل اولان قول مجملی
وحکم مبهمی مشار الیهك اصول رصینه سنه نظر وفروعدن
امثال ونظائرینه مقایسه ایله تفصیل وایضاحه مقتدر وموفق اولنلر
اولوب بونلرده امام رازی واقرائی ذوات کرامدره خامساً .
مقلدیندن طبقه ارباب ترجیحدر . که بونلر ابی الحسن القدوری
وصاحب هدایه کبی ذوات اولوب بعض مسائلده ﴿ هذا اصح ﴾
روایه . وهذا اولی . وهذا اوفق للناس ﴿ قوللریله بعض روایتلری
دیگرلری اوزرینه تفضیل وترجیح ایلمشلردر . سادساً . طبقه
مقلدین . که قوی واقوی . وضعیف وظاهر روایت . وروایت نادره .
بینلرینی تمیزه قادر اولان وکتب مؤلفه لرنده اقوال مردوده بی
اصلاً نقل وروایت ایلمیان متأخریندن ارباب متون معتبره
اولوب بونلرده . کنز ومختار ووقایه وجمع . اصحابی مثللو ذوات
عالیه در . سابعاً . احوال مشروحه دن برشیته مقتدر اوله میان
وقول ضعیفی فرق ایده میان مقلدیندر *

﴿ در مختار وطحطاوی ورد مختار ﴾

برنجی کتاب

طهارت صغری و کبری به متعلق مسائل مخصوصه بی مشتمل اولوب
یدی باب منقسمدر

برنجی باب

وضوء دائردر

کتب فقهیه ده تفصیلاً بیان اولندی بی اوزره علم فقه . امور دینیهدن
اولان . عبادات . معاملات . عقوبات . دن باحث اولوب بونلردن .
عبادات . قسمی استعیذ بالله ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ نص جلیلی ایجابجه جن وانسک ما خلق لئی
اولدیغندن دیگر ایکی قسمدن اهم اولدینی گبی . عبادات . قسمندن
بولنان . صلات . دخی استعیذ بالله ﴿ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ ﴾ نظم منیقی و ﴿ بَنِي الْإِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ .
شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَأَقَامِ الصَّلَاةَ وَآتَاءِ الزَّكَاةَ
وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَحِجِّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ حدیث شریفی
منطوق عالیسی اوزره بعد الایمان اول واجبات وبالاجماع افضل
عبادات بولمغله سائرلرندن مقدم اولوب فقط بونک شرائطندن بری
بولنان طهارت ایسه صلاتک شرط خاص لازمی و ﴿ مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ
الطَّهْوَرُ وَتَحْرِيمُهَا الْكِبَرُ وَتَحَالُفُهَا التَّسْلِيمُ ﴾ حدیث شریفی دلالتله

مانع صلات اولان قُلْ حَدَّثَكَ مِنْ جِهَةِ الْإِزَالَةِ مِفْتَاحُ بُولْدِیغندن
طهارتک طبعاً ووضوئاً صلاته تقدیمی مستحسن کورلمشدر .
طهارت . لغتده باب اول وخامسندن مصدر اوله رق دنس حتی
ویادنس مغویدن پاک اولمق مناسبه در . شرعاً نجاست حکمیه
اولان حدث اصغر واکبردن یاخود نجاست حقیقیه اولان خبثدن
بدن وثوب ومکان و اوانی واطعمه و امثالی طاهر بولنقددر .
طهارتک سبب وجوبی طهارتسز فعلی حلال وجائز اولیان شیئی
فاعلمک قصد و اراده ایلمسیدر که اول شی مثلاً . صلوۃ . گبی
فرض اولسون ویا نوافل و من مصحف . گبی فرضک غیر
اولسون بونلر انحق طهارتله اجرا ایدیلور . سبب وجوب
طهارتده بین العلما در میان اولسان اقوال اربعه و بونگا متفرعه
اولان اختلافات واقعیه استندیکی حالده مفصلانه مراجعتله
بالاطراف کسب اطلاع اولنه ییله جکندن بو مختصرده تفصیلدن
صرف نظر اولندی . اشباهده ذکر و بیان اولندی بی وجهله
طهارت صغرا و کبرانک شرائط وجوبی طقوز اولوب بونلرک
اجتماعنده شخص محدثه طهارتک وجوبی تحقق ایدر . انلرده
عقل . اسلام . بلوغ . حدث . وجود مطهر (۱) . استعمال
مطهره قدرت . عدم حیض . عدم نفاس . ضیق وقت . دن
عبارتدر . چونکه مجنون و غیر مسلم وصبی و متطهر و فاقد ماء
و تراب (۲) و استعمال مطهردن عاجز و حائض و نفاس اوللرده
وسعه و قتله طهارت واجب دگدر .

(۱) وجود مطهره کند وسیله طهارت جائز اولان صو و طوبراق گبی شیلرک
موجود اولسی (۲) فاقد ماء و تراب . صو و طوبراقی بوله میان کسه

شرائط صحیحی درت اولوب بونار امره امثال و تفریغ ذمت
جهتدن طهارت انحق کندوسيله صحيح و حاصل اولان شيلردرکه
انلر غسل و یا مسحی واجب اولان محلی شیء مظہرک استیعاب (۱)
واحاطه ایله مسندن و مرأه حیز و یا نفاسک مفقود اولمسندن
وانشای طهارتده طاهر حقندہ مطلق و معذور حقندہ مابا العذرک
غیری برنافض بولنماسندن عبارتدر . خفی اولیه که مرأه حیز
ونفاسک استغابی توجه خطاب جهتیه شرائط وجودن وادی
واجب اعتباریه شرائط محندن عدايدلمشدر . طهارتک صفتی
فرض و یا نافله اولسون مطلقا نماز ایچون فرض قطعی و مس (۲)
مصحف ایچون فرض عملی و طواف ایچون واجب و نوم ایچون
علی قول سنت و مس کتب شرعیده و کذب و غیبت و فقهه
و شعر قیچدن و کمره و دها او توز قدر احوالده مندوب اولدینی .
خزان . نام کتیده مفصلاً بیان اولمشدر .

طهارتک رکنی یعنی اجزای ماهیتی غسل و مسح و زوال نجس
اولق اوزره اوچدره زوال نجس نجاست مرئیده عین نجسک
زائل اولمسندن و غیر مرئیده حدث اکبرده غسل و حدث
اصغرده غسل و مسحدن عبارتدر . طهارتک آتی . ماء و تراب
طاهر و امثالیدر در مختار و ابن عابدین و طحطاوی . دلیل
استعید بالله یا ایها الذین آمنوا اذا قمتم الى الصلوة الى آخره
آیت جایله سیدر . معنای شریفی ای ایمان شرعی ایله متصف اولان

(۱) استیعاب . قیلا مق (۲) مس . یا شمتی

ذوات کرام نه زمانکه ادای صلاته اراده قیام ایدرسکز وضوء کز
(۱) یوغیسه هر بریکز یوزیکزی والاریکزی درسکاریکز ایله
برابر غسل و باشیکزی مسح ایدیکز و آیقاریکزی طپوقلریکز
ایله برابر بیقایکز دیمکدر . قیامدن مقصد . ذکر مسبب
اراده سبب طریقیه اراده قیام و حال حدث ایله مقید اولدینی
کشافده و سائر تفاسیرده محرر و ﴿ارجلکم﴾ نصب (۲)
و جر (۳) ایله قرائت اولسدینی متواتر و جر جواریه به
حمل ایله اسرافدن منع ایچون مسحه قریب اولسنه تنبیه اولسدینی دخی
مصر حددر . بعضلر نصی تحفی (۴) به و جری تحفه (۵) حمل ایله رجل
عاریکزی (۶) غسل (۷) و خفکزی یعنی مستلی اولان ایاغکزی
مست اوزرینه مسح ایدیکز دیو توجیه ایتشلر در درر و غیره ﴿
آیت کریمه ده ﴿فَاغْسِلُوا وَاَمْسَحُوا﴾ امر شریفی و جوبه دال
اولدیفندن غسل و مسح رأسده مقدار معینک فرضیتی اجتهادی
ایسه ده اصل اوله رق غسل و مسحک فرضیتی قطعی الثبوتدر .
بناء علیه وضونک فرضی درت اولوب بونک اوچی اعضاء ثلثه
مذکوریه بشقه بشقه برر کره کاملاً غسل و بریده رأسک
بعض محله بر کره مسح ایلمکدر ﴿قدوری و غیره﴾ وجه (۸)
طولاً بحسب العاده شعر رأسک (۹) بتدیکی بردن اسفل ذقنه دک (۱۰)

(۱) وضوء . آبدست (۲) نصب . فتحه (۳) جر . کسره
(۴) تحفی . یالین ایاق اولق (۵) تحف . ایغی مستلو بولمق (۶) رجل
عاری . چپلاق ایاق (۷) غسل . ییقامق (۸) وجه . یوز (۹) شعر
رأس . باش قیلی (۱۰) اسفل ذقن . چکه نک اڭ اشاغی محلی

عرضاً ایکی قولاً غک مایینی اولمق ایله معتبر و میندر . بو کارا س
 لحه (۱) اولان عذارین (۲) ایله اذنینک (۳) مایینی دخی داخل
 اولدیغندن بونلریده بر کره بیقماق فرضدر . خلافاً لامام ابی یوسف
 ﴿ملتق﴾ غسل . اساله ماء (۴) طاهر دن واساله دخی عند الامامین
 ولو قطره واحده اولسون صو یک داملا مسندن عبارت اولدیغی
 اکثر کتیده مصحح و امام ابی یوسفه گوره بر قطره بیه کافی
 اولوب تقاطر ماء (۵) شرط اولدیغی هدایه شرحی ابن همامه
 مصر حدر ﴿حاجی﴾ شمس الائمة الحلوانی ابتلال اعضا ایله یعنی
 اعضائک ایصالاً تمسیه . وضوء . حاصل اولوب اساله ماء اولمسه ده
 جائزدر دیمش ایسه ده صدر الثریعة قطره واحده و یازانده نک
 سیلانیه (۶) . مؤولدر دیو بقل ایتمشدر . تلج (۷) ایله قطره واحده سز
 وضوء . صحیح اولوب فقط اساله و یا تقاطر بولمق ایچون ایکی
 قطره حاصل اولمق لازمدر ﴿اخی حاجی﴾ وضو نك سبب وجوبی
 ادای صلو گبی لا وضوء جائز اولمان عملی اراده و بعضی عندند نفس
 حدر ﴿نور الابصار﴾ آیت وضوء . مدینه منوره ده نازل اولدیغی
 متفق علیه اولوب صلو ایسه مکّه مکرمه ده فرض اولمغه نی
 ذی شامز علیه الصلاة والسلام افندمز حضر تری و حی غیر متلو (۸)

(۱) رأس لحه . صقال باشی (۲) عذارین . صقال باشلرینک قولاق
 جانبده کی نویسر برلری (۳) اذنین . ایکی قولاق (۴) اساله ماء .
 صوبی آفتق (۵) تقاطر ماء . صو داملاق (۶) سیلان . آفتق
 (۷) تلج . قار (۸) و حی غیر متلو . لسان شرعه تلاوت صور تیه اولمان
 و بالکثر قلبه الهام طریقیه اولان و حی الی معناسنده استعمال اولمشدر که
 مقابلی ﴿و حی متلو﴾ در . قرآن گبی

و یا شرایع سابقه دن اخذ ایله امر وضوئی اولجه اجرا بیوردقلری
 ثابت و ﴿هذا وضوئی و وضوء الانبیاء من قبلی﴾ حدیث شریفی
 دخی بونی مثبت اولدیغندن فائده نزول آیت تقریر امر وضوء
 و تأکید فرضیت اولمق احتمال ظاهر در (در) دوام وضوء
 وسیله شهادت اولدیغی ﴿من داوم الوضوء مات شهیداً﴾
 حدیث شریفده بیان و تبشیر بیورلمشدر .

آیت جمیلده کی باء تبعیه دلالته بعض رأس . مبهم اولدیغندن
 مسح رأسه فرض اولان ربع رأسدن (۱) عبارت بولان
 ناصیه (۲) مقداری اولدیغی مغیره بن شعبه (رضی الله عنه) دن
 مروی حدیث شریف ایله ثابتدر که رسول اکرم صلی الله علیه
 وسلم افندمز حضر تری بر قومک سباطه سنی (۳) بالتشریف
 نقض وضوء ایله توضی بیوردقلرنده مبارک ناصیه لرینه و خفینه
 (۴) مسح بیوردیلر ﴿قدوری و غیره﴾ مسح . شرعه ید
 مبتلّه یعنی ماء طاهر ایله ایصالاً تمش الی یا خفه و یا رأسه و یا جیره
 (۵) یا خود صارغی اوزرینه اصابندن عبارت اولدیغندن بونک ماء
 جدید و یا غسلدن باقی قالان صو ایله اجرائی لازم کلوب یوقسه
 مسحدن بقیه قالان آب (۶) ایله جائز اولمز ﴿درر و غیره﴾
 امام اعظم حضر تارندن شهر روایتده جلد ملای اولان شعر
 (۱) ربع رأس . باشک درنده بری (۲) ناصیه . آلتین (۳) سباطه .
 خرابه (۴) خفین . منلر (۵) جیره . بدنده قریق و جیقق اعضایی
 صاردقلری تحت ل (۶) آب . صو

لحیه بی (۱) غسل . فرضدر . بوروایت . معراج درایه ده
 « اصح » و ظهیر به ده « و به یفتی » ایله مصر حدر . تحتی مرئی اولان
 لحیه خفیفه بی غسل قول مختارده فرضدر . تحتی شعر ایله مستور
 و غیر مرئی اولان لحیه کثیفه (۲) بشره سنک (۳) بیقائمی
 ایجاب ایتمز طحطاوی و قاضیخان رأس و لحیه بی تراش
 ایستد کدن و قرحه یا بسنه نک (۴) جلد بی (۵) ازاله ایلد کدن
 و قطع ظفر (۶) دن صکره اعاده غسل و مسح لازم دگلدر
 تنویر (اما او ستوره و مقراص و چاقی و امثالک اصابتدن
 و قورومش یاره نک در یسی قالقه مدن ناشی ایرین و قانی چیقارده
 نقض وضوئی انتاج ایده جک مرتبه ده سیلان و قوعه کلور ایسه
 تجدید وضوء ایجاب ایدر) انهای توضع ده برمه قده اولان خاتم
 ضیق (۷) نزع (۸) و یا تحریک (۹) ایلمک اقتضا ایلمز
 درر یالکز بر و یا ایکی بر مق مد (۱۰) اولنه رق باشک در تده
 برینک مسح ایلمسی تجویز اولنما مشدر ماتقی لکن التک آیه سیله
 برابر مسح ایدیلور ایسه جائزدر در مختار مرفقین (۱۱)
 و کعبین (۱۲) غسل ایتمک ائمه ثلثه عندنده فرضدر . (چونکه

(۱) لحیه کثیفه . صیق صقال (۲) بشره . انسان در یسنک اوستی
 (۳) جلد . دری (۴) شعر لحیه . صقال قبلی (۵) قرحه یا بسنه .
 قورومش یاره و جیان (۶) ظفر . طرناق (۷) خاتم ضیق . طار
 بوزک (۸) نزع . چیقار مق (۹) تحریک . قیدامق (۱۰) مد .
 اوزامق (۱۱) مرفقین . ایکی دبر سکر (۱۲) کعبین . ایکی طپو فلر

غایت مغیاده داخل اولدیغندن دیر سکلری و طپو قلری حوک
 نقطه لرینه قدر مطلقا بیقاملیدر) برکسه نک یدی یا خود رجلی
 قطع اولنه رق مرفقندن و یا کعبندن برشی قالمش ایسه غسل .
 ساقط و قالمش ایسه بقیه نک غسل واجب اولور طحطاوی
 آبدستک سنت مؤکده سی او یقودن قالقیلوب قصد وضوء ایدلد کده
 الاری اناءمانه یعنی صوقابنه ادخالدن اول بیلکله قدر غسل ایتمکدر که
 فرض . مقامنه قائمدر قدوری (بومعامله صویک ابریق
 و مظاره و دستی یا خود موصافلی سمار و کوپ و امثالی قابلر ایچنده
 محفوظ اولیوبیده گردل و تکنه و قوفه مثلاً و شیر دروننده آچیق
 اوله رق بولندیغنی و قنده اجرا اولمق یعنی ابریق کبی قاب
 دروننده کی صویک لاجل الوضوء حین استعمالنده ال ایله ابریق
 تحریک اولنمسیله طبیعی ماء . جریان ایدرک الاریک بیقائمی ممکن
 اولوب لکن صو گردل و اشباهی (۱) ایچنده بولندیغنی حالده
 آبدست آتمق استلده کده اول امرده اوافق چناق و یا طاس و برداق
 گبی شیر وار ایسه بونار ایله و یوق ایسه گردله و سائر یه الاری
 صوقیه رق یالکز آوو جک چقورینه قایدن برمه قدار صونقل ایله
 ایکی الاری بیلکله دگین بعد الغسل توضع به مباشرت قانمق اقتضا
 ایدر) ابتدای وضوء بسم الله الرحمن الرحیم یا خود بسم الله
 العظیم والحمد لله علی دین الاسلام دیمک قول اصح اوزره
 سنندر درر چونکه لا وضوء لمن لم یذكر اسم الله علیه

(۱) اشباه . امثال گیدر

حدیث شریفی کائے مصروف ایدوگی حاجی دہ مسطور در . (حدیث شریفہ کی . نفی . ذات وضوءہ عائذ اولیوب فضیلت وضوءہ متعاق اولاق محتملدر زیرا او آبدست ایله نماز قیلمق جائز در)

مسواک استعمالی مضمضہ ایدر کن سنت اولدینی مبسوطہ بیان ایدلمشدر . اغزہ صو آلوب تحریک ایتک . بورنہ صو چکمک . قولاقلری مسح رأسدن باقی قالان صو اگر عمامہ یه ویافس وامثالہ مسئلہ استعمال اولندیسہ انگله و مس واستعمال اولندیسہ ماء جدید ایله مسح ایلیمک . قولاقلرک داخلنی شہادت وظاہرینی باش برمنی و بوی بر مقلرک ارقہ سی ایله مسح ایتک . باطن جانبندن لہیہ بی وایاقلرک بر مقلرینی تخلیلہ (۱) صول الک کوجک بر مغیہ صاغ ایاغک کوجک بر منی التندن باشایوب صول ایاغک کوجک بر مغذہ بتورمک . ہر اعضایی بشقہ بشقہ اوچر کرہ یبقامق سنت سنہ در در و حاجی در مختارہ ذکر اولندینی اوزرہ قلب ایله وضوءہ نیت . صائم دگسہ مضمضہ واستنشاقہ مبالغہ . تجدید ماء . غسل اعضادہ ترتیبہ رعایت . ولاء (۲) وذلک (۳) اعضا ایتک . صاغ الی قوللانمق . دخی سنت شریفہ در . مسواک طولی بر قارش و عرضی کوجک بر مق قدر اولمق واعلی واسفلدن اوچ کرہ تحریک اولنمق مستحیدر . استعمال اولنور ایکن خنصر (۴) وایہام (۵) بر مقلری مسواکک تحتندہ و باقی اوچ بر مق فوقندہ طوتلمق مسنون اولدینی ابن مسعود

(۱) تخلیل . خلالاتمق (۲) ولاء . بربری آردنجہ یایمق (۳) ذلک . اوغمق (۴) خنصر . سرچہ برمنی (۵) ایہام . باش بر مق

(رضی اللہ عنہ) حضرت تلرندن مرویدر ابن عابدین حین استعمالدہ مسواکک صورت مسنونہ خلافہ اولہرق قبض (۱) ایدلمسی باعث باسور و اغزہ مص (۲) اولنمی مورث عمی در در مختار بلا مص . ابتدای استیا کدہ (۳) تو کرگی یوتنق جذام و برص علتدن ماعدہ دیگر بعض در دہ دوا اولدینی حکیم ترمذیدن نقلاً حلیہ در محرر در ابن عابدین مسواک یوغیسہ اصبع ایله استیاک کافیدر منیہ وضوءہ نیت ایتک ولسانیہ عربجہ نویت الوضوء یاخود ترکجہ آبدست آلفہ نیت ایلیم « دیمک و جمیع رأسی مسح و آیت وضوءہ ذکر اولنان ترتیبہ رعایت ایلیمک و غسل اعضادہ صاغدن باشلامق مستحیدر قدوری نیتک وقتی آبدست آنور ایکن وجہک یبقانمسہ باشلانیہ جفی زماندر حاجی رأسدہ استیعاب مسح . اولایکی الارک اصابعی و کفینی ایصالندقدن صکرہ خنصر وینصر (۴) ووسطی (۵) بر مقلرینی بر برینہ ضم وایہام و شہادت بر مقلرینی رفع ایدرک و کفینی باشہ دو قدر میہرق ایکی الارک اوچ بر مغنی باشک اوک طرفنہ وضع وقفایہ دو غری مد ایله بعدہ ایکی الک آہ لرینی رأسک جانبینہ قویہرق مسح و باطن (۶) ایہام ایله

(۱) قبض . طوتنق (۲) مص . ایتک (۳) استیاک . مسواک طوتنق (۴) ينصر . سرچہ برمنک یاندہ کی برمنی (۵) وسطی . اورنہ برمنی (۶) باطن . ایچ طرف

قولاغك ظاهرینی و باطنی مسبحه (۱) ایله قولاغك باطنینی كذلك
 مسح ایتك طریقیه اولدینی منیه ده مسطور و دررده زیلعیدن
 نقلاً اصابع (۲) و کفینی (۳) مقدم رأسه (۴) وضع و قفایه
 مد ایلک صورتیه مذکور در . نبی محترم صلی الله علیه و سلم
 افدمن حضرتلرینک رأس سعادتلرینی قایلایو مسحه مواظبت
 کثیره لری و بعض اوقاتده ترک بیورملری وقوع بولسینی حاجی استدلال
 ایدرک استیعاب مسحک سنت اولسینی بیان ایلمش و اکثر کتبه
 دخی بو وجهله گوسرلمشدر . برگونه معذرت اولدینی حالد
 وضوئی وقت صلاته تقدیم ایتك . آبدست آلور ایکن یو کسکجه
 موقعده بولنق . قبلهیه دوتك . برمغده خاتم واسع (۵) اولدینی
 حالد تحریک ایله مك . حین مسجده سرجه برمغنی قولاغنه ادخال
 ایتك . غیریدن استعانه ایله مامك . دنیا کلامی سوبله مامك .
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ
 عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ دعا سیله ادعیه مأثوره سائرینی اوقومق . صلات
 و سلام ایتك . فضله وضوئی ایچمك . بعد الفراغ اللَّهُمَّ
 وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ اسْتَغْفِرُكَ
 وَآتُوبُ إِلَيْكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 دیمك . انا انزلناه سوره سنن قرائت ایله مك . جمله آداب

(۱) مسبحه . شهادت بر مینی (۲) اصابع . بر مقلر (۳) کفینی .
 ایکی الك آیه لری (۴) مقدم رأس . باشك اولك طرفی (۵) خاتم
 واسع . گنش یوزك

و مستحبات وضوء دن اولدینی ابن حیان روایت ایلمشدر .
 (بوسوره نك تلاوتند (۱) اولان اجر مشوبات (۲) من قرأها
 فِي الْوُضُوءِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ حَمِصٍ سَنَةً حدیث شریفنده
 تبشیر بیورلمشدر که (معنای منی سوره مذکورده منی عقیب وضوءده
 قرائت ایلان مؤمنك الی سنه لك ذنوبی عفو اولنور دیمكدر)
 مسح رقبه ده (۳) اختیار طحاوی سنت و اختیار صدر
 شهید مستحب اولدینی گبی اکثر متونده دخی مستحب اوله رق
 بیان و مسح حلقوم (۴) بدعت ایدوکی جوهره ده ایلان اولمشدره
 وضوءده بسمله نیت . ترتیب . استیعاب رأس بالمسح . سنت . و بعضار
 عندندده مستحبد (ماتی) صوبی یوزده شدتله اورمق تزییها و توضی
 ایدیلان ماء . دره صوبی و یا کندی ملکی اولدینی حالد اسراف
 ایتك یا خود تقیر یعنی اوچدن نقصان ایله مك تحریم مکر و هدره
 اگر قوللا نیلان آب . جوامع و مدارس صوبی گبی وقف ایسه اسراف
 ایتك حرامدره ماء جدید ایله رأسه اوچ کره مسح ایله مکده دخی
 کراحت وارددر (در مختار) سبیلندن (۵) خروج ایدن بول و غائط
 و دم و یا یگز مقعددن چیقان ریح ایله دوده و حصاة یعنی کوجك قورد
 و صوغلجان و اوفق طاش و قوم . نافض وضوءدر . یسه بونلر گبی
 قان و ایرین و صاری صو تطهیری فرض اولان محله بنفسه
 تجاوز ایتك . و اغز طولوسی قی ایلک . و یانی اوزرینه گرك
 استناد (۶) ایله گرك استنادسز او یومق . و آلدقده دوشمك شرطیه

(۱) تلاوت . قرآن اوقومق (۲) مشوبات . ثوابلر (۳) رقبه . بیون
 (۴) حلقوم . بوغاز (۵) سبیلین . اولك و آرد محلری (۶) استناد . دایمق

عبارت اوله رق اوچدر ﴿قدوری﴾ قول احمدیه بلا مشقة
فتحی ممکن اولدینی صورتده ختان ایدمک سنت اولان جلد
مخصوصک داخلی و مطلقاً سره بی (۱) غسل ایدمک فرض
داخنده در ﴿درر﴾ منابت شعره (۲) صوبی ایصال ایتمک
صاج و یاقیل کشف (۳) اولسه بیله بالاجماع فرضدر . کذلک لویه
ورأس و بدنده بولنان صاج و قیلرک ارده لینه دخی ایصال ماء
فرضدر . بناء علیه صاج صیق اولوبده دیبلرینه صوا و لاشدیرلینه
اعتنا ایدلر ایسه غسل صحیح اولمز ﴿منیه و غیره﴾ حاجب
(۴) و شارب (۵) و لویه و شعر (۶) رأس هر تقدیر کشف
و متلبه (۷) اولورسه اولسون بشرة و شعراً غسلی اجماع ایله
فرضدر ﴿در مختار﴾ کوبه و خاتم . طار اولوبده التدرینه مانک
عدم وصولنده ظن غالب اولورسه کوبه و یوزگک تحریکی فرض
اولور ﴿حلی﴾ بدنده مرهم و طرناق ایچنده خیر و امنالی
اوساخ (۸) خارجیه بولنوبده نفوذ مائی مانع اولدینی اکلاشدینی
تقدیرده بولری ازاله ایلیمکیزین غسل جائز اولمز . فقط بدن
انساندن متولد درن دینیلان و نجسک غیری اولان کرلر تراکم ایتمش
اولسه بیله ازاله اولنماسی مانع غسل اولمز ﴿محیط و قاضیخان﴾
گرک قایل گرک کثیر اولسون دیشلرک ارده سنده باقی قلان طعام
(۱) سره . گوک (۲) منابت شعره . قیل بقی برل (۳) کشف . بوراده
صیق و (۴) حاجب بوراده . قاش معنارینه در (۵) شارب . بقی (۶)
شعره . قیل (۷) متلبه . بکه لشم (۸) اوساخ . کرل

قرنیمسی قتی خیرگی اولوبده نفوذ مائی مانع ایسه غسلی دخی مانعدر
﴿حلی﴾ شقاق (۱) رجله (۲) مرهم اولوبده وصول ماء . مضر
اولدینی حالده یالکز امرار (۳) کافی و مضر اولدینی صورتده
شقاقه صوبی ایصال ایتمک غسل و وضوءده لازمدر ﴿منیه﴾ انهای
غسلده مضمضه و استنشاق و یابدندن بر جزو او نودیله رق فرض
ویا واجب اولان نماز ادا اولندقدن صکره و قوع نیسان (۴) تذکر
و تحظر (۵) اولسه در حال مضمضه و استنشاق ایدیلرک اعاده
صلات ایجاب ایدر . اگر قیلان نماز نافله ایسه شروعی صحیح اولماقله
اعاده سی لازمه گلمز ﴿حلی﴾ ابتداء ایکی الاری و عورت محلی
غسل و بدنک سائر برلرنده نجاست وار ایسه آنلری ازاله و صکره
وضوء صلات گبی توضع (۶) اولنوب ظاهر روایتده باشه مسح
ایدمک و صور تراکم ایلیمک مجاهده بولنلدینی حالده ایاقلرک غسل
تاخیرایله همان رأسه و بالجمله بدنه صاغدن بدأ ایله اوچر کره صو
دو کونمک واک صکره صور تراکم ایلیمان یره گیدیلرک ایاقلری
اوراده گوزلجه ییقامق . غسلک سننلرننددر ﴿قدوری و غیره﴾
اعضای صره سیله دلک ایله مک سنت اولدینی دررده مذکور
و امام مالک عندنده فرض عد اولدینی جمیع البحرینده و بصورت
امام ابی یوسفدن دخی مروی بولنلدینی فتح القدیرده مسطوردر .
استقبال قبله دن ماعدا آبدستک مستحبانی غسلده دخی معتبردر
(۱) شقاق . یاریق (۲) رجل . ایاق (۳) امرار . گچورمک
(۴) نیسان . اونونمق (۵) تحظر . خاطره گتورمک (۶) توضع .
آبدست المق

﴿در مختار﴾ مرأه نك اورلمش صاچارینی حین غسلده تماماً
چوز مسی لازم اولیوب یالکڑ صاچنك دیلرینه صویك ایصالی کافیدر
﴿قدوری﴾ صاچارلی چوزلمش ایسه اثنای شعره (۱) صویك
اولاشدیرلمشی فرض اولدیغی محیط و بدابعده مصحح واورلمش
ارکك صاچارینك اره لرینه ایصال ماء . روایت صحیحده فرض
ایدوکی خلاصه ده مصر حدر ﴿حاجی﴾ غسلک اسباب وجوبی
یعنی فرضیتی درت اولوب بری دفع (۲) و شهوت ایله رجل
و مرأه دن نوم (۳) و یا یقطه (۴) حالنده منی انزال اولمق .
ایکنجیسی رجل و مرأه نك ختان موضعلری بغیر انزال بربرینه
تلاقی ایله مك . اوچنجیسی قادینلر حیض حالنده بولنق . دردنجیسی
کذلک قادینلر نفاس گورمکدر ﴿قدوری﴾ دفع هر نقدر دفعه
خروج مغاسنه ایسه ده بو حال مرأه ده حسی ظاهری ایله غیر محسوس
بولندیغنه بناء معتبر اولدیغی گبی رجسده دخی امام اعظم
وامام محمد حضر تلی عندنده شرط دگلدر ﴿درر و غیره﴾
ضرب و یا حمل ثقیل و بر مرتفع محلدن سقوط سیلریله
بلا شهوة منی نك خروجی بالاتفاق موجب غسل اولمز . امام
ابی یوسفه گوره محلندن شهوتله آریلوب فقط امساك آلت سببیه
شهوتك سکونندن صگره منی نك خروجی دخی غسلی الحجاب
ایتمز خلافاً للامام الاعظم . اشبو خلاف قبل البول والنوم

(۱) اثنای شعره . صاچلرک اره لری (۲) دفع . دفعه جیقمق (۳)

نوم . اویقو (۴) یقطه . اویانلق

غسل ایدیلوب بعده بقیه منی سیلان ایتدکده دخی جاریدر .
اگر بول ونومدن صگره غسل ایدیلوب بعده بقیه منی ظهور ایلسه
بالاجماع اعاده غسل لازمگلمز . تذکر شهوت و یا ملاعبه (۱)
سببیه مذی حاصل وبعد البول و دی خارج اولمق و پرمنی یاخود
حجر و شجر دن برشیئی مقعده ادخال ایلمک واحتقان ایتمک غسلی
الحجاب ایلمز ﴿حاجی و درر﴾ اویقودن اویاییله رق بریرنده یاشلق
بولنسه بونده اون درت وجه واردر . چونکه بولنان یاشلق منی
ویامذی یاخود و دی اولدیغی تیقن (۲) ایتمک ویامنی و مذی یاخود
منی و وودی ویامذی و وودی ویامنی و مذی و وودی اولدیغنده شک
ایله مك ضروریدر . شو حالده ذکر اولنان صور سبعة نك هر برنده
یا احتلام . تذکر اولنور یاخود تذکر اولمز . اشبو ایکی صورت
آنفاً بیان اولنان صور سبعة نك ضرب اولندقدده اون درت وجه
حاصل اولور . بونلرک یدیسنده بالاتفاق غسلک وجوبی تحقق
ایدر . انلرده تذکر احتلام ایله منی ویامذی اولدیغی تیقن ایتمک
ویامنی و مذی ویامنی و وودی ویامذی و وودی ویامنی و وودی
اولدیغنده شک ایله مك صورتلری . یاخود عدم تذکر احتلام
ایله منی اولدیغی تیقن صورتیدر . درت صورتده اتفاقاً غسل
واجب اولمز . انلر احتلامك عدم تذکر یله و دی ویامذی اولدیغی
تیقن و مذی و وودی اولدیغنده شک ومع تذکر و دی اولدیغی
تیقن ایتمک صورتلریدر . اوچ صورتده عند الامامین غسل
واجب وامام ابی یوسفه گوره غیر واجب اولوب بونلرده عدم

(۱) ملاعبه . اویناشمق (۲) تیقن . یقین حاصل ایله مك

تذکر احتلام ایله منی و منی و وادی و یامنی و وادی و وادی
اولدیغنده شك ایتمکدن عبارتدر ﴿ابن عابدین و غیره﴾ منی
ملاعبه وقتنده ذکر دن خروج ایدن ماء رقیق (۱) ابیض و وادی
عقیب بولده ظهور ایلیان ماء غلیظ (۲) اولوب ایکسیده غسل
موجب دگلسه ده وضوئی ناقضدر ﴿قدوری﴾ بر مسلم بعد التیقظ
(۳) آلتنده یا شلق بولدیغی صورتده قبل النوم متحرک اوله رقیق قائماً
و یا قاعداً نائم اولمش ایسه اگنا غسل لازم اولیوب اگر مضطجعاً (۴)
تنوم (۵) ایدر و یامنی اولدیغی تیقن ایله ایسه غسل اقتضا ایدر
﴿حاجی﴾ رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن حضرت تری
جمعه و عید فطر و اضحی و عرفه ده وقفه و احرام ایچون غسل امتنه
سنت بیور مشلدر ﴿قدوری﴾ اغتسال اون بروجّه اوزره
اولوب بشی فریضه در . بونلر حیض و نفاس حاللرندن .
و خنائینک التفاسندن (۶) . و دفع و شهوت و جهله یقظه حالده
منی نك نزول و خروجنندن . ونوم ایچنده احتلام اولوب منی
و یامنی نك ظهورندن . عبارتدر . دردی سنت اولوب انلرده
غسل یوم جمعه . و غسل عیدین . و غسل عرفه . و غسل
احرامدر . بریسی واجب علی الکفایه درکه غسل میتدر . بری
دخی مستحیدر که غیر مسلم اهتدا ایله کده غسل ایتمکدر ﴿درر
و منیه﴾ قول اصح بودر که غسل جمعه . مندوب اولوب بوده
امام ابی یوسفه گوره صلات جمعه یه مخصوص بولندیغندن صلات
(۱) رقیق . انجه (۲) غلیظ . قویو (۳) تیقظ . او یانق اولوق (۴)
اضطجاع . یانی اوزره یاتقی (۵) تنوم . او بومق (۶) التیفاء . فاوشمق

جمعه یه اهل اولیان مسلمه مندوب اوله منی . حسن بن زیاد
عندده غسل . یوم جمعه ایچون اولغله جهله مندوبدر . غسل
عرفه . و غسل احرام . و غسل دخول مکه و مدینه . و غسل
وقوف مزدلفه قول احمد مستحیدر ﴿حاجی﴾ جنب و حائض
و نفاس و محدث بالغ اولانلره مس مسح شریف جائز اولیوب
فقط انفصال شرطیه غلافیه مس اولغله جواز واردر . لکن
شیرازلی ایسه تجویز اولدیغی هدایه ده گوسلش و دررده
محیط و کافیدن نقلاً جوازی ایراد ایدمش ایسه ده حلی هدایه
قولنی ترجیح ایلمشدر . تفسیر و حدیث و فقه متعلق کتابلره
حرمة جنب و حدث حالده چپلاق ال ایله یاشمق مکروه
اولوب اگر مندیله و امثالی ایله اخذ ایدیلور ایسه باس یوقدر .
خلاصه نك بیاننه گوره محدثك كتب محرره منی ایلمسنده عدم
کراحت . قول احمد ﴿حاجی﴾ جنب اولانه الینی و اغرنی غسل ایتدن
اول اکل و شرب ایلمك مکروهدر ﴿منیه﴾ فص (۱) خاتمه قرآن
عظیم الشانن و یا اسماء حسنان برشی محکوك ایسه انکله خلایه
دخول ایتك مکروه ایسه ده او مقوله خاتمی باطن کفه تحویل
ایدرك دخوله علی قول کراحت یوقدر ﴿حاجی﴾ بومثل محکوك
ختم و سائر جیده محفوظ و یا برشیئه مانوف بولنسه ضرری
یوق ایسه ده تحذر (۲) اولی در . جنب و حائض و نفاسیه او طور مق
و یا مرور ایتك ایچون بلا ضروره دخول مسجد حقنه

(۱) فص . یوزك طائی (۲) تحذر . صافمق

جواز گسترلشد در ﴿منیة﴾ محدثك دخی ضرورتسز مسجده
 دخولی مکروه اولدیغنی درره تاتار خانیدن نقلاً بیان ایللمشدر . جنب
 وحائض و نفساء ایچون قرآن قصیدله مادون آیت و دعا و تاقصیدله آیت
 نامه و بلکه سورة فاتحه بی اوقومق و نصف آیتده قطع ایدرك تلاوت
 قرآن ایله مک بلا کراهة تجویز اولمش و صاحب هدایه مادون آیت
 قرآن قصیدله قرائت جائز اولدیغنی تصریح ایللمشدر ﴿حاجی﴾ کذاک
 جنب ایچون الجای ضرورتله تهجی قرآن و کله کله تعالیم صبیان خصوصه
 بلا کراهة جواز واردر ﴿منیة﴾ مصحفك محل کتابتی مس
 ایتك مکروه ایسه ده بیاض برینه یا پشمقده کراحت اولدیغنی
 بغضلردن نقلاً حاجی بیان ایلمش و دررده بونك خلاقی
 گسترلشددر . صحیفه و لوحی ارضه و یا وساده یه (۱) وضع ایدوب جنب
 و محدثك کتابت ایللمسنه امام ابی یوسف عندنده جواز وار
 ایسه ده امام محمد گوره . کتابت . قرائت منزله سند و لمقله جائز
 اولایوب فقط اولی اولان صحیفه اوزرینه بر حائل (۲) وضع ایله ایله
 صحیفه بی مس ایتیهرك تحریر ایتکدر . بوده امام ابی یوسف
 قوائی اخذ ایله تجویز و امام محمد قولیه کراحتی ترجیح دیمك
 اولور ﴿حاجی﴾ احکام مذکوره ده حائض و نفساء دخی داخلدر

اوچنچی باب

ماء مطلق ایله اولان طهارت بیاننده در
 بغمور و دره و بیگار و قیو و دگر صورلیله حدث اصغر و اکبردن
 طهارت قصیدله توضی و اغتسال ایله مک جائزدر . زیراماء مطلقا

(۱) وساده . دایانه جق شی (۲) حائل . مانع

طهور یعنی مطهر اولدیغنی حالدله خلق اولندیغنی حدیث شریف
 ایله ثابتدر ﴿قدوری و غیره﴾ تلج و زمزم شریف صولریله
 و گونشده ایصنمش صو ایله بلا کراهة طهارت جائزدر
 ﴿در مختار﴾ شمسده ایصنمش ماء ایله طهارتك کراحتسز
 جوازینه مخالف اوله رق ابن عابدین قول معتمده بنا ایدرك تنزیها
 مکروه اولدیغنی در میان ایلور که بوده مختار شافعیدر . آصمه دن
 و عشدن تقاطر (۱) ایدن ماء ایله اظهر اولان تطهیر نجس ایچون
 جواز وار ایسه ده ازاله حدث غیر جائزدر . اغاجدن و ریباس
 (۲) و تفتح (۳) و عنب (۴) و امثالی سبزه و میوه دن صیقیلهرق
 حاصل اولان صولر و یشورلمش شور به لرگی ماء مقید ایله حدثدن
 طهارت جائز دگلدر ﴿قدوری﴾ جمیع اجزایی منعصر (۵)
 اولان مایع طاهر و ماء مقید ایله ثوب ویدنده اولان نجاست
 حقیقیه بی ازاله و تطهیر ایله مک جائزدر ﴿منیة﴾ سر که ایله نجس
 تمیزله مک صودن اشد و اظهر و دهن (۶) و ابن (۷) و دیس
 (۸) و غسل (۹) گبی جمیع اجزایی منعصر اولمیان شی ایله تطهیر
 غیر معتبردر ﴿منیة﴾ شی طاهر ایله مخلوط (۱۰) و اوصاف
 ثلثه نك یعنی لون (۱۱) و طعم (۱۲) و ریحت (۱۳) بریسی متغیر

(۱) تقاطر . داملامق (۲) ریباس . ایشقین اونی که کند و سندن بر نوع شربت یا پیلور
 (۳) تفتح . الماء . عنب . اوزم (۵) منعصر . صقیفه قابل اولان (۶)
 دهن . باغ (۷) لبن . سود (۸) دیس . یکمز (۹) غسل . بال
 (۱۰) مخلوط . قارشمش (۱۱) لون . رنگ (۱۲) طعم . طات (۱۳)
 ریج . قوقو

اولان سيل صوبيله و اشنان (۱) (وچويد و صوده) و صابون
 و زعفران مثلاً و شيرله مخلوط اولوب مائتي (۲) غالب بولان
 صولر ايله ماء مطلق گي طهارت اولنور (قدوري و غيره) شي
 طاهر ايله اوصاف ثلثه سي متغير اولان مانك رقتي (۳) باقي ايسه
 مطابقا طهارت جائز اولوب اگر نجس ايله احد اوصافي متغير اولور
 ايسه اتفاقاً طاهر دگلدردر (درر) مكث . سبيله رايحه كريهه سي
 اولان صو ايله ضرورته طهارت تجويز اولمشدر (ملتي)
 كثرت اوراق و يا غلبه طاهر مخلوط ايله مقتضاي طبيعت مائه
 اولان سيلاني و انبات (۴) و ارواسي (۵) زائل اولمش صو ايله
 مطابقا طهارت ايديله مز (درر) صيفه (۶) جامد (۷) و شتاده
 (۸) ذائب (۹) اولان ماء مانع (۱۰) ايله قبل الانقضاء طهارت
 اولنور ايسه ده بعد الانقضاء اولنور (منع) هر ماء را كدكه (۱۱)
 آنده قليل و يا كثير نجس واقع اوله . انگله توضي اولنه مز . زيرا
 نبی محترم صلی الله عليه وسلم اقدامز حضرت تلي مائي نجاستدن
 حفظ مقصد عاليسيله سزدن بريگنر ماء را كده تبول ايتسون
 ديو نهی بيور مشاردرد . كذلك سزدن بريگنر خوابدن بيدار
 اولسه التي غسل ايتدكه اناي (۱۲) مائه ادخال ايتسون . چونكه
 الك فغني محله ياتديغني بيلمز . ديوا مر و تنبيه ايلمشاردرد (قدوري

- (۱) اشنان . چوغان اوتي (۲) مائيت . صو كيفيتي (۳) رقت . اينجه لك
 (۴) انبات . بتورمك (۵) اروا . صوبه قاندرمق (۶) صيف . ياز
 (۷) جامد . طونان (۸) شتاه قيش (۹) ذائب . ارييان (۱۰) ملح
 طوز (۱۱) را كده . دورغون (۱۲) اناه . قاب

و غيره) صيبتك الى طاهر اولديغني معلوم ايسه ادخال ايتديكي
 قابدن آبدست آلق جائز والنده نجاست اولديغني بيانديكي صورتده
 اندن توضي غير جائز و اگر مشكوك ايسه احتياطاً آبدست
 آلتمز ايسه ده آلتسه لا بأسدر (حاي) حمامده قورنه صويبتك
 لوله و يا موصلقدن جرياني حالنده ماء جاري منزله سنده اولمليه
 لدی الايجاب اللرك متنجس اولسه بيله قورنه به ادخالني امام
 ابی يوسف تجويز ايلمشدرد (حاي) (اگر صوا و مقوله شيلردن
 جاري دگل ايسه الى قورنه به صوقا مليدر) جنب
 اولان اخراج اناه ايچون حوض حمامه يديغني ادخال ايله
 النده نجاست يوغيسه امامين عندنده ماء حوض مستعمل اولمديغني
 جهته طاهر و مظهردر (۱) منية ماء جاریده نجاست قليله
 واقع اولوبده بونك لون و طعم و ريخندن بر اثر ظاهر اولمز ايسه
 توضي اولنور . زيرا نجاست . جريان ماء ايله زائل اولوب مستقر
 اولمز (قدوري) ماء جاريتك وصفي قول اشهرده صمان چوپي
 اجرا ايتك و قول اظهارده عرف ناسده جاري عد ايدلمكدرد
 در مختار ماء جاري اوست جانبدن سد اولنديغني حالده
 اشاعي طرفدن جرياني باقي قالسه ككان ماء جاري صاييله جفندن
 انگله توضي جائز اولور . جرياني ضعيف اولان صودن آبدست
 آلان مسلمك ماء مستعمل مرور ايدنجيه دگين تائي (۲) ايلمسي
 مستحبدرد (منية) ميزاب (۳) سطحدن ماء مطر (۴) جريان
 (۱) مظهر . تطهير ايديجي (۲) تائي . اگر طور ايتق (۳) ميزاب .
 اولوق (۴) ماء مطر . يغمور صوبي

ایدو بدہ سطحہ اولان نجاستہ صویک اکثری جاری اولمزہ
 اثر نجاست ظاہر اولدجہ طاهر در . اگر نجاست . میزایدہ اولسہ
 یا خود مانک نصفی و یا اکثری نجسہ ملاق اولورسہ صودہ تغیر
 اولسہ بیله نجس صایلور . یغمور یا غار ایکن سطح (۱) متنجسک
 سققدن (۲) و یا تقبندن (۳) نازل اولان صو طاهر اولوب
 لکن یغمور منقطع اولدقدن صکرہ نزول ایدن ماء اگر سطحک
 نصف و یا اکثرندہ نجاست بولور ایسہ متنجسدر ﴿منیہ﴾ غدیر
 (۴) عظیم کہ . بر طرفی تحریک ایله طرف آخری متحرک
 اولیان گولدن عبارتدر . احد جائیندہ نجاست و ارا یکن جانب
 آخردن توضی جائدر . زیرا ظاهر اولان بودر کہ نجاست .
 طرف دیگرہ واصل اولمز ﴿قدوری﴾ عشر آفی عشر اولان
 حوض کہ . مربع ایسہ اطراف قرق و مدور ایسہ اوتوزاتی
 ذراع اولق و عمقی (۵) ال ایله صو آندقدہ تحت ماء ده اولان
 ارض . منکشف اولماق لازمدر . بومقوله حوض . نجاست
 غیر مرئیہ وقوعیله اثر نجاست ظاہر اولدجہ متنجس اولمز
 ﴿منیہ﴾ حوض کبیر کنارندہ ناس صف باغلیوب توضی ایسہ لر
 مشایخ بخاری قولی اوزره جائز و عمل دخی انک اوزرینہ واقعدر
 ﴿حابی﴾ حوض کبیرده اگر جیفہ مرئی (۶) ایسہ حوض
 صغیر قدر محل بیددن و مرئی دگلسہ عموم بلوی حبیلہ علمای
 (۱) سطح . خانه اوستی کہ بورادہ دام مقصوددر (۲) سقف . طوان
 (۳) نقب . دیک (۴) غدیر . گول (۵) عمق . دربناک (۶) مرئی .
 گورینان

بخارا غندندہ هر طرفدن آبدست آتور ﴿حابی﴾ سیوری سنک
 و قرہ سنک و آری و عقرب گی دماء سائلہ سی اولیان بری
 و صودن تعیش ایدن بالق و قور بغه و ینگج مثللو بحری حیوانلر
 صودہ هلاک اولسہ لر بولر مائی نجیس و افساد ایلمز لر ﴿قدوری﴾
 مائی المعاش (۱) و بری المولد (۲) اولان قاز و اوردک مانندی
 (۳) حیوانک صودہ هلاکی ماء قلیلی مفسددر ﴿درر﴾ ماء مستعمل
 یعنی حدث اصغر و اکبرده استعمال اولنان وضوء و غسل صوبی
 بردفعہ دها قوللا نلق جائز اولمز . شرعده ماء مستعمل اول
 صودر کہ وضوء و غسل طریقہ انکله حدث ازاله یا خود نیت تقریب
 الی الله ایله بدنہ اسالہ اولنه . بلانیة توضی و اغتسال و نیت ایله
 تجدید وضوء ایچون استعمال ایتمک گی ﴿قدوری﴾ رفع حدث
 و نیت تقریب ضمنتدہ اولیو بدہ مجرد دفع حرارت و یا تعلیم ابدست
 قصدیلہ صورت وضوء ده قوللا نیلان صو شرعاً ماء مستعمل عد اولمز
 ﴿حابی﴾ امام اعظم و امام ابی یوسف حضرت تارینک عندلرندہ
 ماء مستعمل بدنہ ایکن طاهر اولوب انفسالندہ مطہر دگلدر
 هو المختار . امام محمد نزدندہ انجق رفع حدث ایچون قوللا نیلان
 صو ماء مستعمل اولوب نیت قربت ایله استعمال اولنان آب .
 مستعمل صایلمز . قوللا نیلان صو بدنن انفسال ایلا کده
 مستعمل اولوب وجودده ملاصق و مستقر اولدجہ غیر مستعملدر
 ﴿ملتق و مجمع الانهر﴾ . جنب بلانیة برہ منغمس (۴) اولسہ
 (۱) مائی المعاش . صودہ یشیان (۲) بری المولد . قرہ ده دوغان
 (۳) مانند . گی (۴) منغمس . صوبه دالان

امام اعظم حضرت تدریدن قول صحیده رجل طاهر و آب چاه (۱)
مستعمل عدايدش و امام ابی یوسف عندنده کما کان بقای حالین یعنی
رجل جنب و ماء . طاهر و امام محمد جہ رجل طاهر و ماء طهور اعتبار
اولمشد **در متقی** هر دباغت اولنان دری نجاستدن بری اولوب
انجق جلد آدمی کرامت و شرافتدن و جلد خنزیر عین نجاستدن
ناشی قابل طهارت دگدر . هر میتہ نک قیل و کیگی و بویوزی
طاهر در **قدوری** انسانک دیشی و کیگی و متوف (۲) اولیان
قیل قول صحیحہ گورہ طاهر در . اگر قیل متوف اولور ایسہ
دسومتی (۳) سیبلہ نجسدن معدود در **حلی و در مختار** قیل
دیشی دخی طاهر و بیع و شرابی (۴) و استعمالی جائز در خلافاً
لامام محمد **حلی** دار حریدن اخراج اولنان سنجاب و امثالی .
شیء طاهر ایله دباغت اولوب اولمندی مشکوک ایسہ اولی اولان اوچ
کرہ ببقامقدر (مع مافیہ اشیاہ اصل اولان طهارت اولدیغہ بناءً
غسل اولمیه رق استعمالی دخی تجویز اولمشد کما تجری العادة)
امام اعظم حضرت تدرینک عندنده کلب . عین نجس عد اولمیدیغدن
بیع و شرا و جلدی مصلاً ایدلک جائز اولور . و عایہ الفتوی
در مختار

منی در دنجی باب

تطهیر بئر متنجہ دائر در

گرک قلیل گرک کثیر اولسون نجاست . قیویہ دوشدیگی حالده

(۱) آب چاه . قوبونک صوبی (۲) متوف کوکندن بولومش (۳)
دسومت . یاغلوق (۴) بیع و شرا . صائمق و آلتی (۵)

جميع مانك نرح (۱) و اخراجیله (۲) بئرک تطهیری (۳) لازم
گور . اگر فاره و سرچه و حیة و کرتنکله مقداری حیوان قیویہ
دوشسه و اولسه و جوباً یگرمی قوغه و استحباً اوتوز قوغه یه
قدر صو قیودن نرح اولنور و دلو یعنی قوغه صغیر و کبیردن
وسط اعتباریله حساب قنور . گوگرچین و طاوق و کدی مثللو
حیوان واقع اولسه قرق قوغه دن التمش قوغه یه دک قیودن صو
بوشالتیلور . اگر کلب و غنم (۴) و دابه و آدم و امثالی . بئرہ (۵)
ساقط اولوبده فوت اولسه قیونک صوبو تماماً چیقاریلور **قدوری**
حیواندن غیری نجاست خفیفه و یا قطره بول و قطره دم یا خود
محل قطعی غیر مشتمع (۶) اولان فاره قویروغی قیویہ دوشسه کذلک
صوبک جمعی نرح ایدیلور **در مختار** بر فاره دن درت فاره یه
قدر فاره واحده و بش فاره دن طقوز فاره یه دک بر حامه و اون
فاره بر آدمی حکملرنده اولدیغدن هر بری ایچون ذکر اولنان
احکامک مقتضیاتی اجرا اولنور **در در** ایکی فاره بردجابه (۷)
قدر اولور ایسہ قرق قوغه نرح ایدیلوب ایکی کدی ده صوبک
جمله سی اخراج اولنور **ظہیریہ** فاره ایله حامه بینده اولنلر
فاره . و دجابه ایله شاة بینده اولنلر دخی دجابه گی اعتبار
اولنلر ق انلر حقنده اولان حکملر بونلر ایچونده عیناً اجرا قنور
زیلی خرم حامه (۸) و عصفور (۹) و ایگنه اوچی قدر

(۱) نرح . صو چکمک (۲) اخراج . چیقارمق (۳) تطهیر .
تمیزله مک (۴) غنم . قیون (۵) بئرہ قیویہ (۶) غیر مشتمع . بالمومیسز
(۷) دجابه . طاوق (۸) خرم حامه . گوگرچین ترسی (۹) عصفور .
سرچه قوشی

اولان غبار نجس ایله قطرات بول وایکی دانه بعره ایل (۱) وغنم معفو ایسه ده زیاده سی دگلدر ﴿درر﴾ قویه دوشن حیوان صغیر اولسون ویا کبیر اولسون شیشسه یا خود داغلسه بئردن جمیع ماء نرح و اخراج اولنور . دلوک (۲) عددی هر باده نك قیوسنده استعمال اولنان دلو وسط ایله اعتبار اولنوب هر قیونك مناسب اولان قوغه سیله حساب ایدیلور . اگر صو قیودن دلو عظیم ایله بوشالتیلور ایسه دلو وسطه نسبت ایله حساب ایدیلوب ایکی قوغه مقداری ایسه اون عددی یگر می دلو اعتبار اولنور ﴿قدوری﴾ وغیره ﴿منبعندن صوی دائما نبعان ایللمسندن ناشی مائی منقطع اولیان بئرک بالمله صوی نرح ایتک اقتضا ایتسه قبل النرح موجود اولان آب بمقدار تخمین اولنور ایسه اولقدری جیقار یلور . امام محمد عندنده وجوباً ایکی یوز واستحساناً یوز که جمعاً اوچ یوز دلوه دگین قیودن صو بوشالتیلور ﴿قدوری﴾ اصح اولان اهل خبره ومعلوماتدن ایکی کسه معرفتیه موجود مانك مقداری تقدیر ایتدیر یله رك اكا گوره معامله اولمقدور ﴿هدایه وكافی ودرر﴾ امام ابی یوسفدن برروایتده آب موجودك عمق ودوری مقداری چقور حفر (۳) اولنوب وکرچ ایله صیوانوب دولنجیه دك قیودن صو نرح وچقوره صب (۴) اولنور ﴿درر﴾ بئرده فاره ویاغیری بر حیوان میتة اولدینی حالدده بولنوبده زمان وقوع ویا قوطی معلوم اوله مامقاه برابر شیشماش ویا داغلماش ایکن اگر قیونك صوی استعمال اولنمش ایسه امام اعظم حضر تدرنجبه

(۱) بعره ایل . دوه ترسی (۲) دلو . قوغه (۳) حفر . قازمق

(۱) صب . دوکک

بر گون بر گجه لك صلات اعاده ایدیلور وصوی اصابت ایدن ثوب وبدن غسل اولنور . اگر دوشن حیوان شیشوب داغلدیسه كذلك امام مشار الیه عندنده اوچ گون اوچ گجه لك نمازك اعاده سی لازمگور . اما امامینه گوره زمان وقوعی معلوم اولدیغنه بناء لاشه نك بولدیغنی زمانه اعتبار اولنق ایجاب ایله جگندن بو حالدده اعاده صلات و غسل مغسولات . اقتضا ایلمز (وبدیغنی) ﴿در مختار و قدوری﴾ لکن قول امام . عبادات جهتیجه ده احوطدر ﴿ابن عابدین﴾ بئر ساقط اولان حیوان حیاً اخراج اولندقد حنیزر وکلب وبدننده نجس اولان سائر حیوان دگل ایسه اغزی صویه باتمدقچه صوی تجیس ایتز . اغزی ماء باتدینی حالدده لعابنه (۱) اعتبار اولنور . اگر لعابی طاهر اولان حیوانلردن ایسه ماء دخی طاهر در . نجس اولنلردن ایسه نجس ومشكوك اولنلردن ایسه مشكوك اولوب قیو صوینك جمله سی جیقار یلور . اگر مکروه اولنلردن ایسه کراحت اولدیغندن نرحی مستحب اولور ﴿درر﴾ انسانك ولحمی اکل اولنان حیوانلرک بقیه شربی طاهر در . کلب وخنزیرک وسائر یرتیجی حیوانك سؤرلری نجسدر . وهره (۲) وطشره ده گرن دجاجة وسباع طیر (۳) ایله سواکن بیوتدن اولان حیه وفاره گی حیوانلرک بقیه شربی مکروه اولنوب بغل (۴) وحصارک آرنقیری مشكوکدر . اگر

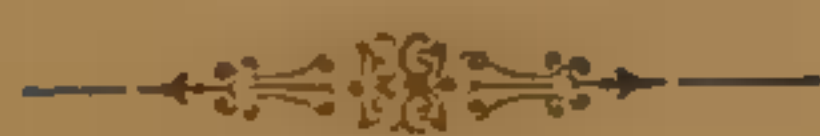
(۱) لعاب . صلیه (۲) هره . کدی (۳) سباع طیر . یرتیجی قوشلر

(۴) بغل . قاطر دینیلان حیوان

مشكوك اولان سؤر (۱) بغل و حماردن بشقه بر طاهر صوبولمز
ایسه بولر ایله توضع اولمغله برابر تیمم دخی ایدیلور ﴿قدوری﴾
سؤر آدمی مطلقاً طاهر اولوب مؤمن و غیر مسلم و جنب و حائض
و نفسایه شاملدر . لکن طاهر الفم (۲) اولمق شرط اعظمدر
﴿درر﴾ سؤر مشکوکده اولان شك . تعارض ادله (۳) حسیله
توقفدن عبارت اولمقدور . زیرا مفتی به اولان شك . سؤر مشکوکك
طهوریتده اولوب طهارتده دگلدر ﴿درر﴾ سؤر فرس (۴)
امام اعظم حضر تارندن روایت صحیحه ده طاهر و بر روایتده
مشكوك و دیگر بر روایتده مکروهدر . لکن مختار متأخرین
اولمق اوزره امامین عندنده بلا شك طاهر در ﴿حلی﴾ هر دك
اکل (۵) فاره عقبنده سؤری نجسدر . خر (۶) و امثالی
استعمال ایدنك دخی عقیب شربده سؤری غیر طاهر و متعاقباً
اغزینی تطهیر ایلدیکی حالده سؤرنده طهارت حاصل و فقط تنزیهاً
کراهت ظاهر در ﴿درر و غیره﴾ عرق (۷) حکمده سؤر
گیدر . لکن حمارك تری استحساناً طاهر در . مع هذا سؤرینك
دخی طهری مختار اولدیغی ماسبقدن اگلاشیلور ﴿درر﴾ بشر
متنجسك آبی منقطع اولوب بعده ظاهر اولسه صویك کسامتی
نزع . منزله سنده اولدیغندن ماء ظاهر . طاهر در ﴿درر﴾ بشر بالوعه
(۸) ایله بشر ماء (۹) بیتنده نجاستك اثری ظاهر اولیه جق قدر

(۱) سؤر . ارتق (۲) طاهر الفم . اغزی پاک اولان (۳) ادله .
دلیلر (۴) فرس . آت و بارگیر (۵) اکل . بیک (۶) خر .
شراب (۷) عرق . تر (۸) بشر بالوعه . گریز قویوسی (۹) بشر ماء .
صو قویوسی

محل اولمق بشر مانك طهارتده کافی ایسه ده بوده ارضك صلابت
(۱) ور خاوتی (۲) ایله مختلف اوله جغدن هر حالده مایینی بش
ویایدی ذراع (۳) بولمق شرط دگلدر ﴿درر﴾

مبنی بشنجی باب

تیمم بیاننده در

اَسْتَعِذُ بِاللّٰهِ ﷻ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا الآية
معنای شریفی ای مؤمنلر سز ماء طاهر بوله مدیغکنز حالده تیمم و پاک . تراب
(۴) ایله تیمم ایدیکز دیمکدر . مسافر (۵) و خارج مصرده اولان مسلم
صو بوله میوبده کندوسیله صویك بولندیغی محل بیتنده درت بیک
خطوه (۶) مقداری و یادهاز یاده بعد و مسافه اولسه و یا مریض (۷)
اولمق حسیله استعمال ماء . اشتداد (۸) مرضنه باعث اوله جنی
اگلاشله یا خود جنب اولان کیمسه ماء ایله اغتسالده (۹) شدت
برد (۱۰) سببیه هلاکدن و یا بر مرضه ابتلادن خوف (۱۱)
ایله خاك پاک (۱۲) ایله تیمم جائز اولور ﴿قدوری﴾ تیمم ایتک
فرائض و نوافلدن قصد اولنان صلاتی ادا ایچون قبل حلول الوقت

(۱) صلابت . قاتلیق (۲) رخاوت . کوشك (۳) ذراع . ارشون
(۴) تراب . طپراق (۵) مسافر . بولجی (۶) خطوه . آدیم (۷)
مریض . خسته (۸) اشتداد . شدتلك (۹) اغتسال . بیتامق (۱۰)
برده صنفوق (۱۱) خوف . قورقق (۱۲) خاك پاک . تیمم طپراق

استعمال ماء دن عاجز اولان مُحَدَّث و جنب و حائض و نفسایه
جائز در ﴿ملتقى﴾ عدودن و یرتیجی حیواندن قورقق و کندویه
و دابه سنه کفایت مقداری صو و ارایکن عطش (۱) و قوعی احتمال
غالب اولمق و یادلو و حبل (۲) کبی آلت بولنماق مثللو اسبابک
وجودنده تیمم ایتمک تجویز اولنمشدر ﴿درر﴾ تیمم شرعه ازاله
حدث نیتله ایکی کره اللری وجه ارضه ضرب ایدوب ضربه اولی
ایله یوزه مسح و ضربه ثانیه ده ایکی اللری قوللریله برابر دیرسکله
قدر كذلك مسح ایتمکدر. مُحَدَّث و جنب و حائض بو وجهله تیمم
ایدر ﴿قدوری﴾ احوط اولان اولّا صول الک درت پرمقشک
باطنی ایله صاغ الک پرمقشک او جندن بدأ ایله دیرسکه دگن صاغ
الک ظاهری و باطن کف ایله مفصله (۳) قدر باطنی مسح و باطن ابهامی
صاغ الک ظاهر ابهامی اوزرینه امرار و بعده یدیساره (۴) دخی
بومنواله اوزره عمل ایله مکدر. کف و اصابعک هیئت مجموعه سیله
و اصابع ثلثه نک استعمالیه مسح دخی جائز و کافیدر. لکن یالکیز
اصبع واحده و یا اصبعین (۵) ایله جائز اولمز ﴿حاجی﴾ استیعاب
عضوین ظاهر روایتده شرط اولوب محلّ قلیل باقی قالسه ضربه
ثالثه لازمدر. امام اعظم و امام محمد حضرتلری عندنده جنس
ارضدن اولان تراب و قوم و طاش و کرچ و طلا اولسان اوت

(۱) عطش. صول لق (۲) حبل. ایپ (۳) مفصل. قولک اوبناق
بری (۴) یدیساره. صول ال (۵) اصبعین. ایکی پرمق

و سرمه و زرنیخ و امثالی شیلر ایله تیمم جائزدر. امام ابی
یوسف تیممی اخق طاهر اولان طبراق و قومه حصر ایلمشدر
﴿قدوری و غیره﴾ ذهب (۱) و فضّه (۲) و شعیر و خطه
مثالو تیمم جائز اولمیان شیلرک اوزرنده غبار (۳) اولور ایسه تیمم جواز
اولدینی کبی یالکیز غبار ایله ده بلا ضروره تیمم اولنور. امام ابی یوسف
عندنده تراب. موجود ایکن غبار ایله تیمم اولنمز ﴿درر و حلی﴾
امام اعظم حضرتلرنجه کر مید و طوغله نک غبار ایله تیمم اولنمق تجویز
اولمش و امام محمد کر مید و طوغله مدقوق (۴) اولمدجه تیمم جواز
کوسترمامشدر ﴿نیه﴾ طین ایله تیمم شمس الاثمه الحلوانی عندنده
جائز و اگر ذهب (۵) و قندن خوف ایدیلوبده اندن غیر یسی بولنمز
ایسه لازمدر. خلافاً لامام ابی یوسف ﴿حاجی﴾ تصدقایی معنانه
اولان نیت. تیممده فرض و وضوءده مستحیدر ﴿قدروی﴾ تیممک
رکنی مرور ایلدیگی اوزره ایکیدر. بری ضربتان و دیگری استیعاب
محیدر. شرطی الی اولوب بونلرده نیت. مسح اصابع ثلثه و یا دهاز یاده.
وجه ارض. طهارت محل. فقدان ماء. دن عبارتدر. سنتی دخی
باطن کفین ایله وجه ارضه ضرب و اقبال و ادبار کفین و نفضر (۶)
کفین و تفریح اصابع (۷) و بسمله و ترتیب و ولا اولمق اوزره
سکزدر ﴿در مختار و غیره﴾ جواز صلات حقنده شرط اولان نیت.
طهارتسز صحیح اولمیان عبادت مقصوده به تعلق ایدن نیتدر. ائمدی
دخول مسجد و مسّ مصحف و یا اذان و اقامت ایچون نیت اولنهرق

(۱) ذهب. التون (۲) فضّه. گوش (۳) غبار. طوز (۴) مدقوق.
دوگش (۵) ذهب. کینک (۶) نفضر. سیلکمک (۷) تفریح اصابع.
پرمقش آجق

تیمم ایدلسه آنکله نماز قیامماز ﴿درر﴾ تیممه مطلقاً طهارته نیت اولنسه بونکله هر صلاتی ادا جائز در ﴿حاجی﴾ وضوئی نافض اولان تیممی ده نفس ایدر . تحصیلنه واستعمالنه قادر اولمق شرطیله رؤیت ماء (۱) دخی تیممی نافضدر ﴿قدوری﴾ استعمالنه قادر اولدیفی ماء طهارته کافی ودفع عطش کی حاجتدن زیاده ووافی اولمق لازمدره بویله دنگلسه توحی اولمیوب تیمم ایدیلور ﴿درر﴾ استعمالنه قدرت وار ایکن گرك تيقظ (۲) گرك نعباس (۳) حالرنده موضع ماء (۴) مرور (۵) ایله مک دخی تیممی نفس ایدر ﴿درر﴾ تیمم الحق وجه ارضدن عبارت اولان صعيد طيب ایله اجرا اولنور وجنس ارضدن اولیان شی ایله جائز اولمز . بناء علی ذلك فضه وذهب کی اینی (۶) قال وشجر (۷) گی احتراق (۸) ایله رماده (۹) متحول اولان شیر ایله بلا غبار . تیمم ایلمگه جواز یوقدر . خلافاً للامام محمد ﴿زیلعی﴾ اول وقت صلاتده صو بولمیو بده آخر وقتده مانک وجودی امید اولندیغی تقدیرده آخر وقت قدر صلاتی تأخیر ایله مک مستحیدر . شاید آخر وقت دگین صو بولنور ایسه توحی اولنوب بولنه منر ایسه تیمم ایدیلورک نماز ادا اولنور . بوتیمم ایله فرائض ونوافلدن قصد اولان صلاتی قیامق جائز اولور ﴿قدوری﴾ وجود مائه ظن غالب اولسه ویا معموره ده بولنسه یاخود بر مکلف عدل بوحوالیده صو واردر

(۱) رؤیت ماء . صوبی گورمک (۲) تيقظ . اویانق اولمق (۳) نعباس . ایزغاشق (۴) موضع ماء . صوبک اولدیغی بر (۵) مرور . گچمک (۶) لبنت . بومشاقاق (۷) شجر . اغاج (۸) احتراق . یانغی (۹) رماد . شگل

دیوخبر ویرسه جوانب اربعه دن اوچ یوز خطوه . مقداری محله دگین مائی تحرّی واجیدر ﴿حاجی﴾ جنازه حاضر اولوبده وضوئه اشتغال حبسیله نمازک فوتدن خوف ایدلسه ولی جنازه اولیانلر ایچون تیمم جائز اولور . اشتغال طهارتدن ناشی بیرام نمازینک فوتدن قورقلسه کذلک تیمم ایدیلور . بحسب الاقتضا طهارته مشغولیت حبسیله صلات جمعه نك فوتندن خوف ایدلسه بیله تیمم جائز اولمیدغی هان همان توحی اولنوب اگر یتشه بیلور ایسه جمعه نمازی ادا ویتشه مدیگی حالده صلات ظهر ایفاقلنور . بیرام نمازی قیلنور ایکن حدث واقع اولسه در حال تیمم ایدیلوب بنا اولنور . صلات جمعه ووقتیله فوت اولماق ایچون تیمم ایله ادا جائز اولماز . زیرا بونلرک خافلری واردر که جمعه نك خافی ظهر آخردن ووقتیله نك فضا دن عبارتدر ﴿درر﴾ فوت وقتدن قورقلور سه نماز . تیممه قیلوب بعد اعادة ایدنک احوطدر ﴿حاجی﴾ مسافر راحله سنده اولان مائی او نوده رق تیمم ایدوب ایفای سالادن صکره صوبی تذکر ایسه امام اعظم وامام محمد حضر تدبیرنه گوره صلاتی اعاده لازم گلمز . خلافاً لامام ابی یوسف ﴿قدوری﴾ غیربسی رینک راحله سنه صو قویسه ده بوندن صاحب راحله نك معلوماتی اولمیدیغی حالده تیمم ایدرک نمازی قیلسه انفاً اعادة صلوۃ اقتضا ایتمز ﴿درر﴾ محل قریبده وجود مائه ظن غالب اولسه طلب و تحرّی ایتمکسزین تیممه جواز یوقدر و عکسی تقدیرده تیممه (۱) تحرّی (۲) ماء . لازم دگلدز . رفیق عنندنه صو اولدیغی بیانور ایسه قبل التیمم طلب اولمق مناسب اولوب منع اولندیغی حالده

(۱) مُتَمِّم . تیمم ایدن (۲) تحرّی . ازاشدرمق

تیمم ایدیله رک نماز قیلنور ﴿قدوری﴾ رفیق نزدنده وجود مائی
بیلوبده آندن طلب ایندیگی حالدده رفیق صوبی منع ایلسه و یا نمن
مثلدن زیاده و یرمک ایسترسه یا خود نمن مثیله و یرمک
اولوبده طالبک قدرتی اولمسه تیمم جائز اولور . حین طلبده
ارقداشی صوبی دریغ ایلمسه و یا نمن مثیله و یرمک استیوبده
طالبک آتی آلمه قدرتی بوانسه تیمم اولنماز . قبل الطلب
تیمم ایدلسه مختار هدایده جائز و مختار مبسوطده غیر جائز در .
اکثر اعضای مفروضه سی مجروح اولان مسلم . تیمم ایدوب اقل
اعضای یاره لو بولنان کیمسه غسل صحیح (۱) و مسح جریح (۲) ایدر .
زیرا غسل ایله تیممک جمعی تجویز اولنماشدر ﴿درر﴾

باب التجی

خفین (۳) اوزرینه اولنه جق مسحه متعلقدر

موجب وضوء اولان هر حدثن خفین اوزرینه بر کره مسح
ایتمک سنت مشهوره ایله ثابتدر . لکن خفینی طهارت کامله اوزرینه
لبس ایتمک و تمام طهارت وقت حدثه اولق شرطدر ﴿قدوری﴾
چونکه محدث اولان آبدست آلمزدن اول ایقلرینی یبقایوب
خفینی کیدکدن صکره حدث واقع اولسی اوزرینه اعضای باقیه
وضوئی غسل ایلسه مستلرینه مسح ایدمز . نقط وقوع حدثن

(۱) صحیح . صاعلم (۲) جریح . یاره لی (۳) خفین . خاک تنیه سی که
مستلر دیمکدر

اول وضوئی اتمام ایله طهارت کامله حاصل اولمش ایسه مسح ایله
﴿حای﴾ معذور اولان حین انقطاع (۱) سیلانده مستی کیر
ایسه صحیح کیدر و الا وقت ایچنده مسح ایدوب بعد خروج
الوقت غسل ایدر ﴿ملتق﴾ مسحده شرط . خف . طبعی
ستر ایتمک . قدمدن مفصل محل اولماق . خف ایله یروجه معتاد
بر فرسخ و یا دها زیاده بر یوریمک ممکن اولماق . اوزره اوچدره
﴿در مختار﴾ مقیم . بعد الحدث بر کون و بر کیجه یعنی یگر می درت
باعت و مسافر اوچ کون اوچ کیجه یعنی یتیم ایکی ساعت مسح
ایتمک جائز و مسحک ابتدایی حدثک عقیندن معتبردر . مسح . ده
سنت وجهله خفینک اوزرینه بر مقلربنی آچوب خطوط اولدینی
حالدده اصابع قدمک (۲) باشلرندن ابتدا ایله ساقه دوغری
بر کره مد ایتمک لازم و اصابع یددن اوچ بر مق مقداری وضع
ایله مک فرضدر ﴿قدوری﴾ یا انگز کفی یا خود مع الاصابع کفی
وضع ومد ایتمک حسن و جمیع ید ایله مسح ایلمک احسن اولدینی
خلاصه ده بیان اولنماشدر ﴿حای﴾ یا انگز رؤس اصابع (۳) ایله مسح
ایتمک تقاطر ماء شرطیله جائزدر ﴿منیه﴾ هر بری ماء جدید ایله
اولق اوزره بر اصبع ایله اوچ کره مسح ایدلمگه جواز و ارایسه ده
سنته مخالفدر ﴿منح﴾ آیاق بر مقندن طولا و عرضا اوچ صغیر
بر مق ظاهر اوله جق مقداری خرق (۴) کیری اولان خف
اوزرینه مسح جائز اولمز ﴿قدوری﴾ نفس اصبع . ظاهر ایسه
مقدار صغیر . معتبر اولیوب بلکه نفس ظاهره اعتبار اولنور
(۱) انقطاع . کسملک (۲) قدم . ایاق (۳) رؤس اصابع . بر مقلرک
باشلری (۴) خرق . بیرتیق

﴿حاجی﴾ اعتبار . خف واحد اولوب ایکی خفده اولان خرقك مجموعی اوچ برmq قدر اولسه بيله مسح جائزدر ﴿ملتق﴾ اگر حال مشیده خرقدن اوچ برmq ویا اوچ برmq مقداری ظاهر اولوب حال وضعده گورنمز ایسه مسحه مانع اولور ﴿درر﴾ اوزرینه غسل فرض اولان جنب ایچون مسح ایلمگه جواز یوقدر . یعنی قبل الجنابة ایاقلرینی غسل ایدوب طهارت کامله اوزرینه لبس خفین ایلمش اولسه بيله مطلقا معتبر اولیوب حین غسلده مستلرینی چیقاروب ایاقلرینی دخی یبقامق لازمدر . نافض وضوء اولان شیر مسح خفینی دخی نقض ایدر . كذلك مستلرینی چیقارمق ومدت مسح . تمام اولمق دخی ناقضدر ﴿قدوری﴾ قدمك اکثری ساقهك خروج ایتك قول صحیحده مسیحی بوزار . امام ابی یوسف عندنده اکثر عقبك (۱) خروجی دخی ناقض مسحدر ﴿درر﴾ موضع مسحده ظهر قدمدن اوچ برmq مقداری قالوب باقیسی منفصل اولسه مسح . باطل اولیه جنفی امام محمددن مروی واکثر مشایخ انك رأی اوزرینه متفقدر ﴿حاجی وكافی﴾ کافیده بیان اولدینی اوزره قدم . موضعده دوردینی حالده اوکجه دخول وخروج ایتسه مسح بوزلمز ﴿درر﴾ ایکی مستلرك اوزرینه مسح اولندقدن صکره مستلرك ایچروسته صو داخل اولهرق طپوغه ویا اکثر قدمه بالغ اولور ایسه مسح . باطل اوله جنفی ظهیریهده مسطور و ذخیرهده هو الاصح دینلدیگی وابتلال (۲) قدم علی کل حال . مسیحی ابطال ایتیه جگی دررده مذکوردر . تنورده

(۱) عقب . ایغك اوکجه سی (۲) ابتلال . ایصلا تاق

دخی قول اخیره هو الاظهر دینلمشدر . لكن آیغك جمله سی ویا اکثر موضعی ایصلتمش اولور ایسه مسح بوزیله جنفی وغسل ومسحك بینی جمع اولمسون ایچون خفینی نزع ایدرك ایکی آیاعی دخی یبقامق لازمگه جگی حاجی ده محرردر . مسح . مدتی تمام اولدقدن نزع خفین حالده شدت برد (۳) سبيله تلف قدمدن خوف ایدیلورسه تیم اولنور ﴿حاجی﴾ مدت مسحك ختامنده آبدستلو بولیلور ایسه خفینی نزع ورجائی غسل ایله آبدست تمام اولور . مسح . مدتك انقضاسندن اول آبدستلوايكن خفین . قدمیندن اخراج ایدلسه ینه وجه مذکور اوزره معامله اولنور * حدث . واقع اولدقجه بقیه وضوئی یعنی اعضای باقیهیی غسل لازم اولمز . لكن اعاده وضوء ایله مك حسندر . مقیم ایكن مسحه بدأ ایدیلوبده برگون و برگیه دن مقدم مسافرت اولنور ایسه اوچ گون و اوچ گیجه تمام اولنجیه قدر مسح ایدیلور . مسافر ایكن مسحه ابتدا ایدیلوب بعده اقامت اولندقدن برگون و برگیه ویا دها زیاده جه مسح اولندیه خفینی اخراج ایله ایاقلری یبقامق لازمدر . برگون و برگیه دن اكسك اولهرق مسح اولسه استیلورسه برگون و برگیه اتمام ایدیلور . ﴿قدوری﴾ مسئله صور خمسة آتییه شاملدر . شویله كه : سفر مقیم . قبل المدة الحضریة . وسفر مقیم . بعد المدة الحضریة . و اقامت مسافر . قبل المدة الحضریة . و اقامت مسافر . بعد المدة الحضریة . و اقامت مسافر . بعد المدة السفریة . دن عبارتدر * آبدست ایله لبس (۱) اولتمش

(۱) برد . صفوق (۲) لبس . گیك

خفك اوزرينه جزمه ويا قالچين كلسه اكر حدندن مقدم ايسه
 جزمه ويا قالچين اوزرينه مسح جائز و حدندن صكره ايسه انلری
 نزع ايله مستلره مسح لازمدر ﴿منية و غيرها﴾ قبل الحدث
 جزمه لر ايس ايديلوب اوزرلرينه مسح اولندقدن صكره
 جزمه نك بری چيقارلسه ايكي سنك دخی مسحی باطل اوله جفندن
 شو حالده قول اصحه كوره احد خفینه و چيقارليمان جرموق
 (۱) آخره مسحی اعاده ايجاب ايدر . ديگر قولده چيقارليمان
 جزمه دخی نزع ايديله رك خفینه مسح ايتك لازمدر ﴿درر﴾
 جزمه ويا قالچيني مسح حالده اوزرنده اثر نجس بولماق الزمدر
 و الا مسح صحيح اولماز . خفین صاغلم اولسه بيله خرق قاحشی
 اولان جزمه اوزرينه مسح اولمز ﴿منية﴾ امام اعظم حضر تلرينك
 عندنده چوراب اوزرينه مسح جز اوليوب مگر كمی (۲)
 ستر ايدجك موضعه دك قالین و صیق چورابه جلد قابلو اوله
 ياخود طبائی جلد ايله محفوظ يعنی مستكبي اتی و بلكه اوستی ده
 دری ايله قابلاشمش بولنه . صاریق و قاووق و باش و یا یوز
 اورتوسی و الدیوان و امثالی اوزرلرينه مسح . تجویز اولنما مشدر
 ﴿قدوری و غيره﴾ كجهدن اتخاذا اولسان قالچين اوزرينه ستر
 كعب . شرطيله مسح . جائزدر ﴿منية﴾ عظم منكسر (۳) اوزرينه
 وضع اولسان جبیره (۴) بلا وضوء باغلاشمش اولسه دخی
 مسح ايديلور . اكر برؤنام (۵) حاصل اولمزدن اول جبیره ساقط
 (۱) جرموق . جزمه (۲) كعب . طبوق (۳) عظم منكسر .
 قیرلش كيك (۴) جبیره . بندنه قیریق و چیقق اعضایی صاردقلری تحتلر
 (۵) برؤنام . تنونبتون ابو اولق

اولور ايسه مسح . باطل اوليوب فقط برؤنامدن صكره صارغی تحتلری
 دوشنديگی تقدیرده مسح بوزيلور ﴿قدوری﴾ موضع جبیره به
 مسحن عجز بولمدينی و ضررندن خوف اولمدينی حالده ممكن ايسه
 صارغی چوزيله رك انك محلنه مسح لازم و بوضو رتده صارغی تحتلرينه
 مسح غير جائزدر . مسح جبیره ده تثلیث و نیت شرط دگلدر ﴿درر﴾
 چان و یاره اوزرينه وضع اولنان خرقه به (۱) و بونك اوزرنده
 اولان عصابه به (۲) مسح . تجویز اولندی و اكثر عصابه به مسح
 کافی اولديقدن استيعاب . شرط قلمدی . صارغی اره سنده ظاهر
 اولان بدنی مسح كفايت ايدوب غسل ايجاب ايتمز ﴿درر﴾ شق
 قدمده مرهم اولوبده تحتہ صونفوذ ايلمز ايسه ظاهرينه اجرای
 ماء ايله اکتفا اولنور ﴿ملتی﴾ جبیره اوزرينه من غير ضرر
 مسحی ترك ايله مك امام اعظم حضر تلری عندنده جائزدر
 خلافاً للامامین ﴿منية﴾

منی یدنجی باب

حیض و نفاسه دائر مسائل مخصوصه بیاندهدر

استعید بالله ﴿و یسئلونك عن الحيض قل هو اذى﴾ الآية
 اشبو آیت جلیله ايله نسایه حیض حالنده مقارنت و مجامعت نهی
 بیورلمشدر . ﴿اقل الحيض ثلاثة ايام واكثره عشرة ايام﴾
 حدیث شریفی دلالتيله مدت حیضك اقلی اوج کون و اوج کيجه
 (۱) خرقه . بزپارچه سی (۲) عصابه . صارغی

یعنی یتش ایکی ساعت و اکثر مدتی اون کون و اون کیجه دن عبارت اولان مدت . در . مدتین مذکور تیندن ناقص و یا زائد اولور ایسه حیض اولیوب استحاضه صابیلور ﴿قدوری و غیره﴾ مدت حیضده مرأه نك بیاضدن ماعدا قرمزی و صاری و طبراق و قاره و یشیل رنگلره مائل و یا بولانق اوله رق گوردیگی الوان سته نك (۱) جمله سی حیضدر . حیض . صلاتی حائضدن اقاط و صومی اوزرینه حرام ایدر . بوتقدیرده صلاتی قضا ایجاب ایتمز ایسه ده صومی بای حال قضا ایله مک واجبدر ﴿قدوری و غیره﴾ حیض . نفس و جوب صلاتی و یا کز صحت ادای صومی منع ایدوب و جوب صومی منع ایلمز . بناء علیه بیان اولندیغی وجهه حائضه قضای صلات ایجاب ایلمیوب انحق قضای صوم لازم اولور ﴿درر﴾ حائض . مسجده دخول و بیت الهی طواف و تلاوت قرآن ایله مز . زوج . حائض اولان زوجه سته قربان (۲) ایده مز ﴿قدوری﴾ حائضی نقیل جائز ایسه ده مباشره فاحشه و نفخیده جواز یوقدر . امام محمد غنبدنه یا کز موضع دمدن اتقا الزمدر ﴿درر﴾ محدث و حائضك مصحف شریفك بیاض محلی مس ایلملری جائز دگلسته منفصل اولان غلافی ایله اخذ ایتملرینه جواز وارد در کما مر ﴿قدوری﴾ لایق اولان بلا ضروره یا بشما قدر . غلاف . متصله و منفصله شامل اولوب انحق هدایه ده یا کز منفصل ایله مس . تجویز اولمشدر . جنب و حائضه دعا قصدیه قرائت و تسبیح و زیارت قبور جائزدر . لکن (۱) الوان سته . التي رنگلر (۲) قربان . یقین اولان که مجامعتدن عبارتدر

مضمضه و غسل یددن مقدم اکل و شرب مکروهدر ﴿حالی﴾ حائضك دمى اون گوندن اول منقطع اولور سه غسل ایلمدکجه یا خود بر وقت صلات کامله مرور ایتمدکجه وطی اولمشی جائز دگلدر . اگر اکثر مدت حیض اولان اون کونك ختامیه دم منقطع . اولمش ایسه قبل الغسل مجامعت تجویز اولمشدر ﴿قدوری﴾ وقت صلاتدن مقصوده . غسل ایله جک و لبس ثیاب ایله نماز قبله جق قدر مدت اولدیغی وقایه و درر و درر مختارده مصر حدر . عادتندن دون اوله رق حیض . اون گوندن اول منقطع اولدقده حائض . غسل ایلمش اولسه بیله وطی حلال اوله مز ﴿ملتقى﴾ بوصورنده آخر وقته دگین غسلی تأخیر واجب و اگر حیض . عادتى مقداری و یا اکثر اولور یا خود حائض . مبتدئه (۱) بولور ایسه تأخیری مستحب اولور . اوج گوندن اقلده حیض . منقطع اولسه صلات . آخر وقته دگین تأخیر اولور . شاید فوت صلاتدن خوف ایدیلور ایسه یا کز توضع اولنه رق نماز قیلنور . اون گون ایچنده دم . عودت ایلدیگی تقدیرده طهارتک حکمی باطل اولور ﴿درر﴾ مدت حیض اولان ایام عشره ایچنده ایکی دم بیننده اولان طهر فاسد . دم جاری حکمنده در ﴿قدوری﴾ امام اعظم حضر تلرندن مرویدر که مدت حیضده استیعاب دم . بالاجماع شرط اولیوب نصاب زکات کی انحق اولی و آخری معتبردر ﴿درر﴾ اقل طهر . اون بش گون اولوب اکثرینه اختلاف عادت حسیله نهایت یوقدر ﴿قدوری﴾ استمرار (۲) دم حالنده (۱) مبتدئه . حیض گورمگه یکی باشلایان قادی (۲) استمرار . دوام ایتمک

تعیین نصاب عادت قصد اولنور ایسه اصح اولان بر ساعت نقصان اوله رق آلتی آی طهر. اعتبار اولنور زیرا عادت. حاملک طهرندن غیر حاملک طهرینک نقصانیدر و مدت حملک آلتی ده آلتی ماهدر. بناء علیه مدت حملدن نقصان اولان شی اول بر ساعت اولوب بو حالده مسئله شویله تصویر اولنور. مرأه حیضه ابتدا ایدرک اون گون دم والی آی طهر گوروب بعده دم. استمرار ایله آنک عدتی اون طغوز آیدن اوج ساعت اکسک اوله رق منقضیه اولور چونکه عدت مذکوره اوج حیضه و هر حیض اون گونه و كذلك اوج طهره و هر طهرده آلتی ماهدن بر ساعت نقصان مدته محتاجدر دروغیره زمان طهری الی آی و یا دهها زیاده امتداد آیدن مرأه معتاده حقنده دخی تعیین عدت بو وجهلهدر (رساله برکوی) دم استحاضه مرأه آنک اوج گوندن ناقص و یا اون گوندن زائد گوردیگی دمدر که حکمی دائم جاری اولان برون قانی گبی اولدیغندن کتدوسی صاحبه العذر عد اوله جفی جهته صلاتی و صومی ادا ایلمسی لازم و وطنی حلال اولور. جریان دم اون گونی تجاوز ایله مرأه آنک عادت معروفه حیضی وار ایسه ایام عادته رد اولنوب زیاده سی استحاضهدر. و مرأه مبتدئه مستحاضه اولدیغنی حالده بالغه اولسه حیضی هر شهر دن اون گون اعتبار اولنوب باقیسی طهر و استحاضه صاییلور قدوری محیره یعنی عادتی ناسیه اولان مثلاً هر آیده حیض گوردیگنی بیلوب فقط ایامی تعیین ایده میان مرأه اول استمرار مددن اعتباراً اوج گون نمازی ترک ایدر بعده بدی گون هر بروقت ایچون برر غسل ایله نمازی قیلر و باقی یگرمی گونده هر بروقت برر آبدست آوب اداء صلوۀ

ایلر. اشبو یگرمی گون ایچنده زوجیه قارنت جائز اولور. اوج گون صلاتی ترک ایلمسی اوگونلرده حیض حالده اولدیغنده تیقن ویدی گون هر بروقت ایچون برر غسل ایتمسی ایام مذکوره ده حیضه طهر بیننده و حیضدن خروجده رد بولمنسه و یگرمی گونده هر بروقت برر آبدست آلمسی طهره یقین حاصل اولمنسه بناء در در مختار و حاجی بو مقوله عادتی ناسیه اولان قادین رمضان اورجنی طوتار. اگر حیضک ابتدای گیجه دن اولدیغنی معلومی ایسه بعد الرضای یگرمی و اگر معلومی دگلسه یگرمی ایکی گون قضا ایلر. حیضک بدایتی گیجه دن اولدیغنی محیره نک معلومی اوله مامسی ابتدای حیضک گویدزدن معتبر بولمنسی و بوده انتهای حیضک دخی ینه گوندز اولمنسی استلزام ایله جگندن یگرمی ایکی گون قضای صوم رمضان لازم اولور. ایکی قات قضا دن بری فاده کیدن ایام حیضه عائد اولوب دیگریده قضا اولان گونلرک دخی ایام حیضدن اولمنسی احتمالندن ناشی احتیاطاً زیاده ایدیلان ایامدن عبارت قالور در مختار و طحطاوی و حلبی مستحاضه و سلس بوله (۱) مبتلا و دائماً بورنی قنایان و یاره سی اولوب قانی ساکن اولیان عذر و ابتلا اصحابی هر وقت صلات ایچون توضع ایدوب اول وضوء ایله استدکاری فرائض و نوافلی وقتی ایچنده ادا ایدرلر. وقت خروج ایتدکده وضو لری باطل اولوب صلات آخری ایچون بشقه آبدست آلق اوزر لرینه لازم اولور قدوری ابتدای عذر. اوقات خمسهدن بروقت معینه آبدست آوب صلات فرضی

(۱) سلس بول. بر علتدر که ادراری طومنی ممکن اوله ماز

ادا ایده جک قدر حدثن خالی زمان اولوب بلکه مبتلا اولدینی
عذر مخصوص موجود اولغله حاصل اولور . بقای عذر . وقت
صلاّتک بعض اجزا سنده عذر مخصوصک وجودیه وقوعبولور .
زوال عذر . وقت صلاّتک جمیع اجزا سنده عذر موجودک
انقطاعیه ثابت اولور . بو تقدیرجه ابتداده دوام وجود عذر
وزوالده دوام عدم عذر . شرط اولوب بقاده برکزه وجود عذر .
کفایت ایدر ﴿حاجی﴾ صاحب عذرک وضوسی امام اعظم و امام محمد
حضر تدریجه خروج وقت ایله باطل اولوب امام ابی یوسفه گوره
خروجی و دخولی ایله و امام زفر نزدنده بالکز وقتک دخولیه
باطل اولور . بوضورنده بعد الطلوع اولان وقت مهمل . امام
زفره گوره وضوء صحیح مبطل اولوب فقط ائمه ثلثه عندنرنده
وضوئی ابطال ایده جگی جهته بشقهجه آبدست المق لازمگور .
امام اعظم و امام محمد حضر تدریجه خروج وقت اولدیغندن وقت مهمله
الناس وضوء ایله صلاّت ظهیری و جمعیه ادا صحیح اولوب
لکن امام ابی یوسف و زفر عندنرنده دخول وقت سببیه صحیح
اولمز ﴿حاجی﴾ مجروح اولانه تقابل دم ایچون یاره بی بر شیشه
باغلامق واجبدر . بو طریق ایله خروج دمی منع ایله صاحب
عذر اولمقدن خلاص اولور . بنابرین قان آدیران عذر صاحبی
عد ایدلمز ﴿حاجی﴾ وجودنده یاقی آچان کسه جرحنی باغلا یوب
صارغیدن خروج دمی منع ایله معذور صایلمیه جغنی شربلالی
بیان ایتشد . صاحب عذرک درهمدن زیاده توبنه دم اصابت
ایله بعد الغسل ادای صلاّت ایدنجهیه قدر تکرار اصابت ایتیه جگی
ظن غالبی ایسه غلی واجب اولور ﴿منیه﴾ نفاس . ولادت .
عقیننده خروج ایدن دم مخصوصدر . حاملک حین خلمده
وولدک خروجندن اولجه حال ولادنده گوردیگی قان . دم

استحاضه در . نفاسک اقلنه حد یوق ایسه ده اکثری فرق گون
اولمق اوزره معتبر اولوب بوندن زیاده سی دم استحاضه صاییلور .
مرأه نک دم نفاسی اگر قرق گونی تجاوز ایدر ایسه مقدمکی ولادتنده
اولان عادت نفاسی معروفه اولدینی حالده معلوم اولان ایام عادتیه رد
قلنور و زیاده سی استحاضه عد اولنور (مثلا بر قادی نک عادت سابقه سی
اوتوز بش گون ایکن عادت لاحقه سی قرق بش گونه بالغ
اولسه اوتوز بش گون نفاس عد اولنوب باقی قلان اون گون ایچون
نمازی قضا ایتک لازمدر) اگر مرأه نک عادت سابقه سی
یوغیسه یعنی ایلک حملی ایسه ابتدای نفاسی قرق گون اولوب
باقیسی گرنک استحاضه اعتبار ایدیلور . بطن واحدن ایکی ولد
تولد ایلد کده امام اعظم و امام ابی یوسف حضر تدریجه گوره نفاس .
ولد اولک عقیب ولادتنده ظهور ایدن دمدن و امام محمد و زفر
عندنرنده ولد ثانی بی متعاقب خروج ایلان خوندن (۱) معتبردر
﴿قدوری﴾ انتضای عدت نفاس بالاجماع ولد اخیردن اعتبار
اولمشدر ﴿ملتق و غیره﴾ عادت حیض و نفاس امام ابی یوسف
نزدنده مرأه واحده ایله ثابت و منتقل اولور . امامینه گوره گرک
ثبوت گرک انتقالده تکرر لازم و عادت . اعاده بی مستلزم در .
بونلرک ادله تفصیایه لری کتب معتبره فقهیه ده بیان اولمشدر
﴿ملتق﴾ بانس وال و آیق و بر مق و طرنق و قول گگی بعض
اجزای عضویه سی ظاهر اولان سقط (۲) . ولد صایله رقای نفاس
و جاریه ام ولد (۳) عد اولنور و ولادته معلق اولان طلاق اول سقط

(۱) خون . قان (۲) سقط . دوشوک (۳) ام ولد . حملی و یادوغردینی
ولدینی افندیسنک سنددر دیواقرار ایتدیگی جاریه به دینورکه حکم شرعیه
مدبره گگی اولوب فقط ام ولد جمیع مالدن و مدبره ثلث مالدن ازاد اولور

سبيله واقع و بویوزدن عدت منقضیه اولور ﴿ملتقى وغيره﴾
 سن ایاس (۱) بر مدت ایله محدود اولیوب سن مثلیله معتبردر .
 اول سنده حیض گور میان مرأهك انقطاع حیضیه حکم اولور .
 اگر بعد الانقطاع دم . ظاهر اولور ایسه حیض اعتبار قانور .
 سن ایاس بر قولده محدود اولغله الی ویا الی بش وقول آخرده
 الشمس سنه ایله تحدید ایدیلور . ایاسك مدتندن حكر مرأهك رؤیت
 ایتدیگی قان قول مختارده اسود (۲) و احمر (۳) اولدینی حالد
 حیض اعتبار اولوب دگل ایسه استحاضه عد اولمشدر ﴿درر﴾

سکزنجی باب

انجاسه متدائر مسائل حاویدر

مصلی به بدن و ثوبی (۴) واوزینه نماز قیلدینی مکانی ادای
 صلاته مانع . نجاستدن تطهیر وباك ایتمك فرض وجواز صلاتك
 شرطیدر . ماء مطلق وکندوسیه ازاله نجاست ممکن اولان
 سرکه وگل صوبی گبی هر مایع طاهر ایله تطهیر نجاست جائزدر
 ﴿قدوری﴾ یاغ گبی سود دخی مطهر دگلدر . چونکه کندوسنده
 دسومت اولدیغندن سرکه مثلاً و صیقيله میوب ثوبده و غیریده
 اثری باقی قالور . ظن غالب اوزره طهارتک غلبه سنه قدر غسل
 ایدلمکله شیء متنجس طاهر اولور . زیرا غلبه ظن ادله شرعیه دندر

(۱) سن ایاس . قادیلرک چوجق دوغر مقدن قالدینی زماندرکه اومقوله
 قادینه آیه دینیلور (۲) اسود . قاره (۳) احمر . قرمزی (۴) ثوب .
 اوروبه

﴿درر﴾ شیء طاهر مخلوط (۱) جامد اولورسه اوصاف ثلثه که .
 لون و طعم و رایحه دن عبارتدر . بونلر متغیر اولسه بیله بقای رقت
 شرطیه انکله طهارت یعنی وضوء و غسل و ازاله نجاست تجویز
 اولمشدر . زیرا صورت مذکورده غلبه صوده در . مخلوط
 طاهر . مایع اولوب (مقطر و مستعمل ماء) گبی هیچ بر صفتده
 صویه مخالف اولسه بونلر ده من حیث الاجزا غلبه معتبر
 اولدیغندن اگر جمیع صفتده ماء مخالف اولوبده اکثر اوصافی تغیر
 ایلش ایسه وضوء غیر جائزدر . چونکه بونده من حیث الوصف
 غلبه مخلوطده در . اگر لبن و ماء بطیخ (۲) مثلاًو بعض صفتده
 صویه مغایر اولور ایسه مخالف اولدینی صفتده غلبه به اعتبار
 اولور . مثلاً لبن ایله مخلوط ماءده لون و طعم جهتندن غلبه صوده
 ایسه آبدسته جواز یوقدر . عکسی تقدیرده وضوء جائز اولور .
 و ماء بطیخ ایله مخلوط اولان صوده طعم . جهتندن قغیسی غالب
 ایسه آکا اعتبار ایدیلور ﴿درر﴾ جرملی اولان نجاست . خفه
 اصابت ایدوب قور یسه وجه ارضه مبالغه ایله سوریلدرک ازاله
 ایدلکده طهارت مطلوبه حصولولور ﴿قدوری﴾ طر نقاه
 حك ایتمك و تحته ایله قازیمق و اووشد بر مق صورتلریله ده باك اولور
 ﴿حاجی﴾ امام محمد عندنده قوری ویا یاش اولسون دلک ایله پاک
 اولمز و امام ابی یوسفه گوره قور و ماسه دخی رایحه سی قالماق
 شرطیه اوغماقله ازاله و تطهیر اولور . و به یفتی ﴿ملتقى﴾
 متنجس اولان بر مق صو بولم دینی حالد اوچ کره لمس (۳)

(۱) مخلوط . قارشمش (۲) بطیخ . قارپوز (۳) لمس . بازمق

ایله طاهر اولور ﴿در مختار﴾ خفه بول مثللو جرمسز نجاست مایعه اصابت ایسه دفعات نکه ایله گوزلجه غسل ایدیلهرک هر دفعه سنده صیقاور . عصر ممکن اولماز ایسه هر غسل ایدلجه بر کرده قور و تمق لازمگور ﴿منیه﴾ منی نجس غلیظ اولدیغندن رطبی (۱) غسل ایله مک واجبدر . منی ثوب اوزرنده بولوبده یوسته (۲) تحول ایلش ایسه ال ایله اوغوله رق ازاله ایتک کفایت ایدر ﴿قدوری﴾ (ماء طاهر . موجود اولدینی حالد ییقامق احسندر) آینه وقایح وسائر مصیقل (۳) اولان شیرله نجاست . اصابت ایتسه گرك رطب گرك یابس اولسون مسح ایله اکتفا اولور . وجه ارضه نجاست . اصابت ایدوبده بعده شمس ایله قورویهرق اثری زائل اولسه اول ارض اوزرنده نماز قیامق جائز اولور ﴿قدوری﴾ لکن تیمم . صعید طیب اقتضا ایلدیگی جهته تجویز اولنماشدر ﴿درر و قدوری﴾ فرش (۴) اولنش طوغله ونصب ایدلش قامش وقطع اولنماش شجر وقوری و یاش اوت دخی روی زمین منزله سنده اولدیغندن بولرده بولنان نجاست قورویهرق اثری کلیاً زائل اولدقده طاهر اوله جغه بناء اوزرلرنده اداء صلوۃ جائز اولور . اگر طوغله وقامش منفصل (۵) وشجر و اوت مقطوع (۶) بولور ایسه غسل اولمقدجه بولنرك اوستنده نماز قیلنماز ﴿ملتقى وغيره﴾ دم وغائط وبول وخرگی نجاست غلیظه دن بری بدن ویا ثوب اوزرینه درهم

(۱) رطب . یاش (۲) یوست . قور یلق (۳) مصیقل . جلالنش (۴) فرش . دوشه مک (۵) منفصل . آیرلش (۶) مقطوع . کسلش

مقداری ویا درهمدن اکسک اصابت ایسه آنکله مع الکراهة صلات جائز ایسه ده درهمدن زیاده سی ایچون جواز یوقدر ﴿قدوری﴾ نجاست غلیظه دن نجس کشیفده بر مثقالدن عبارت اولان درهم کیر ونجس رقیقه ده ال آیه سی قدری معفور در ﴿درر﴾ لحمی اکل اولنان حیوانک بولی مثللو نجاست خفیفه لبسه اصابت ایسه مقداری ربع ثوبه بالغ اولمقدجه آنکله نماز جائزدر ﴿قدوری﴾ قول مختارده ربع ثوبدن مقصود مطلق ثوب مصابک ربعیدر . بر قوله ماتجوز به الصلوة اولان ثوبک ربعی و دیگر قوله دخی اصابت ایتدیگی ذیل (۱) وکم (۲) کبی موضع معینک درنده بری وامام ابی یوسفه گوره طولاً وعرضاً بر قارش ویا بر ذراع قدر اولمقدر ﴿حلی﴾ صغیر اولسون کیر اولسون اتی اکل اولنمیان حیوانلرك بولاری وخرء دجاجة (۳) وامثالی وروث فرس (۴) وخنثی بقر (۵) نجاست غلیظه در . یا کثریره سه قوشنک بولی وترسی پاک اولوب فاردنک بولی ایله طحن اولنان حنطیه مخلوط بولنان ترسی اثری ظاهر اولمقدجه معفو عنه در . كذلك مفروشات وملبوساته دائر شیرده کی بول هرده دخی تحذر ممکن اولدیغندن معفو ایسه ده اوانی حقه بویه دگدر . وعلیه الفتوی ﴿درر ودر مختار و اشباه﴾ فرس واتی اکل اولنان حیوان بولاری واتی اکل اولنمیان قوشلرك ترسی نجاست خفیفه در ﴿درر﴾ غسلی

(۱) ذیل . اتک (۲) کم . بن (۳) خرء دجاجة . طاوق ترسی (۴) روث فرس . آت وبارگیر ترسی (۵) خنثی بقر . صغر ترسی

واجب اولان نجاستی تطهیر ایکی صورته در * بری مرثیه اولان نجاستی تطهیر در که . عیننی و اثرینی و راحه سنی ازاله ایتمکدر . شاید اثری باقی قالوبده ازاله سنده مشقت اولور ایسه معفودر . دیگری نجاست غیر مرثیه تطهیر در که . غسل ایدن کسه نك ظن غالبی ایله پاك و طاهر اولمقدرد . ظن غالب . قابل عصر اولان شیده اوج کره غسل و مرثه ثالثه مبالغه ایله عصر ایتمکدن و صیقا مق ممکن اولمان محله اوج دفعه ماء طاهره براغیلوب هر برنده صوبی چکنجیه دک دور در مق و بعده تحفیف (۱) ایلمکدن عبارتدر در در حنطه متنجسه اوج دفعه بشقه بشقه تمیز صو ایچنده ییقامق و هر برنده قور و تمق ایله تطهیر ایدیلور * لحم متنجس . آیری آیری اوله رق اوج دفعه سیجاق آب پاکده غلیان (۲) ایتدیر یلوب هر دفعه سنده تبرید (۳) ایدلمکله و دهن متنجس کذلک ایصنمش ماء طاهرده بشقه بشقه اوج کره غلیان ایتدیر یلهرک وجه ماء مرتفع اولان یاغ . رفع اولمقله طاهر اولور در در بر عضوی کدی یلاسه قبل الغسل نماز قیلمق جائز ایسه ده اولی اولان ییقامقدر منیه بر عضوی و یا ثوبی کلب آغزینه آسه بزاق (۴) و یا لعابنک اثری اوله رق بر گونه یاشاق بولمز ایسه طاهر و بو خصوصده قول مختاره گوره کلبک غضب و سکونت حالی مساوی اولدینی ظاهر در حاجی سجاده رطب متنجس اوزرینه سرلسه و یا ثوب یابس . رطب نجس ایله صارلسه تأثیر رطوبت ایله سجاده و ثوب صیقلدقه قطره نزول ایدر ایسه (۱) تحفیف . قور و تمق (۲) غلیان . قاینامق (۳) تبرید . صفو تمق (۴) بزاق . توکروک

نجس و نزول ایتز ایسه طاهر در منیه و غیرها ثوبک متنجس اولدینی طرف اونودلمش اولسه ولو بلا تحری اولسون بر طرفی غسل ایله پاك اولور * لکن بعد الغسل نجس اولان جانبی تحظر ایدیلور ایسه ثوب مذکور ایله قیلنان نمازی اعاده ایتمک لازمدر حاجی جمیع دماء (۱) نجس اولوب انجق دم شهید ایله لحم مهزول (۲) و عروق (۳) و کبد (۴) و طحالده (۵) باقی قان و بق (۶) و برغوث (۷) و قمله (۸) و سمکده (۹) اولان قانلرله خون قلب شاة (۱۰) و دم جرح غیر سائل که . دماء عشره در بونلر طاهر در اشباه بناء علیه قان ایله ملطخ (۱۱) بولنان شهیدی حامل اولانک نمازی صحیحدر . فقط دم شهیدک طهارتی کندی اوزرنده بولمقله مقید اولدیغندن شخص آخرک ثوبنه بولاشسه نمازی صحیح اولمز حوی و حلیه

طهوزنجی باب

استنجاہ دائر مسائل مشتملدر

ریحدن ماعدا احد سیلیندن خروج ایدن نجسی ازاله دن عبارت اولان استنجا . سنت در * مخرجی تجاوز ایتز ایسه حجر و بونک مقامنه قائم اولان خشب کفایت ایدر . مخرجی تطهیر ایدنجیه دک

- (۱) دماء . قانلر (۲) مهزول . ضعیف (۳) عروق . طمارلر (۴) کبد . قره جگر (۵) طحال . دالاق (۶) بق . سیوری سینک (۷) برغوث . پیره (۸) قمله . بت (۹) سمک . بالی (۱۰) شاة . فیون (۱۱) ملطخ . بولاشمش

مسح و یا غسل ایله مک لازم اولوب عدد مسنون ثابت دگلدر
 ﴿قدوری﴾ فقدان ماء حالنده رجال . صیفده حجر آولی آر دینه
 و حجر ثانی اوکته و ثالثی ینه آر دینه و شتاده حجر آولی اوکته
 و ثانی آر دینه و ثالثی اوکته مد و نسا صیف و شتاده آولا ادبار
 ثانیاً اقبال و ثالثاً ینه ادبار ایدر ﴿درر﴾ ماء طاهر وار ایسه
 انکله استنجا هر حالده افضل و نجاست . در همدن زیاده مخرجی
 تجاوز ایله یگی حالده صو ایله تطهیر واجبدر ﴿قدوری﴾
 (بعد الاستنجا . بز و منديل مثللو برشی ایله مخرجی و اطرافنی
 قوریله مق تميزك حایدر) صائم اولیان رجل . مخرج نجاستی ارخا (۱)
 ایدوب صول الك بر و یا ایکی بر مغنك بطیله گوزلجه ییقار
 شویله که : آولا اصبع و سطای فی الجملة یوقارویه چکرك و غسلدن
 صکره بنصرنی و بعده خنصرنی و متعاقباً سیابه سنی اصعاد ایدرك
 اطعمان قلب حاصل اولنجیه دک غسل ایلر . مرأه ابتدا بنصر
 و وسطی بر مقلرنی جیمه اصعاد ایدر . گرک رجل گرک مرأه
 بعد الاستنجا ایکی الارنی گوزلجه ییقار ﴿درر﴾ استنجا دن
 صکره رطوبت مخرج ایله خروج ریح . قول اصحده اعاده غسلی
 موجب دگلدر ﴿نیة﴾ ستره بولنمان موضعه ولو نهر جاری
 کناری اولسون استنجایی ترك مناسب اولور . زیرا ستر عورت
 امر طهارتدن دهها زیاده مهمدر ﴿منع و حاجی﴾ ماء استنجا
 خفه اصابت ایدوبده باطن خفه تجاوز ایتمد یسه محل استنجایه
 تبعاً طاهر اولدینی منقول و رجائیه (۲) اصابت ایتمسه دخی
 (۱) ارخا . کوشتمك (۲) رجلین . ایاقلر

معفو اولسی مأمولدر ﴿حاجی﴾ مشی و یا نخج (۱) و یا جانب
 ایسره اضطجاع (۲) ایله استبرا (۳) واجبدر ﴿درر﴾ لزوم
 و احتیاج گورند یگی و یانك و شبهه ایله یگی تقدیرده ذکر ی بنه (۴)
 ایله احتشا (۵) احتیاطه رعایت قیلندندر ﴿کیمک﴾ حیوان ترسی
 و انسان و حیوان ییه جگی شی و عذر یوغیکن صاغ ال ایله استنجا
 مکروهدر ﴿قدوری﴾ قضای حاجت وقتنده قیله یه استقبال
 و استدبار ایله مکده کراحت واردر . صوده و گولگده و طریق
 اوزرنده و شجرة مشمره تحتده و نهر و بئر و حوض و مسجد
 بیننده و روزگار قارشوسنده و فاره و نملة (۶) و سائر حیوانات
 یوواسنده و قائم و مضطجع (۷) و متجرد (۸) بولندینی حالده
 و محل توطی و اغتسالده (۹) تبوت و تغوط (۱۰) کذلک
 مکروهدر ﴿نویر﴾ بری آخرک توبنده طهارت مانع نجس گورسه
 خطاری قبول ایده جگنه ظنی غالب اولور ایسه اخطار ایله مک
 واجب و الا دگلدر ﴿در مختار﴾

- (۱) تنح . اوکسوررگی یا بمق (۲) اضطجاع . یانی اوزره یا بمق (۳)
 استبرا . اثر بولی کیدرمك (۴) بنه . بمق (۵) احتشا . دولدر مق
 (۶) نملة . قارنجه (۷) مضطجع . یانی اوستنه یا نان (۸) متجرد .
 چلاق (۹) اغتسال . یی قانمق (۱۰) تغوط . قضای حاجت ایلك

ایکنجی کتاب

احکام صلاته متعلق اولوب یگر می بابی مشتملدر

برنجی باب

صلوات خمسہ دائردر

اَسْتَعِذُّ بِاللّٰهِ وَاقِمْوُ الصَّلٰوةَ الْاَيَّةُ حَافِظُوْا عَلٰی الصَّلٰوَاتِ
وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰی الْاَيَّةُ وَفَسِّحْ لِحَاجَةِ اللّٰهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ
تُصْبِحُوْنَ الْاَيَّةُ وَسَائِرَ اَيَّاتِ جَلِيلِهِ حَكَمَ مَنِیْ وَفَرَضَ عَلٰی كُلِّ
مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ فِی كُلِّ یَوْمٍ وَلَیْلَةٍ خَمْسُ صَلٰوَاتٍ حَدِیْثُ شَرِیْفِ
مُقْتَضَا سَجَةِ اَوْقَاتِ خَمْسَةِ مَعْلُوْمَةٍ صَلٰوَاتِ مَفْرُوضَةٍ مَشْرُوعَةٍ اِذَا
مَكْلَفٌ اَوْلَانِ کَافَّةٌ مُّؤْمِنِیْنَ وَمُؤْمِنَاتٍ اَوْ زَرِیْنَهُ فَرَضَ عِنْدَهُ بِنَاءً عَلَیْهِ
بُونَلَرِیْ وَقْتُ وَزَمَانِیْلِهِ وَحَقِیْلِهِ اِذَا اِیْدَنَ مَثَابَ وَتَرَكَ اِیْلَانَ گُرفتار
عَقَابِ اَوْلُورِ تَارَکِیْ فَاسِقٍ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مَنَکَرِیْ کَافِرٍ عِدَاوَلَنُورِ
صَلٰوةٍ لِّغَدِهِ دَعَادَنَ وَاصْطِلَاحِ شَرْعِهِ اَوَّلِیْ تَحْرِیْمِ وَآخِرِیْ
تَسْلِیْمِ اَوْلَانِ اَفْعَالِ مَعْلُوْمَةٍ وَاَرْكَانِ مَخْصُوصَةٍ عِبَارَتِدِرِ هَجَرَتِ
نَبَوِیِّهِ عَلَیْهِ اَفْضَلُ التَّحِیُّدِ بَرِیْحَقِ سَنَةِ مَقْدَمِ رَمَضَانَ شَرِیْفَتِکِ اَوْنِ
یَدِیْنِیْ جَمْعِهِ اِیْرَتَنِیْ گِیْجَه سِیْ لِسْلَهٗ اسْرَادَهٗ فَرَضِ اَوْلَمَشْدِرِ
قَبْلِ الْاِسْرَا اَنْحَقِ اِیْکِیْ رَکْعَتِ صَلَاتِ صَبْحِ وَاِیْکِیْ رَکْعَتِ صَلَاتِ
مَغْرَبِ وَسَبِّحْ بِالْعَشِیِّ وَالْاَبْکَارِ نَصِّ کَرِیْمِیْلِهِ فَرَضِ
بِیُوْرلَمَشِیْدِیْ مَنَحِ الْغَفَارِ وَجَمْعِ الْاَنْهَرِ فَرْضِیْتِنِکِ شَرْطِیْ

اسلام . عقل . بلوغ . وسبب وجوبی صحیحہ اَوَّلِ وقت و معذوره
جميع وقتدر درر صلات فجرک اَوَّلِ وقتی صبح صادق اولان
فجر نائینک زمان طلوعیدرکه . افق سماده عرضاً بیاضلفک
انتشار ایلمسندن عبارتدر . آخر وقتی شمسک طلوعندن اَوَّلِ لجه
اولان زماندر قدوری صلات ظهرک اَوَّلِ وقتی شمس .
خط نصف نهاردن زائل اولدینی زمان اولوب آخر وقتی امام
اعظم حضر تلرندن ظاهر روایتده فی زوالدن غیرى هر شینک
ظلی (۱) ایکی مثلنه و امامین عندنده بر مثلنه بالغ اولدینی وقتدر
قدوری قول ثانی امام اعظم حضر تلرندن دخی مروی و مختار
طحاوی « و به یفتی » قوانی حاویدر . امام مشار الیهدن حسن
بن زیاد روایتده آخر ظهر . منل واحد و اَوَّلِ عصر . مثاین
ایله مقدر اولوب بینهماده ناسک مابین الصلاتین تسمیه ایتدیگی
وقت مهمل ثابت اولور شرح مجمع لابن ملک فی زوالی
تعیینده اصح اقوال اولدرکه . مکان مستویده (۲) برخشبه (۳)
نصب و مبالغ ظله علامت وضع اولوب ظل . ناقص اولدقجه ماقبل
زوال . و واقف اولدقده فی زوال . وزائد اولدقغه نفس زوال .
تحقق ایدر شرح مجمع نقلاً عن المبسوط صلات عصرک اَوَّلِ
وقتی وقت ظهرک خروجی زمانی اولوب آخر وقتی غروب شمس
قدردر .

صلات مغربک اَوَّلِ وقتی شمسک زمان غروبى اولوب آخری شفق

(۱) ظل . گولگه (۲) مستوی . دوز (۳) خشبه . نخته

غائب اولنجه به دگیندر . شفق امام اعظم حضر تدرینه گوره افق سباه
 حر تد نصکره (۱) ظاهر اولان بیاضدر . امامین عندنده حر تد
 (قدوری) قول امامین شرفوارد اولان ﴿الشفق الحمرة﴾
 حدیث شریفنه مطابق اولوب مؤخر امام اعظم حضر تدرینک قول
 اولدن رجوعی دخی منقول و مصحح و بونک مفتی به اولدینی وقایه
 و درر و سائر کتب فقهیه ده مصر حدر . صلات عشانک اول وقتی
 شفقک غیبوتی زمانی اولوب آخری فجر صادق طلوع ایدنجه به قدر
 اولان مدتدر . صلات و ترک اول وقتی امام اعظم حضر تدرنجه
 عشانک اول وقتی اولوب لکن ترتیب واجب اولدینی جهته
 صلات عشا اوزرینه تقدیمی صحیح اولماز . آخر وقتی کذلک فجر
 صادق طلوعنه دگین اولان زماندر (قدوری و غیره) امامین
 عندنده صلات و ترک اول وقتی ادای عشان صکره در . سبب
 خلاف . و ترک امام اعظم حضر تدرنجه فرض و امامینه گوره سنت
 مؤکده اولمسیدر . فائده خلاف ایکی موقعده ظاهر اولور .
 بری صلات و ترسیانا قبل العشاء ادا ایدلسه و یا علی الترتیب قیلان
 و ترک صحتی و عشانک فسادی ظاهر اولسه امام اعظم حضر تدرینک
 عندنده و تر صحیح اولوب عشانی اعاده لازمگور . چونکه بویله
 بر معذرتک و قوعی ترتیبی اسقاط ایدر . امامین نزدنده و تر . عشا به
 تابع اولدیندن و تری دخی اعاده ایجاب ایلر . دیگری و تر ایله
 سائر فرائض بیننده ترتیب شرط اولدیندن و تری قیلمدجه صاحب
 ترتیبک صلات فجر ای ادا ایلر سی تجویز اولنماش و امامینه
 فرائض و سنن بیننده ترتیب اعتبار اولدینسه بناء بوگا جواز

(۱) حر ت . قرمز یلق

گوسترلشدر (درر) صلات فجر بر قوله رومی (۱)
 موضع سهمنی (۲) گوره جک و دیگر قوله ایکی کره قرق
 آیت . تلاوت ایده جک قدر تأخیر ایتک و ظهری یاز گوننده
 محل و موقعه گوره بر درجه سرینک ظهور ایله جک
 و قته دک تأخیر و قیش گوننده اول و قته تقدیم ایله مک مستحدر .
 شمسده تغیر (۳) حاصل اولمزدن اول اولان و قته دگین صلات
 عصری و ابتدای ثلث لیلله قدر صلات عشانی تأخیر و صلات مغربی
 تعجیل ایتک و یوم غیمده (۴) عصر و عشانی تعجیل و ماعدانی
 تأخیر ایله مک کذلک مستحدر (حاجی و غیره) صلات مغربی
 ﴿بادروا بالغرب قبل اشتباک النجوم﴾ حدیث شریفندن
 استدلال اولدینی اوزره زیاده تأخیر تحریم مکر و هدر . تعجیل
 صلاتدن . مقصود وقتک نصف اولنده ادا ایلمکدر (مجمع الانهر) صلات
 عشانی نصف لیلله دگین تأخیر . مباح ایدسه ده بغیر عذر اندن صکره
 اداده کراحت واردر (حاجی) صلات لیلله مألوفی اولان مؤمنه
 و تری آخر لیلله قدر تأخیر . مستحب و او وقتده او یانمغه اعتماد
 ایتمز ایسه قبل النوم ادا ایتک لازمدر (قدوری) بو خصوصده نبی
 محترم صلی الله تعالی علیه و سلم اقدمن حضر تدری حضرت ابی
 بکره (رضی الله عنه) قبل النوم ادای و تر ایلدیگندن طولای
 ﴿أَخَذَتْ بِالثِقَةِ﴾ و حضرت عمر (رضی الله عنه) و تری تأخیر
 ایلدیگی ایچون ﴿أَخَذَتْ بِالْفَضْلِ﴾ بیور مشلدر (مجمع الانهر)

(۱) رومی . آتیمی (۲) سهمن . اوق (۱) تغیر دگشک (۲) یوم
 غیمه . بلوطلو گون

ایکینجی باب

اذان بیاندہ در

اذان لغتہ بر شیئی اعلامدن و شرعہ اوقات مخصوصہ دہ کلمات معلومہ
ایلہ اعلام و اعلان مخصوصدن عبارتدر . مدینہ منورہ دہ شر فصادر
اولان امر و فرمان پیغمبری موجب عالیشانجہ بلال حبشی (رضی
اللہ عنہ) طرفدن اذانہ ابتدا اولمشدر ﴿جمع و غیرہ﴾ رجال ایچون
صلوات خمس مفروضہ و صلات جمعہ ایچون اذان او قومق سنت
وؤکدہ در . سائر صلات ایچون سنت دگلدرہ اذان او قور ایکن
شہادتیندہ تغیر کلماتی . مؤدی اولہ جق مرتبہ دہ صوتی خفّض (۱)
و بعدہ رفع (۲) ایتک مغاسنہ اولان ترجیع و تغنی و تلحین
مکروہدر ﴿قدوری و ملتق﴾ بعضلر حیعتین دہ ترجیع و تلحین
لابأسدر دیمشدر ﴿جمع الانہر﴾ اذان فجر دہ ﴿حی علی الفلاح﴾
دن صکرہ ایکی کرہ ﴿الصلوة خیر من النوم﴾ قوی زیادہ اولنور .
اقامت . کلمات اذان گبی اولوب فقط حیعلہ دن صکرہ ایکی کرہ
﴿قد قامت الصلوة﴾ قوی علاوہ قلنور . اذانہ ترسل یعنی
بلا سرعتہ مہل اوزرہ قرائت اولنور و اقامتہ سرعت التزام
ایدیلور . حیعتینہ گلدکدہ . وجہ . صاغہ و صولہ تحریک اولنور
﴿قدوری و ملتق﴾ تحویل و جہلہ اسماع . حاصل اولماز ایسہ
مارہ دہ اولدینی گبی استدارہ (۳) ایدیلور ﴿در﴾ اذان و اقامتہ
قبلہ یہ توجہ اولنور وارہ لرندہ تکلم ایدلار مؤذن اذان او قور
(۱) خفّض . الجفلاتقی (۲) رفع . نو کلماتک (۳) استدارہ . دویمک

ایکن پرمقاربینی مندوباً قولاقلرینک دلیکنہ وضع ایلر ایسہ دہ
اقامتہ قومز ﴿در﴾ اذان و اقامت بیندہ ﴿وقت صلات﴾
دینلمک گبی بر صورتلہ بتکرار اعلامی متأخرین مستحسن
گورمشلر در . اذان ایلہ اقامت بینی فصل ایدلمکسزین ہان وصل
اولنق مکروہدر . مغربک غیری نمازلردہ ہر رکعتہ لا اقل
اون ایکی آیت جلیلہ تلاوت اولنق اعتباریلہ ایکی ویادرت رکعت
نماز قبلہ جق درجہ دہ فصل و توقف اولنور . صلات مغربہ عندالامام
اوچ قیصہ آیت او قونہ جق ویا اوچ خطوہ یورینہ جک قدر فصل
ایدیلور . امامینہ گورہ جاسہ (۱) خفیفہ کافیدر ﴿حلی﴾ فوت
اولان نمازک قضا سندہ اذان او قور و اقامت اولنور . صلوات فائتہ بی
قضا قصد ایدن مسلم فائتہ اولی ایچون اذان او قیوب اقامت ایدر و ثانیہ
و ثالثیہ دیلرسہ آیری آیری اذان و اقامت ایلر و دیلرسہ ہر برینہ
یانکز اقامت ایدوب اذان او قومز . اذان و اقامت طہارت
کاملہ ایلہ ایفا اولنور . آبدستسز اذان او قومق جائز اولہ بیلور
ایسہ دہ اقامت ایتک و جُب ایکن اذان و یرمک دہ کراہت واردر
﴿قدوری﴾ مرأئک وصبی و مجنون و سکران و فاسق و قاعدک
اذانی ﴿لیؤذن لکم خیبارکم﴾ حدیث شریفک دلالیتلہ
مکروہدر . مراحق و عبد و ولد زنا و اعمی و اعرابی نک اذانی
مقصود اولان اعلام وقت صلاتی حصولہ گتورہ جگی جہتلہ
مکروہ عد ایدلدی ﴿ملتق و غیرہ﴾ اذانی مکروہ اولنلردن
فاسق و قاعددن ماعداسنک اذانی اعادہ اولنور . اذانی مکروہ
(۱) جلسہ . اوطور مق .

اوانسرك ومحدثك اقامتليده مكر وه ايسهده اعاده لازمگلمز
 قصبه ده واقع خانه سنده نماز قيلان كيمسه به اذانك تركي بلا كراهه
 جائزدر ﴿درر﴾ مؤذن . اقامت انسانده مشي ايله من . شايد
 امامت ايدجك اولور ايسه اقامتده ﴿قد قامت الصلوة﴾
 دبراين مقام صلات امامه دوغري يورر * بمضار امام اولسون
 ويا اولسون مؤذنه مشي ايله مكده برأس اولديغني بيان ايلمشاردر
 ﴿حاي﴾ اذان . استماع اولندقد تكييرات وشهادتين ذكر اولنوب
 حيعاتين ده ﴿لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم﴾ و صبح
 اذانده ﴿الصلوة خير من النوم﴾ ده كذلك مستمع طرفدن
 ﴿صدقت وبررت﴾ ديمك لازمدر ﴿در مختار﴾ عقيب
 اذانده حديث شريفده وارد اولان ﴿اللهم رب هذه الدعوة التامة
 والصلوة القائمة ات محمداً الوسيلاً والفضيلة والدرجة الرفيعة وابعثه
 مقاماً محموداً الذي وعدته انك لا تخلف الميعاد﴾ دعاسني قرائت ايتك
 لايق اولور ﴿حاي﴾ اقامت اوانوراين ﴿حي على الصلوة﴾ ده
 امام وجماعت قيام ايدوب ﴿قد قامت الصلوة﴾ ده
 شروع اولنور . اماملق ايدجك اولان شخص . مؤذن اولديني
 يا خود امام هنوز گلمديكي حاليده امام حاضر اولدجه
 جماعت قيام ايتز ﴿ملتي﴾ ابوبكر الصديق (رضي الله عنه)
 حضرت تلي مؤذن اناي اذانده شهادت رسائي اوقور ايك
 ايكي باش برمقارينك طرفقاريني تقيل ومبارك گوزلرينه مسيح

ايتديكي رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افدمز حضرت تلي ينك
 منظور جليل نبويلري اولسي اوزرينه سبي حقنده شرفصادر
 اولان سؤال عاليه ﴿تشرُفاً باسمك الشريف وتيمناً به
 يا رسول الله﴾ جوابي ويرمليبه ﴿هذا احسن . من عمل به
 امن من الرمم﴾ بيورديلر . معنای شريفي بونقييل ومسح
 زياده كوزل برشي اولديغدن ايشلين كيمسه كوز آغريسندن امين
 اولور ديمكدره حين مسجده ﴿اللهم احفظ عيني ونورهما﴾
 دنيلمك ماثور در ﴿اخى زاده نقلاً عن شرح الوقاية لابن
 الشيخ﴾ وقت صلاتدن مقدم اذان جائز اولمز زيرا اذان
 صلاته دعوتدر ﴿قدوري﴾ (دعوت ايسه موقدر)
 قبل الوقت اذان اوقونه اعاده سي لازمگلور ﴿صدر﴾ انجق
 صاح اذاني وقتدن اولجه اوقومق امام ابى يوسف عندنده
 جائزدر ﴿حاي وغيره﴾

اوچنجي باب

شروط صلات بياننده در

صلاقي تقدم ايدن شروطه متعلق مسائل مخصوصه دره قبل الصلوة
 احداثدن وضوء وغسل ايله وانجاس حقيقيه دن بدن وثوب ومكاني
 مباحث مخصوصه سنده بيان اولديني وجهله تطهير ايله ملك مصلی
 اوزرينه فرض عيندر . شروط صلوة آتيدر . برنجيسي حدندن .
 ايكنجيسي نجاستدن . طهارت . اوچنجيسي وقت . در دنجيسي ستر

عورت در رجالت عورتی گوئی التدن رُکبه (۱) دخی داخل اوله رق دیزی الته قدر اولان محلد . چونکه **الرُکبه من العورة** حدیث شریفی دلالتیله رُکبه دخی عورتدن بعضدر **قدوری** وغیره **نفس سرّه** یعنی گوبک عورت خار جنده در **در مختار** حرّه نك جمله بدنی عورت اولوب یوزی و آو چلری و بر روایتده **ظہر کفی** و **قدمنک ظہر** و بطنی عورت اولدینی در مختار و حاجی ده محرردر . رجلده عورت اولان محل جاریه دهده عورت اولدینی گی جاریه نك بطن و ظہری دخی عورتدر **قدوری** **مکاتبه (۲)** و **مدبره (۳)** و **ام (۴)** ولد . جاریه حکمنده در **درر** **فتیه** باعث اولدینی ایچون مرآه شابه یوزینی بین الرجال شهو تسز بیله اولسه کشف ایله مکدن ممنوعه در **تنویر** و در مختار **بدندن** و یاستر عورت ایدن ثوبدن یا خود نماز قیلنه حق . مکادن ازالہ نجس ایدہ جک شی

(۱) **رُکبه** . دیز (۲) **مکاتبه** . حالاً تصرف و مستقبل رقبه سی جیتندن کندوسنه حریت و برلش اولان جاریه به دینورکه عقد کتابته تعیین اولنان بدلی نه زمان تماماً تأدیه ایدرسه اولوقت بستیون آزاد اولور . کوله به **مکاتب دیناور (۳)** **مدبره** . لغتده عاقبت امره نظر معنایسته اولان تدبیردن مأخوذ اوله رق (بن وفات ایلدیکم وقت یا خود بنم ارقه مدن آزاد اول) . گی سوزلله عتیق افتدیسنک مونسه تعلیق اولنان جاریه به دینورکه بوجه اوزره تدبیر مطلق ایله تدبیر اولنان جاریه حقنده بیع و هبه و رهن و ارث مثللو معاملات تمکینه جریان ایدہ ماز . اما تدبیر مقیدله یعنی (بویولیلقدده و یا بوخته لقدن وقت ایدرایسه آزاد اول) گی سوزلله وقوع عبولان . تدبیر . معاملات مذکوریه مانع اوله ماز . کوله به **مدبر دیناور** . (۴) **ام ولد** . حملی و یا دوغر دینی ولدی افتدیسنک **بدندن** و اقرار ایتدیگی جاریه به دینورکه حکم شرعده **مدبره** گیدر فقط ام ولد جمیع مالدن و **مدبره** ثلک مالدن آزاد اولور .

بولنمز ایسه ضروره بو حال ایله ادای صلوة جائز اولور و اعاده سی لازمگنمز . البسه بولیمان مسلم . عریان و قاعد اولدینی حالده رکوع و سجودی ایما ایدرک ایضای صلوة ایدر . اگر قائماً نماز قیلارسه ده کافی اولوب لکن قعود فی الجملة ستر عورتی موجب اولدینندن دها افضلدر **قدوری** **قعود** ستر عورت ایچون دها مناسب اولغله **بونک** کیفیت ایقلمی قبله به اوزاده رق او طور مقدن . عبارتدر **درر** **ربعی** ظاهر اورو به وار ایکن جیلاق نماز قیامق جائز اولمز . اما کلیسی **متنجس** و یاربعدن اقلی ظاهر اولان ثوب ایله ایضای صلات عند الامامین عریان اوله رق ادادن افضل و امام محمد گوره واجبدر **درر** و **ملتقی** **بطن** و **فخذ** و **ساق (۱)** و **تدی (۲)** **متدی** و **اُذن** و **رأس** و **سبیلین** و **انثین** که طقوز عضودن عبارتدر **بونلرک** هر بری بشقه بشقه عضو واحد اولدینندن ربعی منکشف اولدقدده مانع صلوة اولور . **شعر نازلک (۳)** ده حکمی بویله در . امام ابی یوسف عندنده **بونلردن** **برینک** اکثری و برروایتده نصفی منکشف اولورسه نمازه مانع ایسه ده نصفندن اقلی دگدر **ملتقی** وغیره **رُکبه** بر قولده مستقلاً و ابن همامک تصحیحی وجهله فخذ ایله معاً عضو واحددر **قادینک** کعبی ساقه تابع اولدینی جهته یا **کُز** **کعبنک** انکشافیه نمازی فاسد اولماز . **حاجی** **مصلی نك** عورت محللرینک انکشافی و جواز صلاتی مانع اولان نجس اوزرینه قیامی و محاذاتک شرائط معتبره سیله صف نصاده ارکان صلاتدن برر کنک ادامی ممکن اوله حق قدر قیامک (۱) **ساق** . **ایچک** کیگی (۲) **تدی** **متدی** . **صارقش** **مه (۳)** **شعر** **نازل** . اوزون صاج

امتدادی امام ابی یوسف نزدنده نمازی افساد ایلر **درر** امام محمد بالفعل ادایه اعتبار ایدر ایسه ده مختار اولان امام ابی یوسف قولیدر **در مختار** بر کیمسه نك ثوبی طاهر اولوبوده رفیق بعد اتمام الصلوة لباس طاهر و یرمگی وعد ایلر ایسه بر روایتده فوت وقتدن خوف ایسه بیه لباس موعوده منتظر اولمق و روایت أخراده فوت وقتدن خوف حالده لباس انتظار ایله مامک لازمگور . وجود ثوبی قطعاً امید ایتک فوت وقتدن خوف ایتیه جك مرتبه ده بکلمگی ایجاب ایدر **حای** (شروط صلاتك بشجیسی نیدر) داخل اولتان صلاته نیت ایدیلوب تکیر افتتاحه نیتك بیننی عمل آخر ایله فصل ایتماگه دقت اولماید **قدوری** اصل نیتده قصد قلب . شرط لازم و تلفظ . مستحدر . نیت . تکیر افتتاحدن صکره صحیح اوله میه جفدن تقدیم ایدمک الزم و شروع مقارن اولمق احوطدر **حای** فرضده تعیین نیت . شرطدر . مثلاً ظهر یوم و یا فرض وقت نیت اولمق لازم و جمعه و عیدین و وترده دخی تعیین مقتضیدر . نافله ده مطلقاً نیت کفایت ایلر . قول الحق گوره تراویحده و سائر سنن مؤکده ده تعیین ایجاب ایدر **حای** جماعته ادای صلاتده مقتدی امامه متابعت ایلمگه و جنازه نمازنده رضاء لله نماز قیلمغه و میت ایچون دعا ایتمگه نیت ایدر **ملتی** و غیره **حین** نیتده **اللهم انی اريد فرض صلوة الفجر فیسر هالی و تقبلها منی** **دیمک** لابق و مستحدر **اشباه** صلات فرضده فرضه و تطوعه معاً نیت ایدلسه امام ابی یوسفه گوره فرض جائز اولور و امام محمد عندنده شروع صحیح اولمز **منیه** ایکی فائته

ایچون بردن نیت اولنسه فائته اولی نك نیتی صحیح و فائته ووقتییه نیت ایدلسه و قتییه نك آخر وقتی اولدینی و مصلی اهل ترتیب بولندینی حالده نیت فائتهیه و اگر قتییه نك آخر وقتی اولور ایسه نیت و قتییه خاص اولور و وقتده وسعت اولوبده مصلی دخی صاحب ترتیب دگلسه نیتك ایکیسیده صحیح اولمز **حای** امام . نسایه یا خود تعمیماً کند و سنده تابع اولان هر کسه امامغه نیت ایلمش ایسه نسانك اقتدای صحیح اولوب بو وجهله نیت ایلمدیگی صورتده صحیح اولمز **منیه** مقتدییه نیت اقتدا شرط اولدینی گبی تعیین صلات دخی شرطدر . مثلاً تعیین صلات اولمیه رقی امامه یا لکتر اقتدا ایچون نیت ایدلسه قول مختارده جائز اولدینی گبی امامک صلاتی نیت ایدیلوبده اقتدایه نیت اولنسه یته جائز اولمز . اما امامک صلاتنه شروعی نیت ایله مک قول اتخده تحت اقتدایه کافی ایسه ده احوط اولان نیت اقتدای تصریح ایتمکدر **حای** نقلاً عن قاضیخان **امامی** زید ظن ایله مطلق امامه اقتدایه نیت ایدلسه امام عمرو اولسه دخی نیت صحیحدر . لکن زیدی تخصیص ایله نیت اولوبده عمرو ظهور ایدر ایسه نیت صحیح اولمز **منیه** وقت ظهرك بقاسنده شك اولنسه و وقتدخی خروج ایتش اولسه ظهر یوم نیت ایدیلور ایسه قضا بینه الادا طریقیه صحیح اولوب ظهر وقت . نیت اولدینی تقدیرده صحیح اولمز **حای** نقلاً عن قاضیخان **چهارشنبه** گونی صالی ظن اولوبده ظهر یوم ثلاثیه نیت ایدلسه تعیین فرض حاصل اولمغه صحیح اولور **منیه** طلوع فجر دن مقدم درت رکعت صلات تهجد نیت ایدیلوبده

ایکی رکعتدن صگره فجر صادق طلوع ایلسه صگره قیلنان ایکی رکعت امامین عندنده و امام اعظم حضر تندن بر روایتده سنت فجره نائب اولور ﴿منیة﴾ فجر طلوع ایتمدی ظن اولنوبده ایکی رکعت نماز قیلنسه فجر دوغدیسسه متأخرین عندنده سنت فجر یرینه قائم اولور . اگر طلوعده شک اولنور ایسه اتفاقاً قائم اولمز ﴿منیة نقلاً عن الذخيرة﴾ (شروط صلاتک التجیسی استقبال قبله در) مصلی به قبله به توجه ایتمک فرضدر . مگر توجهدن بر صورتله خوف ایدر سه قادر اولدینی جهت توجه ایدوب نماز قیامق لازمدر ﴿قدوری﴾ مریض اولوبده توجه قدرتی اولدینی و توجه ایدر کیمسه بولمندی یا خود صحیح اولوبده قبله به توجهی حالده دشمن و یا یرتیجی حیواندن خوف ایلدیگی تقدیرده قادر اولدینی جهت متوجهاً نمازی ادا ایدر كذلك دابه اوزرنده عذر ایله فرض و بغیر عذر نافله ادا اولندیغی حالده دخی توجه اولنان محله نماز قیامق جائز اولور ﴿حای﴾ اهل مکّه به عین کعبه به و غیر یلره جهت کعبه به استقبال شرطدر . حتی مکی خانه سنده نماز قیلدینی حالده بیتک جذرانی (۱) ازاله اولنه حق اولسه عین کعبه به استقبال بولمق واجبدر ﴿درر﴾ لکن بحرده ذکر اولندیغی اوزره بوقول ضعیفدر اصح اولان کندوسیه کعبه یتنده حائل بولنان مکی . غائب گیدر ﴿در مختار﴾ جهت کعبه به استقبال . کعبه مکرّمه مصلی نک دماغنده ملاقی و مجتمع و منانک ساقینی گبی گوزلرینه تمتد اولان ایکی خط موهومک یتنده واقع اولمقله حاصل اولور . وجه انسان مقوس (۲) و مدور بولمقله صاغه وصوله

(۱) جذران . دیوارلر (۲) مقوس . پای گبی

انحراف جزئی وقوع بولسه بأس یوقدر ﴿ملخص عن الدرر﴾ مصلی قبله ده شبهه ایلدیگی و یاننده سؤال ایده جک کیمسه بولمندی تقدیرده تحرّی و اجتهاد ایلدکدن صگر ظن غالبی اولدینی جهت نمازی قیلر و نمازدن صگره خطاسنی بیلسه دخی اعاده صلات ایلمز . نماز ایچنده خطاسنی بیلدیکی صورتده جهت قبله به دونه رک صلاتی اتمام ایلر ﴿قدوری﴾ یاننده سؤال ایده جک کیمسه بولنور کن صور میوبده تحرّی ایله نمازی قیلسه قبله به اصابت ایدر سه صلاتی جائز اولوب اصابت ایتمز ایسه جائز دکدر ﴿حای﴾ قبله بی ارامق سزین مصلی صلاته شروع ایتمکده قبله به اصابت ایلسه بیله نمازی صحیح اولماز خلافاً لامام ابی یوسف ﴿ملتق﴾ اما بعد ادای صلوة قبله به اصابت مصلینک معلومی اولور ایسه مقصودک حصولی ایچون اتفاقاً نمازی صحیح اولور ﴿جمع الانهر﴾ لکن اراشد یردینی جهتی ترک ایدوب دیگر جهت توجه ایلیه رک نمازی قیلسه قبله به اصابت ایتمه دخی امام اعظم و امام محمد حضر تلرنجه صلاتک اعاده سی لازمدر ﴿حای﴾ بر جماعت ظلمت لیل گبی بر مانعدن ناشی قبله ده اشتباه ایدوب هربری بعدالتحرّی بر جهت استقبال ایتمه لر و اماملرینک حالنی بیلمسه لر امامی تقدّم ایتمین و یا امامک حالنی بیلوب مخالفت ایلمینلرک نمازلری صحیح اولوب تقدّم و مخالفت ایدنلرک صحیح اولمز ﴿ملتق و غیره﴾ مصلی جهت قبله بی سؤال ایتمدیگی شخص اولجه دوغریسنی خبر و یرمیوبده تحرّی ایتمدیگی جهت نمازی قبله قدن صگره مصلی نک اختیار ایلدیکی جهتهک خلافتی اخبار ایتمه نمازک اعاده سی ایجاب ایلمز . ﴿حای﴾ محراب . علامت اولوب جهت قبله اولمدیغدن ناشی مصلی ایچون محرابی قبله نیت ایدوب نمازه شروع ایلمک جائز اولمز ﴿منیة نقلاً عن الحائیه﴾ مصلی صدرینی بغیر عذر قبله دن

تحويل ایدر سه نمازی فاسد اولور و اگر وجهی تحويل ایدر ایه
فی الحال ینه استقبال واجد و بو تحويل سبیلہ نمازی فاسد اولماز
ایسه ده فقط اشداً مکروه در ﴿منیة﴾ انهای صلاته حدث واقع
اولدی ظنیله لاجل الوضوء قبله دن تحويل ایدوبده مسجددن
خروجدن اول حدثک عدم وقوعی بیاسه نمازی بوزلماز .
اما مصلی امام اولوبده یرینه برینی قویدقدن صکره حدثک عدم
وقوعی بیاسه مسجددن خروج ایتش اولماسه بیله نمازی بوزیلور .
کذلک متوضی . بلا وضوء . افتتاح ایلک و متیمم . سرابی صو . ظن
ایتمک و مسح مدت مسح مرور ابتدی ظننده بولنمق گئی احوال
اوزرینه قبله دن انصراف ایتسهر بعده عکس حال معلوماری اولسه
اشبو انصرافاری ترک صلات قصدیله اولوب بناء ایچون اولمدیغندن
مسجددن چیقمسهر بیله نمازلی فاسد اولور ﴿حالی ملخصاً﴾

در دینی باب

صفت صلات بیاننده در

صلاتک بدایت تحریمدن نهایت تسایمه قدر کیفیت اداسنه متعاق
مسائل مخصوصه در . صلاتک فرائضی تحریمه (۱) قیام . قرائت .
رکوع . سجود . آخر صلاته تشهد مقداری قعوددن عبارت
اولمق اوزره التیدر ﴿قدوری﴾ ارکان سه مذکوره اتفاقدر .
امام اعظم حضر تدرینه گوره خروج بصره و امام ابی یوسف
عندنده تعدیل ارکان دخی فرضدر . تحریمه شدت اتصاله بناء
جمع کتیده ارکان عدادنده ذکر اولمش ایه ده رکن اولینوب

(۱) تحریمه . تکبیر افتتاح دیمکدرکه خارج صلاته مباح اولان اشیانک
حرمتیه سبب شرعی اولدینی ایچون تحریمه دینلدی

بلکه ائمه حنفیه نزدنده اتفاقاً شرط خارجدر . بناء علیه ابتدای
تکبیرده نجاست مانعه و انکشاف عورت و انحراف عن القبلة بولوبده
بولدر عقب مندفع اولور ایه شروع صحیحدر ﴿حالی ملخصاً﴾
صلاته دخول قصد ایدن رجل تکبیر ایدوب تکبیر ایله معاً ایکی
الارینی رفع ایله ایکی باش بر مغنی قولافلرینک یو مشاغنه محاذی ایلر .
صلات و ترک قوتنده و عیدین و جنازه نمازلرنده دخی تکبیرلر وجه
مذکور اوزره اجرا ایدیلور ﴿قدوری و درر﴾ زمرة لاحذاء
منکینه (۱) دك الارینی قاله یرلر . رفع ید . ما وادن وصف کبریایی
نقیه اشارت اولوب نفی . اثباتدن مقدم اولمقله قول ائمه تقدیم
رفع . اهم و امام ابی یوسف عندنده تکبیر ایله معیت ملتزمدر
﴿درر و غیره﴾ الارینی یکلرنندن حیقارمق آداب صلاتنددر .
رفع یدده بر مقارینی ضم و تفریح بیننده یعنی بر یرینه بتشدیرلمش
ویازیده آچامش اولمهرق منشور حالنده بولندیرمق و اوچلرینی
قبله یه قارشو طوتمق سنت شریفه در ﴿حالی﴾ مقتدینک تکبیری
امام اعظم حضر تدرینه گوره تکبیر امامه مقارن بولنمق و امامین
عندنده تکبیر امامدن صکره اولمق افضلدر ﴿درر﴾ مصلی
﴿الله اکبر﴾ یرینه ﴿الله اجل﴾ یا خود ﴿الله اعظم﴾
ویا ﴿الرحمن اکبر﴾ دیسه امام اعظم و امام محمد حضر تدرینک
عندلرنده کافی عدا و لنوب امام ابی یوسفه گوره اکبر و یا کبیر لفظک
تلفظی لازمدر ﴿قدوری﴾ تعظیمه دال اولان لفظ ایله تحریمه
جائزدر ﴿سبحان الله ولا اله الا الله﴾ و یا فارسی عبارت ایله
﴿خدا بزرگست﴾ دیمک گئی . لکن ﴿رب اغفر لی﴾

(۱) منکینه . ایکی اموزل

مثلاً دعایه دال اولان الفاظ ایله تحریمه جائز دکلدر ﴿درر﴾
 تعوذ و بسمله و حوالقه ایله افتتاحه جواز یوقدر ﴿اللهم﴾
 ویا ﴿الله﴾ لفظیله جائز در ﴿در مختار﴾ لفظه جلاله ایله
 شروع مختلف فیہ اولوب خلاصهده جائز اولدینی و کافیده تجویز
 اولدینی گوسرلمشدر ﴿حاجی﴾ ﴿الله اکبر﴾ دینلدیکی
 وقته اسم جلالک همزه سی و یا اکبرک باسی مد ایدلسه شروع
 صحیح اولمز . کذلک صلات ایچنده همزه یاخود با تمدید اولنسه
 نماز فاسد اولور ﴿حاجی﴾ لفظه جلالک همزه سی امام ایله بدأ
 ایدیلوبده امامدن اول راء اکبردن فارغ اولنسه قول اصحده شروع
 باطلدر . صاغ الی صول ال اوزرینه باغلایه رق ایکی الاری تحت
 السرة (۱) وضع ایلمک و بعده ﴿سبحانک اللهم﴾ الی آخره
 و متعاقباً اعوذ و بسمله قرائت ایتک و بونلری سراً او قومق سنت
 مؤکده در ﴿قدوری و غیره﴾ کوچت و باش بر مقلر حلقه ایدیلوب بیلگی
 اخذ و اوج بر منی بسط ایتک سنندر ﴿کافی﴾ ﴿سبحانک﴾ بی
 اوقورکن ﴿وجل ثنائک﴾ بی صلات جنازه نک غیریده
 ترک ایتک اولیدر ﴿حاجی﴾ استعاذهده صاحب هدایه
 عندنده اولی اولان ﴿استعید بالله من الشیطان الرجیم﴾
 و صاحب کافی و غیرسی نزدنده ﴿اعوذ بالله من الشیطان
 الرجیم﴾ دیمکدر . تعوذ . امام اعظم و امام محمد حضر تدر نجبه
 قرائته تابع اولدیغنه بناء مقتدی تعوذ ایتمز و امام ابی
 یوسفه کوره تعوذ . ثنایه تابع اولدیغندن مقتدی استعاذه ایدر
 ﴿منیه﴾ مسبوق امامه حال مخافتهده (۲) ادراک ایلدکده
 (۱) تحت السرة . گو بگک آلتی (۲) صلات مخافته . ظهر و عصر صلاتی گبی
 قرائت جهرا بیدلیان نماز

﴿سبحانک﴾ بی او قویه جفی گبی قضاء ماسبق ایچون قیام
 ایتدکده ینه قرائت ایلر . مقتدی امام جهرا ایدر ایکن شروع
 ایتسه بر قولده سبحانک بی ترک ایدوب قول آخرده سکتات (۱)
 امام بیتنیده بقدر الامکان کله کله یا ایکیشر ایکیشر قرائت ایدر
 ﴿حاجی﴾ مصلی . امام رکوعده ایکن شروع ایلسه رکوعک بر
 جزو شنده امامه ادراکی ظن غالی اولدینی حلقه قائماً ثنائی قرائت
 ایلر و الا ترک ایدر . برنجی سجدهده امامه یتشه ینه بویله
 یا یلمق ایجاب ایدوب ایکنجی سجدهده ادراک ایلدیگی تقدیرده
 ثنائی ترک ایله سجده ایدر . اما قعهده ایکن ادراک ایلسه من غیر
 ثناء یعنی سبحانک بی او قومق سزین قعود ایلمک اولی اولوب لکن
 قرائت ثنادن صکره دخی او طور مق جائز اولور ﴿خلاصه عن حاجی﴾
 مصلی بعد التکبیر قرائته شروع ایدوب ثناء و تعوذ و بسمله بی
 اونوتسه اعاده ایتمز و ترک سنت اولدینی جهتله سجده سهویه
 دخی ایلمز ﴿حاجی﴾ فاتحه ایله سوره بیتنیده گرک صلات
 جهریه گرک سر یهده بسمله سنت دکلدر اما قرائتده دخی اتفاقاً
 کراحت یوقدر ﴿در مختار﴾ بسمله شریفه دن صکره مصلی
 سوره فاتحه و بعده بر سوره آخرای یاخود دیله دیگی سوره دن
 اوج آیت کریمه بی قرائت ایدر ﴿قدوری﴾ فرضلرک ایکی و سائر
 نمازلرک جمیع رکعتلرنده قرائت قرآن مطلقاً فرض و بر سوره و یا
 بر آیت طویله و یا ﴿انا اعطیناک﴾ سوره سی قدر اوج آیت
 قصیره بی فاتحه شریفه به ضم ایتک واجبدر . بر و یا ایکی آیت قصیره
 قرائت ایدیلور سه تحریماً مکر و هدر . لکن واجب ایله اکتفا
 (۱) سکتات امام . صلات جهریهده امامک ثنائی قرائته اولان توقلری

اولدینی تقدیرده تزیها کراحت واردر ﴿ثُمَّ نَظَرَ﴾ و ﴿ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ﴾ و ﴿ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ﴾ آیتدری گبی ﴿حَاشَى﴾ آیت کرسی و آیت مداینه مثلوا آیت طویلہ بی ایکی رکعتہ تقسیم ایتک قول ائحدہ جائزدر ﴿مَنِيَّة﴾ ﴿مُدَّهَا مَتَان﴾ مثلوا کلمه واحده و (ق) و (ص) گبی علی قول حرف واحد اولان آیت واحده ایله قول ائحدہ ادای فرضیت صحیح دگدر . امام سورۃ فاتحہ بی اتمام ایدرک ﴿وَالْأَضَالِينَ﴾ دیدکده امام و جماعتک دخی سرآ ﴿آمین﴾ دیملری سنندر ﴿حَاشَى﴾ ﴿آمین﴾ قبول ایله دیمکدر ﴿طِحْطَاوِی﴾ همزه نک مدی و میمک تشدید ی یاخود همزه نک کذلک مدی و یانک حذفی ایله نماز فاسد اولمز . اما همزه نک قصری و میمک تشدیدیه و یا قصر و حذف یاء ایله و یانشدید و حذفه برابر مداولنسه مفسد صلاتدر ﴿در مختار﴾ ضم سورهدن صکره مصلی تکبیر ایدوب رکوع ایدر . و رکوعده ایکی الارینی پر مقلربینک آردلرینی آچوب دیزلرینه وضع وارقه نی بسط ایدرک طورر . و باشنی دوز طوته رق رفع و تزیل ایتمز . و رکوعه واردقده اوچ کره ﴿سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ﴾ دیر بوده ﴿مَنْ قَالَ فِي رُكُوعِهِ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ ثَلَاثًا فَقَدْ تَمَّ رُكُوعُهُ وَذَلِكَ أَذْنَاهُ﴾ حدیث شریفی اقتضا سنجه تسبیحک ادنی مرتبه سیدر ﴿قدوری و درر﴾ مقتدی تسبیحاتی اتمامدن اول امام باشنی رفع ایتسه متابعت واجبدر (تنویر) بیلدیگی بر شخصک نمازه ادراک ایتسیچون امانک قرائت و رکوعی اطاله ایلمسی تحریم مکر و هدر اما گلان

شخصی بیلدیگی صورتده بأس یوقدر ﴿در مختار﴾ بوندن صکره امام و منفرد باشنی رفع ایدوب ﴿سَمِعَ اللَّهُ لَنْ حَمْدَهُ﴾ و مقتدی یالکر ﴿رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ﴾ دیر ﴿قدوری﴾ محیطده ﴿اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ﴾ و بحر رائقده ﴿رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ﴾ دیمک افضلدر دینامشدر . امام اعظم حضر تدرندن بر روایتده و امامین عننده امام و قول ائحدہ منفرد دخی تحمیدی (۱) ضم ایلیمک لازمدر ﴿هدایه﴾ ﴿محیطده تحمیده قصر . مصحح و حلیده تصحیح هدایه اولی در دینلمش و در مختارده تسمیمی (۲) انتقاله و تحمیدی حال استوایه (۳) قصر ایتک لزومی گوسترش و ﴿حَمْدَهُ﴾ لفظی سکون میم ایله او قونسه یاخود فقط هاسز اوله رق ﴿حَمْدَهُ﴾ دینلسه نماز فاسد اوله جفی مضمر اده بیان ایدلمش و هندی دخی شرح کافیدن نقلاً فساد صلات ایله حکم ایللمش اولدینی و مع مافیه بوندلرک جمله سی منظور فیه بولندینی مجموعه حفیده محرر و مصر حدر) مصلی قیام ایلرجه سنه دوغریلوب تکبیر انتقال ایدرک سجده ایدر و سجده ده ایکی آووجیله ارضه اعتماد ایدوب یوزینی ایکی الینک بیتنه وضع ایدرک بورنی و آئی اوزرینه سجده ایلر . اگر احد هابه قصر ایله یالکر آئی یاخود بورنی اوزرینه سجده ایتسه امام اعظم حضر تدرنجه جائزدر . امامین یالکر بورنی اوزرینه عذر سز اقتصار سجده بی (۱) تحمید . ﴿رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ﴾ دیمک (۲) تسمیع . ﴿سَمِعَ اللَّهُ لَنْ حَمْدَهُ﴾ دیمک (۳) استواء . دوغریلق

تجويز ايلماملردر ﴿قدوری﴾ (رکوعدن قالقدقه سبحان الله
ديهك قدر) قومه (۱) قول مشهور ده سنت مؤكده اولديني
هدايه ودررده وواجب اولديني قيه ده بحر در . ركوع
وسجود ده اعضا و جوارحي اطمینان (۲) ایتدیر مك كه تعديل
اركاندن عبارتدر . روایت کر خیده واجب وروایت طحاویده
سنت در . امام ابی یوسف عندنده فرض اولديني عنایه و حاجی ده ذکر
اولنش و ابن همام شرح هدایه ده قومه و جاسه (۳) نك امام اعظم و امام
محمد حضر تلی عندنده واجب اولديني بیان ايلماملردر ﴿امر ت
بان اسجد على سبعة أعضاء على الجبهة واليدین والرکبتین و اطراف
القدمین﴾ حدیث شریفندن استدلال ایدیلرک انف (۴)
جبهه (۵) ده داخل اولغله عذرسز جبهه و یا انف اوزرینه قصر
سجده ایتك جائز اولور دینلمش ایسه ده بونده کراحت واردر
چونکه آنفا ذکر اولنديني وجهله امامین عندنده جبهه ده عذر
اولدجه یا لکز انف اوزرینه سجده تجويز اولنماشدر . هله
یناق وچکه اوزرینه سجده ایدلك مطلقا غیر جائزدر ﴿خلاصه
عن المنیة و المناقی و مجمع الانهر﴾ کور عمامه (۶) ایله
توبك زیاده سی اوزرینه سجده جائزدر ﴿قدوری﴾ مصلى
سجده ده دیزلرینی یره والارینی قولاقدرینك حذاسنده اوله رق
کذلک ارضه وضع ایله اصابعی بر برینه ضم و قبله یه توجه ایدر
(۱) قومه . قالمه (۲) اطمینان . سکونت اوزره اولق (۳) جلسه .
اوطور مق (۴) آنف . بورون (۵) جبهه . آن (۶) کور عمامه .
صارینك دوریمی

و بازولری آچار و قارتی او یلوقلرندن اوزاق طوتار و قدیمینی
یره قویه رق اطراف اصابعی (۱) قبله یه چویرر وانی و جبهه یی
استقرار ایدجك مرتبه یره وضع ایلر . مرأایاغلك پرمقلمینی
دیكمیه رك و بازولرینی آجیه رق قوللرینی زمینه بسط ایدر و بطنی
فیخذه (۲) متصل قیلر ﴿درر مایخصاً﴾ سجده ده اوج
کره ﴿سبحان ربی الاعلی﴾ دینلور . بوده ﴿من قال
فی سجوده سبحان ربی الاعلی ثلاثاً فقد تم سجوده و ذلك ادناه﴾
حدیث شریفی موجبجه تسبیحك اقلی اولوب تك اوله رق اندن
زیاده ایدیلور ایسه فضیلت واردر ﴿درر و غیره﴾ وضع
قدیمندن مقصد . اصابعی قویمقدر بناء علیه اصبع واحد یا خود
بلا اصابع . ظهر قدم وضع اولنديني صورتده ایاقلرك بری
قونیلورسه صحیح اولوب عکسی تقدیرده صحیح اولماز بوندن
مفهوم اولان وضع اصابع ایله مقصوده اصابعی قبله یه توجهندن
عبارتدرکه پرمقلمك اوزرینه اعتماد حاصل اوله والا ظهر قدم
وضع اولنش اولور حالبوکه فقها بونی معتبر طوتمدیلر . اکثر
ناس بوندن غافل بولندیغندن بومشله یه تنبیه واجبدر ﴿حاجی﴾
جامعه ازدهام (۳) جماعتدن ناشی نمازده یره سجده ایدیله میوبده
بالضرورة اوکنده نماز قیلان کیمسه نك ظهرینه سجده اولنمی
ساجد ایله مسجود ایکیمی بر نمازده بولمق شرطیله جائزدر
﴿درر و در مختار﴾ موضع سجده . موضع قدمدن نصف ذراع
مقداری مرتفع اولسه سجده یه جواز وار ایسه ده فقط اندن
(۱) اطراف اصابع . پرمقلمك اوجلری (۲) فخذین . ایکی اولوقلر
(۳) ازدهام . غلبه نك

زیاده اولور ایسه ازدحام ناسدن غیریده تجویز اولنماشدر
 ﴿حاجی ودر مختار﴾ مصلی سجده دن باشی قالدیروب تکبیر
 ایدره اعضاسی ساکن اوله رق سبحان الله دیه جک قدر اوطور دقدن
 صکره تکبیر ایله سجده ثانیه بی دخی اجرا ایله . سجده ده
 مطمئن (۱) اولوب بعده تکبیر انتقال ایدرک صدور قدیمی
 اوزرینه قائم اولدینی حالدو دوغریلور ﴿قدوری﴾ قیام ایله
 ایکن جاسه استراحت ایتمز و اللریله وجه ارضه عذر سر اعتماد
 ایلیموب بلکه دیزلرینه دایانور ﴿منیه﴾ (سجده تین بیننده
 اوطور لیوبده حال سجوده قریب ایکن سجده ثانیه ایدسه
 قول اصحده صحیح اولدینی هدایده بیان اولمش و حامیده
 ظاهر اولان صحیح اولقله برابر اشد کراحتله مکروهدر
 دینلمشدر) رکعت ثانیه ده تکبیر اولی ده یعنی افتتاحه اولدینی
 گبی ایکی اللر قالدیر لیوب و ثناء و تعوذ دخی ایدلیوب بسمه
 و فاتحه و ضم سوره قرائت اولنور ﴿قدوری﴾ مصلی رکعت
 ثانیه بی رکوع و سجود ایله بعدالادا سجده ثانیه دن رفع رأس (۲)
 ابتد کده قدم یسرائی (۳) بسط ایله اوزرینه قعود و قدم یعنی بی
 (۴) قویاً نصب و اصابعی جانب قبله به توجیه و اللرینی فخذینی
 اوزرینه وضع و اصابعی بسط ایدر بعده تشهد بی یعنی (التحیات
 لله بی) الی آخره قرائت ایدر ﴿قدوری﴾ مرأه . تورک یعنی صول
 یانی اوزره اوطورر و صاغ جانبندن ایکی ایاغنی جیقارر ﴿ملتقی
 (۱) مطمئن . سکونت اوزره اولان (۲) رفع رأس . باشی قالدیر مق
 (۳) قدم یسری . صول ایاق (۴) قدم یعنی . صاغ ایاق

و غیره ﴿تفسیر تحیاتده احوال کثیره اولوب احسنی تحیاتدن
 عبادات قولیه و صلواتدن عبادات بدنیه و طیاتدن عبادات مالیه
 مقصود اولقدر ﴿بحر رائق﴾ قعده اولی ده تشهد اوزرینه
 قول اصحده ﴿اللهم صل علی محمد و علی آل محمد﴾ و بر قوله
 ﴿اللهم صل علی محمد﴾ و قول آخرده بر حرف بیله زیاده
 قلنور سه سجده سهو لازمدر ﴿حاجی﴾ فرضده قعده اولی
 و بونک تشهد بی قول مشهورده واجبدر ﴿قهستانی﴾ سنت
 و نافله ده امام محمد و زفر عننده فرضدر دینلمشدر . صلوات بر مفعی
 شهادتیندن ﴿لا اله الا الله﴾ ده رفع و ﴿الا الله﴾ ده وضع
 ایتمک سنت اولدینی محیطده و صحیح مسامده مصر حدر ﴿منح﴾
 فرض نماز لرک صکره کی رکعتلرنده بعدالبسمه یا کز فاتحه قرائت
 ایدیلوب ضم سوره اولنمز . وتر واجبده و سنن و نوافله ضم
 سوره واجبدر ﴿قدوری ملخصاً﴾ مصلی فرضک رکعتین
 اولینندن صکره فاتحه ایله اکتفا ایدر اگر تسبیح و یا سکوت
 ایله ایسه جائز ایسه ده لکن عمداً سکوت ایدر ایسه اسانت ایتمش
 اولور . شاید سهواً سکوت ایسه امام اعظم حضر تارندن برروایتده
 سجده سهویه واجب اولور صحیح اولان رکعتین مذکور تیندن
 صکره کی رکعتلرده قرائت فاتحه واجب دکل ایسه ده ترک ایتمامک
 احوطدر ﴿خلاصه عن الدرر﴾ آخر صلاتده قعده اولی گبی قعود
 ایدیلوب تشهد بی قرائت و ﴿اللهم صل علی محمد و علی آل محمد﴾
 کاصیت ﴿و﴾ ﴿اللهم بارک علی محمد و علی آل محمد کبارکت﴾
 الی آخرها صره سیله اشبو ایکی صلوات مشهوره اوقفور . آیات

قرآنیہ مشابہ و یا سائر ادعیۃ ماثورہ ایله دعا اولنورہ و کلام ناسہ
شبیہ دعا او قونمز ﴿قدوری﴾ ادعیۃ مشابہہ ﴿رَبَّنَا اِنَّا فِی الدُّنْیَا
حَسَنَةٌ ۝ وَرَبَّنَا اغْفِرْ لِی وَلِوَالِدَیَّ ۝ الْاٰیَتِیْنَ وَرَبَّنَا
لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۝﴾
گبی آیات قرآنیہ در و ﴿اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا
اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنْی اَنْتَ الْمُقَدِّمُ
وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَاَنْتَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝﴾ و ﴿اللّٰهُمَّ
اِنِّی ظَلَمْتُ نَفْسِی ظُلْمًا کَثِیْرًا وَلَا یَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ فَاعْفِرْ لِی
مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِی اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ ۝﴾ مثلاً ولور
ادعیۃ ماثورہ در . اما ﴿اللّٰهُمَّ اَکْسِنِیْ وَاعْطِنِیْ مَالًا ۝﴾ گبی
ناسدن طلب اولنه بیله جک شیرہ دائر دعا لور وسط صلاتده او قور
ایسه نماز فاسد اولور اما قعدۃ اخیرہ دن صگرہ او قور ایسه نماز
بوزلماز لکن واجب اولان سلامی ترک ایله نمازدن سلامسز
خروج اولمش اوله جغندن صلات ناقص قالور ﴿حاجی﴾
قعدۃ ثانیہ ده قرائتی لازم اولان تحیات و صلوات معلومه و ادعیۃ
ماثورہ نك ختامنی متعاقب آولا صاغ جانبیدن ﴿السلام
علیکم ورحمة الله﴾ دینلوب صگرہ صول طرفدن دخی
بووجهله سلام ویریلهرک نمازدن چیقیلور ﴿قدوری﴾
مقتدی سلامی امامک سلامنه مقارن اوله رق جماعت و حفظه

کرامی نیت ایدرک صاغنه وصولنه سلام ویرر و امام قنی
جانبیده ایسه اوجانبه سلام ویردکده امامی نیت ایدر اگر امام
خدا سنده ایسه هرا یکی سلامده آتی نیت ایلر و امام . سلامده
جماعت و حفظه بی و منفرد یا لکیز حفظه بی نیت ایدر
﴿درر ملخصاً﴾ امام . صلات مغرب و عشاء دن ایکی اولکی
رکعتلرده و صبح و جمعه و پیرام نمازلرنده قرائتی جهر (۲)
ایدر ورکعتین اولیئند نصکره کی رکعتلرده قرائتی اخفا ایلر .
منفرد مخیردر . دیلر سه جهر ایدوب نفسنه اسماع (۳) و دیلر سه
سراً (۴) قرائت ایلر . صلات ظهر و عصرده امام . قرائتی
اخفا ایدر ﴿قدوری خلاصه﴾ منفرد دخی بویله ایلر عندالکرخی
جهرک ادا ناسی اسماع نفسدن واسرار و مخافته . تصحیح حر و فدن
عبارت ایسه ده فقط صحیح اولان ابو جعفر هندوانی قولیدر که
اوده اسماع نفس . حد اخفا و جهر . اسماع غیردر . بو حالده
امامک یاننده بولنانلر ایشتمیه جک اولور لر سه جهر ایتمش اولمز
و او قود یغنی کنیدی سیده ایشتمیان قاریء عد اولمز ﴿جوهره﴾
امام . حاجت ناسدن زیاده جهر ایلر ایسه آثم اولور ﴿سراج﴾
منفرد و مقتدی تکبیرات انقیالیه بی جهر ایتمز ﴿بحر رائق﴾
سنت اولان . امام . سلام ثانی بی سلام اولدن اخفایه قریب
صورته ایتمکدر . نماز تمام اولدقد نصکره امام مخیردر دیلر سه صاغندن
و دیلر سه صولندن منحرف اولور و دیلر سه قارشو سنده مصلی اولدیغنی
حالده جماعته استقبال ایدر ﴿منیه﴾ فرضدن صگره سنت وار ایسه
(۱) جهر . آشکاره ایتک (۲) اسماع . ایشتدیر مک (۳) سراً . کبزی

اللهم أنت السلام ومنك السلام تباركت إذا الجلال والإكرام -
 دینلوب بلا تأخیر سنته قیام اولنور ﴿حاجی﴾ صلات وتر اوج
 رکعتدر . بینلری سلام ایله فصل اولنیموب رکعت ثالثهده فاتحه
 وضم سوره دن صکره رکوعدن اول هر وترده قنوت ایدیلور
 ووترک هر رکعتده فاتحه اوقنور وضم سوره اولنور . واونجی
 رکعتک فاتحه وضم سوره سنی متعاقب تکبیر اولنوب ایکی اللہ قالدیرلقدن
 صکره قنوت ایدیلور . صلات وتردن غیرى نمازده قنوت اولنماز
 ﴿قدوری و غیره﴾ رکوعدن اول هر وترقیدی سنه نك جمیعده قیلنه جق
 صلات وترده قنوت لازم اولدیغنه تنبیه ایچون اولوب چونکه مذهب
 شافعیده رکوعدن صکره یالکیز مضاک نصف اخیرنده و برده
 صلات فجرده قنوت ایدیلور . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
 افدمن حضرت تلمینک صلات وترده رکعت اولیده ﴿سبح
 اسم ربك الاعلی﴾ و ثانیهده سوره کافرون و ثالثهده سوره
 اخلاص قرائت بیوردقلى ابن عباس (رضی الله عنهما) دن
 روایت اولمشدر ﴿درر و غیره﴾ قنوتده مشهور اولان دعا
 ﴿اللهم انا نستعینک ونستغفرک﴾ و ﴿اللهم ایاک نعبد﴾
 الی آخرها دعا لیدر . استیلور ایسه مذکور دعا لره حسن بن
 علی (رضی الله عنهما) حضرت تلمینک قنوتی اولان ﴿اللهم اهْدنی
 فِیْمَنْ هَدِیتْ وَعَافِیْ فِیْمَنْ عَافِیتْ وَتَوَلَّیْ فِیْمَنْ تَوَلَّیْتَ وَبَارِکْ لِیْ فِیْهَا
 اَعْطِیْتَ وَقِنِیْ شَرَّ مَا قَضِیْتَ فَانْکَ تَقْضِیْ وَلَا یَقْضِیْ عَلَیْکَ وَانْهَ لَا یَذِلُّ
 مِنْ وَآلِیْتَ وَلَا یُعِزُّ مِنْ عَادِیْتَ تَبَارَکْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ﴾ دعا لى

ضم ایدیلور و ﴿صلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم﴾
 دینلور . دعا لى قنوتی کوز لجه بلمیان اوج کره ﴿ربنا اننا
 فی الدنیا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار﴾ یاخود
 اوج دفعه ﴿اللهم اغفر لی﴾ یاخود اوج کره (یارب) دیر
 ﴿حاجی﴾ مختار اولان دعا لى قنوتی اخفا (۱) ایلمکدر .
 مصلی قنوتی اونودوبده رکوعده تذکر (۲) ایته بعدالقیام
 قنوت یتیموب سجدهیه وارر . امام اعظم حضر تلمینه گوره
 قنوت عمل وجوبی اولدیغندن تأخیری جهتیه مصلی سهو سجده
 ایدر وامامین غندنده قنوت سنت اولدیغیچون سجده سهویه
 لازمگلمز ﴿بحر رائق﴾ مصلی فاتحه یی اوقویوب ضم سورده یی
 وقنوتی فراموش (۳) ایدرک رکوعه وارسه بعدالقیام سورده یی
 قرائت وقنوت ایدوب رکوعی اعاده وسجود سهو ایدر
 ﴿جوهره﴾ هیچ بر نمازده تعیین سوره یوقدر ﴿قدوری﴾
 یعنی نمازک صحتی سوره مخصوصه نك قرائته توقف ایتمز بلکه
 قرآندن کندویه میسر اولانی قرائت ایلر ﴿جوهره﴾ نماز
 ایچون سوره مینه قرائتی اعتیاد ایتمک مکروهدر ﴿قدوری﴾
 کراحت . سوره معینه نك قرائتی واجبدر غیربسی کفایت ایتمز
 دیو اعتقاد اولدیغنی صورتدهدر . اما رسول اکرم صلی الله علیه
 وسلم افدمن حضرت تلمینک قرائتی سبیله تبرک قصد ایدرسه
 کراحت یوقدر ﴿جوهره ملخصاً﴾ امام اعظم حضر تلمنجه
 (۱) اخفا . گزله مک (۲) تذکره خاطره گتورمک (۳) فراموش .
 اونونتمق

نمازده اسم قرآنک متناول اولدینی مقداری قرائت کفایت ایدر.
 امامین عندند اوج آیت قصیره و یا بر آیت طویلدهن اقلی جائز
 اولمز ﴿قدوری﴾ آیت واحدهن زیاده قرائته مقتدر اولیان
 مصلی به امامین عندند اوج کره تکرار ایتک لازم اولوب امام
 اعظم حضر تلرنجه تکراره لزوم گوسرلماشدر اما آیت واحدهنک
 قرائته مقتدر اولان کیمسه ایچون نصفی ایکی کره و یا زیاده
 اوقیوبده تمامی قرائت ایلماک امام مشار الیه نزدند جائز
 اولدینی گبی اوج آتی قرائته مقتدر بولسان کیمسه نک بر آتی
 تکرار ایلمسسیده امامین عندند تجویز اولنماشدر ﴿حاجی﴾
 صلاتده قرائت بش وجه اوزره اولدینی محیطده بیان اولنمشدر
 شویله که اولکیسی فرضدرکه اوده امام اعظم حضر تلرینک
 عندند آیت تامه در . اگر کلنن اولورسه جائز و کله واحده
 و یا حرف واحد اولورسه اصح اولان غیر جائز در . ایکنجیسی
 واجددرکه بوده فاتحه و ضم سوره در . اوجنجیسی سنت اولوب
 فجر و ظهرده سورة هجراندن سورة بروج و عصر و عشاءه
 بروجدن ﴿لم یکن الذین﴾ و صلات مغربده ﴿اذا﴾
 زلزات ﴿سورة شریفه لرینی قرائت ایلماکدر . دردنجیسی
 مستحب اولوب بوده مقیم اولان مسلم ایچون صلات فجرده رکعت
 اولیده فاتحه دن ماعدا اوتوز و یا قرق و ثانیه ده فاتحه دن بشقه
 یگرمی و یا اوتوز آیت اوقومقدر . بشنجیسی مکر و هدرکه بر و یا
 ایکی آیت ایه فاتحه یا خود یا لکز فاتحه و یا یا لکز سوره تلاوت
 ایتک گبی ﴿جوهره ملخصا﴾ مقتدی امامک آردند قرآن
 اوقومیوب سکوت و استماع ایلر ﴿غیر﴾ امامه اقتدا قصد ایدن

مسلم ایکی نیته محتاج اولوب بری صلات مشروعه و دیگری
 امامه اویمغه نیت ایتماکدر ﴿قدوری﴾ مقتدی به تعیین صلات
 شرط اولدینندن یا لکز ﴿لَوْ نَوَيْتُ أَنْ أُصَلِّيَ مَعَ الْإِمَامِ﴾
 دیمک کفایت ایتمز . صلات جمعه ده جماعت . شرط اولمغه
 قول مختارده اقتدایه نیت ایدلمیوبده یا لکز صلات امامه نیت
 اولنور ایسه جائز در . امامین عندند اقتدا حاصل
 اولق ایچون امام . تکبیر ایتدکن صکره اویمق افضلدر
 ﴿حاجی﴾ امام . امامت موضعده قیام ایتدکده نیت اقتدا کافی
 اولوب شروعی وقتده حضور نیت . شرط دگلدر ﴿منیة﴾
 امامه رکوعده یتشیلوبده لفظه جلالی قیامده و اکبر لفظی رکوعه
 شروع ایدرکن دیمک جائز در ﴿اخی حاجی﴾ جماعت ایه نماز
 قیامق سنت مؤکده در . جماعته ادای صلاتده امامته احق و اولی
 اولان نمازه متعلق مسائلی حاضر اولنلردن زیاده عالم اولاندر .
 اگر علمده مساوات بولنور ایسه قرائت قرآنده زیاده ماهر
 و قرائنده دخی مساوات بولنور ایسه ورع (۱) و تقواده کامل
 بعده سنأ اکبر (۲) بعده خلفا بعده وجهاً احسن . بوندن صکره
 نسباً اشرف بعده ثوبی انظف (۳) بولنلردر ﴿نور﴾
 مریض و مقعد (۴) و مقطوع الرجل (۵) و الید و شیخ عاجز
 (۱) ورع . حرامدن و امثالندن صافق (۲) اکبر . زیاده بیوک
 (۳) انظف . زیاده پاک (۴) مقعد . کوتورم اولان (۵) مقطوع
 الرجل و الید . ایغی و الی کلش

(۱) واعما ویک زیاده مطر (۲) وبرد (۳) و طین دن و ظلمت شدید (۴) دن ناشی صحیح الاعضا اولان مسلمان مسجدده جماعته حاضر بولنه مدقلری حالدہ معذور عد ایدیلورلر (منح) صاحب البیت اماملغه صالح ایسه دیگرلرینه مرجحدر * لکن کندودن اصاحی یاخود قاضی بلده مجلسده بولنور ایسه انک امامت ایلمسی دها مناسب اولور ﴿تنویر﴾ امام اولمغه کندولرندن احق کیمسه واریکن عبدواعرایینک وفاسقک واعما واعشانک (۵) نمازده امام اولملری تنزیهاً مکروهدر. مگر شو ذکر اولانلردن فاسقک غیرى اعلم قوم اولور ایسه اماملغه اولی اولور * اعتقادی کفرى مؤدی اولیمان مبتدعک (۶) وولد زنانک دخی امام اولملری تنزیهاً مکروهدر. اگر بولنردن غیرى امام اولمغه لایق کیمسه بولنماز ایسه اولخالده بولنرک بلا کراهه امام اولملری جائزدر ﴿در مختار و ملتقى و قدوری﴾ امامه لایق و مناسب اولان جماعته قدر مسنوندن زیاده صلاتده قرائتی تطویل (۷) ایله میوب بلکه حال جماعته مراعاة اقتضاسنه کوره تخفیف (۸) ایلمکدر . زیرا نبی محترم صلی الله علیه وسلم افدمز حضرتلری بکاء (۹)

(۱) سبج عاجزه بک زیاده اختیار (۲) مَطَر • یَمُور (۳) رَدّه صَفوق (۴) ظَلَمَتِ شَدیدّه • شَدَتْلُو قَرَا کُلُّک (۵) اَعْتَى • گَیْجِه وَگَرَنْدَز اَبُو گورْمَز درجه ده ضعف بصره مبتلا اولان (۶) مُبْتَدِع • اَهْلِ بَدْعَکْهُ معلومدر (۷) تَطْوِيل • اَوْزَاتَمَق (۸) تَخْفِيف • حَفِيفَتُک (۹) بُکَاء • اَغْلَامَق

صبی بی استماع بیورملری اوزرینه صلات فجرده معوذتین ایله اکتفا بیورملردر . در مختارده قدر مسنوندن زیاده تطویل صلات مکروهدر دینامشدر ﴿قدوری و غیره﴾ مصابحه مذکوردر که معاذ (رضی الله عنه) قومنه امامت ایدوب صلات عشایی سورة بقره ایله ادایه شروع ایتدکده صحابه کرامدن برینک انحراف ایدرک منفرداً ادای صلات ایلمسی و کیفیتک حضور عالی حضرت نبوی به عرض اولمسی اوزرینه ﴿یا معاذ اَقْرَأِ وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا وَسَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى وَنَحْوَهَا﴾ فرمان جلیلی شرفصدور بیورملشدر و ﴿مَنْ أَمَّ قَوْمًا فَلْيَصِلْ بِهِمْ صَلَاةَ أَوْفَعِهِمْ فَإِنَّ فِيهِمُ الْمَرِيضَ وَالْكَبِيرَ وَذَا الْحَاجَةِ﴾ حدیث شریفی دخی معلومدر ﴿درر و غیره﴾ کندولردن برینی امام ایدرک یالکز اولدقلری حالدہ جماعته نماز قیلحق زمرة نسیاه تحریماً مکروهدر . شاید کراهته برابر بویه جماعته نماز قیله جق اولورلر ایسه کندولرندن اوله جق امام انلرک ایلروسنه گچمیوب جماعت نسانک اورته سنده قیام ایدرک نمازی قیلدر مق اقتضایدر . ار ککار حسب الضرورة عریاناً جماعته نماز قیله جق اولدقلرنده ایچلرندن اوله جق امام انلرک اورته لرنده قیام ایلر ﴿قدوری و غیره﴾ یالکز صلات جنازه ده جماعت نسادہ کراهت یوقدر . رجلك نسیاه امامتی ایچلرنده والدہ سی و همشیره سی گچی محرمی و یا زوجه یاخود جاریه سی یوق ایسه خانه ده مکروه اولوب جامعده دکلدر

﴿تسوبر﴾ عجز متفانیه نك (۱) عند الامام بالکزایلا و عند الامامین لیلاً و نهاراً جماعته حضوری جائز در ﴿در مختار و غیره﴾ جماعت بیت . جماعت مسجد گبی مشروع ایسه ده فضیلتده تفاوتی (۲) ظاهر در ﴿قیة﴾ $\text{الْإِنْسَانُ قَدْ فُوقَهَا جَمَاعَةٌ}$ ﴿خواسی اوزره امام . برر جل ایله جماعت اولسه رجل . امامك صاغ طرفنده اوکجه لری محاذی اوله رق قیام ایله . اما بر مرأه ایله جماعت اولسه قادی . امامدن تأخر ایدر . جماعت بر دن زیاده اولدینی حالدده امام . کندی تقدّم ایله . صورت مذکوره نك غیر بیسی علی الاصح مکروه در ﴿در مختار و قدوری﴾ ابن مسعود حضرت تری نك زائد علی الواحد اولان جماعته توسط ایلمش اولملری اباحه به دلالت و تقدّم . فضیلتی تضمن ایدر ﴿هدایة﴾ مقتدی اطول (۳) اولوبده مساوات عَقِب (۴) صورتنده اکثر قدمی تقدّم ایتمدکجه سجودی امامك امانده (۵) واقع اولسه برأس اولمز ﴿در مختار﴾ رجال ایچون مرأه وصی به اقتدا غیر جائز در . جماعته اولاً رجال . ثانیاً . صبیان . صکره خنائی (۶) بعده نسا . صف اولور (قدوری) قاری و ارا یکن امی نك امام اولسی جائز دگلدر . امی امی به اقتدا ایدوبده بعده قاری . حاضر اولسه جوازی مختلف فیه در ﴿نهایة﴾ مرأه نك مرأه وصی نك صبی به اقتداسی صحیح در ﴿منح﴾ نسا . جماعت رجال نزدنده

(۱) عَجُوزٌ مُتَفَانِيَةٌ . بک اختیار قادی (۲) تَفَاوُتٌ . فرق (۳) اطْوَلُ . زیاده اوزون (۴) عَقِبَ . اوکجه (۵) اَمَانْدَه . اوکنده (۶) خَنَائِي . خنثار

نمازه دورسه لر اگر امام . صلاته وقت شروعده نسیایه نیت ایلمش ایسه انلره محاذی اولان رجالك صلاتی فاسد اولور . امام مرأه ایله امامتی نیت ایلماش ایسه مرأه نك اقتداسی صحیح اولیه جعفرندن نمازی فاسد اولوب فقط تحریمده واداده مشترك اولدینی ایچون محاذی بولسان رجالك صلاتی فسادده وارمن ﴿در مختار و غیره﴾ شروط محاذات مفسده اوندر . برنجیسی محاذیه نك گرک محرم گرک نا محرم مرأه بالغه و یا سکر طقوز یاشنده صبیة مشتهاة اولسی . ایکنجیسی صلاتی عاقله بولنسی . اوچنجیسی امام محمد عندنده محاذات بررکن مقداری اولمسیدر . در دنجیسی صلاتك ذات رکوع و سجود اولسی . بشنجیسی صلاتك تحریمه جهته یله بینهماده مشترکه بولنمسیدر . التنجیسی من حیث الادا دخی مشترکه اوله رق مسبوقك قضای مافاتی اولمامسیدر . یدنجیسی اتحاد مکان اولوب برینك آخر دن قامت انسان قدر ارتفاعی بولنمامسیدر . سکرنجیسی اتحاد جهت اولوب جوف کعبه ده (۱) هر برینك برجهته توجه ایتماسیدر . طقوزنجیسی بینهماده عماد (۲) مثلاًو حائل (۳) اولمامسیدر (اره لرنده انسان صیغه جق قدر ازه اق بولنق دخی حائل صاییلور) اوتنجیسی امامك نسیایه دخی امامته نیت ایلمسیدر . اگر امام . نسیایه نیت ایتمز ایسه مرأه نك اقتداسی غیر صحیح اولدیغندن محاذات . مفسد صلات اولمز ﴿حلی﴾ مصلینك مکلف اولسی و بعد الشروع گلش اولان مرأه بالغه به تأخر

(۱) جَوْفِ کَعْبَةٍ . بیت شریفك داخلی (۲) عِمَادٌ . دیرك (۳) حَائِلٌ . مانع

ایله اشارت ایله مامسی دخی شرائط مذکوره جمله سنددر .
 چونکه شرط اول بولمزه هیچ برینک و شرط ثانی موجود
 اولمزه ایسه رجالت نمازینه فساد ترتب ایتمز ﴿ابن عابدین﴾
 امرد صبیحتک (۱) محاذاتی قول صحیح اوله رق مفسد صلات
 دگلدر ﴿تنویر وحای﴾ محاذاتده بعض عضو . بعض عضوه
 مقابل اولمق کافیدر . لکن معتبر اولان ساق و کعبک محاذی
 اولمسی ایدوکی زیلعیدن منقولدر ﴿درر﴾ عذرردن پاک اولان
 مسلم . سیس بوله (۲) مبتلا اولانه و طاهره بولنان نسا .
 مستحاضه و قاری . امیه و عاری اولیان عریانه اقتدا ایلمک
 جائز اولمز ﴿قدوری﴾ معذورک معذور آخره عذرلری متحد
 ایسه اقتداسی جائز ایسه ده متحد دگلسه جواز یوقدر ﴿حلی﴾
 تیمم ایدن صو ایله آبدست آلمش اولانه و خفینه مسح ایدن
 ایقلرینی غسل ایلیانه و قاعد قائمه . نماز قیلدیرمق جائزدر . اما
 رکوع و سجود ایلمن ایما ایدنه و فرض قیلان نافله قیلانه و بروقتک
 فرضی قیلان فرض آخر قیلانه اویمسی صحیح اولیوب فقط
 نافله قیلان فرض قیلانه اقتدا ایلمر ایسه صحیحدر ﴿قدوری﴾
 جبیره اوزرینه مسح ایدنه غاسلک اقتداسی کذلک صحیحدر
 ﴿درمختار﴾ قائمک قاعده صحت اقتداسی نبی محترم صلی الله علیه
 وسلم اقتداسی حضرتلرینک آخر صلاتلری قعود ایله اولوب
 (۱) امرد صبح . یوزنده توی اولیان گوزل تازہ (۲) سیس بول .
 برنوع علتدرکه ادراری حبس ایلمک ممکن اولم

صحابه کرامک قیاماً اقتدالریله ثابتدر . اشبو صلاتده ابوبکر
 (رضی الله عنه) حضرتلرینک رفع تکبیر بیورملردن استدلال
 اوله رق مؤذنلرک جماعت ایشیده جک قدر تکبیرلرینه جواز
 گوسترلمش ایسه ده حاجتدن زیاده صیحه (۱) کلامه ملحق
 بولمق اعتباریله مفسد صلوٰه اولمق مستبعدگلدر ﴿درمختار نقلاً﴾
 عن فتح القدر ﴿قائمک احده (۲) و غیر اعرجک
 اعرجه (۳) و نماز قیامغه یمن ایدن خالفک (۴) خالفه و ناذره
 (۵) و متفله (۶) و ناذرک ناذره و متفک متفله امامتی جائزدر .
 اما ناذرک خالفه و متفله و مفترضه (۷) و نذر آخر قیلان ناذره
 و لاحقک لاحقه و مسبوقه و مسبوقک مسبوق و لاحقه و ناذرک
 راکبه و راکبک ناذره و راکبک دیگر دابهیه راکب اولانه و قول
 اصح اوزره غیرالثغ (۸) الثغه و مسافرک ایکی رکعتہ قصر
 ایستدیگی صلاتده بعد الوقت مقیمه اقتدالری صحیح اولم . لکن
 مسافر . وقت ایچنده تحریمه ایدوب بعده وقت خروج ایدسه
 مقیمه اقتداسی صحیح اولدیفندن مقیمگی اتمام ایدر ﴿درمختار﴾
 فساد اقتدای موجب اسبابدن هر قیسیله اقتدا فاسد اولورسه
 فرض و یا نفل اولسون اصلاً صلاته شروع تحق اتمیه جگنه
 بناء بونده و قوعبولان قهقهه خارج صلاتده کی قهقهه گبی وضوئی
 نقض ایتمز و کذلک صلات مذکوره ده واقع اولان محاذات .

- (۱) صیحه . زیاده باغرمق (۲) آحدب . قانبور (۳) اعرج . طوبال
 (۴) خالف . یمن ایدن (۵) ناذره . نذر ایلمن (۶) متفیل . نافله قیلان
 (۷) مفترض . فرض قیلان (۸) الثغ . یلک

مفسد صلوٰۃ اولمز . (مثلاً جماعتله صلات عصر قینور ایکن بر مرآه کلوب ظُهر ظنیلہ ظُهره نیت ایدرک امامه اقتدا ایله بر رجله محاذی اولسه اختلاف صلاتین سبیلہ مرآةک اقتداسی فاسد اولدیغندن شروعی اصلاً صحیح اولماغله خارج صلاتده کی محاذات مثللو رجلک نمازینی افساد ایلمز) اشبو قول . امام محمدک اولوب محیطده تصحیح اولنش اولدیغندن صاحب بحر بونک مذهب اولدیغنی بر محله ادعا ایلمشدره . عند الامامین اقتدا فاسد اولدقده اصل صلات باطل اولیوب بلکه قصد ایدیلان فرضیت . وصفی باطل اوله جفته مبنی نقلاً شروع . متحقق و صحیح اولغله بوصلاتده قهقهه وضوئی نقض و محاذات دخی صلاتی افساد ایلر . بوقول . سر اجده تصحیح اولندیغندن صاحب بحر دیگر بر محله دخی بونک مذهب اولدیغنی ادعا ایلماگله در مختار صاحبی نقل مذهب خصوصنده صاحب بحرک کلامینی بیننده اولان تناقضی زیاتی نک بیانی وجهله دفع ایتمشدره . شویله که فساد اقتدا لابسک عاری به اقتداسنده اولدیغنی گبی شرائط صلاتدن یاخود قاریتک امی به اقتداسنده اولدیغنی مثلوارکاندن برینک فقدانندن طولایی ایسه امام محمدک قولی مذهبدر . اگر مفترضک متغله اقتداسنده اولدیغنی گبی اختلاف صلاتیندن ناشی ایسه امامین قولی مذهبدر ﴿ابن عابدین﴾ اقتدا اولنان امامک آبدستیز اولدیغنی بیلندیگی صورتده نمازی اعاده لازمدر ﴿قدوری﴾ امام محدث اولدیغنی ویا شروط وارکاندن برینک

فقدانی (۱) خبر ویردیگی حالده شایان امنیت ایسه صلاتک اعاده سی فرض و دگل ایسه مندوبدر ﴿در مختار﴾ امام بعد الصلوٰۃ محدث اولدیغنی تذکر ایدنجه جماعته اخبار ایله مک لازمدر ﴿منح﴾

باب بشتنجی باب

فریضه به ادراک بیاننده در

معلوم اولدیغنی اوزره قصداً بلاعذر . عبادتی نقض (۲) ایتک استعید بالله ﴿وَلَا تُبْطَلُوا أَعْمَالُكُمْ﴾ نص جلیلله حرام اولوب انجق تجدید ایچون مسجیدی هدم (۳) گبی صورۃ نقض و معناً اکمال بولنورسه . مشروعدر . جماعته ادا اولنان صلاتک منفرداً قیلان نماز اوزرینه یگریمی یدی درجه فضیلتی واردر . بناءً علیه بر مسلم . ادای فریضه به منفرداً باشلامش اولدیغنی حالده امام اونمازه شروع ایلسه اگر مُصلّی منفرد . فرض رباعیده رکعت اولی ایچون وغیر رباعیده رکعت ثانیه ایچون هنوز سجده ایلماش ایسه ولو رکوعده بولنسون نمازی سلام ایله قطع ایدوب امامه اقتدا ایدر . اگر سجده ایلدیه فرض رباعیده رکعت اولی به بر رکعت دخی ضم ایدرک بعد التشهد سلام و یروب امامه اقتدا ایلر و قیلدیغنی ایکی رکعت نافله اولور وغیر رباعیده اتمام ایدر . بعد الفجر نفلک کراهتندن نانی صلات فجر دن و اوچ رکعت نفل . مکروه (۱) فقدان . موجود اولماق (۲) نقض . بوزمق (۳) هدم . یتیمق

اولدیغندن صلات مغر بدن صکره تنقل (۱) نیتیه دخی امامه اقتدا ایلمز . فرض رباعیده او چنجی رکعتیه قیام ایتمش اولوبده سجده ایتمدیه قعوده عودت ایدرک و یا حال قیامده سلام و یررک قطع ایدوب امامه اویار . اگر او چنجی رکعتک سجده سنی ایتمش ایسه صلاتک اکثری ادا اولمش اوله جغندن دردنچی رکعتی انمام ایلماک لازمدر . بو حالده فضیلت جماعتی فوت ایتمامک ایچون تطوع نیتیه اقتدا افضلدر . انجق صلات عصردن صکره نافله مکروه اولدیغندن بونده اقتدا ایلمز . صلات نافله شروع ایدن مؤمن . جماعت ایچون مطلقاً قطع ایتمیوب رکعتینی انمام ایدر . صلات فائنه ومنذوره دخی بویله در . زیرا بونلرک قطعنده اکال بولنمیوب بلکه ابطال عمل واردر . مصلی منفرد . ظهرک و یا جمعه نك دوت رکعت سنتنده بولنوبده ظهرک فرضنه یا خود خطبه به شروع اولنسه علی قول . شفیع اولی (۲) قیلدقدن صکره نمازی قطع ایدر . بعضیلری سنت مذکوره صلات واحده منزله سنده اولدیغندن قطعده اکال بولنمیوب بلکه ابطال بولندیغندن دوت رکعتک انمامی لزومی درمیان ایلمشلر و حتی فتوا دخی ویرمشلردر . صلات ایچون اذان او قونان مسجد و یا جامعدن نمازی قبل الادا خروج ایلماک ﴿ لَا یُخْرَجُ مِنَ الْمَسْجِدِ بَعْدَ الدَّاءِ إِلَّا مُنَاقِقٌ أَوْ رَجُلٌ یُخْرَجُ لِحَاجَةٍ یُرِیدُ ﴾

(۱) تنقل . نافله نماز قیلق (۲) شفیع اول . برنجی ایکی رکعت

الرَّجُوعُ ﴿ حدیث شریفی ایجابجه تحریماً مکروهدر . مگرکه دیگر مسجد و یا محله جماعتله قلنه جق نماز کندوسنک وجودینه متوقف اولوب بولندیغنی حالده جماعتک تفرقی و یا جماعتله قلت طریائی محتمل بولنه و یا آبدستیز بولیلوبده عودت نیتیه لاجل التوضی چیقلمش یا خود قبل الاذان دخول وقتله و یا دیگر مسجندن اذانک استماعله فریضه اولجه قیلنمش اوله . صلاته اقامت اولندیغنی حالده مسجندن براحدک خروجی قطعاً لایق اولمز . زیرا بو حرکت . آشکاره جماعتله مخالفت دیمک اولدیغندن فاعلی اتهام اولنور . فقط جماعت آخرانک مقیمی اولان مسلمه خروجده بأس یوقدر . کذلک فجر وعصر ومغرب نمازلری وقتلرنده بر دفعه قیلنمش ایسه بعد الاقامة مسجندن خروج ایدن . جماعت آخرانک مقیمی حکمنی حائزدر . چونکه فجر دنصکره گون دوغنیجه به و بعد العصر وقت غروب به دگین نافله قیلماق مکروه و صلات مغر بدن صکره ده اوچ رکعت نافله غیر مشروعدر . اقامت اولنسان مسجندن صلات ظهر وعشایی قبل الاقامة منفرداً ادا ایدن مسلمک ظهر وعشادن صکره نافله قیلماقی جائز اولدیغندن خروجی تجویز اولنماشدر . جماعتله صلات فجرک فوتندن خوف اولنور ایسه سنتی ترک ایله امامه اقتدا ایدیور . اگر صلات فجرک بر رکعتیه ایرشمک مأمول ایسه سنت مؤکده اولدیغندن ترک اولنمیوب صف صره سنده و یا امامک آرقه سنده اولیه رق بر کنارده هان قیلنه رق اقتدا اولنور . سنت فجر فرضیه برابر فوت ایدلدکده بعد الطلوع .

زوال شمسدن اولجه وقت قدر بالانفاق قضا اولمق لازم اولوب
يالكز فوت ايديلورسه امام محمده گوره قبل الزوال ينه قضا
اولورسه ده عند الامامين قضا اولمز . سنت ظهرك بعده ايفاي
مكن اولديغندن فرضك فوتي خوفي اولسون ويا اولسون ترك
اولوب بعده وقت ظهر . باقي ايسه على قول صوك سنه تقديم
وبر قوله گوره اندن تاخير ايله قضا اولور . قبل الجمعة قبلان
درت ركعت سنت دخي سنت ظهر كيدير . فرائض خمس
ووتردن وفجر وظهر سنلرندن ماعدا سنلر . گر ك سنت ظهر
مثللو داخل وقتده گر ك سنت فجر گي بعد الوقت يالكز ويا
فرضه تبعيله قضا اولمز . بر مسلم جماعته ادا اولسان صلات
رباعيه نك بر ركعتنه ادراك ايلمش اولسه من أدرك ركعة
 $\text{من الصلوة فقد أدركها}$ حديث شريفي موجبجه بونمارك
تمامي ايجون جماعت . فضيلته نائل اولور ايسه ده آني جماعته
قيامش اولمز . وايكي ركعتنه ادراك ايلسه حال ينه بويله در .
امام . ركوعده ايكن نمازه اير يشلوب تكبير ايدلسه و امام
ركوعدن باشي رفع ايدنجيه دك قيامده توقف اولسه ويا بلا
توقف ركوع ايدلسه ده مقتدينك ركوعندن اول امام باشي
قائديرسه اوركعتنه ادراك اولمش اولمز . امامندن مقدم مقتدي
ركوع ايدوب باشي قائديرمه دن اول امام . ركوعده مقتدي يه
ادراك ايتسه مقتدينك ركوعي صحيح اولور . زيرا شرط .
جزؤ ركن ده يعنى ركوعك طرفيندن برنده امامه مشاركت

اولوب بودخي حاصل اولديغندن ركوعي صحيح ايسه ده لكن أما
 $\text{يخشى الذي يركع قبل الإمام ويرفع أن يحول الله رأسه برأس}$
 الجماع حديث شريفيله تحريماً مكر وهدر ملتقى ودرر
وجمع الانهر $\text{صاحب بخر دن منقولدر كه قطع صلات بلاعذر}$
حرامدر . عند الاكثر بر درهم وبعضيلرينه گوره ولو بر
(دائق) يعنى بر درهمك سدسي مقداري مالك ضياعي خوفي
بولورسه مباح واكل صلات ايجون مستحب و بر نفسك تخليص
واحياي ايجون واجيدر ابن عابدين

التنحي باب

مقتدينك نوعاً احكامنه دائردر

مقتدي . مدرك . لاحق . مسبوق . مسبوق لاحق . دن
عبارت اولمق اوزره درت نوعدر . مدرك . جميع ركعاتي امامله
برابر ادا ايدندر . بونك حكمي قرائتدن ماعدا كافة اركان
فعايه ده واذكارده امامنه اتباع ايلمكدر . لاحق بعد الاقدا نوم
ويا سبق حدث يا خود غفات ويا ازدحام مثللو اسبابدن ناشي
جميع ويا بعض ركعاتي فوت ايليندر . بونك حكمي اولاً قضاي
ماقات ايدوب بعده امام . فارغ اولديسه اكثامتايعت ايله مكدر .
لاحق . قضاي مافات ايدر ايكن مؤتم (۱) حكمنده اولديغندن

(۱) مؤتم . امامه اقتدا ايدن

امامك فراغیدن اول ویا صکره اصلا قرائت ایتمز و کندی سهوی ایچون سجده ایله میوب فقط امامك سهوینه بعد الفراغ سجده ایلر وانك سهواً ترك ابتدگی شیئی مثلاً امام قعدۀ اولیٰ بی ترك ایلمش ایسه لاحق دخی امامه موافقتله انی ترك ایدر و کندی مسافر اولوبده امامی دخی مسافر ایسه نیت اقامتله فرضی تغیر ایله مز . لاحقك محاذات نسا (۱) سبیلله و امامك قبله جه وقوعبولان خطا سبیلله نمازی فاسد اولور . مسبوق . قبل الاقتدا رکعاتك جمله سی ویا بعضی ایله امام . کندوسنی سبق ایدن کیمسه در . بونك حکمی اولاً امامه متابعت ایدوب بعده قضای ماسبق ایله مکدر . مسبوق . قضای ماسبقده منفردگی اولدیغندن ثنا و تعوذ و قرائت ایدر و کندی سهوی ایچون سجده ایلر و محاذات نسا ایله نمازی فاسد اولمز و مسافر ایسه نیت اقامتله فرضی متغیر اولور . انحق درت مسئلهده منفرد مثللو اولیوب مقتدی گیدر . برنجیمی کندوسنه دیگرینك اقتدای جائز اولمز . لکن ایکی مسبوق معاً امامه اقتدا ایله قضای ماسبقه قیام ابتدکارنده بری قاج رکعت قضا ایده جگنی بیله میوبده دیگرینه باقهرق قضا ایدر سه صحیح اولور . ایکنجیمی مسبوق . قضای ماسبقه قالدقده نمازینه یکیدن باشلامق نیتله تکبیر ایله تحریمۀ اولیٰ بی قاطع و مستأنف (۲) اولور . امامنفرده قیلدینی نماز ایچون مسبوق گبی پیارسه مستأنف اولمز ایسهده قیلدینی نمازدن

(۱) محاذات نسا . قادیئرک حذاسنده بولمق (۲) مُسْتَأْنَف .

یکیدن باشلیان

غیری بر صلات ایچون نیت و تکبیر ایدر ایسه اولوقت مستأنف اولور . اوچنجیمی امامك سهویله مسبوقه دخی سجده سهویه لازمگلوب حتی امامك سلامندن اول قضای ماسبقه قالدقدهده امام سجده سهویه ایله سه قضا ابتدگی رکعتی سجده ایله تقیید ایتمکجه امامه متابعت ایدرک سجود سهو ایلر . اگر تقیید ایتمدیهسه بعد الفراغ سجده ایدر . امامنفرده غیرك سهوی ایچون سجده ایجاب ایتمز . دردنجیمی مسبوق . قضای ماسبقدن صکره بالاتفاق تکبیر تشریق اتیان ایدر . منفردده ایسه امام اعظم حضرت تارنججه تکبیر تشریق لازم گلمز . مسبوقك ابتدا قضا ابتدگی قرائت . اول صلاتی و تشهد . آخر صلات ایدر . مثلاً مسبوق . مغربك صولك رکعتده امامه ادراک ایلسه قضا ایده جگی ایکی رکعتده دخی فاتحه و سوره قرائت ایدرک بینلرینی قعدده ایله فصل ایدر . صلات رباعیهدن صولك رکعته یتشمسه قضایه قیام ایلدکده برنجی رکعتی فاتحه و سوره ایله قیلوب تشهد ایلر بعده ایکنجی رکعته قلقه رق یینه فاتحه و سوره او قویوب بلا تشهد اوچنجییه قیام ایله یالکمز فاتحه قرائت ایدر . مسبوق لاحق . قبل الاقتدا بعض رکعاتله امام . کندوسنی سبق ایدوب بعد الاقتدا بر سبیلله بعض رکعتلری فوت ایدن کیمسه در . بونك حکمی اولاً بلا قرائت قضای مافات ابتدکدن صکره امامه یتشه بیلدگی حالده متابعت . بعده مع القرائت قضای ماسبقه مسارعت ایتمکدره مثلاً صلات رباعیهده بر رکعتله مسبوق اولوب بعد الاقتدا ایکی رکعت دخی نوم ایله فوت اولدینی حالده امام دردنجی رکعتده ایکن او یانسه اولاً او یودینی رکعتدن

برینی بلا قرائه قیلوب امامه متابعتله قعود ایدره چونکه قیلدینی
بر رکعت امامنک ایکنجی رکعتدر بناء علیه بعده دیگر بر رکعتی
دخی ینه قرائتسز قیلدرق قعود ایلرکه بوده کندوسنک ایکنجی
رکعتدره بونلردن صکره او یادیغنی رکعتی کذلک قرائت ایللمکسزین
قیلوب امامه تبعیتله ینه قعود ایدره زیرا بورکعت امامنک
دردنجی رکعتدره بعده مسبوق اولدینی بر رکعتی فاتحه و سوره
ایله قضا ایلرکه بورکعتده منفرد و اونه کی رکعتلرده مقتدی
حکمنده اولدیغندن امامنک صلاتنک ترتیبی اوزره ادا ایللمسی
واجبدر . اگر ترتیبی عکس ایدر ایسه بین الرکعات . ترتیب .
امام اعظم و امام محمد و امام ابی یوسف حضراتنه گوره واجب
اولدیغندن صحیح اولورسه ده ترک واجبدن ناشی اثم . ترتب
ایدر . امام زفر عننده ترتیب . فرضدر . عکس ترتیب . بش
صورتلده در . برنجیسی اولاً او یودیغنی صکره ماسبقی بعده اویانوب
امامه ادراک ایتدیگنی قیلمقدر . ایکنجیسی اولاً ماسبقی
بعده ادراک ایلدیگنی ده صکره او یودیغنی ادا ایتمکدر .
اوچنجیسی اولاً ماسبقی متعاقباً او یودیغنی و بوندن صکره ادراک
ایتدیگنی ایفایله مکدر . دردنجیسی ابتدا ایرشدیگنی ثانیاً او یودیغنی
صکره ماسبقی و بشنجیسی اک اول یتشدیگنی صکره ماسبقی بعده
او یودیغنی قیلمقدر در مختار و ابن عابدین و درر و غیرهم

—————●●●●●—————

مکروهات و مفسدات صلات و تفرعاته دائر مسائل حاویدر

مُصَلِّي يَه ثَوْبِي وَيَجْسِدِي اَيْلِه اَوْ يَنَامِقُ وَ سَجْدَه مَوْضِعْدِن اَوْ فَاقُ
وَيَا جَقِيل طَاشَلَرِي دَفْع اَيْتَمَك يَا خُود اَوْ تَه بَرِي چو بر مک مکروهدره
اگر سجده ممکن اولمیه جق ایسه بر کره موضع سجدهنی دوزلتمکده
کراحت یوقدر (قدوری) ﴿يَا أَبَا ذَرٍّ مَرَّةً وَ الْآخَرَةَ﴾ حدیث
شریفی دلالتیلله حین ضرورتده بیله اولسه بردن زیاده تسویه
مکروهدر (منع) بر مقلربنی چاتلامق و الی بوگرینه وضع
ایتمک اوضاع کر بهه دندر (قدوری) ﴿فَرَقْعَةً أَصَابِعِ﴾ (۱) گرک داخل
صلاتده گرک نمازده مشی و یا کثرتظار آجلسه مثلوتوابع صلاتده تحریماً
مکروه اولوب خارج صلاتده حاجت ایچون اولور ایسه کراحت
یوقدر . تشبیک اصابع (۲) دخی بویلهدر (در مختار) اثوابی
سدل ایتماک یعنی امور لرینه الوب اشاغی صالیو بر میه رک عادت
اوزره گیمک و صاچی خیط (۳) ایله باغلا یهرق باشه و یا اگسهیه
وضع و سجدهیه اینرکن ثوبی ارسالدن (۴) منع ایلمامک واقعاء
کلب (۵) گبی او طور مامق لازمدر (قدوری) سدل . لبس .
معتاده مخالف ارسال ثوب معناسنه اولدینی حاجی ده مصرح اولوب
کتفیندن ایکی طرفنی صالیو بر مگه و نیمتن و فراجهنک یکلربنی
(۱) فَرَقْعَةً أَصَابِعِ . بر مقلربنی چاتلامق (۲) تَشْبِیکُ أَصَابِعِ . بر مقلربنی
برری اره سنه صوفق (۳) خِیْطُ . ایلک (۴) اِرْسَالُ . صالیو بر مک
(۵) اِقْعَاءُ کَلْبٍ . کوپک اونور بشی

گیمیوب ارقیه المغه شامل وفتح القدرده بیان اولدینی اوزره
بر طرفی صدره و طرف آخری خلفه (۱) ارساله متاولدر
(منح) قوشاقسز قبا (۲) ایله یکاری لبس ایدرک نماز قیلمق
جائز ایسه ده فقط اسائندن خالی دگلدن در مختار و غیره (۳) یکار
صیغالی و اتک بلده ایکن نماز قیلمق مکروهدر (حاجی) الاحاجه
بویینی تحویل ایله یتیم و یساره باقمق و گریتمق و اغزی آچهرق
اسنه مک و ایکی الری یرده وضع و دیزلری گوگسه ضم ایدرک
قعود ایتمک وال و یا باش ایله اشارت ایلیه رک سلام آلق و گوزلری
یومتق و یا سمایه دیکمک و نماز قیلان محله بر ذی روحک صورت
ورسمی بولتمق و ضرورتسز او کسور مک مکروهدر . لسانیه
ولو سهوا رد سلام ایتمک و صدری سمت قبله دن چویر مک مفسد
صلاتدر (درر و حاجی) نمازده عذر سز تربیع (۳) ایلمکده
کراحت وارددر (قدوری) خارج صلاتده تربیع . رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم اقدامر حضرت تلیله صحابه کرامک اکثر
حالی اولمغله کراحتدن بریدر (در مختار) نمازده عمدأ (۴)
و یا نسیاناً نخود مقدارندن اقل اوله رق مابین اسنانده (۵) بولان
طعامی یومتق مکروهدر . نخود مقداری اولورسه و بوندن آز
و یا چوق اولسون طعام اوچ کره مضغ (۶) یا خود اغزده برشی
بولوبده صوبی بلع (۷) ایدیلورسه صلاتی افساد ایدر (در مختار)

(۱) خلف . آرد (۲) قبا . قفتان (۳) تربیع . باغداش قورمق
(۴) عمدأ . قصدأ (۵) اسنان . دیشلر (۶) مضغ . اغزده چگنه مک
(۷) بلع . بومتق

انهای صلاتده خارجدن سیمسم (۱) قدر طعامی اکل و قطره
مطری شرب ایلمک دخی مفسددر (منح) مصلی منفردی من
غیر قصد . حدث سبق ایسه نمازدن انصراف (۲) ایدر . اگر
بو حال امامده وقوع بولور ایسه خلفنده اولان مقتدیلدن برینی
یرینه چکر . مصلی و یا امام در عقب آبدستلری آلوب دنیا کلامی
سویلمدیله ایسه قالدقلری رکعتدن قیلدقلری نماز اوزرینه
هر بری منفرداً بنا ایله لکن بویله احوالده گرک منفرده گرک
امام و مقتدییه استیناف صلات افضلدر (قدوری و غیره) شو
مسئله بروجه آتی تصویر اولنور شویله که منفرده حدث . عارض
اولسه فی الحال منصرف اولوب بعد التوضی دیلرسه محل صلاتده
واسترسه بشقه یرده نمازی اتمام ایدر . مقتدیده حدث ظهور
ایلدکده امام . هنوز نمازده ایسه عودت ایدرک اولکی موقعده
و بر گونه مانع و حائل اولدینی صورته محل وضوده و یا دیگر
بر یرده تکرار اقتدا ایله . حدث اگر امامده واقع اولور ایسه
مقتدیلدن برینی مقمانه چکوب بعد التوضی عودت و یرینه
قویدینی امام ثانییه اقتدایه نیت ایدر (جوهره) امام . لدی
الایجاب کندویی حال رعافده (۳) گوستردیگی تقدیرده بورنی
طوتهرق نمازدن چیقوب باقی قلان رکعت پر مغیله اشارت و مسبوق
دخی اولسه جماعتدن برینی یرینه جرایدر . امام . ماتجوز به الصلاة
مقداری قرائندن حصر (۴) وقوعیله عاجز اولسه امام اعظم

(۱) سیمسم . سیمسم (۲) انصراف . چیقمق (۳) رعاف . بورن قنایق
(۴) حصر . نمازده او قودینی قرآنی نسیان ظهوریله امامک ایله
گوتورمکدن عاجز اولسی

حضر تلرینه گوره دیگرینی برینه قویمق جائز اولوب شاید اولمقداری قرائت ایلمش ایسه بالاجماع استنباهیه (۱) جواز یوقدر درر امام ایچون مسجده خروج و صحراده صفوی تجاوز استخلافه مانع وشو حالده جماعتک صلاتی فاسددره بومقوله احوالده امامک نمازی حقنده ایکی روایت اولوب بری فساددی دیگری سختی درر درر ملخصاً ایجابنده مسجده توضع ممکن ایسه برینه دیگرینی قویمق سزین توضع ایله امامته رجوع ایله مک جائز درر در مختار ذهاب (۲) وایاب (۳) حالده قرائت ویاطلب مائه اشعارت یاخود سبق حدندن صکره ادای رکن مقداری مک (۴) ایتک استخلاف وبنایه مانعدر . حقیقه رعاف وقوعنده انقطاعنه دک توقف ایدیلوب بعده بالتوضی صلات بنا اولنور تنویر آفا بیان اولندیغی اوزره بنای صلات ایدلمکدن ایسه استیناف اولنمق دهافضل واولی در . مصلی تنوم (۵) ایدوبده بوآرده احتلام وقوعبولسه ویاچنون ظهور ایتسه یاخوداغما (۶) عارض اولسه ویاغیرک ایشیده جگی درجهده وقهقه صورتنده ضحک (۷) ایله نمازی بنا ایتک صحیح اولیوب وضوء وصلاتی اعاده لازمدر . کذلک عمداً ویا نسیاناً نمازده دنیا کلامی سویلسه نمازی باطل اولور قدوری وغیره معناسی اولان لفظ وحی (ق) گبی حرف واحد بیله نمازده تکلم اولنسه مفسد صلاتدر در مختار ناسدن طای ممکن اولان شی ایله دعا (۱) استنباه برینی برینه قویمق (۲) ذهاب گتمک (۳) ایاب رجوع ایتک (۴) مک اگلنک (۵) تنوم . ابومق (۶) انما بایلیق (۱) ضحک . گو ملک

ویا آه وانیز یاخود وجع (۱) ومصیبت ایچون صوت (۲) وحروف ایله بکا (۳) ومن غیرعذر لاقل ایکی حرف ایشیدیلجهک درجهده تنخج (۴) ایله مک نمازی بوزان حالدرندر ابن همام نفسنه مالک اولمیان مریضک آه وانیزی واقصیرمه واکسورمه گبی حالندن حاصل اولان اصواتک (۵) مقنضای طبعندن زیاده اولمیه رق حروف . تشکیلی مفسد صلوۃ اولمز . کذلک حسن صوتله تذذ (۶) ایچون اولمیه رق خشوعاً تأثیرقراشته اغلا یوب یلی . ویآری . یاخود اوت . دینامه سی ده بویله در در مختار و ابن عابدین دفعه طاقی اولمیان مصیبت زده نک بکاسی حروفی حاوی اولسه بیله مفسد دگلددر (ظہریه) بلا ضروره تنخج صورتنده یاگز صوت ویا حرف واحد حاصل اولور سه کراحت بولنور . اما ایکی ویادها زیاده حرف ظهور ایتسه نماز فاسد اولور حاجی داخل صلاتده خبر سروره - الحمد لله - و خبر کدره - ان الله - و تعجبه - سبحان الله - ویا - لا اله الا الله - دیناسه ویا بولنره مشابه (۷) بشقه برشی سویلسه اگر صلاتده بولندیغی بیلدیر مک قصد ایدلمش ایسه مفسد اولیوب عکسی تقدیرده یعنی خبره جواب اعطا ایدلمک استلذیگی حالده مفسددر درر انمای صلاتده عاطس (۸) اولان کندی نفسنه - یرحمک الله - ویا (۱) وجع . اغری (۲) صوت . سس (۳) بکا . اغلامق (۴) تنخج . اوکسورمه صورتنده بوغازینی آغلامق (۵) اصوات . صوتلر یعنی سسلر (۶) تذذ . حظ ولدت دویمق (۷) مشابه . بکزه بن (۸) عاطس . آقصیران

— اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ — دیسه مفسد اولزه فقط دیگر بر عاطفه اعلام . قصدی
اولیه رق — اَلرَّحْمَةُ اللّٰهُ — دیسه مفسد صلاتدر ﴿در ر﴾ نمازده
وسوسه دنیویہ بی دفع . قصدیله — اَلْاَحْوَالُ وَالْاَقْوَةُ اَبَاللّٰهِ —
دیمک مفسد اولوب اگر ملاحظه احوال اخرویہ ایچون دینلورسه
صلاقی بوزماز ﴿منیة نقلاً عن الذخيرة﴾ مصلى . امامنک
غیریسنه فتح قرائت ایتسه نمازی فاسد اولور و امامنه فتح
قرائت ایدرسه گرك ماتجوز به الصلاة مقداری قرائتدن
ویا آیت اخرايه انتقالدن اول اولسون گرك صکره اولسون
قول اصحده فاسد اولمز ﴿ماتقی﴾ اما مقتدی جماعتدن خارج
بر کیمسه دن ایشیدوبده امامنه فتح ایلسه جمله سنک نمازی
فاسد اولور ﴿در مختار وابن عابدین﴾ مصلى نك غیریبی
مصلى به فتح ایتسه مصلى اخذ ایدرسه شبه (۱) تعلم اولدینی سببیه
نمازی بوزیلور ﴿حاجی﴾ نمازده ایکن مصحف شریفدن قرائت .
امام اعظم حضر تلرنجه مفسد اولوب امامین عندنده دگلدرد
﴿ماتقی﴾ عمل کثیرکه (قول اصحده ناظر اولان . مصلى عاملک
نمازده اولدیغنده شک ایتیه) صلاقی مفسددر . بوقوله بدایعده
اصح و محیطده احسن و صدر الشهدیده صواب (۲) دینامشدر
﴿بحر رائق﴾ بر قوله ایکی ال ایله عمل . عادت اولان شی
ید واحده ایله دخی ایشلنورسه عمل کثیردر . ایلر قیس (۳) و شد
(۱) شبه . بکزه بجی (۲) صواب . دوغری (۳) قیس . گو ملک

سراویل (۱) گبی و برال ایله عمل . عادت اولان نسنه بی ایکی
ال ایله دخی ایشله مک عمل قیلدر . قلنسوه نك (۲) لبسی و یا
نزعی و حل (۳) سراویل گبی ﴿منع و غیره﴾ مصلى قبله دن دونیمه رك
یوریبوب هر خطوه ده (۴) بر ركن مقداری وقفه (۵) ایلسه
مکان . مختلف اولدجه صلاقی فاسد اولماز ﴿در مختار﴾ اگر
مصلى نك صحرا ده اوکنده صف بولنرسه بویابده معتبر اولان
موضع سجودی تجاوز (۶) ایلمدیگی تقدیرده نمازی بوزلماز .
متجاوز . امام اولدینی حالدہ کندوسيله آرقه سنده کی صفک
مایینی قدر موضع سجودی گجر ایسه کذلک نمازی بوزلمز . لکن
امامک موضع سجوددن تجاوزی مقدار مذکوردن
اکثر اولور و منفرد . محل سجده بی متجاوز بولور
ایسه صلاتلری فساد وارر . امام نسفی به گوره قادین ایچون
بیت . مسجد و غیریلر عندنده صحرا . حکمنده در ﴿حاجی و ابن
عابدین﴾ مصلى به تشهد مقداری قعوددن صکره حدث اضطراری
واقع اولسه امام اعظم حضرتلری عندنده در حال آبدست الهرق
اوتوروب سلام ویرر . چونکه خروج بصرعه بولمدیگی و نمازی
تام اولمدیگی و واجب اولان سلامی ترك ایلمدیگی ایچون توضی به
وتکرار سلامه محتاج اولور . اگر حال قعودده بعد التشهّد
(۱) شد سراویل . طوی باغلامق (۲) قلنسوه . باشه گیلان کسوه
(۳) حل . چوزمک (۴) خطوه . آدیم (۵) وقفه . دورمق (۶)
تجاوز . ایلرو گچمک

وقبل السلام قصداً ایقاع حدث ایله سه ویا دنیا کلامی سویله سه یاخود صلاته منافی اکل و شرب و قهقهه و کشف عورت گبی اختیار یله بر عمل ایله سه خروج بضعه بولمغله بالاتفاق صلاتی تمام اولور . تیمله نماز قیلان مسلم . تشهد مقداری او طور مزدن اول صوبی گوروب استعماله قدر اولسه اتفاقاً صلاتی باطل اولور . بناءً علیه مُتِم (۱) تشهد مقداری قعوددن صکره صوبی گورسه یاخود مصلی خفینته مسح ایتمشیکن بعد القعود مدت مسح تمام اولسه و یا عمل یسیر ایله خفینتی اخراج ایسه و یا امی (۲) ایکن تشهد ایدنجه قدر او طور دند صکره بر سورة شریفه من غیر تکلف تلم (۳) ایله سه یاخود عاری ایکن کذلک بعد القعود ثوب بولسه و یا ایما ایله نماز قیلار ایکن بعد التشهد رکوع و سجوده قدر اولسه و یا صاحب ترتیب اولوب قضایه قلمش نمازی او حالد تذکر ایله و یا بعد القعود حدث وقوعندن ناشی امام قاری برامی ییرینه گچورسه و یا غلات فجرده تشهددن صکره گونش دوغسه و یا غلات جمعهده بولیاور ایکن وقت عصر گیرسه و یا جیره اوزرینه مسح ایله نماز قیامده ایکن تشهد مقداری قعوددن صکره بر و نامدن جیره ساقط اولسه یاخود معذور اولدنی حالد عذری کذلک قعودده مندفع اولسه و یا وقت حقیقش بولسه امام اعظم حضرت تدرنجه خروج بضعه

(۱) مُتِم . نیم ایدن (۲) امی . اوقومه یلیان (۳) تلم او گرتمک

بولمیدنی ایچون نماز باطل و امامین غندنده خروج بضعه فرض اولمیدنی اعتبار یله صلات . تام و کامل اولوب شو قدر که بلا صنع سلام واجبی ترك ایتمش اولور . سور مذکوره یه مسائل اثنا عشر دینلور ﴿فدوری و حاجی﴾ صلات و قیهده فائنه نک تذکری و صلات فجرده شمسک طلوعی و جمعهده وقت ظهرک خروجی فرضک نافله یه انقلابی ایجاب ایدوب ماعداده کایاً باطل اولور (جوهره) صحرا و یا مسجد کیرده موضع سجوددن و خانه و مسجد صغیرده مصائبک او گندن مرور ایتمک مفسد صلات دکسهده گچن آثم اولور . صحراده احد حاجینته یعنی قاشلرندن برینه محاذی و یرمق قالینلغنده اوله رق بر ذراع مقداری ستره (۱) نصب (۲) ایتمک سنت و بر قونده مستحب اولدیندن ترکی مکروهدر . مروردن امنیت محلد تکر ستره جائز و امامک ستره سی جماعته کافیدر . طولاً عصا و یا بر خط . وضع اولمیدنی و یا محراب طاشی بولمیدنی حلد کفایت ایدر .

سکزنجی باب

صلات فائنه نک قضای بیاندهدر

وقتی گچن نماز لک قضاسنه متعلق مسائل مخصوصهدر . صلواتدن برینک فوتی و بونک تذکری حالد فائنه قضا اولور و صلات

(۱) ستره . پرده ایدیلان شی که بوراده آچیق بر محلد نماز قیلار ایکن مصلی نک او کته دیکدیگی دگنک و امثالی مقصوددر (۲) نصب . دیکمک

وقتی که اوزرینه تقدیم قنور . لکن قضای تقدیم سببیه صلات
وقتی که فوت شدن خوف ایدیلورسه وقتی تقدیم بعده فوتیه قضا
اولنور ﴿قدوری﴾ صلات فوتیه بیننده وفوتیه ایله وقتی
میاننده ترتیب . شرط اولدیغندن بونک ترکی جائز اولماز . زیرا
ابن عمر دن (رضی الله عنه) روایت اولان ﴿مَنْ نَامَ عَنْ صَلَاةٍ
اَوْ نَسِيَهَا فَلَمْ يَذْكُرْهَا اِلَّا وَهُوَ يَصِلُ مَعَ الْاِمَامِ فَلْيَصِلِ اِلَيْهِ هُوَ فِيهَا
ثُمَّ لِيَقْضِ اِلَيْهِ تَذْكُرُهَا ثُمَّ لِيُعِدَّ اِلَيْهِ صَلَاتُهَا مَعَ الْاِمَامِ﴾ حدیث
شریفده مع الامام قیلان نمازک اعاده سی امر بیورلمسی ترتیبک
شرط اولدیغنی مثبتدر ﴿ملتقی وجمع الانهر﴾ صلات وتر امام
اعظم حضر تدرینه گوره فرض عملی اولمغله انکله فروض خمس
فائمه بیننده دخی ترتیبه رعایت لازمدر خلافاً للامامین . بنا برین
صلات عشا ناسیاً بلا وضوء ادا اولنوبده بعده سنت ووتر .
آبدست ایله قیلدیغنی معلوم اولسه عشا واکا تابع اولان سنت
اعاده اولنور . اما وتر . صلات مستقاه اولدیغندن بونکله عشا
بیننده ترتیب . فرض ایسه وتری ادا ایدر ایکن عشا . وضوء
ایله قیلندی اعتقاد دناشی عشا ذمتنده اولدیغنی اونونمق معذرتیه
ترتیب . ساقط اوله جفندن امام اعظم حضر تدرینه گوره وتری
اعاده لازمگلمز وامامین عنندنه وتر . سنت اولمغله اعاده سنه لزوم
گوسترلمشدر ﴿درر﴾ صلات متعدده فوت اولسه اداده ترتیب
لازم اولدیغنی گبی قضا ده دخی ترتیب مقتضی اولدیغندن بربری
آردنجه قضا بعده وقتی ادا ایدیلور . فوائت . آتی وقت نمازه بالغ

اولوبده صلات سادسه نك وقتی خروج ابتدگی صورتده ترتیب
ساقط اولور ﴿قدوری﴾ سقوط ترتیب . اسباب اربعه نك بریله
حاصل اولور . اولکیسی ضیق وقتدرکه فائمه نك قضا سببیه وقتی
دخی فائمه اولمق خوفیدر (مثلاً عشا ایله وتر فوت اولوب وقت
فجر دن بش رکعت قیله جق قدر وقت قالسه امام اعظم حضر تدرنجبه
انجق وتر ایله فجر قیلنه رق عشا ترك اولمغله ترتیب بوزیلور)
ایکنجیسی نسیان فائمه در . (مثلاً صلات فجر اونودیله رق ظهره
شروع ایله ادادن صکره فجر تذکر اولسه ترتیب ساقط وظهر
صحیح اولور) اوچنجیسی ظن معتبردر (فرضا فجر . فوت اولدیغنی
تذکر اولدیغنی حالده صلات ظهر قیلنسه ظهر فاسد اولمشیکن
فسادندن غفاته فجر قضا وظهر فاسدی ذا کرایکن عصر ادا
اولسه وجوب ترتیبی جهندن ذمتنده فائمه قالمدیغنی ظننه بناءً
عصر صحیح اولور) دردنجیسی کثرت فوائتدرکه فوائت سه ایله
معتبردر ﴿درر و غیره﴾ فوائت قدیمه وحديثه مجتمع اولسه
حديثی تذکر ایله وقتی صحیح اولور (مثلاً بر آی نمازی فوت
اوله رق ترتیب ساقط اولدقدن صکره ایضاً وقتیاته شروع ایله
بعده بر وقتی دخی فوت اولسه بونی تذکرله برابر وقتی ادا
صحیح اولور) قول اصحده کثرت . قاته عودت ایتمک سببیه
ساقط اولان ترتیب عودت ایتمز (مثلاً بر آیلق فوائت . قضایه
بانا نیلوب فائمه آتی وقتک مادونسه تنزیل ایدلده هر قدر
کثرت . قاته عودت ایدلده لکن ترتیب . عودت ایتمدیگندن

ناشی مادون سته بی تذکره و قیہی ادا صحیحدر ﴿درر و غیره﴾
 نہایہ و معراجہ ترتیب . عودت ایتدیگی مفتی بہ در دینلوب بونی
 کافی دخی تصحیح ایتشدرد صاحب ہدایہ ہر قدر عودتی اختیار
 ایدوب ﴿وہو الاظہر﴾ دیش ایسہ دہ بونک مفتی بہ اولان
 قول مذکورہ نظر اضعفی ظاہردر ﴿منح و غیره﴾ بر فائده اولدیفنی
 تذکر ایلہ برابر بش وقت نماز ادا اولنسہ امام اعظم حضرت تلمنجہ
 فساد موقوفہ فاسد اولوب اگر خامسہ نک وقتی خروج ایتزدن
 اول قضای فائده وقوعبولور ایسہ قیاسان نمازلر نفلہ انقلاب
 ایدہ جگندن ہر برینی قضا لازمگور و فائده قضا ایدلمکسزین
 خامسہ نک وقتی خروج ایسہ جملہ سی صحیح اولور ﴿مثلاً بر مسلم
 صلات فجری ترک ایلہ بونی ذا کر اولدیفنی حالہ قضا ایتسہ رک
 ایرتسی صباحہ قدر مع الفجر بش وقت نمازی ادا ایسہ اوقات
 خمسہ موقوفاً فاسد ایکن طلوع شمسہ ترتیبک سقوطی حبیبہ
 جملہ سی صحتہ منقلب اولور﴾ و امامین عنندنہ بلا توقف فسادہ
 وارر ﴿فرضا بر مؤمن صلات ظہری ترک ایلسہ بونی قضا
 ایللمکسزین ایرتسی گونی اوگله نمازیلہ برابر بش وقت نمازی
 فائده مذکورہ بی تذکر ایتسکله برابر ادا ایلمش اولسہ جملہ سی
 قطعاً فاسد اولہ جگندن بعدہ قضای ایجاب ایدر و فوائت سہ سہیلہ
 ترتیب ساقط اولمفلہ صلات عصر دن ابتداء قبلہ جفی نمازلر صحیح
 اولور﴾ امام ابی یوسفہ گورہ وصف فرضیت باطل و نفلہ متبدل
 و امام محمد نزدندہ اصل صلات زائل اولور ﴿در مختار و مجمع الانہر
 و درر﴾ قضای فوائتہ قنی صلات اولدیفنی معلوم ایسہ فرضا

فلان گونک ظہری و یاعصری و معلوم دگل ایسہ اوزریمہ فرض
 اولان مثلاً اول ظہر و یا آخر ظہر دینیلہ رک تعیین ایدلمک لازمدر
 ﴿درر و غیره﴾ فوائت . مسجودہ علماً قضا اولنلوب غیریلرک
 اطلاع حاصل ایدہ میہ جکری مناسب بر محلہ قضا ایدلمک مستحب
 و حتی بزازیہ دہ تصریح اولدیفنی اوزرہ قضای اظہار ایللمک
 مکروہدر . تحصیل حوائج عیال حبیبہ تأخیر فوائتہ بعضیلری
 طرفدن جوار گوسترلمشدر ﴿منح﴾ فوائتہ کفارت ایلہ وصیت اولنسہ
 ہر صلات مفروضہ و واجبہ ایچون ثلث مال دن صدقہ فطرہ مقداری
 اعطا اولنور ﴿تنویر﴾ مرتدک زمان رد تندنہ و دار حربہ اسلامہ
 گلوب فرضیتنی بیامیان حربی نک اورادہ مدت اقامتشدہ فوت
 اولان نمازلری قضا ایجاب ایلمز . لکن دار اسلامدہ مسلم
 اولان ذمی بہ ہر قدر امر شریعتی بیامسہ بیلہ ینہ قضای
 مافات ایلمسہ لازمدر ﴿مانقی و مجمع الانہر﴾ مرتد تکرار اسلامہ
 گلد کدہ قبل الردۃ ترک ایتدیگی صلوات و صیاماتی قضا ایدر
 و جندن ماعداد ایلدیگی عباداتی اعادہ ایتز ﴿در مختار و ابن
 عابدین﴾ بر مسلمک حال سختشدہ فوائت کثیرہ سی وار ایکن
 وضوء و رکوع و سجوددن عاجز بولمق درجہ دہ مریض اولسہ
 بو حالہ تیمم و ایما ایلہ فوائتی قضا ایلمسہ جائز و اگر قضا دن صکرہ
 کندوسنہ صحتک عودتیلہ قدرت گلسہ انلرک اعادہ سی غیر
 لازمدر ﴿درر﴾ فوائت مفروضہ قضاسنک وجوبی فوری و یا
 علی التراخی اولسندہ اختلاف اولمش ایسہ فوری اولمسہ اصح
 اقوالدندر ﴿در مختار﴾ قضای فوائتہ اشتغال ایتک نوافلدن اولی

اولوب فقط سنن معروفه و تسبیح و تحیت مسجد و صُحی و اوآین
مثلاً نماز لر حقنه اخبار مرویه اولدیغدن بونلر مستسادر
﴿حلی و غیره﴾

طوقوزنجی باب

ادای صلات . مکروه اولان اوقات بیاندهدر

نمازک تحریماً مکروه اولدینی اوقات مخصوصیه دائر مسائلدیر .
شمسک طلوعی و وقت زوالده قیامی و غروبى زمانده مطلقاً نماز
قیلمق مکروه اولوب فرض و تطوعه و قضا و نذره شاملدیر .
وقت غیر مکروهده تجهیز و احضار اولنان جنازه نك نمازی اوقات
مکروهده قیلمز و کذا مکروه اولیان زمانده تلاوت اولنان
سجده آتی ایچون کراحت اولان مذکور وقتلرده سجده اولنمز .
انجق سبب وجوبی شروعه مقارن اولان وقت . ناقص اولدینی
ایچون صلات عصری وقت غروبده ادا مکروه دگلدیر ﴿قدوری﴾
و غیره ﴿مذکور اوج وقتده باشلانیلان و یا اداسی نذر ایدیلان
یا خود بعد الشروع افساد اولنان تطوعی قضا جائز اوله بیلور
ایسه ده بونلردن اول و ثانینک قطعی و وقت کاملده قضاسی ده
افضالدیر ﴿درر و زیلعی﴾ امام ابی یوسفدن یوم جمعهده حین
زوالده تطوعک من غیر کراهه جوازی مروی اولدینی منیهده
مذکور و اشباهده بونک صحیح و معتمد اولدینی مسطور در .
اوقات مکروهده قیاسان قضایی و اولدن واجب اولدینی حالده

وقت مکروهده ایدیلان سجده تلاوتی و سجود سهوی عدم
صحتدن ناشی اعاده لازمدر ﴿منیه و غیره﴾ صلات فجردن صکره
طلوع شمس و صلات عصردن صکره غروب شمس دگین نافله
قیلمق تحریماً مکروهدر ﴿قدوری﴾ طلوع فجردن صکره دخی
سنت فجردن ماعدا تطوعده کراحت اولوب حتی من غیر تعیین
تطوعه نیت ایدلسه سنت فجره نائب اولور ﴿زیلعی﴾ اما قبل
الطلوع تطوعه شروع اولنوبده او حینده فجر طلوع ایتمش اولسه
قول احده اتمام ایدیلور ایسهده سنت فجر . مقامنه قائم اولمز
﴿منح﴾ صلات فجر و عصردن صکره اولان ایکی وقتده قبل
الاحرار قضای فوائده و سجده تلاوت و صلات جنازهده باس
و کراحت یوقدر . فقط ذکر اولنان ایکی وقتده صلات طواف
و نذر و نافله و طلوع فجردن صکره صباح نمازینک ایکی رکعت
سنتدن زیاده تطوع . و صلات مغربدن مقدم نافله نمازی قیلمق
مکروهدر ﴿قدوری﴾ جمعه و عید و حج . خطبه لرنده خطیبک
منبره صعودندن آخر صلاته دگین فائسه دن ماعداسی مکروه
و فائسه قول احده بلا کراهه جائزدر ﴿درر نقلاً عن النهایه﴾
انجق بوندن مقصد صاحب ترتیب اولانک فائسه سی بولنوبده
انئای خطبهده خاطرینه گلدیگی حالده انک قضاسنه جواز اولوب
یوقسه سائر فوائت حقنه صدر الشریعه نك دیدیگی گبی کراحت .
شبهه سزدر . چونکه استماع خطبهیه بلا ضروره خلل گتورمک
جائز اوله مز ﴿شرنبلالی﴾ سنت فجر افساد ایدلسه صحیح
بودرکه فرض فجردن صکره قضا اولنمز . محیطده بعض مشایخدن

نَقْلًا (سنته شروع ایله فوت فجر دن خوف اولنسه آولا سنت بعده فریضه ایچون تکبیر ایدلمک و صلات فجر دن صکره سنتی قضا ایله مک احسندر) دینامسی (تکبیر ثانی ایله افساد سنت اولمدیغی فرض اولنسه بیلکه فرض فجر دن صکره قضای سنت کرا هتی باقی اولدیغنه و ارتفاع شمسدن صکره اولنان قضا ایسه سنت فجر ی قضا اولوب بلیکه شروع سببیه لازم اولان شیئی قضا اوله جغه مبنی) التفاته شایان اولمدیغی حاجی بیان ایدیور .

اونجی باب

صلات نوافل بیانددر

طواع فجر دن صکره فرض فجر دن اول ایکی و صلات ظهر ده قبل الفرض درت و صکره ایکی رکعت سنت مؤکده دره صلات عصر ده قبل الفرض درت رکعت سنت غیر مؤکده دره صلات مغرب ده فرضدن صکره ایکی رکعت سنت مؤکده دره صلات عشاء ده فرضدن اول درت رکعت سنت غیر مؤکده و بعد الفرض ایکی رکعت سنت مؤکده دره قدوری سنت فجر اقوای سنن مؤکده اولوب بغیر عذر قاعداً اداسی جائز اولمیه جفی امام اعظم حضرت تدرندن روایت اولمشدر بوندن صکره ظهرک ایلمک سنتی آکد واقوا و باقیلری علی السوا (۱) در حاجی سنت فجر فرض ایله بر لکده فوت اولسه وقت زواله قدر انکله برابر قضا

(۱) علی السوا مساوات اوزره در

اولنور * اگر زوالدن صکره یه قالیرسه یالکز فرض فجر قضا اولنوب سنت فجر سنن صلات سائره گبی قضا ایدلمز . بر قوله سنت فجر واجب و اهل فتوایه کوره ترکی غیر جائز در تنویر و حاجی گیکجه نافله سنده سکزده و گوندز نافله سنده ایکیده و درتده بر سلام و یرمک جائز و زیاده سی مکروهدر . امام اعظم حضرت تدرینه کوره کیکجه نافله سنده سکز رکعتدن زیاده ده سلام و یرمکده کرا هت وارددر و امامین عندنده ایکی رکعتده بر سلام و یریلوب زیاده ایدلمز قدوری صلات لیل و نهاردده امام مشارالیه حضرت تدرنجبه درتده و امامین عندنده صلات لیلده ایکیده بر سلام و یرمک افضلدر منیه بعد المغرب آواین نمازینک آئی و یا ایکی رکعت اوله رق ایفاسی و آلتی رکعت قبلندیغی حالدده در درده سلام واحد ایله تقییدی اوج سلام ایله اداسی مستحب اولمق اوزره تجنیسندن نقل اولنان مسئله یه مخالفدر منج صلات جمعه دن اول درت و صکره ینه درت رکعت اوله رق ادا اولنان نماز . سنت مؤکده اولدیغندن بونلرک قعده اولی لرنده تشهد ایله اکتفا اولمق و رکعت نالتهده سبحانک او قونماق و غیر مؤکده لرده صلات و سبحانک قرائت قلنمق سنتدر منج جمیع فرضده اولکی ایکی رکعتلرده قرائت واجب اولوب نالته و رابعه ده استیلور ایسه یالکز فاتحه شریفه قرائت و یا تسبیح یا خود سکوت اولنور نافله نک جمیع رکعاتنده و صلات و ترک اوج رکعتنده دخی قرائت فرضدر قدوری فرضک نالته و رابعه سنده قرائت فاتحه اتفاقاً جائز افضلیت و سکوت بعضیلر

عندنده اساندر ﴿جوهره﴾ صلات نافله دخول اولنوب بعده
افساد ایدلسه شروع ایله واجب اولدیغندن قضای لازم اولور .
درت رکعت نافله به شروع واولکی ایکی رکعتلرده تشهد مقداری
قعوددن صکره رکعتین اخیرتین افساد اولسه نفاک هرایی رکعتی
بر صلات اولمق اعتباریله انجق ایکی رکعت قضا اولنور
﴿قدوری﴾ نافله به درت رکعت نیتیه شروع اولنوب ایکی رکعت
اتمام ایدلمکسزین فساد ویرلسه کذلک ایکی رکعت قضا ایدیلور
خلافاً لامام ابی یوسف . شفع اولی بعدالاتمام اوچنجی رکعت
قیامدن اول افساد ایدلسه امام یوسف گوره ایکی رکعت قضا لازم
گلوب امامین عندند برشی ایجاب ایتمز . اوچنجی رکعت قیامدن
صکره فساد ویرلدیگی تقدیرده اتفاقاً ایکی رکعت قضا ایدیلور
﴿حاجی﴾ مسئله سابقه سنن مؤکده نك غیرینه عاڈدر . چونکه
درت رکعت سنت مؤکده به شروع اولنوبده گرک شفع اولده
گرک شفع ثانیده افساد ایدلسه بالاتفاق درت رکعت قضا اولمق
لازم گلور ﴿منیه﴾ درت رکعت تطوعه شروع اولنوبده قعدۀ
اولی ترک ایدلسه امام محمد گوره قعدۀ اولی فرض اولدینی جهته
نماز قاسد اوله جفندن رکعتین اولین قضا اولنور و امامین عندنده
نماز قاسد اولیه جفندن قضا لازم کلز ﴿منیه﴾ نافله بی قیامه قادر
ایکن قاعدۀ (۱) قیلق جائزدر . اگر نافله به قائماً (۲) شروع
اولنوبده من غیر عذر قعود ایدلسه امام اعظم حضر تدرنجہ نماز
جئز اولور خلافاً لهما ﴿قدوری﴾ طول قیام . کثرت قرائتی

(۱) قاعدۀ . اوطوره رق (۲) قائماً . ایاقده دورهرق

شامل اولدیغه بناء کثرت رکعتدن افضل اولدینی ماتی وغیریده
مذکور وکثرت رکعات . افضل اولدینی تنویرده مسطوردر .
معراج الدرایده ثانی به امام محمد قولی واوله امام اعظم حضر تدرینک رأی
دینلمش ویدا یعدۀ اول مصحح ونانی دخی بحر رائقده مرجع اولمق
اوزره گوسترلمشدر ﴿در مختار﴾ تطوعک درت رکعتده یاخود صوکه
ایکی رکعتلرک برنده قرائت ترک اولسه عند الامامین ایکی رکعت
وامام ابی یوسف گوره درت رکعت قضا ایدیلور . ایکی اولکی
یاخود ایکی صکره کی رکعتلرده ویا بونلرک برر رکعتلرنده قرائت
ترک ایدلسه اتفاقاً ایکی رکعت قضا اولنور (مثلاً برمسلم درت
رکعت نافله به شروع ایدوب ایکی اولکی رکعتلرده قرائت ایلسه
وایکی صوکه رکعتلرده قرائت ایلسه اشبو ایکی آخرکی رکعتلری
اجماعاً قضا ایدر . وبالعکس اولکیلرده ترک قرائت ایدوب
آخردۀ کیلرده قرائت ایلسه اولکی ایکی رکعتی کذلک بالاجماع
قضا ایدر) اگر یالکز اولکی رکعتلرک برنده اوقیوب دیگرنده
اوقومسه یاخود اولکی رکعتینک یاکزر برنده و صوکه رکعتلرک
کذلک برنده قرائت ایلسوب دیگرلرنده ترک ایلسه تحریمه
باقی اولدیغندن عند الامامین درت رکعت قضا ایدر . وامام محمد
گوره ایکی رکعتده ترک قرائتیه تحریمه مرتفع اولدیغیچون
ایکی رکعت ایله اکتفا ایدر ﴿ماتی وجمع الانهر﴾ خارج مصرده
دابه اوزرنده ایما ایله نافله صحیح اولدیغندن دابه هر هانکی جهته
توجه ایدرسه ایتسون استقبال قبله گرک ابتداء گرک بقاء . شرط
دگلدر . را کباً نافله به شروع اولدینی حائده مؤخر انزول اولسه

عند الامامین بناء ایتک جائز وامام ابی یوسفه گوره استیناف لازمدر * عکسی تقدیرده بالاتفاق استیناف مقتضیدر ﴿ملتقی﴾ سنت فجرى سنت وجهله بعد الفاتحه سورة کافرون و اخلاص ايله خانه ده و یا مسجدده تنها بر محله ایفا ایتک مستحسن اولوب صلات فجر ادا اولنورکن صف آره سنده و یا بلا حائل صف آردنده قیامق مکروهدر * فقط فرضه شروعدن اول استیناف محله ادا اولنق جائزدر * امامه تشهدده ادراک ایديله جگدن امین اولنور ایسه سنت فجره شروع اولنق وامین اولنه مدینی صورتده ترك ویا لکز سنت فجر فوت اولورسه امام محمده گوره بعد طلوع الشمس و قبل الزوال * قضا ایدلک اولی در * عند الامامین اصلاً قضا ایجاب ایتمز * اگر فرض ايله برابر فوت اولور ایسه قبل الزوال قضا اولنور ایسه ده بعد الزوال قضا ایدلمز * ظهردن مقدم اولان درت رکعت * سنت مؤکده فوت اولسه وقت ایچنده قضا و صوک سنت اولان ایکی رکعت قول ایحده تقدیم ایدیلور ﴿حاجی﴾ فتح قدیرده تقدیم رکعتین ترجیح اولنمش اولمسنه نظر آهر ایکی سنی اجراده بأس یوقدر ﴿منح﴾ وقت وار ایسه ایکی رکعت تحية المسجد (۱) سنت ایسه ده لکن ادای فرضله ساقط اولور * بعد الوضوء ایکی وضی و قنده لا اقل کذلک ایکی رکعت نماز قیامق مندوبدر ﴿تنویر﴾ فرض و سنت بیننده نمازه منافی عمل * نواب سنتی تنقیص (۲) ایدر * عند البعض سنتی ابطال (۳) ایده جگدن اعاده سی لازمدر ﴿تنویر و درر﴾ طلوع شمسدن

(۱) تحية المسجد * جامعه و یا مسجدده گیرلکده قیلان ماردر (۲) تنقیص * اکملتک (۳) ابطال * حکمسنز براقق

یارم ساعت مقداری زمان مرور ایلدکده ایکی رکعت اشراق و نصف لیکن صکره افلی ایکی اولنق اوزره اون ایکی رکعت قدر تهجد و بعد الوتر رکعت اولی ده زلزال و نایه ده کافرون سورهلری ضم اولنهرق قعوداً ایکی رکعت تنویر قبور ناملریله صلوات نافله اولوب اداسی آرزوه معاقددر ﴿حاجی و غیره﴾

اون برنجی باب

سجده سهویه بیاننده در

سجود سهو افعال صلاتدن بر فعلک زیاده و یا واجبی ترك و نقصان و یا فرض و واجبی تأخیر ایتک سبيله بعد السلام واجب اولور ﴿لکل سهو سجدةً واحدة بعد السلام﴾ حدیث شریفی دلالتيله ذکر اولتان صورتلرله صلاتده سهو وقوعنده سلام اولدن صکره ایکی کره سجده و بعده تشهد و تصایه اولنهرق سلام و یریلور ﴿فدوری و غیره﴾ قول ظاهرده سجود سهو انحق نسیان ايله اولوب عمداً ترك و یا زیاده ایدیلور سه نمازی اعاده واجب اولور ﴿منح﴾ سجود سهو تسایمیندن صکره اولنق صاحب هدایه و شمس الاثمة ناک مختاری اولدینی معراج الدراية ده ذکر اولنمش ایسه ده فقط جانب یمنه سلام و یرلدکن صکره اجرا ایدلمسنى صاحب کافی و فخر الاسلام قول اصح اولهرق اختیار ایلمشلردر ﴿کذا فی اندر المختار﴾ تاج الشریعه ناک بیاننه کوره قول اول کبار صحابه ناک قولی اولوب شمس الاثمة اصح اولان بودردیور * لکن صاحب

مجتبیٰ نك دیدیگی گبی قول نانی اصح واحوط اوله رق عامه مشایخ
فقهائک قولیدر وشواختلاف اولویتده اولوب جوازده دگلدر .
دیگر بر قوله گوره ده منفرده سلام نائیدن وامامه سلام اولدن صکره
سجده سهو ایله مک مختاردر ﴿درر وشرنباللی﴾ تحیات وصلوات
وادعیه مأثوره دن صکره قبل السلام دخی جائز اولوب اعاده سی
لازم گلمز ﴿منح﴾ گرک قعده صلات گرک قعده سجده سهویه ده
تصلیه وادعیه . طحاوینک مختاری ایسه ده بونلر یالکز سجده
سهویه نك قعده سنه تخصیص ایدلدیگی هدایده مصححدر
﴿حای﴾ لکن دررک ظهیریه دن قلا بیانیه نظر آ سجده سهو ک
قعده سنده تصلیه کفایت ایدر ایسه ده گرک قعده صلات گرک
قده سجده سهویه ده تصلیه ایدلمک احوطدر اصل صلاتدن
اولیوب فقط جنس صلاتدن اولان بر فعلی . صلاتده زیاده ویا
سنت ایله ثابت بر فعل واجبی یاخود فاتحه ودعای قنوتی ویا تشهدی
وتکبیرات عیدیندن بر تکبیر واجبی سهواً ترک ایلمک یاخود
امام طرفدن اخفاسی واجب اولان محله جهر ویا جهری
واجب اولان محله اخفایتمک سجود سهوی واجباً استلزام ایدن
افعالندر ﴿قدوری﴾ ذخیره ده سجده سهویه نك اسبابی آلی
اولق اوزره ذکر اولمشدر . برنجیسی تقدیم رکن که قرائتدن
اول رکوع ایلمک گبی . ایکنجیسی تأخیر رکن که تشهد اوزرینه
زیاده ایدرک یعنی اصح اقواله گوره ﴿اللهم صل علی محمد و آل
دهرک قیامی تأخیر ایتک و بر سجده بی ترک ایله اتی رکعت أخراده

بالتذکر سجده ایله مک گبی . اوچنجیسی تکریر رکن که ایکی
رکوع و اوج سجده . کبی در دنجیسی صفت واجبی تغییر که موضع
اخفای قرائتده جهر و مقام جهرده اخفا گبی . بشنجیسی ترک
واجب که قعده اولی بی ترک ایتک گبی . آلتنجیسی جمیع صلواته
مضافه اولان سنتی وقعده اولی ده تشهدی ترک ایله مک گبی در .
وجوه سنه مذکوره ترک واجبه مؤدی اولسنه نظراً سببی ترک
واجبدن بشقه برشی اولمدیغنی صاحب ذخیره بیان ایتشددر
﴿حای﴾ جهر و اخفا خصائص جماعتدن اولدیغنه مبنی جهر
و اخفا مواضعه رعایت ایتماک منفرده موجب سجود اولمز
﴿منح﴾ ایکنجی قعده ده تشهددن صکره قرآن اوقونسه
سجود سهو لازم گلمیوب لکن هر ایکی قعده ده تشهد یرینه
قرآن اوقونیلور ایسه سجده ایجاب ایلر ﴿حای﴾ مسبوقک
قضای مافات اثناسنده سهوی وقوعبولسه سجده سهویه بی
اجرا ایلمسی لازمدر . اولکی رکعتلرده فاتحه ایکی کره اوقونسه
سجود سهو اقتضا ایدر . صکره کی رکعتلرده ایکی دفعه اوقونسه
و ضم سوره دخی اولسنه سجده ایجاب ایتمز ﴿جوهره﴾ قعده
اولی ده سهو اولنوبده صکره تذکر ایدلسه حال قعوده اقرب
ایسه عودت و جلسه ایدیلرک یالکز تشهد اولنوب سجده سهو
ایدلمز و حال قیامه اقرب ایسه عودت ایدلمیوب صلاتک اکیلله ایلاک
سلامی متعاقب سهو ایچون سجده ایدیلور ﴿قدوری و ملتق﴾
حال قیامه اقرب ایکن عودت اولنور ایسه قول صحیحه نظراً نماز فاسد
اولور ﴿جمع الانهر﴾ وجودک نصف اسفلی نصب اولندیسه قیامه

و اولندیده قعوده افریدر . محیطده رکعتینی رفع اولندی ایسه
 قعوده افریدر دینلمش ایسه ده اصح اولان قول اولدر ﴿حاجی﴾
 قیام اولندیکجه قعوده عودت ایتک لزومی زیلعیده قول اصح
 اوله رق بیان اولمشدر ﴿درر﴾ شو حالده قول صحیحه گوره
 سجده سهویه لازم کلز . ﴿جمع الانهر﴾ نافله ده قعدۀ اولی .
 ثانیه منزله سنده اولغله قیام اولسه بیله عودت ایدیلور ﴿درر﴾
 قعدۀ اخیره دن سهو ایدیلرک رکعت خامسه یه قالقلسه سجده
 ایدلدیکجه قعدیه رجوع ایدیلرک خامسه الفا اولنور و سهو
 ایچون سجده ایدیلور . اگر رکعت خامسه ده سجده اولنور
 ایسه صلاک فرضیتی باطل اولوب نفله تبدل ایده جگندن
 رکعت سادسه علاوه ایتک لازم کلور ﴿قدوری﴾ لزوم ضم .
 رکعت وتر ایله تنفل جائز اولدینی ایچوندر . اصح اولان علاوه
 مندوب اولدیغندن ضم اولمدینی صورتده هیچ برشی ایجاب
 ایتمز زیرا نفل . غیر قصدی اوله رق وقوعیملغله اتمای لازم
 گمیه جگی وافیده مذکور و درر و بحر ایله منجده مصرح
 و مسطوردر ﴿حاجی﴾ رکعت رابعه ده تشهد مقداری قعود
 ایدیلوب بعده سهواً خامسه یه قالقلسه و قعدۀ اولی ظنیله سلام
 ویرلمسه خامسه ده سجده ایدلدیکجه قعوده رجوع اوله رق سلام
 ویریلور و سهو ایچون سجده ایدیلور . شاید خامسه ده سجده
 ایدلدیه بر رکعت ده اضم ایله سجده سهو اولنور . بوضورتده
 صلات مفروضه تمام اولوب ایکی رکعت زائده . نافله اولور
 ﴿قدوری﴾ صلات فجر و عصر دن صکره ضم اولنق مختاردر .

زیرا بوقصد منهی اولان نفل قصدیدر . بناءً علیه بوقولک
 اصح اولدینی شرح مجمعه ذکر اولدینی گبی مجتبی ده دخی
 ﴿وعلیه الفتوی﴾ دینلمشدر . وقت کراهتک غیر یسنده ضمی
 بعضار واجب و بعضار مستحب دیشدر ﴿منح﴾ رکعتین زائدتین ده
 سهو ایدن امامه اقتدا اولسه عندالامامین انحق ایکی رکعت قیلنق
 لازم کلور . اگر مقتدی رکعتینی افساد ایله کذلک ایکی رکعتی
 قضا ایلر . امام محمد گوره مقتدی به آلتی رکعت قیلنق لازمدر .
 شاید مقتدی قیلدینی نمازی افساد ایلر ایسه هیچ برشی قضا اقتضایتمز
 ﴿درر و ملتی و جمع الانهر﴾ ایکی رکعت تطوعده وقوعیولان
 سهو ایچون سجده ایدلسه انک اوزرینه برشی بنا ایدلمز . اگر
 بنا اولنورسه انای صلاتده ایدیلان سجده سهویه باطل
 و تحریمه باقی اولدینی ایچون نماز صحیح اولوب فقط سجده
 سهوی اعاده لازم کلور ﴿ملتی﴾ اوزرینه سجده سهویه
 لازم اولان مصلی سجده ایلزدن اول تسلیمتینی اجرا ایله
 امام اعظم حضرتلریله امام ابی یوسفه گوره صلاتدن موقوفاً
 خروج ایتش اوله جفندن اگر سجده سهو ایدرسه نمازه
 عودت ایلمش اولور و سجده ایلمدیگی تقدیرده صلاته
 عودت ایتش اولمز خلافاً لامام محمد و زفر ﴿در مختار﴾
 اوزرینه سجده سهو لازم اولان مصلی عندالامامین سلامله
 نمازدن موقوفاً خروج ایدره اگر سجده ایدیورر ایسه کندوسنه
 اقتدا صحیح اولور و سجده ایتمز ایسه اقتدا صحیح اولماز . شو حالده
 قهقهه سببیه آبدستی بوزلماز و مسافر ایسه اقامه نیت ایله فرضی
 درت اولماز . اما امام محمد گوره سلامله نمازدن خارج اولدیغندن
 گرک سجده ایتسون گرک ایتسون کندوسنه اقتدا صحیح اولور

وقته به ایله آبدستی بوزیلور و اقامته نیت ایله فرضی درت اولور
 ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ اوزرنده سجده سهویه اولدنی حالد
 سجده ایتمک نیتیه سلام ویرلسه نیتی باطل اولوب نمازه منافی
 عمل ایتمکجه سجود سهو واجب اولور ﴿ماتقی و جمع الانهر﴾
 معصی نمازی اوچ رکعتی و یا درت رکعتی قیلم دیوشک ایله
 بوحال کندوسنه برنجی دفعه اوله رق عارض اولدنی صورتده
 نمازی بوزوب اولندن ادا ایدر و شک . اکثر وقته عارض
 اولور ایسه تفکر ایدوب ظن غالبی اوزرینه بناء ایلر و ظن اغلی
 یوغیه یقینی اولان اقل اوزرینه بناء ایدر و احتیاطاً علاوه
 ایدم جگی هر رکعتک باشنده اوتوروب نمازک آخرنده سجده
 سهوی ایضا ایتمی لازم گلیز ﴿قدوری﴾ رباعیه ده توهم اتمام
 ایله قعده اولی ده سلام ویرلسه اتمام ایدیه رک سجود سهو
 اولور . اما معصی کندوی مسافر و یا قیادی نمازی صلات جمعه
 ظن ایله یا خود رباعیه (۱) بی ثنایه (۲) و یا عاشایی تراویح ظنیله سلام
 ویرسه صلاتی باطل اولور ﴿درر﴾ بر عملده شک ایدیلوب ادای
 رکن ایدم جک قدر تفکر اولندقه ایضای رکنه و یا ادای واجبه
 مانع اولورسه سجود سهو لازم اولوب لکن انای اداده تفکر
 ایدیلورسه قول احمد برشیء ایجاب ایتمز ﴿حاجی﴾ جمعه و عیدینده
 کثرت جماعت سببیه سجده سهویه معفودر ﴿درر و بحر﴾
 بعد السلام شمسک طلوعی و احمر ایدم سجده سهوی بی اسقاط
 ایدر ﴿عامه الکتاب﴾ نمازده برقع کره سهو وقوعه بولسه

(۱) رباعیه . درت رکعتلو نماز (۲) ثنایه . ایکی رکعتلو نماز

سجده سهوی تکرار ایتمک لازم دگلدر . مسبوق . امامک
 سلامی بکلمیه رک قالفوب ایریشه مدیگی رکعتلری قضا ایدرکن
 امام سجده سهو ایدم جک اولورسه سجده به وارمدنجه امامه
 متابعت (۱) ایدوب بعد الانفراد (۲) ایشلیدیکی شیلری اعاده
 ایدر . اعاده ایتمزه نمازی فاسد اولور . اگر متابعت ایلمامش
 ایسه نمازی فاسد اولمز انجق بعد الفراغ سجود سهو ایدر .
 سجده به وارمش ایسه امامه اویمبوب فقط کندوسی نمازدن
 فراغدن صکره سجده ایلر . بوصورنده متابعت ایدرسه
 صلاتی فاسد اولور ﴿حاجی﴾ مسبوقک امام سلام ویرمزدن اول
 قضای ماسبقه قیامی تحریماً مکروهدر . لکن سبق حدثن و غیر
 وجهه و عیدک و معذورک و قتلینک خروجی و مدت مسحک
 تمامی و اوکنسدن مارتک مروزی خوفی گبی عذردن ناشی
 قبل السلام قیام ایدرسه کراحت یوقدر . اما امام . سجده صلیبه
 (۳) و یا سجده تلاویه ایدم جک اولورسه مسبوق قائم اولدنی
 رکعتی سجده ایله تقیید ایتمکجه امامه متابعتی فرضدر .
 متابعت ایتمز ایسه نمازی فاسد اولور . مسبوق سجده ایتمکدن صکره
 امام . سجده صلیبه ایدر ایسه هر حالده یعنی امامه متابعت
 ایتمه ده ایتمه ده صلاتی فساد وارر . سجده تلاویه ایدرسه
 سجده سهویه گبی متابعت صورتنده فاسد اولوب عدم
 متابعتده فساد وارمز ﴿در مختار﴾ مسبوق سهو سلام ویرسه
 اگر سلامی امامک سلامنه مقارن ایسه سجود سهوه لزوم یوغیه ده

(۱) متابعت . اویمق (۲) انفراد . بالکثر اولق (۳) سجده صلیبه .
 نمازک کندی سجده سی .

شاید امامك سلامندن براز صکره ایسه سجده ایجاب ایدر
 ﴿در مختار﴾ امامی سهو سجده ایدن مقتدینك امامنه اتباعاً
 سجده سهویه بی ادا ایلمسی واجبدر (مثلاً سهو ایدن امامه
 سجده نك برینی بعد الاجرا اقتدا ایدلسه سجده اخیره ده امامه
 متابعت اولور و سجده اولی قضا ایدلر) امام . سهو ك هر ایکی
 سجده سنی ایفا ایتدكدن صکره اقتدا اولنسه كذاك مقتدی قضا
 ایللر . اما امام سجده دن مقدم تكلم و یا قصداً حدث ایله مك
 یا خود مسجوددن خروج ایتك كی سبیلله امامدن سجده سهویه نك
 سقوطی مقتدین دخی سقوطی مستلزم اولور ﴿بحر﴾ مقتدینك
 كندی سهوی ایچون كرك سلامدن اول كرك صکره سجده
 ایلمسی لازم كلر . لاحقه دخی مسبوق كی امامك سهویه سجده
 واجب اولور سه ده بونی امامیه برابر ایتموب بلکه آخر صلاتده
 ایدر . اگر سهواً امامیه معاً سجده ایدر ایسه وقتسز ایتمش
 اوله جفندن ختام صلاتده اعاده سجده ایلر و بو سبیلله نمازی
 فساده گیتلر . مسافره اقتدا ایدن مقیم . مسبوق مثلون نمازی
 اتمامه قیام ایدوب شاید سهو ایدر سه كندویه سجده لازم
 اولور چونكه امام مسافرك صلاتی تمام اولدقدن صکره
 مقتدی مقیم . منفرد . حكمنده قالور ﴿در مختار و طحطاوی﴾

اون ایکنجی باب

صلات مریض بیاننده در

رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اقتدمز حضرت تلبینك
 عمران بن حصین حقنده شرفوارد اولان ﴿صل قائماً فان لم
 تستطع فقاعداً فان لم تستطع فعلى الجنب تومی ائمه﴾ حدیث جابلی
 حکم عالیهسی اوزره مریضه قیام متعذر اولسه استدیگی وجهله
 یعنی باغداش قوره رق یا خود دیز اوزرینه اوتوره رق و یا صدیق
 و انسانیه دایانه رق فرضی قاعداً قیلوب ركوع و سجود ایدر .
 ركوع و سجوده دخی مقتدر اوللر سه تعذر (۱) سبیلله ركوع
 و سجوده رأسیله ایما ایدوب سجده بی ركوعدن اشاغی اوله رق
 اجرا ایلر ﴿قدوری و در مختار﴾ تعذر دن مقصد . مریضه حال
 قیامده مرضنك تزیادی وبرؤ و صحتنك تأخری و دوران رأس
 (۲) و كمال ضعف و الم و وجع شدیدك وقوعی كی بر ضرر قوی
 عارض و لاحق اولسیدر . مریض بعض قیامه قادر اولسه
 قدرتی قدر قیام ایدر ﴿جوهره و غیره﴾ حتی تحریمیه قیاماً
 قادر بعده عاجز اولور سه تحریمه ایچون قیام ایدوب صکره
 قعود ایدر . اتكایه (۳) محتاج اولدیغی حالده كرك قعوداً كرك
 قیاماً حائظه (۴) و یا انسانیه استناد ایلر ﴿جوهره﴾ مریض

(۱) تعذر . عذری بولمق (۲) دوران رأس . باش دونمك

(۳) اتكایه . دایمق (۴) حائظه . دیوار

یوزینه طوغری برشی قالدیروب باشی آشاغی اگه رک انک اوزرینه سجده ایدر یاخود برشی قالدیر میوبده حجمی بولمیان وجهه مستقر اولمیان بر نسته اوسته سجود ایلر ایسه اشواییکی صورتده ایما بولندیی ایچون جائز واگر اوشینک حجمی اولوبده اشما دایانور ایسه ایما بولنه میه جفته مبنی غیر جائز در در مریض قعوده قادر اولمزه ارقه سی اوسته یاتوب و آیاقلری قلهیه اوزادوب یاخود یانی اوزرینه یاتوب و یوزینی قلهیه قارشو طوتوب رکوع و سجودی اشارت ایله اجرا ایدر **قدوری** استقفا (۱) صورتده مریضک باشی الته وساده (۲) وضع ایدیلور زیرا استقفا ایمانی مانعدر **درر نقلاً عن الکافی** استقفا ایدن ایچون ممکن ایسه آیاقلری قلهیه اوزاتمیوب دیزلری دیکمک مندوبدر **بحر** رأسیله اشارته قادر اولمزه مریضک صلاتی تأخیر اولنور . گوزلریله و یا قلیله یاخود قاشلریله ایما ایتک عند الاکثر جائز دکلدر **قدوری و درر** بوصورتده تأخیر صلاته **فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَلَا بُدَّ مِنْ قَبُولِ الْعُذْرِ مِنْهُ** حدیث شریفی دایل کافی عد اولمشدر **ماتقی و جمع الانهر** ایما متعذر اولوبده فوائت . حد کثرتی بولور یعنی آتی وقت اولور ایسه هر نقدر عقلی باشنده اولسه ده بر روایتده قضا ساقط اولور . وعلیه الفتوی **ظهیری** حال حیاتده صلات ایچون صوم گبی فدیة تجویز اولما مشدر **منج نقلاً عن الفیة** مریض قیامه قادر اولوبده رکوع و سجوده مقتدر اولسه قیام لازم گامیه جگندن قاعداً و قائماً ایما یه ده جواز وارددر . لکن

(۱) استقفا . ارقه سی اوسته یا تمق (۲) وساده . یوز یصدینی

قاعداً افضلدر **ملتی** رجل صحیح . صلاتی ادا ایدر ایکن قیامه مانع بر مرض . عارض اولسه قاعداً اتمام ایدوب قادر ایسه رکوع و سجود ایلر و دگل ایسه ایما ایدر . قعوده مقتدر اولدیغی حالده آنفاً بیان اولندیغی وجهله استقفا ایلر . مریض قاعداً رکوع و سجود ایله نماز قیلر ایکن صحیح اولسه در عقب قائم اولوب قیلدیغی صلات اوزرینه بنا ایدر . اما بعض صلاتی اشارت ایله قیلدیغی انشاده اگر مرضی زائل ور رکوع و سجوده قادر اولور ایسه ضعیف اوزرینه قوی بنا ایتک صحیح اولدیغندن صلاتی استیناف ایلر . برکسه مغنی علیه یعنی بیهوش اولوب بش وقت نمازی و یادها آزی فوت اولسه افاقت (۱) بولدقده قضا ایدر . انما (۲) سبیله بش وقت نمازدن زیاده فوت اولدیسه بیهوش اولان کسه بولندیغی حالدن بیخبر اولوب کچن نماز لری تعقل ایده میه جگی جهته قضا ایتز ایسه ده احتیاط ایله مک اولی در **قدوری و غیره** جنون دخی انما گبی اولوب لکن سکر (۳) کندی فعلیه اولمغله نقدر ممتد اولور ایسه اولسون بهمه حال قضا لازم گلور **درر** نافله ده عذر سبیله اتکا اتفاقاً جائز و عذر سزا نکاده امام اعظم حضر تدرینه گوره کراهت یو غیسه ده امامین عندنده وارددر . بلا عذر . قعود . عند الامام مکروه و امامینه گوره غیر جائزدر **درر** سیر ایدن سفینه ده بلا عذر قاعداً ادای فریضه عند الامام بلا کراهه جائز و قائماً افضل و امامین عندنده غیر جائزدر . فلک مربوط (۴) **لجۃ بحر** (۵) دن متحرک اولور ایسه سیر ایدن گبی حکمنده در . اگر ساکن ایسه قره

(۱) افاقت . آسلیق (۲) انما . بیهوش اولق (۳) سکر . عشرت حالی

(۴) فلک مربوط . باغلو گبی (۵) **لجۃ بحر** . دگر دالفه سی

حکمنده اولوب دوران رأس گبی بر عذر اولدجه قاعداً ادای فریضه بالاتفاق تجویز اولنما مشدر . تکبیر افتتاحده قبله به توجه و کمی دائر اولدجه استقبال قبله شرطدر ﴿درر﴾ عند المشایخ مأخوذه و اظهر اولان امامین قولیدر . امام اعظم حضر تری امر غالبی واقع منزله سنه تنزیل بیور مشدر ﴿حایه و شر نبالی﴾ پیر وضعیف قائماً قرائتدن عاجز اولور ایسه قاعداً مع القرائه ادا ایلر . قائماً بعض قرائته قدرتی وار ایسه قادر اولدینی مرتبه قائماً قرائت ایدوب ضعیفی زیاده اولدیغنده قعود ایدر ﴿حای﴾ منفرداً ایفای صلاتده قیامه قدرت اولوب فقط جماعته تماماً قائم اوله رق نمازی ادا نه عدم اقتدار حالده قیاماً شروع ایدیلوب بعده قعود و حین رکوعده قدرت حاصل اولور ایسه قیام ورکوع ایدیلور . اگر بوک اقتدار یوغیسه منفرداً ادا وبر قولده امامله قعوداً ایفا اولور ﴿حلی﴾

اون اوچنجی باب

سجود تلاوت بیانده در

﴿السَّجْدَةُ عَلَى مَنْ سَمِعَهَا أَوْ عَلَى مَنْ تَلَاهَا﴾ حدیث شریفندن استدلال اولدینی وجهله سجده تلاوت قرآن کریمده تعداد اولنان اون درت سوردهده سجده آیتنی تلاوت و یا استماع ایدن مسلم اوزربنه وجوب عملی ایله واجب اولور . استماعده قصد عدم قصد مساویدر . سجده آیتلری . اعراف . رعد . نحل . اسرا . مریم . حج . فرقان . نمل . سجده . ص .

فصلت . النجم . انشقاق . علق . سور جلیله لرنده در . سجده تلاوتک شرطی علی الاطلاق حدندن و حیض و نفاسدن طهارت و استقبال قبله و ستر عورت اولوب رکعی ده جبهه بی ارضه وضع ایلمکدر ﴿ماتقی و قدوری﴾ سجده تلاوت نمازده اولدینی حالده وجوبی تراخی اوزره در (۱) زیرا دلائل وجوبده تعیین وقت اولدیغنه بناءً وقتدن بر جزو غیر معینه ادا واجبدر . سجده مذکوره صلاتیه یعنی آیت سجده نماز ایچنده تلاوت اولنور ایسه وجوب . بالاتفاق فوریدر . بوتقدیرجه سجده تلاوت نمازدن جزو اولدیغندن تأخیرنده اتم ترتب ایدر . بناءً علیه داخل صلاتده آیت سجده بی تلاوت ایدن مصلی نك علی الفور (۲) سجده ایللمسی لازمدر ﴿در مختار و غیره﴾ سجده تلاوت . اداء و یا قضاء وجوب صلاته اهل اولنلره واجبدر . بناءً علیه صبی و حائض و نفسایه و مجنون مطبقة یعنی جنون جمیع اوقاتی استیعاب ایش اولان کیمسه به واجب دگدر . جنب و محدث و سکران (۳) و نائم . قضاء صلاته اهل اولدقلرندن انلره قضاء و مجنونک غیر یسندن ایشیدنلره اداء واجبدر . اصم (۴) اولان مسلمک آیت سجده بی تلاوتی کندی نفسنه و نزدنده بولنه رق استماع ایدن شخصه لازم اولور . اصم . سجده آیتی تلاوت اولنان مجلسده حاضر بولندقدده دیگر حضار ایله برابر ادای سجده ایلر ﴿در مختار و غیره﴾ مجنون غیر مطبقدن یعنی آتی وقت صلاتده یا خود

(۱) تراخی اوزره در . تأخیری جائزدر دیمک (۲) علی الفور . تأخیر اولنیه رق همان اجرا ایدمک لازمدر دیمک (۳) سکران . سکر حالده بولنان (۴) اصم . صاغر

مها زیاده و علی روایة برگون برکیجه دن ولو بر ساعت .
 زائد زمانده موقه جنون کندونه مستولی اولان و یا گاه جنت
 و گاه افاقه حالنده بولنان شخصدن ایت سجده بی ایشتمکله سجده
 تلاویه واجب اولور ایسه ده آفاذ کر اولنان مجنون مطبقدن و مقتدی
 و طوطی دن و صدای منعکس دن استماعله سجده ایجاب ایتمز
 ﴿ فاضیخان و درر و غیرها ﴾ نهجی اوزره تلاوتدن تالی به و سامعه
 سجده غیر واجبدر ﴿ حاجی ﴾ امام . آیت سجده بی تلاوت ایسه
 سجده ایدوب مأموم (۱) دخی اگنا معیت ایله سجده ایدر .
 مأمومک استماعی غیر مشروطدر . فقط امامدن سجده آیتنی
 ایشیدن مسلم . امام . سجده ایتدکن صکره اور کتده امامه اقتدا
 ایله داخل و یا خارج صلاتده سجده ایتمی لازم اولمز . چونکه
 انک رکعت مذکوره به ادراکی سجده تلاوتیده مدرك اولمش
 اولور . اگر مأموم سجده آیتنی تلاوت ایسه امامه و مأمومه
 و صلاتده برابر بولنان جماعته اصلا سجده لازم کلمز
 ﴿ وری و درر ﴾ امام محمد کوره بعد الفراغ سجده ایدر لر .
 صلاتده برابر بولنمان جماعته استماع حالنده بالاجماع سجده واجبدر
 ﴿ حاجی ﴾ صلات ایچنده آیت سجده تلاوت اولسه نمازک رکوع
 و سجوددن غیری تلاوت ایچون مستقلاً رکوع و سجود ایله
 ادا اولدنی گئی برویا ایکی آیت عقینده سجده نیتله رکوع یا خود
 بلانیه . نماز ایچون سجده ایدله سجده تلاویه ساقط اولور
 (در مختار) صلات جهریه ده امام رکوعده سجده تلاویه نیت
 ایدوب مقتدی نیت ایلمسه مقتدین رکوع و سجودله سجده
 تلاوت ساقط اولیه جفندن امام سلام ویردکن صکره مقتدی

(۱) مأموم . امامه اویمش اولان یعنی مقتدی

آبروجه سجده ایدوب قعده اخیره بی اعاده ایدر . شاید قعده بی
 اعاده ایلمز ایسه نمازی فساد و ارر ﴿ در مختار نقلاً عن ائمة ﴾
 شو حالده امامه لایق اولان رکوعده اداسه نیت ایتموب سجده
 صلات ایله اسقاط ایلمکدر . زیرا بوصورنده مقتدی به برشی
 لازم اولمز . امارکوع صلاتده اداسه نیت ایله مقتدی به دخی
 نیت ایجاب ایدوب شاید بوندن غفلت ایدر سه سجده صلات ایله
 ساقط اولیه جفندن بعد السلام مستقلاً سجده ایتمی و قعده
 اخیره بی اعاده سی لازمدر . امامک نیت ایلمسی محتمل اولدیفندن
 مقتدی به دخی لایق اولان رکوعده سجده تلاویه نیت ایلمکدر .
 ﴿ ابن عابدین ﴾ امام و مقتدی لر صلاتده معیتی اولمان رجلدن
 آیت سجده بی ایشتمکله صلات ایچنده برشی یا تموب بعد الصلوٰۃ
 سجده ایدر لر . شاید نمازده سجده ایلمز ایسه کافی اوله من
 ایسه ده نماز لر ی فاسد اولمز ﴿ قدوری ﴾ بوصورنده صلات
 ایچنده ایدیلان سجده تلاویه نک عدم جوازی سببله خارج
 صلاتده اعاده سی ایجاب ایدر ﴿ درر ﴾ بر مسلم . خارج صلاتده
 آیت سجده بی تلاوت ایلمگی حالده سجده ایتموبده نمازده شروع
 ایله و نماز ایچنده آیت مذکوره بی بر کره ده تلاوت و سجده
 ایسه ایکی تلاوتک سجده سه کفایت ایدوب خارجده کی آیت
 ایچون سجده آخری لازم کلز . اگر سجده آیتنی صلاتک غیریده
 تلاوت ایدرک سجده ایله و بعده نمازده شروع ایدوب سجده
 آیتنی تکرار قرائت ایسه اولکی سجده بونک ایچون کافی
 اولیه جفندن بر سجده ده ایتک اقتضایدر . بر سجده آیتنی مجلس
 واحده بر قاج کره تکرار ایدله سجده واحده کفایت ایلمز .
 و مجلس تبدل ایدر ایسه هر مجلس ایچون بر سجده ایجاب ایدر

﴿قدوری﴾ استداء الثوب یعنی جلوه بز جوزمك ايچون اوتنه بری گز نمك و چفتی خرمين سورمك و اغاجك بردالدين ديگر دانه كچمك و نهر و بحر و كير حوضده يوزمك گي اولان عمل كثير . تالی و سامع حقنه تعدد و تبدل محل و آیتی مستلزم اوله جفندن شو حالده آیت سجده تکرار ايندجه تعدد آيت گوره سجده لازم اولور * قیام ایتك و بر ایکی آدیم یوریمك و بر ویا ایکی لقمه برشی يمك و برقاج يودم صو و شربت ایچمك و قعود و اتكا و ركوب (۱) و نزول (۲) ايلمك. مثلاً و فعل قلیل ایله تبدل مجلس حاصل اولیه جفندن موجب سجده دگلدر ﴿درر﴾ تالی (۳) آیتی مجلس واحده تکرار ایدوب سامع (۴) مجلس متعدده استماع ایله هر مجلس ایچون سامعه بشقه بشقه سجده لازم اولور . اما تالی مجلس متعدده ده تلاوت ایدوب سامع . مجلس واحده ایشته سامعه یالکز بر سجده ایجاب ایدر . تالی مجلس واحده ایکی سجده آیتی تلاوت ایله سجده تین لازم اولور ﴿درر﴾ آیت سجده تلاوت اولنور كن شغلدن ناشی استماع اولنسه زجراً و جوب سجده قول راجحدر ﴿در مختار﴾ سجده تلاویه ایدن مسلم شروط صلات ایله ایاغه قالفوب اللری قالدیر میسه رق تکیر و بعده یالکز سجده ایدوب یعنی تشهد و تسلیم ایتوب تکرار تکیر ایدرك قیام ایلر ﴿قدوری﴾ و غیره ﴿قول اصحه﴾ گوره سجده تلاوتده مسنون اولان تسبیح . نمازك سجده تسبیحی بولسان ﴿سُبْحَانَ رَبِّيَ اَعْلَى﴾ در

(۱) رُكُوب . بَيمَك (۲) نُزُول . اَتَمَك (۳) تَالِي . اَوْقُوبَان (۴) سَامِعٌ

ایشیدن

﴿در مختار﴾ تالی تقدّم ایدوب سامعین خلفنده صف اولق و تالیدن اول باشلرینی قالدیر مامق و برقاج آیت مقدّم اخبار ایله مك و سامع سجوده متعی (۱) دكل ایسه اخفا ایتك مستحدر . سجده تلاوتك بلا ضرورة تأخیری مکر و هدر ﴿حاجی﴾ خطیب سجده آیتی منبرده تلاوت ایله سامعین ایله معاً سجده ایدر ﴿در مختار﴾ سجده شكر دخی سجده تلاوت گي اولوب بالاتفاق جائز و مشروعدر ﴿اشباه﴾

اون دردنجی باب

صلات مسافره دائردر

احکام شرعیه نك تغییرینه سبب اولان سفر شرعی . انسان . قصد ایله یگی محل ایله کندی ساکن اولدینی مالمك یئنده ایل . سیری (۲) و یا اقدام انسان . مشی ایله اوچ گونلك مسافه دن عبارتدر ﴿قدوری﴾ بحرده اعتدال هوا اولدینی تقدیرده مدت سفر اوچ گون و اوچ گیجه اولوب جبیلده دخی بویه در . ﴿قاضیخان﴾ سفر شرعی . اقصر ایامدن مشی معتاد ایله بروجه محرّر اوچ گونلك یول اولوب بونی عامه مشایخ اون سکزو بر قوله یگر می بر فرسخ (۳) اوله رق تقدیر و اعتبار ایتمشلر در . لکن هدایه ده عدم اعتبار مصححدر ﴿حاجی﴾ سفر شرعیده استراحت

(۱) مُتَعَيٌّ . حَاضِر لِنَا (۲) اَيَّل سِيرِي . دوه یوروشی (۳) فَرَسَخ .

اون ایکی بیك آدیم محل

معتاده ایله وقت زواله دك مثنی . معتبر اولوب سرعت ایله ایکی
 كونده قطع ایدلسه دخی سفر صاییلور ﴿در مختار﴾ بر موضعك
 قره دن ایکی ودگزدن اعتدال هوا ایله اوج كونده مدت وصولی
 اولسه بخرده سفر . محقق اولوب قره ده اولمز . عكسی دخی
 بویه در ﴿جوهره﴾ ابن عباس رضی الله عنهما دن مروی اولان
 ﴿فَرَضَ عَلَيْكُمُ الصَّلَاةَ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّكُمْ فِي الْحَضَرِ أَرْبَعًا وَفِي السَّفَرِ
 رَكْعَتَيْنِ﴾ حدیث شریفی دلالتیله مسافرك فرضی ائمه حنفیه
 عندنده هر صلات رباعیه ده ایکی ركعتہ قصر (۱) اولندیغندن زیاده
 قیلحق جائز اولمز . رخصت (۲) اسقاط اولندیغنه بناء قصر مذکوری
 عمداً (۳) زیاده ایدن آثم (۴) وسهواً زیاده ایلین
 ایچون سجده سهویه لازم اولور . بوضورتده ركعت ثانیه ده تشهد
 مقداری قعود اولندیغنی حالده ایکی ركعتی فرضه کفایت ایده جگندن
 ایکی ركعت اخیره سی نافله صاییلور . اگر قعود اولنمز ایسه
 فرض اولان قعده ترك ایدلمش اوله جفغه بناء نماز فساد واریر
 ﴿قدوری﴾ صلات رباعیه حضرت عائشه رضی الله عنہا دن روایت
 اولندیغنی اوزره حق مقیمده (۵) فی الاصل ایکی ركعت فرض
 اولوب مسافرده (۶) تخفیفاً ابقا و مقیمده ایکی ركعت دهاضم
 اولندی بناء علیه رخصت و قصر . اطلاق مجاز اولفله عدم اجرائی

(۱) قَصْر . قیصالتقی (۲) رُخْصَتْ . بوراده رخصتدن مقصد . درت
 ركعت اولحق اوزره اولان اذن شرعیدر (۳) عمداً . قصداً
 (۴) آثم . كنهكار (۵) مُقِيمٌ . بولجی اولیان (۶) مُسَافِرٌ . بولجی
 یعنی مقیم اولیان

انیم عد ایدلدی ﴿بحر﴾ بر مؤمن . مسافر اولحق قصدیه
 بولندیغنی محلدن حر کتله بیوت و مساکنی (۱) و اوج بوز ذراع
 . مقداری مسافه سی اولوب مزرعه (۲) لر ایله انفصالی اولیان فناء
 مصری یعنی دفن اموات و ركض دواب (۳) گبی مصالح ایچون اعداد
 (۴) ایدیلان امکنه بی تجاوز ایتدكده صلات رباعیه بی ایکی ركعت
 قیامق لازمدر . بلدة اُخرايه داخل اولوب اون بش کون یاخود
 دها زیاده اقامته نیت ایتدیگی حالده حکم سفر زائل اولمز .
 اگر اون بش کون و یا دها زیاده اقامته نیت ایدرسه مقیم اولفله
 اتمام رباعیه ایجاب ایدر ﴿قدوری و قاضیخان﴾ مصر و قبربنده
 بولسان و قریه گبی مستقل (۵) اولیه رق احدها آخره تابع
 اولان ایکی موقعك مجموعنده اون بش کون اقامته نیت ایدلسه
 هر قفیسنه گیرلمش ایسه مقیم عد اولنور . مکه و منا منللو ایکی
 مستقل موضعده اون بش کون اقامته نیت ایدلسه احدهایه دخول
 اولندیغنی حالده مقیم صایلماز . مگر که برینه تخصیص بیتوت (۶)
 اولنه ﴿درر﴾ مسافر بر بلدة و یا قریه به داخل اولوب اون بش کون
 اقامته نیت ایلیمه رك و یارین او بر کون خروج ایدرم دیه رك بر قاج
 سنه او محله قالسه مقیم صایلمیه جفندن رباعیه بی ایکی ركعت ادا ایدره
 كذلك عساكر اسلامیه دار الحربه داخل اوله رق اون بش کون
 اقامته نیت ایتسدر صلات رباعیه بی اتمام ایتیموب قصر ایله ایکی ركعت
 قیلرلر ﴿قدوری﴾ جنود مسلمین دار حربده بر قلعه بی محاصره
 (۱) بُيُوتٌ وَمَسَاكِنُ . خانه لر (۲) مَزْرَعَةٌ . اکیلن بر (۳) رَكْضٌ دَوَابٌ .
 حیوان قوشدر مق (۴) اَعْدَادٌ . حاضر لاق (۵) مُسْتَقِلٌ . باشلو باشنه
 (۶) بَيْتُوتٌ . کیمه له مك

ایستہار یا خود دیار اسلامده موضع اقامت اولیان صحراہ محاصرۃ
بغاة (۱) ایدرک اون بش گون اقامتہ نیت ایستہارینہ قصر ایدرلر .
اعراب و ترکمن گبی خیمہ نشین (۲) کروہی کفایت مقداری
ماء و کلالری (۳) اولدیفنی حالده بر مفازده (۴) اون بش کون
اقامتہ نیت ایستہار اصل اولان اقامت اولدیغندن قول اصحده قصر
صلات ایلمزلر . اگر بولندقلری موقعدن مدت سفر اولان
بر موضعه قصد سفر ایستہار قصر . واجب اولور ﴿ قہستانی ﴾
مسافر . صلات رباعیہده وقت . خروج ایتمدن مقیمہ اقتدا ایستہ
اقتداسی صحیح اولدیغندن مقیم گبی اتمام ایدر . اگر خروج
وقتدن صکرہ اقتدا ایستہ جائز اولمز . مسافر . مقیملرہ امام
اولوب نماز قیلدیرسہ رباعیہده ایکی رکعت ادا ایدرک سلام
ویرر . بعدہ مقیملر اتمام صلات ایلمزلر . بوصورتده مسافر
اولان امام . سلام ویردکده مقیملرہ خطاباً . نماز گزی اتمام ایدیگز
زیرا زسفری یز . دیمک مستحیدر ﴿ قدوری ﴾ جماعت . امامک
مقیم و یا مسافر اولدیغنی بیلیمک اداده شرط اولوب ابتداده
دگلدلر . بعد السؤال مسافر اولدیغنی امام . اخبار ایستہ صلاتلری
صحیح و اگر هیچ بیلیمزلر ایستہ فاسد اولور ﴿ بحر نقلاً
عن المبسوط ﴾ مقتدی . مقیم . اتمام صلاتہ قیام ایستدکده لاحق .
حکمنده اولمغله مسبوق گبی قول اصحده قرائت و سجده سہویہ ایتمز
﴿ نویر ﴾ مسافر مملکتی اولان مصرہ داخل اولستہ اقامتہ نیت
ایستہ بیلہ اتمام صلات ایدر . اما مملکتی ترک ایدرک دیگر بر محلہ
(۱) بُغَاة . باغیلر (۲) خیمہ نشین . چادرده اوتورانلر (۳) کَلَا .
اوت (۴) مَفَاذہ . پیابان یعنی چول

نقل ایله اوراده تمکن (۱) و توطن (۲) ایستدکن صکرہ مسافرت
اختیار ایلیہرک اولکی مملکتہ داخل اولستہ اقامتہ نیت ایلمدیگی
تقدیرده اتمام صلات ایله منز ﴿ قدوری ﴾ اصل مملکتی مجرد سفر
ایله باطل اولیہ جغندن نیت اقامتہ حاجت اولیوب دخول ایله
اتمام صلات لازم کلور . لکن اون بش گون اقامتہ نیت ایستدیگی
محلدن مسافرت ایدوب بعدہ اولکی محلہ ینہ گلستہ تکرار اقامتہ
نیت ایلمدکجه مجرد دخول ایله مقیم اولستہ جغندن صلاتی اتمام
ایله مک ایجاب ایتمز ﴿ ملتی وغیرہ ﴾ مسافرک انشای سفرده صلات
رباعیہ سی فوت اولستہ حضرده ایکی و حضرده ایکن فوت اولستہ
سفرده درت رکعت قضا ایتمسی لازمدر . بوبایدہ معتبر اولان
آخر وقتدر (مثلاً بر مسلم آخر وقتده مسافر اولستہ اگّا ایکی
و مقیم اولورسہ درت رکعت فرض اولور) ﴿ جوهرۃ و ملتی ﴾
عصاة و قطاع طریق (۳) حضر و سفرده رخصت و اسقاط جہتندن
مطیع کیدرلر ﴿ قدوری ﴾ سفر اوج نوعدر . بری حج و جهاد
گبی سفر طاعتدر . دیگری تجارت مثلاً سفر مباحدر .
او چنجیسی سفر معصیتدر کہ عصیان و قطع طریق و عید افتدیسندن
فرار ایتمک کیدر ﴿ مجمع الانهر ﴾ صلوات مسنونہ حقندہ اختلاف
واقع اولوب بر قولده ترخصاً (۴) ترکی و قول آخرده تقریباً
فعلی افضل و دیگر قولده حال سیرده ترکی و زمان نزولده فعلی انسب
و بعضلر بالکمز سنت فجری و بعض آخر دخی سنت مغربی ادا

(۱) تَمَكَّن . برلشمک (۲) تَوَطَّن . یورد ایدتمک (۳) قُطَاعِ طَرِيق .

جیدودلر (۴) تَرَخُّصاً . رخصت شرعی اولدیغیچون

احسن در دیشدر در ﴿درر نقلاً عن المحيط﴾ اعتبار نیت . اصله
ومتبوعه راجع اولدینی جهتله زوجة وعبد واجیر (۱) وعسکره
زوج وسید ومؤجر (۲) ورئیس الجیشک سفره نیی ویا
اقامت کافدر ﴿درر﴾ صبی (۳) مسلم بدریله سفر ایدوب انای
مسافر تده بالغ اولسه گیده جکی محله مدت سفر دن اقل . مسافه
قالمش ایسه عامه مشایخ عندنده فرضی اتمام ایدر . بر قوله
گوره باباسنه تبعیتله ابتداء . قصد سفر بولندیغنه مبنی قصر صلوة
ایلر ﴿درر﴾

اون بشنجی باب

صلات جمعه بیاننده در

جمعه . اجتماعدن مأخوذ در . فرقت . افتراقدن اخذ اولندی
گبی . یوم و صلات کندویه اضافه قانندی . بعده کثرت استعماله
بناءً مضاف حذف اولندی . آیت جمعه مدینه منوره ده نازل
اولدیغندن اکثر علما جمعه نك اوراده فرض بیورلدیغنه قائلدرلر .
جمعه نك گونی گیکجه سندن افضل ایدوگی مضمرا تده بیان
اولمشدر . صلات جمعه نك بنفسه مستقلاً فرضیتی کتاب وسنت
واجماع امت ایله ثابت اولدیغنه مبنی نعوذ بالله جاحدی کافر اولور .
زیرا استعید بالله ﴿یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة
فاسعوا الی ذکر الله﴾ آیت جلیله فرضیتنک دلیل قطعیتی و صلات
(۱) آجیر . اجرتله قولالانلان (۲) مؤجر . اجرت ورن (۳) صبی .

جوجق

و ذکر الله بدن مقصد اجماعاً جمعه نمازی اولدینی محققدر . صلات
مذکوره حقهده ﴿الجمعة حق واجب علی کل مسلم فی جماعة الا
اربعة مملوک وامرأة وصی ومريض﴾ حدیث شریفی شرفصادر
اولمشدر ﴿شرح نور الايضاح ودر مختار وطحطاوی﴾ جمعه نمازی
مساجدینک الکیوگی صلات جمعه نی ادا ایله مکلف اولان اهالی
موجوده اسلامیه نی استیعاب ایتیان ومصر اطلاق اولنان
بلده ده ویا بونک مصلا سنده ادا اولنور ﴿در مختار و قدوری﴾
مصر تعبیر اولنان بلده یه بر فرسخ مقداری اولان فناء مصر که
(متصل اولسون ویا اولسون موتی دفی وآت قوشدیرلمسی وعسکر
جمعی وجازه نمازی وامثالی مصالح ایچون شهرک اطرافده بولنان
خالی محلدن) عبارت اولوب بوده مصر حکمنده در . اقامت جمعه انجق
امر سلطان ویا انک طرفدن مأمور اولان قاضی وامثالنک
اذنه متوقفدر ﴿قدوری ودر مختار﴾ مطلقاً یعنی ضرورت
اولسون ویا اولسون وایکی جانبی نهر فصل ایتسون یاخود
ایتمسون دفعاً للخرج شهر واحده مواضع متعدده وکثیرده ادای
صلات جمعه نك صحتی امام اعظم وامام محمد حضر تیرینک اجتهاد لری
اقتضاسندن اولوب بوده قول اصح و مفتی به اولدینی فتح قدیر و شرح
جمع ودرر ومنجده مصر حدر ﴿در مختار﴾ صلات جمعه نك شرائط
وجوب وادائی استجماع صورتیله فرض عین اولدینی بروجیه
محرم اص قاطع وسنت واجماع ایله ثابت بولمسی صلات ظهر دن
آکد اولمسنه دلیل قوی وکافی ایدوگی فتح قدیر وغیریده بیان

اولمشد ﴿منح﴾ تارك جمعه نك وخامت حال وشائی حقند
 ﴿من ترك ثلاث جمع متواليات فقد نبذ الاسلام وراء ظهره﴾
 حديث شريفى گي سائر احاديث نبويه دخى شرف صدور ايلمشد
 ﴿شرح نور الايضاح وغيره﴾ مقيم ورجل بولمق وحر
 اولمق يعنى عبد اولماق . ووجودجه صحته بولمق وسليم
 العينين (۱) وسليم الرجلين (۲) اولمق اوزره شرائط وجوب
 آلتى اولوب هر مكلف ايجون شرط اولان اسلام وعقل وبلوغ
 بونده دخى لازمدر . مرأه يه ومسافر وعبد ومريض ومقعده
 (۳) واعمايه صلات جمعه فرض دگلد . خوف ومطر شديد
 ووحل مزيد . (۴) جمعه وجماعتده بولنه مامغه عذر اكيد وبغير شرط
 اداسي صحيح ويوم جمعه ايجون صلات ظهره كافيدر . مصر ويامصلاسي
 وساطان ياخود طرفندن مأمور قاضى وامثالى ووقت ظهر
 وخطبه وجماعت واذن عام وشروط اداسيدر ﴿ملتقى وغيره﴾ جمعه
 نمازيتك شرائط اداسندن برى اولان وقت ظهر دن مقدم
 ويامؤخر قيامسي صحيح اولمز ﴿قدورى﴾ تشهد مقدارى
 قعود دن صكره وقت ظهر . خروج ايله جمعه نمازى باطل
 اوله جفندن صلات ظهري اوزرينه بنا ايله مك صحيح اوله من
 ﴿منح﴾ شروط ادادن بولنان خطبه . سنت سنه وجهله جمعه
 نمازندن اول خطيب طرفندن ايكي عدد اوله رق اوقونوب
 بينلري قعدة خفيقه ايله فصل ايديلور وهر ايكي خطبه قياما
 (۱) سليم العينين گوزلري كور اوليوب صاغلام اولان (۲) سليم الرجلين .
 اياقلى بوريگه مانع اولور برعلته معلول اوليان (۳) مقعد . كوتورم
 (۴) وحل مزيد . زياده چامور

طهارت اوزرينه قرائت اولنور . امام اعظم حضر تلرنجه ايجابنده
 ذكر الله قصر ايله خطبه قابله دخى صحيح اولور . امامين عندنده
 ايسه ذكر طويل لازمدر ﴿قدورى﴾ امام مشار اليه كوره
 خطبه نييله ﴿الحمد لله﴾ ويا ﴿سبحان الله﴾ دينلسه خطبه
 صحيح اولور ايسه ده ذكر ايجون ﴿لا اله الا الله﴾ وعطسه يه
 (۱) ﴿الحمد لله﴾ وتعجيه ﴿سبحان الله﴾ دينلسه صحيح
 اولمز . خطبه اولى وتانيه دن هر برينك حمد وتشهدى وقرآن
 كريم دن بر آيت قدر تلاوتى ونبي محترم صلى الله تعالى عليه وسلم
 اقدمز حضر تلرينه صلواتى وحاضرونه وعظ ونصيحتى حاوى
 اولمى وخطبه تانيه ده امام المسامين اولان پادشاه خلافتناه حضر تلرينه
 وكافة مؤمنين ومؤمناته ادعيه قرائت اولمى وخطيبك واجب اولان
 طهارت وستر عورت وقيامه اعتنا ايلمى لازم گلور ﴿حاي وغيره﴾
 تحفه شرحنده هدايه دن نقلاً بيان اولندينى اوزره خطبه ايجون
 اون بر سنت شريفه اولوب برنجيسى قبل الخطبة اخفاء تعوذ .
 ايكنجيسى حمد ايله ابتدا . اوچنجيسى جناب حقه ثنا . دردنجيسى
 شهادت . بشنجيسى تصليه . آلتنجيسى وعظ وتذكير . يدنجيسى
 تلاوت قرآن . سكرنجيسى بين الخطبتين راز جلسه در . طقوزنجيسى
 خطبه تانيه ده حمد وثنا وتصليه ي تكرر ايله مكدر . اوچنجيسى
 دعادر . اون برنجيسى خطبتي لزو مندن زياده تطويل ايتما مكدر
 ﴿مجمع الانهر﴾ سلطان ويا طرفندن منصوب قاضى وامثالى
 جانبندن خطابت توجيه وتقرير اولمش اولان خطيب .
 غيريسى استنباه يه (۲) مأذون اولمدجه خطبه ايجون اصلاً يعنى

(۱) عطسه . اقصرمق (۲) استنباه . رينه بشقه سنى قوتمق

گرك ابتداء كرك انماي خطبه ده عارض اولان عذر دندن ناشي
ديگريني مقامنه چكوره ميه جگي گي صلات ايجوندخي قبل وقوع
الحدث بشقه سني يرينه قويه من **﴿درر﴾** خطيبك لدى الاقتضا
اقامت جمعه بي آخره احاله ايلمسي بلا اذن جائز اولديغي ابن
كمال رساله مخصوصه سنده تحقيق وبيان ايدرك صاحب دررك
عدم جواز ايله حكمنى رد ايلمش وجمع الانهرده دخى مطابقا
زمانم زده جوازي مفتي به اولديغي تصريح اولمشدر **﴿در مختار﴾**
خطبه ده جماعتك حضوري شرطدر . خطيب يالكزجه قرائت
خطبه دن صكره جماعت . حاضر اولوب نمازي قيلسه لر جائز اولمز .
لكن جهراً او قونان خطبه بي جماعتك استماعى شرط اوليوب مثلاً
جماعتك كليسي اصم ويا خطيب دن بعيد يا خود ناتم اولملى نندن ناشي خطبه بي
ايشتمسه لر باس يوقدر **﴿حلي﴾** خلفاء راشدين و حسنين و عيين
محترمين **﴿رضوان الله تعالى عليهم اجمعين﴾** - حضراتي
خطبه اره سنده صره سيله مندوباً ذكر اولنور **﴿در مختار﴾** صبي
عافلك خطبه سنده اختلاف اولنوب بعضلر صلاته مشابهي جهتيه
باطل و بعض آخر ذكر الله اولق اعتباريله جائزدر ديمشدر
﴿جوهره﴾ شرائط جمعه دن اولان جماعتك اقل **(۱)** امام دن
ماعد اوج كشي اولمقدر . امام ابى يوسف و امام محمد حضراتي ايكي
كشي دخى جماعته كافى اولديغي بيان يوشلر **﴿قدوري﴾** جماعتك
اهل وجوب جمعه اولمسي شرط دگلسه ده عقلاى رجال دن **(۲)**
بولنمسي مشرطدر . بناءً على ذلك نسوان **(۳)** و صبيان **(۴)**
(۱) اقل . اذ آرى **(۲) عقلاى رجال** . عاقل و بالغ اولان ار ككلر
(۳) نسوان . قاديئلر **(۴) صبيان** . چوققلر

ايله جماعت جمعه حاصل اوليوب فقط عید و مسافر و مريض ايله
منعقد اولور **﴿حلي﴾** امام اعظم حضرت تارينه گوره سجده اولي به
قدر بقای جماعت شرطدر . اگر اندن اول جماعتك بر مقدارى
گيمش ايسه باقيسى يگيدن ظهري ادا ايدر . امامين عندنده تحريميه
دگين بقای جماعت شرط اولديغندن بعد التحريمه بر قسمي داغلسه باقى
قالا نلر جمعه بي اتمام ايلر لر . امام زفر نژ دنده تشهد مقدارى قعده يه دك
بقای جماعت شرطدر **﴿حلي﴾** خطيب . خطبه دن فارغ
اولدقده جماعتك جمله سى بالايجاب داغلوبده خطبه بي استماع
ايتيمان ديگر جماعت گلهرك اقامت جمعه ايتسه لر كافيدر
﴿جوهره﴾ امام . صلات جمعه ده قرائتي جههر ايدر . تعيين
سوره ايتك حقه ده بر امر وارد اولديغنه مبنى خاطر ده كلان سوره
و آيت جهراً او قونيله رق ادا اولنمسي حليده محرر ايسه ده بعضلر
طرف دن ركعت اولي ده سوره جمعه بي و ثانيه ده سوره منافقيني
قرائت مستحب اولديغي بيان و غنايه ده دخى ائمه حنفيه عندنده
سوره غاشيه او قونمق مستحب ايدوگي اتيان اولمشدر . جمعه
نمازي اوزرلرينه فرض اوليان مسافر و مرأه و مريض و عید
جامعه ده حاضر اوله رق جماعت ايله برابر ادای جمعه ايلسه لر
بولنردن وجوب جمعه نك سقوطى محضاً تخفيفه مبنى اولديغندن
نمازلى صلات ظهريه كافى اولور . مسافر و عید و مريض دن
هر برى شرائط لازمه بي حائز بولنديغي حالده سائر نمازلرده
جائز اولديغي گي صلات جمعه ده دخى لدى الحاحه اماماق

ایده بیلور لر خلافاً لامام زفر . يوم جمعہ ده امام . صلات جمعہ یی
 قیلدیر مزدن اول بر مسلم . خانه سنده بلا عذر اوگله نمازی نی
 قیلسه صلاتی هر تقدیر صحیح ايسه ده لکن مکروه در . بعد الادا
 ندامت ایدرک صلات جمعہ یه توجه ایتسه امام اعظم حضر تدرنجہ
 مجرّد جمعہ یه سنی (۱) اولدینی و خانه دن خروج وقوع بولدینی
 جهتله قیلمش اولدینی صلات ظهر . باطل و ادای جمعہ فرض
 اولور . شاید ایفای فریضه جمعہ میسر اوله مزسه ظہری اعاده
 ایلمسی لازم کاور . امامین عندندہ امام ایله صلات جمعہ یه داخل
 اولنجہ یه قدر قیلدینی اوگله نمازی باطل اولمز ايسه ده اندن
 صکره بطلانندہ شبهه یوقدر . بوضورتده بعد الشروع افساد
 جمعہ تحقق ایتسه ظہری اعاده ایجاب ایدر . معذور و مسجونہ
 (۲) و امام . جمعہ یی ادادن صکره جمعہ ده حاضر بولنه میانلره
 جماعت ایله صلات ظہری ادادہ تحریماً کراہت وارد در در در
 و قدوری و غیرہا مصر تعبیر اولنان بلده ده جمعہ نمازی فوت
 اولور ايسه اذان و اقامتسز منفرداً صلات ظہر ایفا اولنور
 ﴿منح﴾ يوم جمعہ ده امامه صکره دن ادراک (۳) ایدلہ جمعہ
 نمازینک یتیشلدیکی مقداری امام ایله قیلنوب باقیسی بنا ایدیلور .
 تشهدده و یا سجده سهوده ادراک اولنسه امام اعظم و امام ابی
 یوسف حضر تارینه کوره جمعہ یه نیت ایدیلوب کذلک اوزرینه بنا
 اولنور . امام محمد عندندہ رکعت ثانیہ نک اکثرینه یعنی رکوعنه

(۱) سنی . سرعتله یوریمک (۲) مسجون . محبوس (۳) ادراک .
 یتیشماک

ادراک اولندیسہ جمعہ انمام اولنوب اگر افانہ یتیشلدیسہ اوزرینه
 اوگله نمازی بنا ایدیلور . امام . يوم جمعہ ده منبره صعود
 ابتد کده جماعت . صلاتی و مطلق کلامی ایکی خطبه تمام اولنجہ یه
 دگین ترک ایدرک سکوت ایلر لر ﴿قدوری﴾ امامک منبره
 صعودندہ سنت جمعہ یه شروع اوله رقی بر رکعتی قیلندیسہ رکعت
 ثانیہ ضم ایله سلام ویریلور و ثالثہ یه قیام ایدلدیسہ انمام اولنور
 ﴿درر﴾ قول صحیحہ گوره قبل الصعود سنته شروع اولمش
 ايسه سنت ظہرگی قطع اولنیه رقی انمام ایدیلور . خطیبک منبره
 صعودندہ صکره صاحب ترتیبه قضای فائتہ غیر مکروه در .
 صدر الشریعہ نک کراہت ایله حکمی سقوط ترتیب ایله مقید
 اولمغه محمولدر ﴿منح﴾ استماع خطبه ده قریبه حرام اولان بعیدہ
 دخی حرام ايسه ده . کتب فقہیہ یه نظر و مطالعہ ده اختلاف
 وارد در . امام ابی یوسف حضر تدرینک وقت خطبه ده کتابنه
 نظر و تصحیح ایلدیگی مرویدر . نهی منکر ایچون ایله و یا باشیله
 اشارتده قول اتحه گوره بأس یوقدر . قول صوابه نظر آنبی
 محترم صلی الله تعالی علیه وسلم افدمن حضر تدرینک اسم جلیل
 نبویلری ذکر اولندیجه سرآ تصایه (۱) ایدیلورہ انمای خطبه ده
 جماعتہ تشمیت عاطس (۲) ورد سلام لازم اولدینی مفتی بهدر
 ﴿در مختار﴾ امام ابی یوسفدن بر روایتده سرآ تصایه و تشمیت

(۱) تصایه . صلوات شریفه گتورمک (۲) تشمیت عاطس . اقصیران
 کیمسه . یرحمک الله . دیمک

عاطس وردۃ سلام مکروہ دگلدر ﴿جمع الانهر﴾ امامین عندندہ
خطبہ دن اوّل و صکرہ و اثنای جلسہ دہ کلام متعارفک ماعداسندہ
کراہت یوقدر ﴿در مختار﴾ یوم جمعہ دہ مؤذن طرفدن اذان
اولیٰ منارہ دہ او قوندقدہ قول اصح اوزرہ مسلمینک بیع و شرابی
(۱) ترک ایدرک صلات جمعہ یہ توجہ و سعی ایلملری فرضدر .
خطیب . منبرہ صعود ایلہ او تور دقدہ مؤذن اذان ثانی بی او قور
و خطیب خطبہ دن فارغ اولدیغندہ جمعہ نمازی جماعتلہ قیلنمق
ایچون مؤذن . اقامت ایلر ﴿قدوری﴾ طحاوی عندندہ حرمت
بیع و شرادہ معتبر اولان اذان ثانی اولدینی ابن کمال و ایضاحدہ ذکر
اولنمش و منحده بوبایدہ صحیح اولان اذان اولیٰ در دینلمشدر .
صلات جمعہ یہ غُسل و تطیب (۲) و استعمال مسواک و لبس
احسن ثیاب (۳) ایلہ توجہ مستحبدر . امام . خطبہ یہ شروع
ایتمزدن اوّل گیرودہ خالی محل وار ایکن جماعتہ اذا ایدلمکسزین
ایلرویه گچمک بلا کراہۃ جائزدر ﴿حلی﴾ صلات جمعہ دن صکرہ
درت رکعت سنت جمعہ قیلنوب بعدہ وقتنہ ادراک اولنوبدہ هنوز
ادا اولنیشان ظهر آخرہ نیت ایلہ درت رکعت نماز دها ایضا
ایدیلہ رک بعضلرینہ گورہ هر رکعتدہ فاتحہ او قنور و ضم سورہ
اولنور . و بعضلرنجہ یالکز اوّلکی ایکی رکعتدہ فاتحہ دن صکرہ
ضم سورہ ایدیلوب صوٰک ایکی رکعتدہ یالکز سورۃ فاتحہ قرائت

(۱) بیع و شرا . صائق المق یعنی آلم صائم (۲) تطیب . گوزل قوقولو
شیلر سورنمک (۳) احسن ثیاب . اک گوزل اوروبہ لر

ایدیلور . و حضرت (علی رضی اللہ عنہ) دن مروی و امام ابی یوسف
قولی اولدینی اوزرہ اک صکرہ دہ ایکی رکعت سنت و قتیہ قیلنور .
اگر جمعہ نمازی عنداللہ قرین قبول اولدی ایسہ ظہر فائت آخر
قضا اولنمش و فائتہ یوق ایسہ نافلہ ثوابی قزانلمش و جمعہ قبول
اولندیسہ صلات ظہر سنتیلہ معاً ادا ایدلمش اولور . قضایہ عائد
اولدینی صورتدہ درت رکعتدہ دخی ضم سورہ ضرر و یرمز
﴿حلی﴾

اون النبیجی باب ۴۰

صلات عیدینہ متداثردر

عید فطرده جامع و یا نماز گاہہ چیقلمز دن مقدم طاتلی برشی اکل
و استیاک (۱) و اغتسال (۲) و بعض طیب . استعمال و لبس
احسن ثیاب اولنہ رق جامع و یا نماز گاہہ ماشیاً (۳) توجہ
و استقبال ایلکم و طریق . صلا دہ امام اعظم حضرتلرنجہ خفیاً
و امامین عندندہ جهرأ تکبیر ایتکم مستحب و صلات عید دن
اوّل جامع و یا نماز گاہدہ نافلہ قیلنمق مکروہدر ﴿قدوری﴾
کنز و تنویر متلرنده واقع اولان نفی تکبیردن مقصد سائر
متون گبی جهری نفی اولوب ذات تکبیری اولدینی جوهرہ دہ
بیان اولنمشدر . استعین بالله ﴿وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدٰیْکُمْ﴾
نص جلیلی ایجابجہ صلات عید . اوزرینہ جمعہ فرض اولان مسلمہ

(۱) استیاک . مسواک طونقی (۲) اغتسال . غسل ایلہ مک (۳)
ماشیاً . بوروبہ رک

واجب اولوب خطبه دن غیري بالجمله وجوب وادا . شرائطی معتبر
وخطبه سنت مؤکده اولدینی اظهردر ﴿جوهره نقلاً عن المبسوط﴾
شمسك افقدن بر ویا یکی رُح (۱) مقداری ارتفاعی سببیه صلات
عید حلال اولوب وقتی داخل وزوال شمس قدر منتهی اولغله خارج
اولور . وقتی داخل اولدقدہ امام حاضر اولان مسلمینه ایکی
رکعت نماز اقامت ایدوب رکعت اولی ده آولا تکبیر افتتاح بعده
سنا ومتعاقباً اوچ تکبیر ایدرک فاتحه وسوره قرائت ایدر وبر تکبیر
ایله دخی رکوع ایلوب بعده سجود ورکعت ثانیہ یه قیام وقرائتہ
بدأ ایله اتمام ایلدکن صگره اوچ تکبیر آلهرق صگره بر تکبیر ایله
رکوع ایلر . تکبیرات عیدده امام وجماعت الارینی رفع ایدرلر
﴿قدوری﴾ هر بر رکعتده اجرا اولسان اوچر تکبیر زائد .
واجب ورکوع تکبیرلری سنت وبر قولده رکوع ثانی تکبیری واجبه
مقارن اولدیغنه مبنی بوده واجبدر ﴿حاجی﴾ تکبیرات زوائدده رفع
(۲) وارسال (۳) بدین (۴) اولنوب بونلرک بیتنده برشی ذکر
ایتمک مسنون اولدیغندن یالکز اوچ تسبیح مقداری توقف اولنور
﴿تنویر﴾ صلات عیده رکعت اولی تکبیر اتندن صگره ادراک اولنسه
قیاماً تکبیرات ایدیلور ورکوعده ادراک ایدلسه افتتاح تکبیر یله شروع
اولنوب اگر رکوعه یتشمک ممکن ايسه قیامده ودگلسه رکوعده
تکبیر زوائد ادا ایدیلوب فقط بالضرورة تسبیحات رکوع . ترک
اولنور ﴿جوهره﴾ امام ابی یوسفدن بر روایتده تکبیر . ترک

(۱) رُح . مزراق (۲) رفع . بوقاری قالدیرمق (۳) ارسال .

بوراه اشاغی صالیویرمک (۴) بدین . ایکی اللر

اولنوب یالکز تسبیح ایدیلور ورکوعده تکبیر اولنور ايسه
رفع بدین ایدلر و امام . رکوعدن باشی قالدیردقدہ آولجه
فوت اولان تکبیرلر ساقط اولدیغندن رکوعده یتیشن مقتدی
تکبیرات فائتہ بی اتمام ایتمز ﴿حلی وغیره﴾ امام تکبیراتی اونیدوبده
رکوعه وارسه رکوعده تکبیر ایله اکتفا ایدوب اجرای تکبیرات
ضمننده قیامه عودت ایله مز ﴿تنویر﴾ امام . نسیاتی (۱)
فاتحه دن صگره تذکر ایتسه تکبیر آلهرق فاتحه بی اعاده ایدر
وسوره دن صگره تخطر ایدر سه یالکز تکبیر ایدوب اعاده قرائت ایتمز
وبر رکعت ایله مسبوق اولسه قضای ماسبقده ظاهر روایتده آولا قرائت
بعده تکبیر ایلر وبر قولده آولا تکبیر صگره قرائت ایدر ﴿حاجی﴾
امام . تکبیری زیاده ایلسه ائرده وارد اولدینی وجهله مقتدی
دخی اگا تبعیتله تکبیری زیاده ایلر ﴿در مختار﴾ جنازه نمازی
صلات عیددن صگره یه تأخیر و خطبه سنت اولدیغندن خطبه یه
تقدیم اولنور ﴿درر نقلاً عن القنیة﴾ امام . عید فطر نمازدن
صگره جمعه گبی ایکی خطبه اوفویوب بوصرده جماعته صدقه
فطری واحکامی دخی بیان ایدر ﴿قدوری﴾ خطبه عید .
سنت اولدینی جهتله صلات اوزرینه تقدیمی وترکی مکروهدر
﴿منح﴾ صلات عیدی امام . بعض جماعته قیلوب بعض آخر
فوت اولسه منفرداً قضای جائز اولمز اگر هواده بلوط وسیس
اولوبده هلال (۲) عید وقتنده ظاهر اولمیهرق زوالدن صگره
عندالقاضی رؤیت (۳) هلاله شهادت اولنسه ایرتسی گونی
قبل الزوال صلات عید قضا اولنور . یوم ثانیده دخی صلاتی

(۱) نسیان . اونونمق (۲) هلال . یکنی آی (۳) رؤیت . گورمن

مانع بر عذر واقع اولورسه یوم ثالثه قضای لازم گلمز . عید
 افحاده دخی اغتسال و تطیب و تحسین ثیاب ایله مک واکلی صلات
 عیددن فراغه قدر تأخیر ایتک و جامع و مصلایه توجه ایدرک
 تکبیر ایلمک مستحبدر . امام . صلات عید افحایی صلات فطر گبی
 ایکی رکعت اوله رق ادادن صکره ایکی خطبه قرائت و جماعته
 اُضحیه ناک (۱) ذبح (۲) و تقسیم (۳) لحمی و عیدک تکبیر تشریق حقنده
 معلومات اعطا ایدر ﴿ قدوری ﴾ صلات افحایی تعجیل و صلات
 فطری تأخیر مندوب و اُضحیه سی اولان مؤمنه حلق رأس (۴)
 و تقلم اظفار (۵) و قص شاربی (۶) کراحت درجه سینه و اصل
 اولامش ایسه قربانی ذبحدن صکره یه تأخیر ایلمک مستحبدر
 ﴿ حاجی ﴾ صلات افحایی برنجی گونی ادایه مانع بر عذر شرعی
 حادث اولورسه ایکنجی و اوچنجی گونه دگین تأخیر جائز
 ایسه ده عذر مشروع . واقع اولمدجه مکر و هدر . بیرامک
 اوچنجی کوندن صکره مطلقا جائز اولیه جغه و عید افحاده عذر . نفی
 کراحت و عید فطرده جواز ایچون اولدیغه و ایکی سیده هر حالده
 بعد الزوال تجویز اولمدیغه دائر درر و غیر یده صراحت واردر .
 تشریق ابتدای یوم عرفه ناک صلات فجر عقیبندن معتبر اولوب
 استهاسی امام اعظم حضر تدرنجه یوم نحرک صلات عصری غایتنه قدر
 سکر وقت اوله رق تمتد اولور و امامین عندنده آخر ایام تشریق
 (۱) اُضحیه . قربان (۲) ذبح . بوغاز لاق (۳) تقسیم . داغ تق (۴)
 حلق رأس . باشی تراش ایتک (۵) تقلم اظفار . طرقلری کسمک (۶)
 قص شارب . بینی قریق

صلات عصرینه دک یگر می اوج وقت اوله رق نهایت بولور ﴿ قدوری ﴾
 و غیره ﴿ عید افحاده امام اعظم حضر تدرنجه جماعت مستحبه ایله ادا
 اولان هر فرضی متعاقب . مصر اطلاق اولنان بلدده امام مقیمه
 و مطلق مقتدی به و امامینه گوره گرک جماعته گرک منفرداً
 اولسون و یارجل یا خود مرأه و یامسافر و یامقیم و گرک مصری
 و یافروی بولنسون هر فرض قیلان مسلمه بر کره تکبیر تشریق
 واجبدر ﴿ درر ﴾ ایام تشریق ایچنده فوت اولوب سینه اوسنه ناک ایام
 تشریقده قضا اولنان فرضده دخی تکبیر تشریق کذلک واجبدر
 ﴿ در مختار ﴾ تشریق امام . ترک ایدر سه بیله جماعت ترک ایتمز .
 وجوبی استعید بالله ﴿ و اذکروا لله فی ایام معدودات ﴾
 آیت جلیله سیله استدلال اولمشدر . منجده گوسرلدیگی وجهله
 صاحب الکفر . امام کرخی به تبعاً سنندر دیمشدر ﴿ درر ﴾ تکبیر
 تشریق ﴿ لا اله الا الله الا الله والله اکبر الله اکبر ﴾
 والله الحمد دن عبارتدر ﴿ قدوری ﴾ بردن زیاده تکبیر ایتک
 علی قول فضیلت و عقیب صلات عیدده مندوبدر ﴿ در مختار ﴾
 تکبیر ایدمک اونودلسه مسجددن خروج ایدلمدجه تکبیر
 اولنور . فقه و عمداً حدث و مطلقاً تکلم ایتکدن طولای
 تکبیر حکمسر قالور ﴿ منج ﴾ عید افحانک اوج اولکی گونلری ایام
 نحر و نانی و ثالث و رابی ایام تشریق اولوب برنجی گونی یالکز
 یوم نحر و یوم رابع یالکز یوم تشریق و نانی و ثالث یوم نحر
 و تشریق اولفده مشترکدر ﴿ درر ﴾

﴿ اوزیدنجی باب ﴾

صلات کسوفه دائر در

شمس . طوتلد قدہ امام . نافله صورتندہ اذان و اقامتسز مسلمینہ
ایکی رکعت نماز قیادیروب هر رکعتده برر رکوع ایدر و قرائتی
عند الامام اخفا و امامینہ گورہ جهر ایدرک تطویل (۱) ایلر بعدہ
شمس . منجلی (۲) اوانجیه دگین دعا ایدر ﴿ قدوری ﴾ هر
رکعتده برر رکوع قیدی مذهب شافعی اوزره هر رکعتده ایکی رکوع
ایدلماستی اخطار ایچوندر . امام . قرائتی . تطویل ایدر سه دعائی
تحفیف و اگر قرائتی . تحفیف ایلر سه دعائی تطویل ایدر ﴿ منح ﴾
علیه الصلاۃ والسلام اقدمز حضر تلیک قرائتی تطویل . مقصد
عالیسیله رکعت اولی ده بقره و نانیہ ده آل عمران سورہ لری
مقداری قرائت بیورمش اولدقلری مرویدر . صلات کسوفی
صلات جمعہ بی اقامت ایدن امامک قیادیر مسی مشروط و خطبه غیر
مشروعدر . اگر مسلمین اجتماع ایتمز ویاصلات جمعہ بی قیادیران
امام بولنمز ایسه بو حالده هر کس منفرداً ادا ایدر لر . خسوف
وقوعنده یعنی آی طوتلدینی زمانده ایسه صلاتده جماعت . مشروع
اولیوب هر کس کندی کندویه منفرداً نماز قیلار لر ﴿ قدوری ﴾
ریح شدید (۳) وظلمت نهار (۴) و زیاده ضیای لیل و فزع

(۱) تطویل . اوزانمق (۲) منجلی . روشنک حالی که شمسک انکشافدن
انکشافه تحولندن عبارتدر (۳) ریح شدید . شدتلی روزکار (۴) ظلمت
نهار . گوندز قرا گلگی

غالب (۱) وزلزله و صاعقه (۲) و تلج و مطر دائم و عموم امراض
و طاعون ایچون منفرداً نماز قیلحق مشروعدر ﴿ منح و در مختار ﴾

﴿ اوز سکنزنجی باب ﴾

صلات استسقا بیاندهدر

امام اعظم حضر تلی بیوردیکه استسقادہ (۳) جماعت ایله صلات .
مسنونه اولیوب فقط مسلمین منفرداً قیلر لر سه جائزدر . زیرا
استسقا الحق طلب مطر ایچون دعا و استغفار دن عبارتدر ﴿ قدوری ﴾
استسقادہ اوج گون علی التوالی (۴) نیساب کهنه (۵) و کمال
تضرع (۶) و خشوع (۷) ایله مسلمین ماشیاً بر موضعه چیقارق
قبل الخروج صدقه بی تقدیم و توبه بی تجدید و استغفار و ضعف و عجائز
وصیان و دوائی احضار و اطفالی والده لرندن ابعاد ایدر لر
﴿ در مختار ﴾ امامین عندنده امام . حاضر و نه ایکی رکعت نماز
قیادیروب جهر ایله قرائت ایدر . بعدہ منبره چیقیمه رق سیفه (۸)
ویاعصایه اتکالایله امام محمد عندنده ایکی و امام ابی یوسفه گورہ بر خطبه
اوقویوب قبله یه استقبال و امام محمد نز دنده بالکمز امام رداسی (۹)

(۱) فزع غالب . برنسنه دن شر و مضرت و قوعی احتمالندن نشأت
ایدن زیاده قورقو (۲) صاعقه . یلدرم (۳) استسقا .
یغمور استهمک (۴) علی التوالی . بر بری ارقه سی اوزره
(۵) کهنه . اسکی (۶) تضرع . زاریلق الیک (۷) خشوع . زیاده
نواضع ایتک (۸) سیف . قلیچ (۹) ردا . قفتان

تقلیه (۱) اشتغال ایدرک احد طرفینی آخره تحویل ایله تبدیل
حاله تفأل ایله . و جماعت . انوائی تقلیب ایلمز لر ﴿حلی﴾

اون طقوزنجی باب

صلات تراویحه متعلقدر

شهر رمضانده مسلمین . اجتماع ایدوب امام . جماعته عشائی ادادن
صکره بش ترویحه و هر ترویحه ده ایکی سلام وایکی ترویحه بیننده
ترویحه واحده مقداری جله ایله یگر می رکعت صلات تراویحی
کذلک جماعت ایله قیام برر ﴿قدوری﴾ رجال و نسایه تراویح
نمازی سنت مؤکده در ﴿جوهره﴾ ﴿ان الله تعالى فرض
علیکم صیامه و سن لکم قیامه﴾ حدیث شریفی تراویحک سنت
رسول بولندیغه و ﴿علیکم بسنتی و سنت الخلفاء اراشدین من
بعدی﴾ حدیث جابلی دخی سنت مؤکده اولدیغه دلالت ایدر
﴿حاجی﴾ تراویحی جماعت ایله ادا سنت مؤکده اولدینی اکثر
متونده دخی مصر حدر . لکن علی الکفایه اولمغه اهل مسجدک جمله سی
ترک ایتسه هر بری آثم اولوب بعض جماعت و بعض آخر . افراد
صورته ادا ایلسه لر آثم . مرتب اولوب انحق فضیلت جماعت . زائل
اولور . امام ابی یوسفدن روایت اولندیفی وجهله خانه ده جماعته
تراویحی قیامق جماعت . فضیلتی حازدر . فقط جماعت مسجده
فضیلت اُخری بولمغه افضلیتی امر مسلمدر ﴿درر نقلاً عن

(۱) تقلیب . دوندورمک

الکافی﴾ تراویحک ثلث لیله تأخیری مستحب و بلکه اکثر لیلی
کثر قرائت ایله استیعاب احبدر ﴿منح﴾ قول مختارده صلات
تراویحک وقتی صلات عشاءن صکره اولدیغدن اندن اول قیامق
جائز دگلدر ﴿منیه﴾ اما و تردن مقدم و یا مؤخر ادایه جواز
اولدینی قول اصح اولمق اوزره هدایده ذکر اولمشدر . حتی
مقتدی طرفندن تراویحک بعض رکعتلری فوت ایدیلوبده
اتمام تراویحی متعاقب امام . وتره قیام ایله اولی اولان امام
ایله برابر وتر قیامق فائده تراویح بعده ایفا اولور ﴿درر
مختار﴾ حلی ده تراویحک وقتی مابین العشاء و الوتر در دینارک
قولنه بناءً اولاً فائده تراویح قیامق . وتر . تأخیر ایدمک و بعده
وتری منفرداً ادا ایله مک اولی در دینلمش و بوقول . خلاصه و غایت
الیانده تصحیح و ترجیح اولمشدر ﴿منیه و ابن عابدین﴾ تراویحه
تراویح یاقیام لیل و یا سنة الوقت یا خود قیام رمضان . دینیت ایدیلوب
نافله و یا مطلق . صلات اوله رق نیت ایتک امام اعظم حضر تلرندن
برروایتده و بعض متقدمین عندنده جائز دگلسه ده اکثر متأخرین
اثمه ثلثه دن ظاهر روایت اولمق اوزره تجویز ایلمشدر ﴿منیه﴾ هر
ایکی رکعتده قعود اولنوبده سلام و برلیه رک قیام و بوضو رتله مجموع
تراویحی بر سلام ایله ایفا و اتمام ایله مک مکروهدر ﴿حاجی نقلاً
عن الخلاصة﴾ رمضان ابتداسندن انتهاسنه قدر تراویحی بر ختم
قرآن ایله قیلمق سنت صحابه دن ایسه ده حال جماعته مراعات (۱)
افضل اولدینی بدایعه محرردر ﴿ایضاح﴾ بناءً علیه جماعته ملاک
(۲) و ثقلت (۳) حاصل اولماق ایچون امامک فاتحه شریفه دن

(۱) مراعات . رعایت ایتک (۲) ملاک . قیام و قیام و قیام

(۳) ثقلت . آغیرلق

صکره اوج آیت قصیره و یا بر آیت طویله قرائتیه اکتفا ایلمسی
و منفردک دخی ادامه خشوع (۱) ایچون قرائتی اولوجهله اختیار
ایتمسی عند المتأخرین مفتی بهدر ﴿حاجتی و در مختار و طحطاوی﴾
تراویحی لیالی رمضانک ختنامه دگین بر کره ختم ایله ادا . سنت
و ایکی ختم شریفه فضیلت و اوج ختم ایله افضلدر . رمضان شریفه
تراویحک مجموع رکعاتی آلتوز اولوب کشاف و دیگر لرینک روایتیه
گوره آیات قرآنیہ آتی بیک آتی یوز آلتش آتی عدد اولدیغندن
بر ختم ایچون بهر رکعتده اون بر قدر آیت جلیله تلاوت اولمقی
کفایت ایدر . روایت مذکوره به نظراً آیات قرآنیہ نک بیگی
وعد و بیگی و عید و بیگی امر و بیگی نهی و بیگی قصص و بیگی
خبر و بش یوزی حلال و حرامه دائر اولوب یوزی دعا و تسبیح
و آلتش آلتیسی ناسخ و منسوخ اولدیغی اکتلا شیلور ﴿طحطاوی﴾
و غیره ﴿صلات تراویحده بعد التشهد تصلیه دن صلوات الله علی
محمد و علی آل محمد﴾ ایله اکتفا اولوبده بقیة تصلیه و دعوات
مأثوره ترک ایدلسه جائزدر . لکن سرعت قرائت و ثنا و تمؤذ
و تسمیه و طمانینی و تسبیح و ترویج تان بیننده استراحتی ترک
کبی منکر اتدن اجتناب ایتمک لازمدر ﴿حاجی و در مختار﴾
حسن قرائتی اولیوبده یالکز گوزل صدا صاحبی اولانی تراویح
نمازی قیلدیرمه ترجیح ایلمک لایق اولیوب بلکه قرآنی حقیله
تلاوته مقتدر اولان ذاتی تقدیم ایتمک احسندر . زیرا بلا ترتیل
(۲) حسن صوت . خشوعه مانعدر ﴿حاجی﴾ تراویح ایچون
قراآتجه احسن و اخف . امامی اختیارده بأس یوقدر ﴿حاجی نقلاً عن
(۱) ادامه خشوع . تواضعده دوام ایتمک (۲) ترتیل . قرآنی تجوید
اوزره اوقومق

قاضیخان ﴿دیگر اهلی بولندیغی وارکان صلاتی بحق ادایه اقتداری
معلوم اولدیغی تقدیرده مراهق (۱) درجه سنده بولان صینک
امام اوله رق تراویحی قیلدیرمسی مشایخ بلخ . عندنده جائز ایدوگی
هدایه ده مذکور و حضرت عائشه ؓ رضی الله عنهانک ؓ صی ایکن
امام حسن رضی الله عنه حضرت تدرینه اقتداسی بعض فتاواده مسطوردر
﴿جوهره﴾ لکن مختار اولان عدم جوازدر چونکه بالغک نفی
صینک نفادن اقوی اولدیغندن صینک اماماغنده بناء القوی علی
الضعیف لازم گلوب بوده جائز اولماز و امام مشارالیه حضرت تدرینک
ذکر اولندیغی وجهله وقوع بولان امامتی غیر ایچون مثال اتخاذ
ایدلمک مناسب اوله ماز ﴿حلی نقلاً عن السرخسی و غیره﴾ بر مسلم .
فرض عشائی یالکز اوله رق قیلوب بعده تراویحی امامه اقتدا ایله جماعته
ادا ایلسه صحیح اولور . حتی او مسلم . امام . یا نسو نک فرضی
قیلدندن صکره داخل اولسه اولاً فرضی منفرداً ایفایدوب بعده
تراویحده امامه متابعت ایلر . لکن بر طاقم خلق . عشانک فرضی
منفرداً ادا ایلسه لر انلر ایچون جماعت اوله رق تراویحی قیلمق
صحیح اولماز ﴿حلی نقلاً عن ظهیر الدین و القنیة﴾ مقتدی . قعودده
نائم اولوب امامک سلامندن صکره او یانسه و قدر فائتی بیلمسه
تشهد ایدوب سلام ویرر و باقیده امامه متابعت ایدر و فائتی
بیلمدکجه بر شی قضا ایلمز ﴿حاجی﴾ تراویح نمازی سنت
مؤکده اولمسنندن ناشی اقتدار . باقی و موجود ایکن قاعداً ادا
ایدلمک تزیهاً مکروهدر . حتی بعض فقها سنت فخره فیما بلا عذر
قاعداً ایفا صحیح اولمیه جفته قائل اولمشلرایسه ده لایق اولان سنت
(۱) مراهق . سین بلوغه وصوله قریب اولان .

خجریه قیاس اولماقدیر ﴿در مختار وابن عابدین﴾ شهر رمضانک
غیر یسنده و تری جماعتله قیامق مکر و هدر ﴿قدوری﴾ تسبیح
وبرات و رغائب نماز لرینی نذر ایدوب جماعت ایله قیلمقده کراحت
یوقدر . فقط صدر اولده اولمیان بر شیی التزام و نفی جماعتله ادا گی
امر مکر و هک اقامه سی ایچون تکلف مناسب اولماز ﴿برازیه﴾
نذر سر جماعتله نافله قیامق مکر و اولدینی گی نذرک مقتدیلدن
وقوع بولسی و امامک ناذر بولمامسی دخی اقتضایدیر . یوقسه ناذرک
ناذره اقتداسی لازمگلوب بوا یسه غیر جائزدر ﴿در مختار و طحاوی﴾
علی سبیل الداعی اولدینی یعنی جماعت اوچدن زیاده بولمدینی تقدیرده
نوافله اقتدانک کراحتی یوغیسه ده فضیلت جماعت هر حالده مفقوددر
﴿در مختار و غیره﴾ ابتدا جماعت اوچدن اقل اولوبده بعده تمکثر
ایدیسه کراحت صکره گنلره در . اشته بو کراحت امام و جماعت
جمله سی متفل اولدینی صورتده اولوب اگر امام . مفترض و جماعت
متفل اولورسه بالاتفاق کراحت اولیوب بلکه فضیلت وارددر
﴿ابن عابدین﴾

منی یکر منجی باب

جنازه بیانده در

احتضار (۱) حالده اولان مسالم . قبله جهتنه توجیه ایله صاغ
جانبه یا تیریلور و یاننده ﴿اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان
محمد عبده و رسوله﴾ کتین شهادتینی تلفظ ایدیلرک کندوسنه

(۱) احتضار . موته قریب حالده بولمق

تلقین اولور . موت . تحقق ایدیکده چکملری بر دلبنده ایله
باغلنور و گوزلری یومدیریلور ﴿قدوری﴾ تلقین حقننده
﴿لَقِّنُوا مَوْتَكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ حدیث جلیلی شرفسادر
اولمش و لفظ موتادن حالی موته قریب اولان مؤمنلر اراده
بیورلمشدر . محتضرك اطرافده بولسا نلره لایق اولان وجه
مذکور اوزره تلقینده بولنیلوب فقط کتین شهادتینی ضجرت
(۱) وقوعی احتماله منی سویله دیهرک امر و تضییق ایلماملری
لزومی اکثر کتیده بیان ایدلمشدر ﴿جمع الانهر﴾ مختصر
بعد الوفاة ظهیری اوزرینه استلقا اولنوب آیقلری مد و یوزی
قبله به توجیه ایچون باشی بر مقدار رفع اولنق دخی جائز و مشقتلی
اولورسه حالیه ترك ایدمک لازمدر ﴿تنویر﴾ دفندن صکره
تلقین خصوصنده اختلاف اولمش ایسهده مشروعیتی اقوی
اولوب بلاد اسلامیهده الآن و کماکان جاری و مرعیده موتانک
گوزلری اغماض (۲) اولور . چونکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم اقدمز حضرتلری ابوسلمهیه بعد الوفاة تشریف ایله
گوزلرینی اغماض ایتمشلر و (قبض روحدن صکره بصر اکا
تابع اولور) بیورمشلر و ﴿اللهم اغفر لابی سلمة وارفع
درجته فی المهدیین و اخافه فی عقبه الغارین و اغفر لنا وله یارب العالمین
و افسح له فی قبره و نور له فیهِ﴾ دعای شریفنی لطفاً قرائت
ایلمشلردر . بناء علیه هر مسلمه بودعایی حفظ ایله ایجابنده

(۱) ضجرت . اضطراب (۲) اغماض . گوزی یومدیرمق

او قومق مستحبد **﴿منح نقلاً﴾** عن المجتبى **﴿قبل الموت سكرات﴾** .
 حالیه میتدن کلمه کفر ظهور ایلمسه زوال عقانیه حمل ایله یینه
 ا-لامه مخصوص اولان معامله اجرا اولنور **﴿تنویر﴾** میت .
 عندنده جنب و حائضك بولمسنده باس اولمديغنی محیطدن نقلاً
 حاجی بیان ایلمش ایسهده بونلرك نزد میتدن اخراجی اولوبتی
 در مختارده تصریح اولمشدر . غسل میتہ قصد اولندقدہ . میت .
 سریر اوزرینه وضع وعورت یری بر بز ایله ستر و نیایی نزع
 اولنهرق مضمضه واستنشاق اولمقسزین وضوء صلات گئی آبدست
 آلدیریلور . بعده اوزرینه سدر یاخود خرص دینیلان پیراق
 و اوت ایله قینادلش و بونلر بولمديغنی حالده صافی اولنهرق
 ایصیدلش صودوکیاور و اوچ کره و یادها زیاده تک اولنهرق
 تبخیر **(۱)** اولنور و رأس و لویه سی خطمی بولمیز ایسه صابون
 ایله غسل ایدیلور **﴿قدوری﴾** غاسل الیه بر بز صاروب
 آبدستدن مقدم میتی استیجا ایدر خلافاً لامام ابی یوسف .
 اسنان ولسانی و شفتینی **(۲)** و منخرینی **(۳)** پرمغنه دولادینی
 بز ایله مسح ایدر و ظاهر روایتده رأسی دخی مسح ایلر
﴿حاجی﴾ بوندن صکره غاسل . میتی صول طرفه یانیروب
 تحتہ وصول مائی گورنجیه دک آب وسدر **(۴)** ایله صاع یاتی
 و بعده صول طرفه چورهدک کنلاک تحتہ صویک وصولی
 گورنجیه قدر صول طرفی غسل ایدر و بوندن صکره میتی
 اوتوردهرق و کندینه دایا دیرهرق بطنی صورت خفیفهده مسح
(۱) تبخیر . نوتسوله مک **(۲)** شفتین . ایکی دوداقلر **(۳)** منخرین .
 ایکی بورزدایکاری **(۴)** سدر . عربستان کرازینک پیراغی که کوزل قوقولیدر

ایدوب شاید بوانناده میتدن برشی خروج ایدرسه یا کز آنی
 غسل ایلر و غسلی اعاده ایتمز . بعده میتك صوبی برحولی و یا
 بز ایله قورولدیوب کندیسنی کفته قور و رأس و لویه سنه خطوط
 دینیلان برنوع عطری سورر و سجده اعضاسی یعنی جبهه سی
 وافی و یدین و رکتین و قدمینی اوزرلرینه کافور وضع ایلر
﴿قدوری﴾ میتك اوزرینه جریان ایدن ماء و اصابت ایدن
 مطر ایله غسل شرعی حاصل اولمیه جفندن غریق دخی
 بعد الاخراج یقه نیلور **﴿درر نقلاً﴾** عن قاضیخان **﴿رجلک﴾**
 کفتمده سنت اولان . ازار و قیص و لفافه . دن عبارت اولمق اوزره
 اوچ ثوبدر . ازار و لفافه میتك جمله بدنی احاطه و قیص دخی منکینندن
(۱) قدمینه . دگین ستر ایدر . کفن . ازار و لفافه . دن عبارت اولان
 ایکی ثوبه اقتصار اولنسهده جائزدر . تکفین میتده ابتدا لفافه بسط
 و اوزرینه طیب نثار اولندقدن صکره ازار قونیلهرق و اوزرینه
 تکرار طیب صاچیلوب و قیص دخی بویله ایدیلوب بعده
 گوملک الباس اولنهرق اولاً ازار ثانیاً لفافه طرف ایسردن
 آیمنه و آیمندن آیسره القا اولنور . انتشار کفدن خوف
 اولندینی حالده کفن باغلانور . مرأه نك تکفینده سنت اولان .
 ازار و قیص و لفافه و تدینی **(۲)** ربط ایچون خرقة عربضه
(۳) و فوق القميص رأسه خار . وضع ایلمکدر . اشبو اثواب
 خمسة مقابل البسة ثلاثة یعنی ازار **(۴)** و لفافه و خار **(۵)**
 ایلهده اکتفا جائزدر . مرأه نك صاچی ایکی قسم ایدیلهرک
(۱) منکین . ایکی اوموزلر **(۲)** تدین . ایکی ممل **(۳)** خرقة
 عربضه . اگلوز **(۴)** لفافه صارغی **(۵)** خار . باش اورتوسی

صدری اوزرینه قونیلور ﴿قدوری و غیره﴾ بونک ترتیبی شویله در . اولاً قمیص الباس و صکړه شعرى ایکی به بولنوب قمیصک فوقده صدرک اوزرینه وضع بعده خمار . قمیصک فوقده باشی اوزرینه اورتیلوب و صکړه ازار و لفافه صاریلوب بعده خرقة ربط اولنور ﴿حاجی﴾ البسه ثلاثه دن اقل اولور ایسه مکروه در دینلمش ایسه ده امام ابی یوسف عندنده ستر عورت بولندیفی سبیلله یالکز ازار و لفافه دخی جائز و ضرورتده برکفن بیله کافی و کفک بیاض اولسی مستحدر ﴿ملتی﴾ اثواب مذکوره بولندیفی وقتده موجود اولان کفن ایله ضرورة رجل و مرأه تکفین اولنور ﴿تنویر﴾ میت فقیرک تجهیز و تکفینی نفقه سی اوزرینه عائد اولان مسامحه واجب و بیکس و یا غریب ایسه بیت المساله لازمدر . زوجة غنیته نک زوجی اوزرنده وجوبی دخی مفتی بهدر ﴿غیر و تنویر﴾ سقط و ولد میت بر خرقة یه لف و غسل و تسمیه اولنور سه ده نمازی قیلنماز ﴿تنویر﴾ میتک آغزینه و بورینه و قولاقلرینه پنبه ادخاله جواز واردر ﴿حاجی﴾ موتانک شعرى و لویه سی تسریح (۱) ایدمک و شعر و ظفری قطع اولنوق غیر جائز و قبل التکفین اوچ و یا بش یا خودیدی ککره تجیری مندوبدر . تکفیندن فراغدن صکړه میت ایچون محاله و یا قریه امامی یا خود جنازه نک و لیسى طرفدن جماعته نماز قیلدیر مق مستحدر . اوزرینه نماز قیلنمقسزین موتی دفن اولسه شتاده اوچ کون و صیفده یدی کون ایچنده قبری

(۱) تسریح . طرامق

اوستنده ادای صلات جنازه جائز اولور ﴿قدوری﴾ صلات جنازه تجهیز و غسل و دفن کی فرض کفایه اولوب شروطی میتک اسلامیتی و طهارتی و ستر عورتی و مصلاده یعنی ارض و یا ارضه قریب موقعده پیش مصلی ده حضور یدر . غائبه و دابه و ایادی اوزرنده محموله و مصلتیک خلفنده موضوعه اولان میت ایچون نماز قیلنق جائز اولمز ﴿منح﴾ میتک طهارتی ثوبی و بدنی و مکانی خارجدن اولان نجاتدن طاهر اولمقدر . شاید میتک غسل و تکفیندن صکړه وجودندن نجس چیقوب بدن و کفنی تجیس ایدر سه باس یوقدر ﴿ابن عابدین نقلاً عن الخزانة﴾ جنازه نمازینک ارکانی تکیرات اربعه و قیام و سئلری حمد و ثنا و صلات علی النبی و دعادر ﴿منح﴾ بعض تکیرات ایله مسبوق اولان کیمسه جنازه ایادی اوزرینه رفع ایدلدکن صکړه اوموزلره وضع اولننجهیه قدر تکیرات فشنی اتیان ایدر ﴿در مختار﴾ صلات جنازه ده ابتداء برکړه الاری رفع ایله ﴿الله اکبر﴾ دینیلوب و عقینده ﴿سبحانک اللهم﴾ آخرینه قدر اوقنوب بعده بلا رفع یدین برتکیدن و تشهدده کی گبی صلوات دعا لرندن صکړه كذلك الارقالدیرلیه رق برتکیدر ده ایدیله رک نفسی و میت و سائر مسامین و مسلمات ایچون دعا اولنوب ینه الارقالدیرلقسزین تکیر رابی متعاقب بلا دعا . میت و امام و جماعت و حفظه . نیت اولنه رق ایکی طرفه سلام و یریلور . میت . جماعته ایفای صلات اولنان مسجد و جامع ایچنده بولندیفی حالد جنازه نمازی مکروه در

﴿قدوری ودر مختار﴾ اما موتا یالکثر اوله رق ویا بعض جماعته
خارجده یا خود جماعت کلاً ویا بعضاً مسجدده بولنمق مختلف فيه
اولدینی درر ومنجده محرر اولوب فقط بزازیه دن نقلاً
بعض جماعت جنازه ایله خارجده وبعض آخر درون مسجدده
بولنسلر کراحت اولمدینی عنایه ده وبونک اتفاقی اولدینی حقایقه
بیان اولنش واکثر بلاد اسلامیه ده عادت دخی بووجهله جریان
ایلمکده بولنمشدر . صلات جنازه ده اوقونه جق اولان دعای
مأثور ومشهور بودر - **اللهم اغفر لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا
وصغیرنا وکبیرنا وذاکرا واثنا اللهم من احييته منافحیه علی الاسلام
ومن توفيته ملافتوفه علی الايمان وخص هذا الميت بالروح والراحة
والرحمة والمغفرة والرضوان اللهم ان كان محسناً فزد فی احسانه
وان كان مسیئاً فتجاوز عنه ولقه الا من والبشری والکرامة
والزلفی برحمتک یا ارحم الراحمین** - میت . صبی ویا جنون
اصلیه مجنون ایسه - **فتوفه علی الايمان** - دن صکره
- **اللهم اجعله لنا فرطاً اللهم اجعله لنا اجرا وذخراً اللهم اجعله لنا
شافعاً ومشفعاً** - دینلمیدر بودعا بیلنمدیگی ویا حفظده اولمدینی
تقدیرده - **اللهم انا نستعینک** - ایله - **اللهم ایاک** -
دعالرینی آخر لرینه قدر اوقوملیدر ﴿حلی﴾ اکثر کتب مشهوره

وقساوده یالکثر دعائین اخیرین اوزرینه اقتصار اولنسی
محرردر ﴿ابن عابدین﴾ عوف بن مالک رضی الله عنه بر جنازه
اوزرینه علیه الصلاة والسلام اقدمن حضرت تریله نماز قیلوب
آئیده کی دعالری حفظ واول جنازه نک کندوسی اولنسی تمی
ایلدیگی مرویدر .

- **اللهم اغفر له وارحمه وعافه واعف عنه واكرم نزله ووسع
مدخله واغسله بالماء والثلج والبرد ونقه من الخطايا كما ينقى الثوب
الابيض من الدنس وابدله داراً خيراً من داره واهلاً خيراً من
اهله وزوجاً خيراً من زوجته وادخله الجنة واعذه من عذاب القبر
وعذاب النار** - صلات جنازه محل قرائت اولدیغندن سورة
فاتحه قرآن نیتته قرائت اولنه من ایسه ده دعا نیتته مقام ثناده اوقونه
بیلور ﴿منح﴾ بعض متأخرین - **ربنا آتنا** - و - **ربنا
لا تزغ قلوبنا** - آیتلرینی آخر لرینه قدر دعا نیتته اوقومنی
استحسان ایلمشلردر ﴿جوهره﴾ امامک صدر جنازه یه محاذی
بولنسی مستحب ورأسنده ویا قدمنده وقوف دخی جائز در
﴿بحر﴾ هر حالده میتک بر جزونه محاذات شرطدر ﴿ابن عابدین نقلاً
عن القهستانی﴾ امام . جنازه نمازنده بش تکبیر ایتسه مقتدی اولنلر
تابع اولیوب امام سلام ویرنجیه دگین توقف ایدرلر . شو حالده
جماعتک امامه انتظار ایتیه رک سلام ویرملرینک جوازیده وامام اعظم
حضر تارندن مرویدر ﴿منح﴾ امام اعظم وامام محمدده حضرت تارینه

گوره بعض تکبیراته مسبوق اولان فی الحال شروع ایتیموب
امامک تکبیریه برابر مباشرت ایدر وبعد السلام فائنه اولان
تکبیراتی قضا ایلر . اما جمیع تکبیرات ایله مسبوق اولورسه اصلاً
شروع ایده میوب صلات جنازه بی فوت ایتمش اولور . امام ابی
یوسف عندنده ایکی صورتده دخی فی الحال شروع ایدر . قولیندن
هر بریسی تصحیح اولمش ایسه ده امام ابی یوسف قولنه
﴿ وعلیه الفتوی ﴾ دینلمشدر . اما تحریمه امامده حاضر اولوبده
غفلتدن ناشی تکبیراتک بعضی ویا جمله سنی فوت ایدن کیمسه مدرک
حکمنده اولوب بالانفاق تکبیر امامه بلا انتظار شروع ایلر
﴿ در مختار وابن عابدین ﴾ جناز . جمع اولسه هر برینه آیری
آیری نماز قیامق اولی ایسه ده صلاتده جمع . قصد اولندقدده
رؤسده محاذاته باقامیوب هر بریک صدری امامک حذاسنده
بولنق واولاً رجال صکره صبیان بعده نساء صکره خنثالردها
صکره صبیات . قرب امامده ترتیب ایله یان یانه وضع وقلیه یه
دوغری صف اولنق شرطیه جمله سنی اوزرینه صلات واحده
اداسی جائزدر ﴿ درر ﴾ میت . تابوت ایچنده اوله رق قالدیرلقدده
تابوتک درت قائمه سندن اخذ ایله وسیلکیله رک اضطراب
ویرلیه جک صورتله واولدجه سرعتله قبرینه ایصال و سطح ارضه
وضع اولنور . تابوت یره قونمزدن اول او طور مق ﴿ من شیخ
الجزازة فلا یجاس حتی توضع ﴾ حدیث شریفی اقتضا - نجه ممنوع
ومکروهدر ﴿ قدوری وغیره ﴾ جنازه ده تابوتک قائمه اولی سنی
اولایمینه بعده یساره وکذلک قائمه اخراسنی یمین ویساره آله رق
هر جانبدن اون خطوه گوتورمک قرق کیره یه کمارت اولدیفنه

دائر حدیث شریف شرفصادر اولمشدر ﴿ منیح ﴾ جنازه نک خلفنده
نسا یوق ایسه آردنده ووار ایسه اوکنده یوریمک مندوبدر .
جامعتک بعضی تباعد ایتیمه رک ماشیا اوکنده گتمکدخی جائز وفضیلتی
جائزدر . لکن کلیسی ویا مع التباعد بعضیسی ماشیا یاخود را کباً
جنازه نک اوکنده گیتیمک مکروهدر ﴿ در مختار و تنویر ﴾ جنازه ایله
کیدنلرک التزام سکوت ایتلمری لازم اولوب ذکر الله قصد ایدنلر
اخفا ایتیلردر ﴿ بحر نقلاً عن الغایة والظهریة ﴾ میت قبله جانبندن
اولدن موجود اولان یاخود یگیدن یاییلان لحده ادخال اولنور
ومقبره یه قونلدقدده وضع ایدن مسلم طرفدن ﴿ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ
وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﴾ دینیلرک میت . قبله جهتنه اماله (۱)
وکفک عقده سی (۲) حل (۳) ایدیلور بعده براز تحته ایله
میتک اوستی محافظه ایدلدکدن صکره قبرک اوزرینه عادت وجهله
طوپراق دوکیله رک ودرت کوشه ایدنیه رک دوه اورگچی شکلنده
اورتیلور ﴿ قدوری وغیره ﴾ لدی الحاجة یعنی ارض رخوه ده
(۴) حجر دن ویا حدیددن تابوت اعمال ایدیلرک میتک انک
ایچنده دفن ایدلسی ومیتک اطرافه طوغله وخبث وضع اولنمشی
تجوین اولندیغنی حاجی بدایع ومبسوطدن نقلاً بیان ایلمشدر .
علی الاطلاق نسانک تابوت ایله دفن ایدلمری بالوجوه مستحسندر
﴿ شرح المنیة نقلاً عن المحيط ﴾ قبری تطیین یعنی چامورله صیوانی
واوزرینه قبه وسائر بنا ایتیمگی وکتابت ایلیمگی سراجیه دن نقلاً
(۱) اماله . میل ابتدیرمک (۲) عقده . دوگم (۳) حل . جوزمک
(۴) ارض رخوة . کوشک بر

در مختار و دیگر لری تجویز ایلم شد در . مونانک جبهه و یا عمامه سه
یا خود گفته عهد نامه یا زلسه میتک عفوی مر جودر ﴿ بزازیة ﴾
بسمله شریفه میتک جبهه سه و یا صدرینه کتب اولمق عذاب قبردن
خلاصنه باعث اولدینی مروی بولندیغندن بونی بعض متقدمین
اولادینه وصیت ایلدیگی وشو حالک وقوعندن رؤیاده خبر
ویرلدیگی کفایه شعیده ذکر اولمشدر ﴿ تانار خایه ﴾ بر مسلم .
سفینه ده فوت اولسه غسل و تکفین اوله رق نمازی قیلنوب قره به
چیقارلق ممکن اوله من ایسه بحره براغیلور ﴿ درر و غیره ﴾ حامل .
فوت اولوب ولدی قارنده متحرک ایسه جانب ایسردن بطنی
شق ایله ولد . اخراج اولنور ﴿ غرر ﴾ ارض . مقصوبه و یا شفعه
ایله مأخوذه اولوبده صاحبی طلب ایدرسه میتی اویردن اخراج
جائزدر . کذلک میت . ثوب مقصوبه تکفین اولمش و یا بر کیمسه نک
بردرهم قیمتند اولان مالی درون قبرده قالمش اولسه فتح قبر . تجویز
اولمشدر . ایکی میتک بر قبرده حرب و جهادگی ضرورت
اولدجه دفن اولمنسه جواز یوقدر . بلا ضروره قبری باصوب
چگنمک و اوزرنده او یومق و نماز قیلمق و مقبره ده کی باش آغاج
و اولتری قویارمق مکر و هدر ﴿ ملتی و درر ﴾ قرائت قرآن
ایچون قبر اوزرنده اوطور مقده کراهت یوقدر ﴿ نور الايضاح ﴾
تسبیح و دعا و قرائت ایله اشتغال ایدرک قبری چگنمک لا بأسدر
﴿ خزانه الفتاوی ﴾ بعد الولاده مولودک حیاتی صوتی و یا حرکتی
ایله ظاهر اولدقدن صکره فوت اولسه اسمی قونیلور و غسلی
وصلاتی لازم اولور . اگر حرکت و صوتی اولمز ایسه برشی
یا لمیوب بر بزبار چه سه وضع ایله دفن اولنور ﴿ قدوری ﴾ سقط

واقع اولسه تام الخلقه ایسه اکر اما ابی آدم امام ابی یوسف
عندنده غسل اولنور ﴿ منح ﴾ قبرستاندن اثنای مرورده
بالتوقف اون بر اخلاص شریف او قونه رق ارواح موناه هدیه
ایدلسه روحلری تسریره مبنی عدد اموات قدر اجر و ثوابه نائل
اولنه جنی بعض احادیث شریفه ده تبشیر بیورلمشدر ﴿ در مختار ﴾ .

یکرمی بر نبی باب

احکام شهید بیاننده در

شهید . مشرکین طرفندن قتل اولنان و یا معركة حرب و قتاله
مجروح و میت اوله رق بولنان یا خود مسلمین انی ظلماً قتل ایدوبده
نفس قتلی سببیه دیت واجب اولیان مسلمدر . بوصورتله شهید
اولان مؤمن غسل اولنمیوب یا لکتر تکفین ایله نمازی قیلنور
﴿ قدوری و غیره ﴾ معلوم اوله که لسان شرعه شهید لفظی ایکی
معنایه گلور . بری شهید حکمیدر که شروط شهادتی جامع اوله رق
دشمن طرفندن مباشرة و یا تسبیاً قتل اولنوب ارتشاک
وقوعبولماسنده شهدای بدر واحد حضراتنه مشابه وانلرک
احکام دنیویه سنی حائز اولان مؤمنلر دیمکدر . دیگری شهید
حقیقی یعنی هر نه وجهله اولور ایسه اولسون فی سبیل الله یا خود
مظلوماً قتل اولنان و بوجه آتی تعداد و بیان اولنه جنی اوزره
بوزمریه ملحق اولان صنوف مؤمنندن عبارتدر . بونلر حسن
نیت و صلاح حال و مظلومیتلرینه مبنی فضیلت شهدای احراز
ایدلرسه ده مشابعت مذکوره بولندیغیچون احکام دنیاچه
سائر مؤمنلر کیدرلر . بناء علیه شو ایکی معنا بیتنده عموم

وخصوص من وجه اولدیغندن شهدای بدر و اخذ گئی
ذوات کرام حکماً و حقیقه و دیگرلری یالکز حکماً و ارتثانی
وقوعولان شهیدلر ایله منلا حریق و یاغریق اولان مؤمنلر فقط
حقیقه یعنی آخرتجه شهید عد اولمشلردر ﴿در مختار و ابن عابدین﴾
احکام دنیایه نظراً شرعاً شهید اوج نوع اعتبار اولمشدر .
بری مکلف و جنب و حیض و نفاس و بونلرک زوال و انقطاعی
گئی احوالدن طاهر اولدیغنی حالده بغیر حق آلت جارحه ایله
گرک مسلم گرک ذمی و یا مستامن طرفندن بالمباشرة قتل اولنان
و نفس قتل مال و دینی مستلزم اولیوب قصاص لازم کلان یاخود
هیچ برشی ایجاب ایلمیان و مرثت اولیان مسلمدر ﴿در مختار﴾
ایمدی باغی و قاطع طریق اولیان بر مسلم و یا ذمی . عاقل و بالغ
و طاهر اولان بر مسلمی بروجه مشروح بغیر حق ظاماً آلت
جارحه ایله قتل ایلمسه مقتول . اشبو برنجی نوعدن اولور *
ایکنجیسی کذلک مکلف و طاهر اولوب حربی و یا باغی یاخود
قاطع طریق و یا شهر ایچنده لیلأ سارق و امثالی طرفندن ولو
آلت جارحه نك غیری ایله یاخود تسبیاً قتل اولنان مسلمدر .
(اعدانک سوقیله دابهلرینک بر مسلمی چگنه یوب و یا ایصروپ یاخود
اورکونملر یله محارب اولان مسلمینک حیوانلری کندیلرینی اوزلرندن
آنوب هلاک و قوعه گامسی و یا دشمن طرفندن نار و امثالی محرق شیلر
انداختیله احراق ایدیلان سفینه لرک دروننده کی اسلامک یا تمه سی
ودگزه باتمه سی گئی اعدایه مضاف اولان قتللره تسبب دینیلور) ﴿در مختار
و طحطاوی﴾ بناءً علیه نوع اولده اولدیغنی گئی آلت قتلک آلت
جارحه اولمسی و قاتلک مباشر بولمسی نوع نانیده شرط دگدر .

فقط عدم ارتثات بونوعده ده معتبردر . زیرا بوبابده اصل
اولان شهدای بدر واحد ﴿رضوان الله تعالی علیهم اجمعین﴾
حضراتی اولوب بونلرک ایسه هربری سیف و سلاح گئی آلت
جارحه ایله قتل اولنماش و بلکه ایچارنده حجر صغیر ایله بانسی
یاریلوب و یا عصا ایله اوریلوب شهید اولمش ذوات کرام دخی
بولمش اولمنه گوره اشبو ایکنجی نوع . شهدای بدر واحد
اعتباریله شهیدک تعریفی اولقی لازم کلور ﴿درر و غیره﴾ اوچنجی
نوعی کذلک مکلف و طاهر اولوب گوزلرندن و یا قولانغندن
یاخود جامد اوله رق بوغازندن قان خروجی و یا اعضاسندن
برینک انکساری (۱) و اخناق (۲) و قوعی مثللو علامت
قتل ایله حربی و یا بغاة و قطاع طریقک محل حرب و قتالدرنده جریحاً
(۳) و میتا بولمش اولان مسلملردر که بونلر زمرة شهدایه داخلدرلر .
انفندن و یا سیلینندن یاخود صافی اوله رق حلقندن (۴) دم چیقارایکن
بولنلر شهید عد اولنزلر . چونکه بو گئی محارجدن بعضاً من غیر ضرب .
دم خروجی عادت اولدیغندن بونلر قتله دلالت ایتمز . و بنابرین
وجوبی قطعی اولان غسل . شک ایله ساقط اولمز ﴿در مختار
و درر و شرنبلالی﴾ شهید حکمی نك اوزرنده بولنان اشیادن
سنت اولان کفه صالح اولیان چیزمه و قوندوره و مست
و پاپوش و کورک و عبا و بموقلی خرقة و قلنسوه و فس و سلاح
مثللو شیلر نزع اولنور . اگر اوزرنده کی ثوب . کفن مسنونندن
ناقص ایسه تزئید و زائد ایسه تنقیص اوله رق حد معرفه رعایت
(۱) انکسار . قیرلیق (۲) اخناق . بوغق (۳) جریحاً . یاره لو
اوله رق (۴) خلق . بوغاز

واعتنا وبلا غسل نمازی بعد الادا دمیلہ ولباسیلہ دفن ایدیلور
﴿قدوری ودر مختار ودرر﴾ زیرا بوبابده دخی اصل اولان شهدای
اخذ اولدیغنه و شهدای مشار الیهم حقلرنده نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم اقدمز حضر تلی ﴿انا شهید علیهم زملوهم
بکلوهم ودمائهم ولا تغسلوهم فانه ما من جريح یخرج فی سبیل الله
تعالی الا وهو یأتی یوم القیامة واداجه تشخب دما اللون
لون الدم والریح ریح المسک﴾ بیورمش اولدقلرینه مبنی
بونلرک حائز اولدقلری شروط سسته که مکلفیت یعنی (عقل
وبلوغ وحدث اکبردن طهارت وعدم ارتثاث دن وظلماً قتل
اولنمقدن ونفسنه عوضاً مال و دیت واجب اولمامقدن عبارتدر)
بونلری احراز ایلمش اولان هر مسلم باذن الله تعالی شهدای
مشار الیهم ملحق اولورلر ﴿درر ودر مختار و غیرها﴾ ایددی
صبی ویا مجنون ویا جنب ویا حائض ونفساء بعد الانقطاع وروایت
صحیحہ ده قبل الانقطاع احراز رتبه شهادت ایلمش بولنسهلر
امام اعظم حضر تلرنجه غسل اولنورلر خلافاً للامامین ﴿عنایه وفتح
وسراج﴾ حربی ویاغی ویا قاطع طریق طرفندن آتش آتیلوب
روزکار آتی مسلمینه گوتوره رک محترق ویا اساله اولنان صوبه
غرق اولان یاخود حیوانلرک اورکوردلمسیله چیگنه نه رک وفات
ایلیان مسلم دخی تسبب طریقله قتل اولنمش بولنغله شهید اولدینی
متفق علیه ایدوگندن بونلر دخی بیقانلمز ﴿جوهره وشر نبلا﴾
اما اعدانک ویا بغاة وقطاع طریقک اسبی من غیر سوق . بنفسه

قاجوب بر مسلمی چیگنه یرک ویا بر مسلمک دابه سی دشمنک تفری
اولقسزین مجرّد حال وحرکاتندن اورکوب صاحبی ویا دیگر
مسلمی یا یمال ایلیرک یاخود حال قتالده حیواننک آیانی قایوب یره
دوشهرک ویا مسلمین . اعدادن فرار ایدوب اولردخی ارقه لرندن
تعقیب ایتمگله کندولرینی خندق ویا ماء و نارگی شیئه القا ایدرک
ویا حیوانلریله بری برینی چیگنه یرک فوت ویا بر مسلمک اعدایه
آتدینی آلت حرب بر مسلم آخره دو قونه رق والحاصل اعدایه
مضاف ومنسوب اولیان بر سبب بولنهرق مقتول اولنلر امام اعظم
حضر تلرنجه غسل اولنورلر خلافاً للامام ابی یوسف . کذلک
اهل حرب طرفندن اولیه رق مرتفع محلدن القا ویا نارایله احراق
ویا هدم وغرق صورتلریله امانه اولنان وحد یاخود قصاص ویا
افتراس سباع (۱) سبیلله مقتول اولان یاخود بعد الجرح مرتث
بولنان یعنی حیاتندن رمق وار ایکن حیوان چیگنه مک خوفندن
اولیه رق معرکه ویا مجروح اولدینی محلدن جای امانه نقل اولنان
هر بر مسلم احکام دنیایه نظراً شهید آخرت عد اولنه جقلرندن
بالاتفاق غسل اولملری لازم کلور ﴿درر ودر مختار﴾ بروالد
ولدینی ظالمآ آلت جارحه ایله قتل ایلنه اشبو نفس قتالک موجبی
ابتداء قصاص وولدی شهید اولنغله غسل اولنمز . فقط ﴿لا یقل
الوالد بولده﴾ حدیث شریفندن اقتباس اولندینی اوزره
حرمت ابوت سبیلله والد قاتلدن امر قصاص ساقط اوله رق ماله
منقلب اوله جفندن ولد مقتولک ورثه سنه وورثه سی یوغیسه بیت الماله
(۱) افتراس سباع . جانورلرک باره لامسی

تمام دینی و یرمک والدک اوزرینه واجب اولور . كذلك قتل عمدده
 صالح عارض سبيله قصاص . مُبدل دیت اولمق دخی بوقیلنددر
 بناء علیه حکم شهادت اولان عدم غسلی اخلاص ایتمز درر و شر نبلائی
 بر آدمک خطا یا خود حجر کبیر گبی بر شیء مُثَقَّل (۱) و یا عاصا
 ایله عمداً قتل ایلدیگی مسلم . ابتداءً موجبی دیت اولدیغندن شهید
 عد اولمز . ظالماً و یا مظلوماً . خطاً و یا عمداً اولدینی معلوم
 اولماسندن ناشی قاتلی مجهول اولان . مقتول دخی كذلك شهید صایلمز
 در مختار و طحطاوی و بحر . شهادت حکمیة دن عد اولنیه رق غسلی
 موجب اولان ارتثا شرعی (مجر و ح اولوب ولو بر ازا کل و شرب
 و نوم و دوا دن بر یله متصف یا خود بر وقت صلات مرورینه قدر عاقل
 و ادایه قادر اوله رق حیاتی باقی بولمق و یا اولدینی محله اوزرینه
 چادر قورلمق و یا محل جرح یا خود معرکه قتال دن عاقل و حیاد یگر
 یره اثنای نقلده و یا بعد النقل و فات ایلمک) دن عبارتدر . قدوری
 و غیره . امر دنیا ایله وصیت و بیع و شرا و کثرت کلام . ارتثاده
 داخل و شهادت حکمیة به مانعدر . امر آخرت ایله وصیت امام ابی
 یوسفه کوره ارتثات . اولوب امامین عندندده دگدر . حربده
 مقتول حقیقده ارتثات . انقضای حرب دن صگره واقع اولور سه معتبر
 اولوب اثنای حربده اولدینی تقدیرده اعتبار اولنیه جغندن شهادت
 حکمیة به مانع اولمز و بناءً علیه غسل ایدلمز . حیولک (۲) باصوب
 چیگنه مسندن خوف اوله رق نقل اولنسه ارتثات عدا یدلیه جگندن
 كذلك بیقانلمز درر و در مختار حد و قصاص شرعی ایچون قتل

(۱) مُثَقَّل . آغز (۲) حیول . آلد

اولنان مسامک غسلیله نمازی ادا اولنور . بغاة دین و یا قُطاع
 طریق مسلمین کرو همدن اولان . مقتولک مجرّد ساعی بالفساد
 اولدیغندن ناشی نمازی قیاممز . بونلرک غسانده اختلاف وارد
 . قدوری و غیره . نفسی قتل ایدن شخص بیقایلوب نمازی
 قانور خلافاً الامام ابی یوسف . ماتقی . قصاصی موجب فعل ایله
 مقتول اولان صبی و مجنون و جنب و حائض و نساء و دینی مستلزم
 قتل ایله ظالماً مقتول و مرتث و عدویه قصد ایدوب قتال ایدرایکن
 آلت جارحه کندویه اصابت ایدرک و یا صوبه غرق یا خود آتشده
 محترق و یا اوزرینه دیوار و بنا هدم و یا اسهال یا خود طاعون و یا
 ذات الجنب و ذات الرئة علتلرینه مبتلا اوله رق و یا غریبده بولنه رق عازم
 دار بقا اولنلر و گرک حین وضع حملده گرک بعد الوضع نفاسی مدتی
 ایچنده فوت اولان نساء و لوکل یوم بردرس تحصیل و یا تدریس
 و یا تألیفه مشغول بولنان طلبة علوم شرعیه و علماء ایله جمعه کیجه سی
 ارتحال عقباً ایلیانلر گبی بوامتک دها بر چوق شهادتی وار ایهده
 بونلرک شهدای بدر و احد حضراتنه مشابهلری اولدینی جهته
 یا لکتر شهید آخرت عد ایدلملرینه منی غسل اولنلری
 لازمدر در مختار و غیره ذکر اولنان شهدای اخرویه
 الی قدر تعداد اولمش اولوب بونک تفصیلاتی ابن عابدینده محرردره

بیکر منجی باب

(کعبه مکرمه قیلنه جق نمازه دائردر)

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری یوم

فتحده خوف کعبه ده نماز قیامش در ﴿جمع الانهر﴾ درون کعبه ده فرض و نافله اوله رق منفرداً و یا جماعتله ایضای صلات اولور . اما کعبه ده نماز قیلوب جماعت اقتدا ایسه حسب الموقع جدار کعبه مکرمه به توجه ایجابجه کرک ظهري امامك ظهريه و یا جنبه یا خود جنبی جنبه و ظهريه و وجهه و یا وجهی امامك ظهريه و وجهه و جنبه . صادف اولسه جائز در . لکن وجهی امامك بلا حائل و جنبه تصادف ایدرسه استقبال صورت بولنغله مکروه در . اگر ظهري کرک محاذات کرک انحراف ایله امامك وجهه ایسه اتحاد جهته امامی تقدم ایلمش اوله جفتدن اقتداسی باطلدر ﴿قدوری و مانق و در مختار﴾ امام و جماعت جمله سی جوانب کعبه ده حاقه اولوب نماز قیلسه لر مقتدینك ظهري وجه امامه و یا امامله برابر بولنان صفة محاذی اولدجه کعبه به امامدن زیاده قریب اولسه دخی اختلاف جهتدن ناشی تقدم بولنسامغله جائز اولوب انحق جهته اتحادله برابر کعبه به امامدن زیاده قریب بولنانك نماز قیلمه سی تجویز اولنماشدر ﴿قدوری﴾ قبله عند الحنفیه بنای محسوس اولیوب انحق سایه قدر کندویه محاذی اولان هوا ایله معاً ارض مبارکه دن عبارت اولدیغنه مبنی جبل ابی قیس گبی محل مرتفعده نماز قیلمق جائز در . مجنبی ده ذکر ایدلدیگی وجهله حضرت ابراهیم علیه السلام وضع بیوردینی قاعده اوزرینه اولان بنا . ابن الزبیر زمانیه حجاج وقتنده ایکی دفعه رفع اولنمشدر ﴿منح﴾ امام کرک یا لکر کرک بعض جماعتله خوف کعبه ده اولوب جماعت . خارجده - لمقه اولسه لر باب کعبه مفتوح

یا خود امامك انتقالاتی مُبَلَّغ واسطه سیله مسموع ایسه اقتدا صحیح اولور سه ده لکن صورت اولی ده یعنی امام یا لکر اولوب جماعتك کافه سی خارجده بولنسه لر امامك بولندینی مکانك بر قامت قدر ارتفاعی سبیلله نماز مکروه اولور ﴿در مختار﴾

اوچنجی کتاب

زکات بیاننده اولوب اون ایکی بابی مشتملدیر

برنجی باب

(زکانه متعلق مسائل مخصوصه در)

هجرت نبویه علیه افضل التحية نك سنة ثانية سنده صيام رمضان
مقدم فرض بیـور یلوب برچوق آیات کریمه ده صلات ایله معاً
ومستقلاً ذکر اولمغله کتاب صومه (۱) بالتقدیم صلاته مقارن
اوله رق ایراد اولندی ﴿در مختار و غیره﴾ استعید بالله ﴿اقیموا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ﴾ الآية ودها نیجه آیات جلیله واحادیث
شریفه موجب نیجه زکات حر و مسلم و بالغ و عاقل اولان کیمسه به
دین و حاجت اصلیه دن فضله اوله رق مالک تام ایله نصاب نامی به
مالک اولمق و اوزرینه حولان حول یعنی برسنه مرور ایتیش
بولمق اوزره کتاب و سنت و اجماع امت ایله فرضدره بو تقدیرجه
عبد و مدبر و ام و ولد و مکاتب و صبیئک و جنون اصلی ایله مجنون
اولانک مالاری ایچون زکات واجب دکلدر ﴿قدوری و در مختار﴾
زکات . لسان شرعه مالک ربع عشر نصابه عند الشرع معین
اولان جزوئی هاشمی و معتق (۲) هاشمی اولیان فقیر مسامه

(۱) صوم . اوروج (۲) مُعْتَق . ازادلو

کندوسندن منفعتی بالکلیه قطع ایله رضاء لله تعالی تمليك
وایتا (۱) ایتکدر . شو حالدله اوغلنه و حفیدینه وان سفل
و باباسنه و جدینه و جدینک جدینه وان علا زکات ویرلمز .
واحد زوجین دخی آخربنه زکاتی اعطا ایلمز . چونکه بونلره
ویریلنجه قطع منفعت ایدلماش اولور ﴿ماتق﴾ زوجـه سنک
دیگر زوجـدن اولان فقیر اولادینه زکات ویرلمک جائزدر
﴿ابن نجیم﴾ ﴿وَمَا آتَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ مُخْلِْفُهُ﴾ آیت
جایله سی دلالته زکات . مالک نما (۲) واز دیادینی مستلزمدر
﴿در مختار و غیره﴾ تعریف زکاتده تمليك . قیدیه اباحه .
خروج ابتدی مثلاً زکات . نیتیه بر بتم . اطعام (۳) ایدلسه
زکات یرینه قائم اولمز مگر که مطعوم یتیمه دفع اولنه اکسا (۴)
گی . کفار تده تمليك و اباحه ایله حاصل اولان تمكين . شرط
اولدینی جهتله جزؤ مال قیدیه ده کفارت . خارج قالدی
﴿در مختار﴾ ﴿رَفَعَ الْقَلَمَ عَنْ ثَلَاثٍ . عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَقِظَ
وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَفْقَ﴾ حدیث
شریفک دلالته عقل و بلوغ صاحبی اولیان حقنده زکات واجب
دکلدر . نصاب . نامی یعنی بالذات و یا بالواسطه استما (۵) به
صالح بولمدینی و کذاک عباد طرفدن طلب اولسان دیندن

(۱) ایتا . اعطا معناسنه در (۲) نما . ارتقی (۳) اطعام . یمک

یدبرمک (۴) اکسا . اوروبه کیدرمک (۵) استمّا . ارتیرمق

وحاجت اصلیه شرعیه دن فضله اولدینی و حولان حول وقوعبولدینی حالده دخی زکات لازم کلز ﴿ملتقى ودر مختار﴾ التون وگموشده اولدینی گبی مالده ثمنیت و حیواناتده سائمت و سائر اشیاده تجارتیه نیت ایله برابر حولان حول . زکاتک اداسی وجوبنک شرائطنددر ﴿درر و غیره﴾ مالی احاطه ایده جک قدر دین اولسه زکات واجب اولمز . مال موجود . دیندن زیاده اولدینی صورتده زیاده سی حد نصابه بالغ ایسه مال زائدک زکاتی ادا اولنور ﴿قدوری﴾ مثلاً بر کیمسه نک ایکی یوز درهم دینی وایکی یوز درهم مالی اولسه زکات واجب اولمیوب درت یوز درهم مالی اولدینی تقدیرده ایکی یوز درهمک زکاتی ویرمک لازم گلور . درت یوز درهمدن ناقص اولور ایسه ایتای زکات ایجاب ایتمز ﴿جمع الانهر﴾ سکنا ایچون اولان خانه لرده ولبس اولنان ثوبلرده واثاث (۱) ولوازم بیوتده ورکوب (۲) ایچون بسلیلان دوایده (۳) وخدمت ایدن عیید واستعمال ایدیله جک سلاحدہ و آلات صناییه واهلی ایچون کتب علمده زکات واجب اولدی ﴿قدوری و غیره﴾ تجارت . نیتنه مقارن اولیان ولو اهلنک غیری اولسون علم و معرفته مخصوص هر نوع کتابلر و حرف و صنایعه مستعمل آلترک زکاتلری اولدینی گبی مفقود و بحرہ ساقط بولنان و مصادره طریقله مأخوذ اولان ماللره دخی اله کچدیکی وقت سنین ماضیه ایچون

(۱) اثاث . خانه متاعی (۲) رکوب . نمک (۳) دواب . بوراده بنک حیوانلری مقصوددر

زکات یوقدر . كذلك بلا یینه مقصوب بولنان و بریه ده دفن اولنهرق محلی نسیان اولمغله غائب حکمی آلان اموالک وانکار اولنان وینه سی بولنمان دینک قبل الاستحصال زکاتی اولدینی گبی بعد زمان تحصیل میسر اولسه دخی بلا حول ویرلمز ﴿درر﴾ مدیون کندنی ذمتده اداسی لازم اولان دینی اقرار ایلمدیگی حالده داینک یینه سی بولنسه بیله صحیح اولان امام محمد قولنه گوره زکات ترتب ایتمز ﴿در مختار﴾ بر کیمسه معارفه سی اولیان برینک عننده اولان امانت مالی او نوتسه ده مثلاً برسنه ویادها اکثر زمان مرورنده تذکر ایلسه سنین ماضیه ایچون زکات لازم اولمز . اگر مال . معارفه سی اولان کیمسه نک نزدنده اولدینی حالده وجه مذکور اوزره نسیان . واقع اولور ایسه حین وصولده سنین ماضیه ایچون زکات واجب اولور ﴿در مختار و غیره﴾ کندنی خانه سنده دفن اولنهرق محلی فراموش اولنان مال حفر (۱) ایله میدانه چیقارلق ممکن اولدیغندن بعد الحول اگا زکات لازمدر . لکن ارض مملوکه ده ویا باغده مدفون اولان مال حقنده اختلاف واقع اولوب بعضاری طرفندن . ارضی کاملاً قازمقله ماله وصول امکانی اولدیغندن زکاتک لزومی و بعض آخر جانبندن . بونده خرج اولمغله عدم وجوبی رأی و بیان قلمشدر ﴿ملتقى وجمع الانهر﴾ حرام مالدن زکات ویرمک ایجاب ایتمز . حلال مال ایچون واجب اولان مقداره مساوی حرام مالدن ایتای زکات . جائز اولور ﴿فتوای عبدالرحیم و ابن نجیم﴾ کسب حلال ایله کسب حرام محتاط اولسه حولان حول وقوعنده جمله سی ایچون

(۱) حفر . قازمق

زکات ایجاب ایلر . زید جانب میری به عدد اغنام رسمه مقابل
ویردیگی اچقه یی زکاته طوتسه کفایت ایدر . بر مسلم .
ملکی اولان خانه ویا او طه لرده زکات نیتیه فقرا اسکان
ایتسه زکات یرینه قائم اولمز . بر دائن مالک زکاتندن
نصابدن زیاده اوله رق مثلاً یدی یوز غروش دینی ویرمک
اوزره مدیونه ویرسه زکاته کافی اولور . **بهبه**
سکناسی اولیان کسه سکنایچون تدارک ایلدیگی اچقه اوزرینه
حولان حول واقع اولسه اول اچقه نك زکاتی اعطا ایلر **فتوای**
عبد الرحیم مال صیددن زکات واجب اولمز . زید نکایف
عرفیه سنی زکات نیتیه ایفا ایلسه ویا زکاته مقابل جاریه سنی
بر فقیره ویرسه زکات یرینه گجر **نتیجه** **مقر** اولان غنی
و فقیرک ویا افلاسیله حکم اولنان مدیون مقرک اوزر لرنده بولنان
دین مقبوضک سنین ماضیه ایچون زکاتی داین اوزرینه واجبدر .
امام محمد گوره مفلسک افلاسی حکم اولندقدن صکره دین .
هلاک درجه سینه واره جفندن بوکا زکات لازم اولمز . دیندن
قبض اولنان مقداره زکات ویریلور . معلوم اوله که امام اعظم
حضر تدرینک عندنده دین . اوچ نوعدر . برنجیسی بدل مال
تجارت یعنی عندنده برسنه باقی قاله رق زکاتی لازم اولان دنانیر
(۱) و دراهم (۲) و امثالی اموال دن و ثمن (۳) سوائم و غله لری
کی شیلردن متحصل . دین . دین قوی اولوب بونلر مقداری نصابه
(۱) دنانیر . دینارلر یعنی مسکوک آل تونلر (۲) دراهم . درهملر یعنی
مسکوک گمشلر (۳) ثمن . بها و قیمت

بالغ اولدیغی و بعد الحول قبض ایلدیگی حالده مقبوض . قرق
درهم اولور ایسه بر درهم زکات ویریلور و قرق درهمدن ناقص
ایسه عندالامام برشی لازم گملز . ایکنجیسی بدل مال تجارت و ثمن
سوائم کی اولیان مالک بدلی یعنی حوائج اصلیه دن اولان ماکولات
و مشروبات و ملبوسات و امثالی اثمانیه غله لری و ایجار ایدیلان
دار و عقارک اجر تدری مثللو شیلردن طولانی اولان الاجق .
دین وسط اولوب بونلردن قول اصحه گوره حول . مروریه
ایکی یوز درهم قبض ایدیلورسه بش درهم زکاتی ویریلوب
ناقص اولورسه ویرلمز . حین وراثتده حول و قوعی معتبر اولمق
اوزره بر دینیه وارث اولان کیمسه بوندن ایکی یوز درهم قبض
ایلدکه زکاتی اکا واجب اولورکه بوده دین وسطدندر .
اوچنجیسی میراث و وصیت کی اصلا برشیدن بدل اولیه رق
یا خود مهر و محالعه و دم عمددن مصالحه و عاقله اوزرینه دیت
و کتابت مثللو مال اولیان شیلرک بدللری اوله رق
ثابت و حاصل اولان مطلوب . دین ضعیف اولوب بونلردن
ایکی یوز درهم قبض اولنور ایسه بعد الاخذ حولان حول شرطیه
بش درهم زکات ادا ایدیلور . امامین عندنده بدل کتابتدن
و عاقله اوزرینه بدل دیتدن ماعدا مطلقا دین مقبوضدن زکات
لازمدر **در مختار و ملتقى و مجمع الانهر** یعنی مشار الیه مایه
گوره دین مطلقدن مقبوض اولان شیئک مقداری کرک قلیل
ویا کثیر اولسون سنین ماضیه ایچون زکاتی ویریلور . اما بدل
کتابت و دیت مثللو دین ناقصده نصاب مقداری قبض اولنوبده

حولان حول بولمزایسه زکات لازم کلمز ﴿ملتقى وجمع الانهر﴾ زکاتک اداسی انجق ادایه یاخود مقدار واجبی مالدن تفریق و اخراجہ مقارن اولان نیت ایله جائز اولدیغندن مثلاً ایکی یوز درهمدن بش درهم . زکات . نیتیه تفریق و اخراج ایدیلوب بعد مدته بلانیة تصدق اولنسه زکاتی ساقط اولور . مالک جمله سی تصدق ایدیلوبده حولان حول موجود ایکن زکاته نیت اولنسه فرضیت زکات سقوط ایدر ﴿قدوری و منح﴾ اگر نصابک بعضی نیتسز تصدق اولنسه مال باقی محل واجب اولدیغندن ادا اولنان بعض واجبده یعنی زکاتده متعین اولدینی جهته امام ابی یوسف عندده اول بعضک حصه سی ساقط اولمز . امام محمد گوره واجب . گنده شایع اولدیغنه بناء بعضک حصه سی سقوط ایلر ﴿جمع الانهر﴾ بلانیة فقیره تصدق اولوب مال یدفقیرده قائم یعنی قبل الصرف فقیرک ملکنده موجود ایکن نیت ایدلسه کافی اولوب فقط مالک صرف و استهلاکندن صکره . نیت اولنسه کفایت ایلمز ﴿منح﴾ قول اصحه کوره ویریلان مالک زکات اولدینی فقیرک بیلیمی شرط دگلدر . مثلاً هبه و یا قرض . نامیه ویریلوب زکات . نیت اولنسه اعتبار . دافعک نیتیه اولوب مدفوع الیهک علمنه اولدیغندن زکات مقامنه قائم اولور ﴿جمع الانهر﴾ نلاً عن البحر ﴿تجارت ایچون برکوله اشترا اولوب بعده استفاده نیت ایدلسه تجارت جهتی باطل اوله جفندن اکثا زکات واجب اولمز . خدمت و استعمال ایچون نیت اولنان شی . بیع ایدلمدجه مجرد بر نیت سببیه تجارتیه تحویل ایتمز . زیرا تجارت . فعل

و عملدن عبارت اولدیغندن معامله جریان ایتدجه مجرد نیتیه اعتبار اولمز . نتم سفر . عملدن عبارت اولغله مجرد نیت ایله مقیم . مسافر اولمز . لکن اقامت . ترک عمل اولدیغندن نیتیه مسافر . مقیم اولور . كذلك میراث اولان شی دخی عمله مقارن اولدجه مجرد نیت ایله تجارت ایچون عد ایدلمز ﴿ملتقى و غیره﴾ اگر مال مورونده وارنک تجارتیه نیتیه برابر تصرفی یعنی مال آخرله مبادله سی بولنور ایسه اولوقت بدلی مال تجارت عد ایدیلهرک بعد الحول زکات لازم اولور . کشینک ترلا سندن آلدینی حیوانات دخی بویه در . یعنی اون سنه انبارنده یالگیز بیع . نیتیه دورمش اولسه مجرد نیتیه مال تجارت صایلمیه جفندن زکات ویریلوب فقط تجارت نیتیه بیع ایلدکده بدلندن بعد تمام الحول زکات ایجاب ایدر . ذهب و فضه و سائمه گی بلانیة زکات واجب بولنان ماله وارث اولان کیمسه تجارتیه گرک نیت ایلسون گرک ایلمسون حولان حول شرطیه انک زکاتی ویرر ﴿در مختار و غیره﴾ هبه و یا وصیت و یا نکاح و یا مخالعه و یا صاحب عن قصاص گی کندی قبوله متوقف اسبابدن ناشی مالک اولنان مال ایچون تجارتیه نیت اولندقدده امام ابی یوسف عندده مال تجارتدن اوله جفنه بناء زکات لازم کلور . لکن بوکثا مخالف اولان امام محمد حضر تیرینک رأی و قولی اصحدرکه بوده او مقوله مالک مال تجارتدن معدود اوله میه جفندن زکات ترتب ایتماسیدر ﴿در مختار و غیره﴾ والحاصل اشترا اولنان شیده حال شراده نیت تجارت بالا جماع صحیح و توارث ایدن شیده سبب ملک . اختیاری اولدینی و کندوده عقد . تحقق ایتدیگی جهته نیت

تجارت كذلك اجماعاً غير صحيح اولوب فقط تجارته نيتله برابر
تصرف وقوع بولدقده نيت . عمله مقارن اوله جفندن شيء موروث
ايچون بعد مرور الحول زکات ويريلور كما مر . قبول ايله تملك
اولنان شیده نيت تجارت امام ابی يوسف عندنده صحيح وامام
محمد گوره غير صحيحدر . زیرا سبب ملك . امام محمد گوره
شرا بولمق لازم وامام ابی يوسف عندنده اختیاری اولمق کافيدر
﴿ابن عابدين﴾ استعماله مخصوص اولان انجو ولعل وياقوت
وزمرد والماس وامثالی مجوهرات ايچون تجارت نيت ايدلمدکجه
اتفاقاً زکات ويرلمز ﴿در مختار وغيره﴾

باب ايکسبی

سائمه بی تعریف ايدر

سائمه شول چاربا حيواندرکه يياك اکرزنده صحرا و مرعاده لبني
ويا نسلي يا خود سمنی (۱) ايچون رعی مباح ايله رعی اولنه .
اگر نصف حوله ويا اکرزنده علف ويريلور ايسه سائمه اولميوب
علوفه (۲) عد اولنه جفندن بونك واسامه (۳) اولنان حيوان .
نسله مخصوص اولميوبده يوك وبنك گي خدمتلرده قوللا لمق
ايچون ايسه انك زکاتلری واجب اولمز و اگر بيع و تجارت
ايچون اسامه اولنورسه سائمه زکاتی لازم گلميوب بلکه زکات
تجارت ايجاب ايدر ﴿مجمع الانهر و قدوری﴾

(۱) سمن . سمزك (۲) علوفه . خانه ده بسلان حيوان (۳) اسامه .
حيواني سائمه ايتك

باب اوچنبي

زکات ابل بياننده در

دوه نك نصابي بش رأس اولوب بوندن اقلده زکات واجب
اولمز . گرک ارکک گرک ديشی دوه بش رأسه رسیده اولدقده
جمله سی سائمه یعنی آلتی آیدن زیاده طشره ده راعیه اولمق و حولان
حول بولمق شرطيله طقوز ايله بالغ اولنجیه قدر برشات متوسط
ويرلك واجب اولور . اون ابل اولور ايسه اون درده دگين
ايکی واون بشدن اون طقوزه دك اوچ ويگر ميدن يگر می درده
قدر درت شات ويگر می بشدن اوتوز بشه دگين بر بنت مخاض (۱)
زکات اوله رق اعطا اولنور . اوتوز آلتی دوه اولور ايسه قرق بشه دك
بر بنت لبون (۲) و قرق آلتی اولدقده آلتشه قدر بر حقه (۳) و آلتش
بردن يتش بشه دك بر جذعه (۴) و يتش آلتی دن طقسانه دگين
ايکی بنت لبون و طقسان بردن يوز يگر می به قدر ايکی حقه زکات
ويريلور . يوز يگر می بدن صکره فريضة زکات . استيناف
اولنوب يوز يگر می بشده ايکی حقه ايله بر شاة (۵) و يوز اوتوزده
ايکی حقه و ايکی شاة و يوز اوتوز بشده ايکی حقه و اوچ شاة

(۱) بنت مخاض . برياشنی بتوروب ايکی ياشنه گيرمش ديشی دوه يا وروسی
(۲) بنت لبون . ايکی ياشنی تمامليوب اوچ ياشنه داخل اولمش ديشی دوه
يا وروسی (۳) حقه . درت ياشنه داخل اولان ديشی دوه (۴) جذعه .
بوراده بش ياشنه گيرمش ديشی دوه مقصوددر (۵) شاة . ايکی ياشنی
گچمش قيون

ارقه سیله بر شینه دایانه رق نائم (۱) اولوق . و جنت و یاسیهوش (۲)
و ایکی طرفه تمایل مرتبه سنده سکران حاللارنده بولمق . و عاقل و بالغ
اوله رق ذات رکوع و سجود اولان صلاتده حال یقظانده بولندینی
و غسل آبدستی اولیه رق مستقلاً توضع ایلماش اولدینی حالدده
برکسه غیر یسی استماع ایدده جک قدر قهقهه ایلده گولمک . و وجع
ایله قولاق و گوزدن ایرین چیقماق . دخی آبدستی بوزان شیردندر
﴿قدوری و درر﴾ بالغ اولدجقه و حال یقظه ده بولمده جقه و غسل
آبدستلو اولدجقه قهقهه ایلده وضوء بوزلماز . و جمع عین و ضعف
بصر سببیه چیقان گوز یا شاریده وضوئی نقض ایدر ایسه ده
بو حال مستمر و بردوام اولور ایسه صاحبی اهل عذر صاییلوره
ایره (۳) ایله رأس جرحه (۴) دن دم (۵) خارج اولوبده
برجانبه سیلان ایلیمه رک دورسه یا خود ایصیریلان شیده اثر دم .
ظهور ایتسه و یا بوروندن مرجک قدر دم جامد (۶) چیقارلسه
ناقض وضوء اولماز ﴿درر و غیره﴾ بلغم . مطلقاً ناقض وضوء دن
عد اولنماش ایسه ده امام ابی یوسف بلغم اگر جوفدن صاعد
اولور ایسه آبدستی نقض ایدر دیمشدر ﴿ماتقی﴾ قان توکروکه
غالب و یا مساوی اوله رق احمر (۷) ایسه ناقضدر اگر قان
مغلوب اولوب اصفر (۸) ایسه ناقض دگلدر ﴿منح﴾ حمرة (۹)

(۱) نائم . او یویان (۲) یهوش . باییلان (۳) ایره . ایگنه (۴) رأس
جرحه . یاره نک باشی (۵) دم . قان (۶) دم جامد . دویمش قان
(۷) احمر . قرمزی (۸) اصفر . صاری (۹) حمرة . قرمزلیق

اقرب ایسه آبدستی بوزوب بیاضه اقرب (۱) ایسه نقض
ایتمه جکی و مساوی اولدینی حالدده شدیداً اصفر ایسه احتیاطاً
توضی لازم کله جکی منیده محرردر . قائم و قاعد و راصع
و ساجدک نومی آبدستی بوزماز . لکن سجودده سنت وجهله
بطنی اصعاد (۲) و عضدینی (۳) اصعاد (۴) ایله مک شرط
اولدینی حلبی و غیره ده بیان ایدمشددر . برکسه قاعداً او یقویه
واروب تمایل ایلدیگی حالدده دوشسه اگر حین سقوطنده (۵)
او یانور یا خود جنبی (۶) بریره اصابت ایتمکسزین و یا جنبی
یره اصابت ایدوب فقط محل قعوددن انفکاک (۷) ایلیمکسزین
سقوط و قوعبولور ایسه آبدستی بوزلماز ﴿در مختار و غیره﴾

باب ایکنجی

غسل بیاننده در

اَسْتَعِذُّ بِاللّٰهِ وَ اِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطْهَرُوا ۖ الْاٰیةُ مَعْنٰی شَرِیْفِی
(ای معاشر مؤمنین اگر سز جنب اولور ایسه کز ماء طاهر
ایله وجود کزی کاملاً غسل ایلهرک زیاده تطهر ایدیکز «دیمکدر»
غسلک فرضی مضمضه . استنشاق ایتک . جمیع بدنی یومق . دن

(۱) اقرب . زیاده بقین (۲) اصعاد . بوقاری طومتی (۳) عضد . بازو
(۴) اصعاد . اوزاق ایتک (۵) سقوط . دوشمک (۶) جنب . یان
(۷) انفکاک . آیرلیق

بیشنجه باب

زکات غنم بیانده در

قرق قیوندن اکسک اولور ایسه زکات یوقدر . غنم نصابی اولان قرق رأسه بالغ اولدقده سوم و حول شرطیله یوز یگر می قیونه قدر بر قیون واجب اولور . یوز یگر می بردن اعتباراً ایکی یوزه وارنجه ایکی شاة و ایکی یوز بردن درت یوزه دك اوج و درت یوزده درت شاة و یرمك و درت یوزدن صکره هر یوزده بر شاة اعطا ایدمك لازم گلور بوبابده قیون و کچی مساویدر ﴿قدوری﴾
 تـی (۱) دن ادناسی و جوب و اعطای زکاتده معتبرد گلدر ﴿ملتی﴾

التنجه باب

زکات خیل بیانده در

گرک آیر آت گرک قصر اق اولسون خیل سائمه ایچون زکات واجبدر . خیل سائمه نک نصابی علی قول بش واحد العیاضی به گوره اوج رأس اولدیغندن بونلردن اقلنه زکات لازم اولدینی مجمع الفتاوی و خزانه محرر ایسه ده لکن اکثر معتبرانده بیان اولدینی اوزره قول صحیحه گوره خیل ایچون نصاب یوقدر ﴿مجمع الانهر﴾ رکوب و حمله مخصوص اولان فرسه دخی زکات واجب اولمز ﴿ملتی﴾ خیل . آت و قصر اق ایله مخلوط ایسه
 (۱) تـی . بوراده بریاشنده قیون و کچی مقصوددر

صاحبی مخیردر . دیلر سه هر فرسدن بر دینار (۱) و استرسه بهاسنی تقویم ایدوب ایکی یوز درهمه بالغ اولور سه بش درهم اعطا ایدر . تناسل و نما بولمادیغندن ناشی امام اعظم حضر تلردن ظاهر روایتده یالکز ارکک آتده و امامین عنندنه ایسه مطابقا فرسده زکات اولدینی کچی تجارت ایچون محفوظ اولمیان بغل و حماره دخی اتفاقاً زکات و یرلمز ﴿قدوری﴾ خالص قصر اقدده عند الامام روایت مختلف اولوب مشهور و مصحح اولان عدم و جوب و ارجح بولان و جوبدر ﴿مجمع الانهر نقلاً عن الفتح﴾ فرس مخلوطده مفتی به اولدینی و جهله امامین قوی اوزرینه زکات واجب اولمادیغندن اخذ ایچون اجبار اولنما مق اتفاقیدر ﴿منح نقلاً عن الخانیة﴾

یدنجه باب

تفرعات زکات دائر مسائل مخصوصه بی شاملدر

امام اعظم حضر تریله امام محمد گوره ناقه و بقر و شاة یاورولری ایچون ایچلرنده بیوکاری موجود اولدقجه زکات واجب اولمیوب فقط ایچلرنده بیوکاری بولدینی حالده زکات و یریلور ﴿قدوری﴾ حتی اوتوز طقوز قوزی و بر قیون اولسه بالاجماع بر شات متوسط و یرمك لازم گلور اگر بعد الحول قیون هلاک اولسه عند الامامین
 (۱) دینار . مثقال مثللو یگر می قیراط و درهم اون درت قیراط و قیراط بش شمیر متوسط اولوب شو حسابجه درهم شرعی یش و دینار یوزار په مقداری ایسه ده بونلر هر یلده نک اوزانیله معتبردر (در مختار و طحطاوی)

باقیدن زکات ساقط اولوب امام ابی یوسفه گوره قبولت قرق جزؤندن بر جزؤی ویرمک ایجاب ایدر ﴿جمع الانهر﴾ امام ابی یوسف نزدنده مذکورانت بیوکاری برابر بولمسه بیله ایچلرنده بر رأسی زکات ایچون ویریلور ﴿قدوری﴾ انالری آلتی آیدن صکره دوغروب هلاک اولور ایسه انالرینت حولی اولادده باقی اولدیغندن سنه تمامنده صفاردن برینی زکات اوله رق اعطا ایله مک امام ابی یوسفه گوره واجبدر ﴿منح﴾ بر کیمسه اوزرینه بر یاشنده اولان حیوانی زکات ایچون واجب اولوبده او یاشنده موجودی بولمسه زکاتی اخذ ایدن ساعی اکابدل . اعلائی آلوب فضله قیمتنی صاحبنه ردا یدر یاخود ادنائی اخذ ایدرک فضله قیمتنی بشقه جه استیفا ایلر ﴿قدوری و ملتق﴾ او یاشنده حیوانی موجود اولدقده اعلائی ووروب فضله سنی المق ویا ادنی مع الفضل ویرمک دخی جائزدر ﴿جمع الانهر﴾ مزکی . زکات حقنده واجب اولان حیوانی عیناً ویرمیوبده قیمتنی بدلاً فقرا یه اعطا ایله جائزدر ﴿قدوری﴾ مزکی . دفع قیمت ویا دفع ادنی مع الفضل یاخود دفع اعلی مع استرداد الفضل بیننده مخیر اولدیغندن ساعی بویولده زکات قبولنه اجبار اولور دینامش ایسه ده قول صحیحه گوره صورت ناکنده اجبار اولدیغندن ساعی دخی مخیردر و بعضاری طرفدن هر حالده خیار (۱) ساعیده در دینامش و قدوری دخی بونک اوزرینه گیتمش ایسه ده قول اول مختاردر ﴿ملتق و در مختار﴾ زکات و عشر و خراج و کفارت و نذر و صدقه فطرده عین واجبی ویرمیوبده

(۱) خیار . مخیر اولق

قیمتنی اعطا ایله مک جائزدر ﴿ملتق و درر﴾ اثاره ارض (۱) و سقی زروع (۲) و حمل انقال ضمتنده اعداد (۳) اولسان واکثر حوله ویا نصفنده علف ویریلهرک سائمه حائده اولیان حیوانلر ایچون زکات ویرلمز . اخذ زکات . ایدن ساعی و محصل مالک اعلاسنی ویا ادناسنی تخصیص ایدرک برندن المیوب بلکه ﴿لَا تَأْخُذُوا مِنْ حَرِزَاتِ أَمْوَالِ النَّاسِ وَتَأْخُذُوا مِنْ حَوَائِثِ أَمْوَالِهِمْ﴾ حدیث شریفنده امر بیورلدینی وجهله بلا جبر . وسطنی اخذ واستحصا ایله مک ایجاب ایدر . حدیث شریفده کی ﴿حَرِزَاتُكُمْ جَمْعُ أَوْلُوبِ خِيَارِ مَالٍ﴾ (۴) معنا سنه در ﴿قدوری و ملتق﴾ صاحب مال بلا وصیه وفات ایتسه ترکه سندن ساعی جبر ایدرک زکات اخذ ایده مز اگر وصیت ایلمش ایسه ثلثندن معتبردر ﴿تنویر و غرر﴾ بر مسلم انصابه مالک اولدینی حالده سنه تمام اولمزدن مقدم اصل مال جنسندن بر ازمالدها کسب ایتسه اصل ماله ضم ایله مجموعتک زکاتی ایفا ایدر . مثلاً اول حوله ایکی یوزدر همه مالک اولوب انشای حوله یوزدر هم ده اکتساب ایله تمام حوله اوچ یوزدر همک زکاتی اولان یدی بحق درهمی اعطا ایلر ﴿قدوری و غیره﴾ بر حیوان تجارت ایچون اشترا اولنوب بعده اسامه ایدسه اول حول . زمان سومدن اعتبار اولنور . کذلک سائمه بی انشای حوله ویا تمام حولدن برگون اول گرک جنسنه گرک خلاف جنسنه ویا نقده ویا عروضه

(۱) اثاره ارض . بری باروب سورمک (۲) سقی زروع . اکیلان شیلری صولامق (۳) اعداد . حاضرملق (۴) خیار مال . مالک خیرلوری

تبدیل ایله تجارت نیت ایدلسه اجناس مذکوره دن نصاب واریسه
جنس نه ضم اولوب یوق ایسه اول حول . وقت استبدال دن معتبر
اولور ﴿تنویر و در مختار﴾ امام اعظم و امام ابی یوسف حضرت تلمیذ
عندنده زکات . عفو ه تعالی ایتموب نصابه تعلق ایدر و امام محمد
گوره هم عفو ه همد نصابه تعلق ایله زکات واجب اولدندن صکره
مال . کاملاً هلاک اولسه زکات ساقط اولور ﴿قدوری﴾ امامین
مشار الیهماجه زکات یالکتر نصابده واجب اولوب نصایین بیننده
بولسان مقداره تعلق اولدیغندن هلاک اولان مال زائدك
حصه سی تنزیل ایدلمز . امام محمد و زفر عندلرنده قدر واجبك نصایین
بینلرنده کی عفو ه دخی تعلق اولمغله زائد علی النصاب اولان مقدارك
حصه سی ساقط اولور . مثلاً بش ابدن طقوزه قدر اربعة زائده
هلاک اولسه قول اولده خمس گیشات کامله و قول ثانیده حساب .
معتبر اولدیغندن شاتك بش تسعی ویرمك لازم گلور ﴿جوهره﴾
کذلک سکسان قیونك بعد الحول قرقی هلاک اولسه امام اعظم
و امام ابی یوسفه گوره شات کامله و امام محمد عندنده
نصف شات ویریلور ﴿ملتقی﴾ نصابه مالک بولنان . زکاتی
قبل الحول یعنی سنه تمام اولمزدن اول اعطا ایتك جائز در
﴿قدوری﴾

منی سکسنجی باب

زکات فضه بیاننده در

ایکی یوز در همدن ناقص فضه ایچون بر شی لازم اولوب نصاب

اولان تام ایکی یوز درهم اوزرینه سنه کامله مرور ایدر ایسه بش
درهم زکات ویرمك واجب اولور . امام اعظم حضرت تلمیذ ایکی
یوز درهم اوزرینه قرق درهم قدر زائد اولان مقداره زکات
ویرلیوب تام قرق درهم زیاده اولدقده بر درهم ویریلور . امامین
عندنده ایکی یوز در همدن هر نه مقدار زیاده اولور ایسه انك
حسابی وجهله زکاتی مطلقاً واجب اولوب مثلاً بش درهم زیاده یه
ثمن درهم و اون درهم زیاده یه ربع و یگر می درهمه نصف . زکات اعطا
ایدیلور ﴿قدوری﴾ درهم شرعی وزن سبعة یعنی اون درهمی
یدی مثقال ایله مقدور و ذهب و فضه ده وزن معتبر در . مثقال یگر می
قیراط و قیراط دخی آنفاذ کری سبق ایلدیگی وجهله بش شعیر مقدار ایدر
﴿ملتقی و درر﴾ (عمر رضی الله عنه) حضرت تلمیذ زمان
سعادت لرنده در احمك نوعی مختلف اولوب بوندن بر طاقنك اون
درهمی اون مثقال و دیگرینك اون درهمی آتی مثقال و بر نوعنگده
اون درهمی بش مثقال وزن لرنده ایکن اخذ و اعطاده صعوبت
و خصوصت ظهور ایتماك ایچون بین الاصحاب بعد المشاورة انواع ثلثه
محرره جمع ایله حاصل اولان یگر می بر مثقالك ثلثی بولسان یدی
مثقال اون درهم اولمق اوزره توحید ایدلمش و الیوم بویه معتبر
بولنشدر ﴿مجمع الانهر﴾ درهم مغشوشده فضه غالب ایسه فضه
حکمنده و غشی غالب ایسه عروض حکمنده اولوب وزننه
باقامیه رقی قیمتی اعتباریله ایکی یوز درهمه بالغ اولور سه ربع عشری
اولان بش درهم واجب اولور و زیاده ایسه قرق ده بر حسابنه رعایت

اولنور . لکن بومثالو درهم مغشوش . آئمان رایجه دن اولمز سه زکاتی
نیت تجارت ایله مشروطدر ﴿قدوری وجوهرة﴾

طوقوزنجی باب

زکات ذهب بیانده در

یگر می مثقالدن ناقص اولان ذهبه زکات اولیوب لصاب اولان
تام یگر می مثقالده برسنه گذراننده نصف مثقال واجب اولور .
امام اعظم حضر تارینه گوره یگر می مثقال اوزرینه تام درت
مثقال زائد اولدقده هر درت مثقالده اون شعیره مساوی اولان
ایکی قیراط ویریلور ودرتدن ناقص اولان مقدارده زکات ویرلمزه
امامین عندنده یگر می مثقالدن یگر می درده وارنجه آرده هرنه
مقدار زیاده ایسه بونک ایچون قرقدہ بر . حسابی اعتبار اولنور .
غیر مسکوک ذهب وفضه کلیچه سنه وانلردن معمول ومصنوع
حلیات (۱) وادانیده (۲) حکم سابق وجهله یاوزنا ویا قیمة
زکات ویریلور ﴿قدوری﴾ بونلردن خالصی غالب اولان خالص
حکمنده اولوب هر حالده وزنا زکاتی لازمدر مثلاً ایکی یوزدرهم
وزننده و اوچ یوزدرهم قیمتند اولان برسم ابریق ایچون ابریق
عیارینه مساوی بش درهم گموش زکات ویریلور و اگر آلتون گی
خلاف جنسندن ویریله جک اولور ایسه بالاتفاق قیمتی اعتبار یله یدی
(۱) حلیات . زینته متعلق شیلر (۲) اوانی . آینه وشمعدان ولکن
وابریق وامثالی طاقلر

بیق درهم قیمتند التون اعطا ایدیلور . اگر بونلرک غشی
غالب ایسه عروض . حکمنده اولوب وزننه اعتبار اولنیه رق
انجق قیمتند نظراً زکات ایجاب ایلر . شو حالده بونلرده عروض
گی نیت تجارت ویا آئمان رایجه دن اولمق شرطدر * بویله اولمز
ایسه زکات لازم اولماز . لکن درهم مغشوشده نصاب مقداری
خالص بولنور سه یالکز انک زکاتی ویریلور . غشی . مساوی
اولدینی تقدیرده ذهب وفضه گی وزنا زکاتک وجوب و عدمند
اختلاف اولمش ایسه ده احتیاطاً وجوبی خانیة و خلاصه ده
اختیار اولمشدر . بو تقدیرجه بعضاری عندنده تام و بر قوله
گوره نصف . زکات واجب اولور و علی قول وزنا ایستای زکاة
واجب اولیوب عروض مثالو نیت تجارت شرطیله قیمة ادا
لازمدر ﴿درر ومانقی ودر مختار﴾

اوننجی باب

زکات عروض بیانده در

عروض رانک فتحیله و سکونیه ده عرضک جمعی اولوب
بوراده دنانیر و دراهمک غیری اموال معاسنه در . ذهب
و فضه دن غیری عروض ایله معتبر اولان اموال نه جنس و نه نوع
اولور ایسه اولسون تجارت نیتیه حفظ اولنوبده قیمتی فضه
و ذهبدن نصابه بالغ اولدینی حالده فقرا و مساکینه انفع اولان
دینار و یا درهم ایله تقویم (۱) ایدیلرک زکات واجبه سی اعطا

(۱) تقویم . قیمت تقدیر ایتک

اولنور ﴿در مختار و قدوری﴾ بولردن بریله تقویم حالده
 نصاب ایله خمس نصابه و دیگر یله تقویم اولندقدده آندن اقله بالغ
 اولورسه فقرا یه انفع اولان ایله تقدیر قیمت ایدیلور مثلا دراهمه
 تقویم اولسه رق قیمتی ایکی یوز قرق درهمه رسیده
 ودنانیر ایله تقویمده یگر می اوج مثقاله بالغ اولسه دراهمه نظراً
 آتی درهم ودنانیره گوره قیمتی بش درهم اولان نصف مثقال
 واجب اولوب حالوکه آتی درهم نصف مثقالدن بر درهم
 زیاده اولدیغندن فقرا ایچون درهم ایله قیمت تقدیری
 انفع اولور ﴿در مختار و طحطاوی﴾ امام اعظم حضر تارنجیه
 یوم حوله بولان قیمت و امامین عندنده حین اداده اولان قیمت
 معتبردر ﴿جوهره﴾ سنه کامله نك اولنده و آخرنده نصاب
 کامل . حاصل اولسه مابین سنه ده اولان نقصان نصاب . زکات
 مفروضه یی اسقاط ایتمز . امام زفر عندنده جمیع سنه ده نصاب
 کامل اولمز ایسه زکات . لازم گلمز ﴿قدوری و جوهره﴾ انسانی
 حوله جمیع نصاب . زائل اولسه طرفینده نصاب کامل بولسه
 بیله زکات . ساقط اولور ﴿درر﴾ انسانی حوله نصابه . دین مستغرق
 عارض اولوب آخر حوله نصابك غیریستدن ایضای دینه کافی
 ماله مالک اولسه زوال نصاب عد ایدلیه جگندن وجوب زکاتی
 اسقاط ایتمز ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ تجارت معروض عروضك
 قیمتی امام اعظم حضر تار ی نزدنده ذهب و فضه یه ضم اولنه رق
 نصاب کامل . حاصل اولدقدده زکات واجب اولور ﴿قدوری
 و غیره﴾ مثلا یوز درهم قیمتده تجارت ایچون آلمش بغدادی

ویوز درهم قیمتده التون بولسه بری برینه ضم اولنه رق زکات
 ویریلور . اما عند الامامین تقدین تقویم اولنمیوب انحق عروضه
 قیمت تقدیر اوله جفندن صورت مذکوره ده برشی ایجاب ایتمز
 ﴿ملتی و در مختار﴾ امام اعظم حضر تارینه گوره ذهب و فضه نك
 هر بری نصابه بالغ اولمزسه قیمتی ایله بر برینه وجوباً ضمله
 نصابه ابلاغ اولنه رق زکات ویریلور . كذلك هر بری نصابه بالغ
 ایکن یا لگز برندن ادای زکاة اولنقی استیلهر ك ضم ایدلسه عند الامام
 ینه قیمتی ایله ضم اولنور . امامین عندنده ذهب فضه یه قیمتی حسابیه
 ضم اولنمیوب انحق اجزائی ایله ضم ایدیلور . مثلا یوز درهم
 و یوز درهم ایله مقوم بش دینارده امام اعظم حضر تارنجیه زکات
 ویریلور . واجزا یعنی نصف و ربع و ثلث ایله نصاب کامل . حاصل
 اولدیغندن ناشی امامینه گوره زکات واجب اولمز . بر مسلمك
 یوز درهمی و قیمتی یوز درهمدن اقل اون دیناری اولسه
 امام اعظم حضر تارنجیه زکات لازم دگلسه ده امامین عندنده واجب
 اولور . كذلك بر مسلمك یوز درهمی و یوز قرق درهم قیمتلو
 اون عدد دیناری اولسه امام مشار الیه گوره آتی و امامین
 نزدنده ایکی نصف بر نصاب اولمغله بش درهم زکات ویرمك
 لازم گلور . اجزا اعتباری شویله در فرضا برندن اوج ربع
 و برندن ربع نصاب و یا برندن ثلث و برندن ثلثان و یا هر برندن
 نصف اولسه هر بر جزؤدن حسابیه اخراج اولنور ﴿قدوری
 و در مختار و غیرها﴾

اون برنجی باب

زکات زروع (۱) وثمار (۲) بیاننده در

امام اعظم حضر تهرینه گوره اراضی عشریه نك اخراج ایندیگی
 شیئك قلیل و کثیرندن تخم و عمله و حیوان و سائر مصارف
 لازمه سی تنزیل اولمق سزین و نصاب و بقای حول . شرطی
 اولمق سزین مجموعندن اونده بر حسابی اوزره عشر ویرمك
 واجبدر . ارضدن چیقان شی . ماء مطر و آب نهر ایله سقی اولمقده
 مساویدر . قصب سكر (۳) ایله دوا ایچون مستعمل برنوع قامشدن
 عبارت اولان قصب ذریره ده دخی عشر واجبدر . حطب و قصب
 فارسی یعنی قلم قامشدن و زنبیل یابدقاری خرما دالی و پیراغی ایله
 زراعتیله نمای ارض مقصود اولمایان قیرلردن طویلانیلان حبششدن
 عشر النمازه اما ارض . اغا حلق و قامشلق و او تلاق اتخاذا یدیلورسه عشر
 لازمدر . قدوری و مجمع الانهر امامین عندنده تمر (۴) و غناب
 (۵) و رمان (۶) و غناب و تین (۷) و حنطه و شعیرگی انحق
 کندوسیچون بقا یعنی بلا معالجه کثیره برسنه ادخار (۸) ممکن
 اولوب بعد التجفیف (۹) بش و سقه بالغ اوله جق محصولاته
 كذلك عشر واجب اولور . هر و سق . نبی علیه الصلاة والسلام
 (۱) زروع . بره اکیلان شیر (۲) ثمار . میوه لر (۳) قصب
 سكر . شکر قامشی (۴) تمر . خرما (۵) غناب . اوزوم (۶) رمان .
 نار (۷) تین . اینجیر (۸) ادخار . بریکدبرمك (۹) بعد التجفیف .
 قوربدلقد نصكره

صاعیله آلتش صاعدرکه هر صاع سكر رطل و هر رطل یوز اوتوز
 درهم اولمقده بیك قرق درهمه بالغ اولور بوتقدیرجه بروسق
 التمش ایکی بیك دوت یوزدرهم ایدر . دلو عظیم و بقر یاخود ابل
 واسب و استر واسطه لریله اداره اولنان دولابه سقی ایدیلان ثمار
 و زروعده مصارف لازمه سنی اخراجدن مقدم اختلاف قولین
 اوزره نصف عشر واجب اولوب امام اعظم حضر تهرنجیه بلا نصاب
 و بلا بقای حول و امامین عندنده بشرط النصاب والبقاء . اعتبار
 اولنور . زعفران و قطن (۱) و سكرگی کیل اولنمایان شیئك قیمتی
 مکیلاتك (۲) اك ادناسندن بش و سق قیمته بالغ اولورسه امام ابی
 یوسفه گوره عشر لازم اولور . امام محمد نر دنده او شیئك اخذ و اعطاجه
 اعتبار اولنان مقیاساتك اك بیوكتك بش مثله رسیده اولورسه
 عشر ویریلور . بناء علیه قطنده بش حمل یعنی یوك و زعفرانده بش
 من (۳) اعتبار ایدیلورکه هر حمل . من عراقی ایله اوچ یوز من و هر
 من . ایکی رطل عراقی و هر رطل . یوز اوتوزدرهمدر . امام اعظم
 حضر تهرنجیه قلیل و کثیره شامل اولمق اوزره جبل و ارض عشریه دن
 اخذ اولنان ترنجبین (۴) و عسلده دخی عشر واجبدر . امام ابی
 یوسف عندنده اون ازقافه بالغ اولنجیه قدر بونلر ایچون برشی ایجاب
 ایتمز . برزق (۵) الی مندرکه ازقافك مجموعی بش یوز من ایدر . امام
 (۱) قطن . پموق (۲) مکیلات . کله ایله اولچیلان شیر (۳) من . بطمان
 (۴) ترنجبین . قدرت حلوانی (۵) زق . طلوم

محمد کوره بش آفراقه رسیده اولور ایسه زکاتی لازمدر . هر فرق
 (۱) اوتوز آلتی رطل عراقیدن و هر رطل . یوز اوتوز در همدن
 عبارتدر * جوز و لوز (۲) و بصل (۳) و ثومدن (۴) نازه ایکن
 قول صحیحده عشر النمز ﴿جوهرة﴾ لکن برسنه قالور و کندوسندن
 انتفاع اولنور ایسه عشر اخذ ایدیلور ﴿فتوای علی افندی﴾ مرعاده
 بیتمش و بیجامش اوتدن و خرمن و یا بشقه برالت واسطه سیله حاصل
 اولمش صماندن عشر النمز ﴿نتیجه و بهیجة﴾ زرع اولنان کتاتک کتندن
 و تخمندن و مزروع حشیش و سیسام و مصردن و یلامود محصولدن
 و قدیمآوزومندن عشر آلتان باغه زرع ایدیلان صوغان و صر مساقدن
 عشر آلتور ﴿بهیجة﴾ محصولدن عشر آلتان کلان ارض . مؤخرآ
 مشجره (۵) اتخاذ اولنوبده بهر سنه حاصل اولان اشجاری بیع
 ایدلسه آدن عشر اخذ اولنور * یری بشقه و کرومی بشقه وقف
 اولان باغک برسنه محصولنه آفات اصابت ایدوبده برشی حاصل
 اولسه بوندن و منزل حولیلرندن آلتان محصولدن عشر استیفا
 اولنمز ﴿نتیجه﴾ عشر . امام اعظم حضر تکریمه انمارک ظهوری و امام
 ابی یوسفه گوره ادراکی و امام محمد عنبدنه استحکامی یعنی
 کاله واصل اولدینی زمانلرده اخذ اولنور و ثمره خلاف
 بعد الظهور قبل الادراک و یا بعد الادراک قبل الاستحکام
 اکل و یا اطعام ایله اتلاف اولنقدده ضمانتک وجوب و عدم
 وجوبنده در . صاحب ارضه عشری ادا اولنمقسزین محصولی بیک
 حلال اولمدیغندن شاید اکل ایدیلور سه تضمین اولنور ﴿مجمع الانهر﴾
 (۱) فرق . برنوع اولجی (۲) لوز . بادم (۳) بصل . صوغان
 (۴) ثوم . صارمساق (۵) مشجره . اغاجلق

اون ایکنجی باب

مصرف زکات بیاننده در

عشر و زکاتک کیملره دفع و اعطاسی جائز اولدیغنه دائر مسائل
 مخصوصه در * استعید بالله ﴿اما الصدقات للفقراء والمساكين﴾
 الی آخر الآیه . ذکر و بیان بیوریلان اصناف ثمانیه دن مؤلفه
 قلوب . مؤخرآ استئنا واسقاط اولندقلرندن بونلردن ماعدا عشر
 و زکات . نصابدن ناقص . ادنی شیئه مالک اولان فقیره و یا برشیئه
 مالک اولمیان مسکینه . و یافک رقبه سنه (۱) اعانه ایچون افندیسی
 هاشمی اولماق شرطیله ولوغنی اولسون دیگرینک مکاتبه . و یا
 دین و قوت (۲) شهریه سندن فاضل نصابه مالک اولمیان مدیونه .
 یا خود یولدن قلمش فقرای غزاته . و یا مملکتنده مالی وار ایسه ده
 بولندیغنی محامده برشیئی اولمیان ابن سیله . و یا ولوغنی اولسون
 عملی مقدارده یعنی کندویه و عونونه سنه کفایت ایده جک و تحصیل
 ایتدیگی مالک نصفی تجاوز اتمیه جک درجده عامله توزیع و اعطا
 اولنور . صنوف سبعة محرره دن هر برینه اعطا و یا صنف واحد دن
 بر شخصه اقتصار عند الحنفیه جائزدر ﴿قدوری و غیره﴾
 (عامل . فی زماننا معشر و تحصیلدار دینیلان کیمسلر اولوب جانب
 دولتدن بونلر معاش ایله توظیف و استخدام اولنقدده در) ابن
 سبیلک قدر حاجتدن زیاده زکات المسی جائز دگلسده فقیره جواز
 (۱) فک رقبه . آزاد اولیق (۲) قوت . آرزق

وارد دره امام محمد عندند آیت مذکور ده کی **﴿﴾** فی سبیل الله **﴿﴾** ایله مقصد. منقطع الحاج اولوب حج یولنده مالی ضایع و تلف اولان فقرا دخی اولمق اعتبارینه گوره انلر ده زکات ایله اعانه اولنور. منقطع الغزاة ایله منقطع الحاجك مملکتده مالی یوق ایسه فقیرده و اگر وار ایسه ابن سیلده داخل اوله جغندن بشقه جه ذکر ی تکرار اولمزمی سؤالنه بونلر هر نقدر فقیر ایسه لرده **﴿﴾** انقطاع فی عبادة الله **﴿﴾** قیدیله فقیر مطلقه مغایر اولدقلرندن آیر یجه بیان اولنمشدر جوابی ویریلور. اشبو اختلاف انحق تفسیر آیتده اولوب حکمده اولمدیغندن ایکسینه دخی اتفاقاً بشرط الفقر اعطای زکاة جائزدر. ثمره خلاف **﴿﴾** فی سبیل الله **﴿﴾** دیهرک واقع اولان وصیت ونذر ووقفده ظاهر درکه امام ابی یوسف عندنده منقطع الغزاة و امام محمد نزدنده منقطع الحاجه صرف و دفع اولنور. تفسیر آیتده بعضاری طلبه علمی و بعض آخر مطلقاً طاعات و خیراته ساعی اولان فقیری مراد ایتمشدر **﴿﴾** جوهره و در مختار و غیرها **﴿﴾** مکاتب. هاشمی مملوکی ایسه زکات اعطاسی تجویز اولنممشدر. غیر هاشمی اولان کیمسه نك مكاتبی بدل کتابتدن عاجز اولورسه قبل العجز اخذ ایتدیگی زکات. غنی اولان افندیسنه حالدر **﴿﴾** منح **﴿﴾** غنی به و ذمی به ایفای زکاة جائز اولمز و زکاتده تمليك. شرط اولدیغندن انکله مسجد بنا و میت تکفین و لاجل العتی رقبه اشترا اولمز **﴿﴾** قدوری **﴿﴾** مزکی زکاتی فقیره اعطا ایلمکله برابر ذمی به و برمگی یا خود انکله مسجد و جسر بنا و میت تکفین ایلمگی امر ایله

جائزدره علی طریق التملیک اولیان حج و جهاد و حفر انهار **﴿﴾** (۱) و اصلاح طرق و تطهیر آبار **﴿﴾** (۲) ده دخی حکم بویله در **﴿﴾** منح **﴿﴾** مزکی طرفندن بر فقیر مدیونك دینی آنك امری اولمقسزین قضا ایدلسه زکات. عد اولنه میه جغندن تبرع صاییلور. فقیر مدیونك امریله قضای دین اولنورسه زکات. نیتیه جائز اولور. مال زکات ایله مزکی اشترا ی عبد ایدرک اعتاق ایلسه زکات یرینه قائم اولمز (درر) زکات ویرن شخص زکاتی باباسنه وجدینه ویره مز و ان علا. و ولدینه و ولدینك ولدینه اعطا ایتمز و ان سفل. و اناسنه وجده سنه دخی ویره مز و ان عات. و زوجه سنه دخی و لو مبانه **﴿﴾** (۳) اولسون بالاتفاق آیتسای زکاة ایلمز. کذلک زوجهنك زوج فقیرینه زکات ویرمسی اشتراك منافعندن ناشی عند الامام جائز دگلدر. مزکی کندی مکاتبه و مملو کنسه و غنی نك غلام و جاریه سنه و ولد صغیرینه زکات ویره مز. غنی نك ولد کیری و باباسی و امراضی و غنیه نك ولد صغیری فقیر ایسه لر انلره زکات ویریلور **﴿﴾** قدوری و غیره **﴿﴾** زوج زوجة مطلقه سنه عدتی ایچنده اعطای زکات ایده مز. زید اوغلتك فقیره زوجه سنه زکات ویره مز جائزدر **﴿﴾** بهجة **﴿﴾** کندی مدبر و ام ولدینه و غنی نك مدبر و ام ولدینه دخی زکات ویرمز فقط غنی نك مکاتبه و عند الامام مأذون و مستغرق دیون اولان کوله سنه ایتا ایدیلور **﴿﴾** جوهره **﴿﴾** (۱) انهار. ابرمقلر **﴿﴾** (۲) آبار. قویور **﴿﴾** (۳) مبانه. عقد جدیده احتیاج وجهه مطلقه اولان قادین

و در مختار ﴿ شريك فقير . عبد مشترکده اولان حصه سنی اعتاق
ايتسه شريك غنی عبد مذکورہ و یا کندينك معتق البعض اولان
کوله سنه زکاتی و یرمك امام اعظم حضرت تلرنجه جائز دگلدر زیرا
بونلر امام مشار اليه گوره مکاتب . حکمنده درلر * اما امامین عندندہ
اول عبد . حر مدیون . عد اولمغله شريك غنی زکاتی اگا اعطا ایتمك
جائز اولور ﴿ درر و غیره ﴾ حضرت علی و عباس و جعفر و عقیل و حارث
ابن عبد المطلب (رضی الله عنهم) ك آله و اولادندن عبارت اولان
بنی هاشمه و بونلر ك غلام و جاریه لرینه زکات و یرلمز ﴿ قدوری ﴾
بنی هاشمك یكدیگرینه زکات اعطاسی جائز اولدینی جوهره ده مصرح
ولكن نهر فائده عدم جوازی مصحدر ﴿ در مختار ﴾ طحاوی .
شرح آثارده صدقاتك جمله سنی بنی هاشمه و یرمك جائز اولدینی امام
اعظم حضرت تلرندن روایه ذکر ایدرك بو جوازی اخذ ایدرز
دیمشدر ﴿ مجمع الانهر ﴾ مزیکی مصرف زکات . ظن ایدوب بر رجله
زکاتی اعطادن صکره غنی و یا هاشمی یا خود ذمی اولدینی ظاهر اولسه
یا خود وقت ظلمتده فقیر دیو و یردیگی شخص باباسی و یا اوغلی
اولدینی تبین ایلسه امام اعظم و امام محمد حضرت تلرینه گوره حین
اعطاده تحریری و اجتهاد ایدوب مصرف زکات اولملرینه ظن غالبی
بولندیه اشتباه قبله ده اولدینی مثللو خطاسی مفقود اولمغله اداسی
صحیح اولوره بناء علیه زکاتی اعاده لازمگامز . امام ابی یوسف عندندہ
خطاسی یقیناً ظاهر اولدیننده اداسی صحیح اولمیه جفتدن ماء نجس
ایله توضی اولدینی تبین ایلدکده صلاتی اعاده لازم اولدینی گبی زکاتی
دخی اعاده ایجاب ایدر . اگر بر شخصه زکاتی و یروبده بعده بونك

عبدی و یا مکاتبی اولدینی بیلسه و یردیگی زکات کندی ملکنندن
خروج ایتدیگنه مبنی اتفاقاً جائز اولماز ﴿ قدوری و ملتق ﴾ مدبر
و ام ولد حقنده دخی حکم بویله در ﴿ جوهره ﴾ فنی مالدن اولورسه
اولسون نصابه مالک اولان شخصه زکات و یرلمز بر مسلم . نصابدن اقله
مالك اولسه صحیح الوجود و صاحب کسب بوانسه بیلها کازکات اعطا
اولور ﴿ قدوری ﴾ اخذ زکاتی مانع اولان نصاب . حواجج اصلیه دن
فاضل اولمق مقتضی ایلده نمانسی اولمق لازم دگلدره حتی ایکی یوز
درهمه مساوی بر خانه یه مالک اولوبده ایچنده ساکن اولمیان
کیمسه نك زکات آلمسی جائز اولماز ﴿ جوهره ﴾ قول مختاره گوره
یا لکنز برر نسخه اولمق اوزره مصحف شریف و تفسیر و حدیث
وفقه و اصول فقه و علم کلام و اخلاق و نحو و طب کتابلرینه مالک
وانلره اهل و ار باب اولان ذوات زکات اله بیلورلر . چونکه
مذکور کتابلر ك قیمت حقیقیه لر ی هر مقدار بالغ اولور ایلسه اولسون
صاحب لرینك حواجج اصلیه سندن معدود اولمغله غنی صایلمزلر .
اما کتب مذکورده دن غیری کتابلر و یا کتب مزبوره نك برر
نسخه دن زیاده سی اهلنه و کتب مذکورده و سائر نا اهلنه حواجج
اصلیه دن اولیوب نصابدن معدود اولمغله نیت تجارت اولمدجه نما
بولندینی ایچون بونلره زکات لازم گلمز سده صاحبی نصابه مالک
وغنی عد اولندینندن زکات آله ماز . اهل حرفتک آلات صناعیه سی
دخی کتب علم . قیلندندر ﴿ ابن عابدین نقلاً عن الفتح ﴾ زکاتی
بر بلده دن دیگر بلده یه نقل و ارسال ایله مك تنزهامکروه اولدینغه
بناء هر مالک زکاتی مزیکنك بولندینی مکانه تخصیص ایدلیوب بلکه

مالك بولنديني بلده فقراسنه اجماعاً توزیع اولنور . مگر بلده آخراده بولنان وزکات اعطاسی جائز اولان افراسنه ویا مالك بولنديني بلده اها لیسندن دها زیاده محتاج ویا اصلح ویا اورع یا خود مسلمینه انفع اولان قومه نقل وارسال ویا تمام حولدن اول ایصال ایدیلورسه کراحت یوقدر ﴿قدوری ودر مختار﴾ اما صدقه فطرده امام محمده گوره معتبر اولان مؤدینک مکانی اولوب مؤدی عنھک محلی اولدینی وبوده . اصح و مفتی به بولنديني در مختارده محرر در زکات و فطره و نذرده افضل و اولی اولان اولاً اخوة (۱) و آخواته (۲) و انلرک اولادینه بعده اعمام (۳) و عمات (۴) و بونلرک اولادینه و صکره آخوال (۵) و خالاته (۶) و دها صکره ذوی الارحامه (۷) و جیرانه (۸) بعده اهل بلده به ترتیب و جهله ویرمکدر ﴿جوهره﴾ فقیره برگون کندوسنی سؤالدن اغنا ایده جک یعنی کندی ایله عیالک اقوات یومیه و سائر سنه کفایت ایله جک مقداری اعطای زکات . مندوب و مقدار نصابی دفعه تمایک مکروهدر . اگر فقیر . مدیون اولوب قضای دیندن ویا صاحب عیال بولنوبده هر برینه تفریق اولندقدن صکره نصاب . حاصل اولمزرسه

(۱) اخوة . ارکک قرنداشلر (۲) آخوات . قیز قرنداشلر (۳) اعمام . عموجهلر (۴) عمات . خالهلر (۵) آخوال . داییلر (۶) خالات . تیزلر (۷) ذوی الارحام . اقربا (۸) چیران . قومشولر

کراحت بولنمز ﴿تنویر﴾ طبه علومه و فقرای زهاد و صاحبیه زکات . ایتناسی اولی و عالم عامل فقیره جمله دن افضل و اعلی در ﴿در مختار﴾

اون اوچنچی باب

صدقه فطر بیاننده در

صدقه فطره قول صحیحه گوره وجوب موسع (۱) ایله حر مسلم اوزرینه واجبدر . قننی مالدن اولور ایسه مقدار نصابه مالك بولنمق و حواج اصایه اولان مسکن و ثیاب و متاع بیت و فرس و سلاح و خدمتده بولنان عید مثللو شیلر فاضل اولمق شرطیه کندی نفسی و اغنیادن اولیان اولاد صغاری و مجنون ویا معتوه اولان فقیر . ولد کبیری و مستخدم اولان غلام و جاریه لری ایچون فطره اخراج و ادا ایدیلور . زوجہ سی و عاقل اولاد کباری عیالی داخلنده اولوبده نفقه و کسوه لری اعطا ایدلمکده ایسه بیله انلر ایچون کندی کیسه سندن فطره ویرمک واجب اولمزا یسه ده فقط ولو بلاذن اولسون تبرعاً ویریه بیلور . اگر عیالنده اولمزرسه اذنلری اولمقسزین ویریه مز . عدم ولایتدن ناشی مکاتبک و مال واحدده اجتماع حقیق لازم کلامک ایچون لاجل التجارة محفوظ اولان غلام و جاریه سنک فطره سی دخی اخراج و ایدلمز . شریکین بیننده مشترکاً مستخدم اولان برکوله نک صدقه فطری

(۱) موسع . وقت معین ایله موقت اولیان

شریک کردن هیچ برینه بالا جماع لازم کز (قدوری) مگر مهایته (۱) طریقیه استخدام اوله بوصورنده هانکیسنگ نوبتنده ایکن . پیرام حلول ایدرسه بر قول ضعیفه گوره انک اوزرینه فطره سی واجب اولور (در مختار) اما عبید خدمت مشترکه نک فطره سی امام اعظم حضر تلرنجه هیچ برینه لازم کیوب امامین عندنده هر برینه اصابت ایدن رؤس اعتباریه فطره لری واجب و فقط رأس واحده اولان سهماری ایچون غیر لازمدر . مثلاً طقوز رأس عبده ایکی مسلم شریک اولسدر هر برینه اصابت ایدن دردر رأسک فطره سنی ادا ایدوب گیر و قالان برراسک زکاتی بالمناصفه ویرمز لر (در مختار و غیره) امام اعظم و امام ابی یوسف حضر تلرینک قولرنجه فطره ده عقل و بلوغ شرط اولدیغندن کندی ماللری بولنان مجنون وصی ایچون ماللرندن فطره نک اداسی و لیلرینه واجب اولور . شاید و لیلری ویرمز لر ایسه افاقت و بلوغدن صکره اعطایتمک کندولرینه لازمدر (در مختار) مدبر و ام ولدک و بعدالعوده عبد آبقک فطره لرینی صاحبی ویرمک اقتضا ایدر (درر) فطره ده نما و حولان حول شرط دگلدر . آنفا ذکر اولدینی وجهله فطره نک وجوبی زکات گبی موسع اولدیغندن اوقات عمردن هر نه وقت ویریلور ایسه ادا اولق صحیح ویر قولده مضیق یعنی وقتنده اداسی لازم اولغله یوم فطر دن صکره یه قالور ایسه قضا عد اولنور (تنویر) صدقه فطرک وجوبی حج گبی قدرت تمکنه ایله اولوب قدرت میسره شرط اولدیغندن بعدالوجوب هلاک مال ایله ساقط

(۱) مهایته . برشی مشترکی بر وقت مخصوصه نوبته قولانمق

اولزه اما زکات و عشرده قدرت میسره نک بقانی شرط اولدیغندن بعدالحول اصلک هلاکی تقدیرنده انلرده سقوط ایدر لر (تنویر) و در مختار معلوم اوله که عبده مأموره اولدینی شیئی ادایه کندی ایله تمکن حاصل اولان قدرت ایکی نوعدر . بری قدرتده اعتبار اولنان تمکنله برابر یسر . اعتبار اولنماز ایسه اکا تمکن مطلق یعنی قدرت تمکنه تسمیه اولنور که عبده کندویه اداسی لازم اولان بدنی و یا مالی یا خود هر ایکسندن مرکب عبادته یسر . اعتبار اولنمق سزین تمکن و مقتدر اولسیدره حجه زاد و راحله و صدقه فطرده نصاب گبی . دیگری قدرتده معتبر بولنان تمکنله برابر یسر . دخی اعتبار اولنور ایسه اکا تمکن کامل یعنی قدرت میسره تسمیه ایدیلور که مالد نما گبی (طحطاوی و غیره) واجب اولان فطره بغدادی و دقیق و سویقندن نصف صاع و خرما و قوری اوزوم و ارپه و دقیق و سویقندن برصاعدره خبز (۱) و ذره (۲) مثلاً منصوص اولیان اشیاده قیمته اعتبار اولنور . برصاع امام اعظم حضر تلریله امام محمد عندنده رطل عراقی ایله سکر رطل و هر رطل یوز اوتوز درهم اولدیغندن مجموعی بیك قرق درهم ایدر . امام ابی یوسفه گوره برصاع یوز طقسان بش درهمدن عبارت اولان رطل مدنی ایله بش رطل و بونک ثانی اولغله بو اعتباره نظر آصاع واحدینه بیك قرق درهمه بالغ اولور . وجوب فطر . یوم فطر دن فجر نائینک طلوعنه تعلق

(۱) خبز . اکمک (۲) ذره . داری

ایاره شو تقدیرده طلوع فجر دن مقدم فوت و یا فقره اولان
مسلمک و طلوع فجر دن صکره اسلامه گلان و یا تولدایدن و یا غنایه
مالک اولان کیمسه نک فطره لری واجب اولمز ﴿قدوری و در مختار
و ابن عابدین﴾ امام اعظم حضر تدرینه گوره زیب (۳) خطه مانندی
اولغله زبیدن نصف صاع و امامین عندنده و امام اعظم حضر تدرندن
دخی بر روایتده شعرگی اولغله زبیدن تام . صاع واجب اولور
و علیه الفتوی (ملتی و در مختار) سه ور خاواننده خطه و سائر نک
قیمتی نقداً اعطا ایله مک مذهب مفتی به اوزره عینی ادادن افضل
و قحط و غلا زماننده عیناً و یرمک اولی در ﴿در مختار و غیره﴾
فطره یی یوم عیده جامع و مصلایه چیمزدن اول اعطا ایتمک
مستحبدر . بیرام کونندن مقدم و یرمک دخی جائزدر . یوم
عید دن صکره یه تأخیر سببیه فطره ساقط اولیه جفندن هر قننی
و قنده و یریلور سه ادا و بر روایتده قضا اولور ایسه ده هر حالده
تأخیری تنزیهاً مکروه اولغله موجب اسائندر ﴿قدوری
و مجمع الانهر و ابن عابدین﴾ دخول رمضان شرطیه مشروط
اوله رق فطره نک تعجیل و تقدیمی جوهره و تنویر و ظهوریه ده
مفتی به اولق اوزره تصریح اولنش ایسه ده انجق اکثر متون
و شر و حده صحت تقدیمی شرط مذکورله مشروط اولمديغندن علی
الاطلاق اولسی ظاهر روایت و مذهبدر . زکاتی بر قاج کیمسه یه
تفریق . تجویز اولندیگی مذهب مختار اوزره بر مسلم کنندی
فطره سنی بر و یا بر قاج فقیره دفع و اعطا ایسه دخی جائزدر

(۳) زیب . قوری اوزوم

﴿در مختار﴾ بر جماعتک صدقه فطره لری بشقه بشقه تعیین
ایلد کدن صکره جمله سنی جمع ایدوب طویدن بر فقیره و یرملرینه
جواز وارددر ﴿منع و تاتار خانیه﴾ لکن مثلاً درت فطره ایچون ایکی
صاع بغدادی اولچیلوب اعطاسی و یا قیمتی بولان بتون بر مجیدیه نک
و یرلسی حقنده نقل صریح اولمديغندن احوط اولان اول
هر برینی آیر وجه افراز بعده بریره جمع ایله ایفا ایله مکدر ﴿ابن عابدین﴾

در دنجی کتاب

صوم بیانده در

برنجی باب

صومه متدائر مسائل مخصوصه در

استعین بالله ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ﴾ و ﴿فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ﴾ الى آخرها آیتین جلیلتین حکمنجه و ﴿بَنِي الْاِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَاَنْ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللَّهِ وَاِقَامِ الصَّلَاةِ وَاِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَحِجِّ الْبَيْتِ﴾ حدیث شریفی اقتضاسنجه صوم رمضان عاقل و بالغ اوله رق دار اسلامده بولنان و یا دار حربده بولوب ایکی کیمسه نك و یا واحد عدلك اخباریله صوم رمضانك و جوینی بیلان هر مسلم اوزرینه فرضدر . فرضیتی کتاب و سنت و اجماع امت ایله ثابتدر . بناء علیه ﴿مَنْ صَامَ رَمَضَانَ اِيْمَانًا وَاِحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ﴾ حدیث شریفی و امثالی دلاتیلله رمضان شریفده بلاقصور صائم اولان مسلم . نائل مکافات عظیمه اوله جفی و ترك ایدن دنیا و عقباده هر صورتله مجازات شدید کوره جگی امر باهر اولدینی گئی حفظ الله تعالی

جاحدی (۱) دخی کافر اولور . آنفا بیان اولدینی وجهله صوم رمضانك اداسی و ﴿قَعْدَةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخْرَى﴾ نص جلیلی موجبنجه قضاسی فرض و استعین بالله ﴿وَلْيُؤْفُوا نَذْرَهُمْ وَاَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ﴾ آیت شریفه سیله ثابت و اجماع امت دخی منعقد اولدینی اوزره صوم نذور و کفارات . واجب و بولنرك غیریمی نافله در ﴿ملتقى وغيره﴾ بوضورنده صوم . فرض و واجب و نقل اولمق اوزره اوچ نوعدر . فرض و واجبدر هربری ایکی قسم اولوب بری رمضان و نذر معین مثللو زمان معینه مخصوص اولان صومدرکه بولنره گیجه دن نیت اولنه جفی گئی شاید نیتسز صباحه داخل اولنورسه طلوع فجر دن صکره صومه منافی برشی بولمدينی حالده فحوة کبرایه (۲) قدر نیت ایدملك دخی جائدر . دیگری قضای صوم رمضان و نذر مطلق و کفارات . مانندی ذمتده ثابت بولنان صوم اولوب صوم رمضان و نذر معین گئی مقرر و مخصوص و قتلری اولمديندن استیلان گونلرده طوتیاور و بولنره گیجه دن نیت اولنوب طلوع فجر دن صکره به تأخیر ایدلماك لازم گلور . صوم نافله نك جمله سی قبل الزوال اولان نیت ایله صحیح اولور ﴿قدوری و ملتقى﴾ صوم . شرعهده استعین بالله ﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ﴾ آیت منیفه سی موجبنجه فجر (۱) جاحد . انکار ایدن (۲) فحوة کبری . قبا قوشلق

صادقن ابتدای واستعید بالله ﴿ثُمَّ أَتَمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ﴾
 آیت شریفه سی منطوقه وقت غروب حتی به دگین انتهای
 معتبر اولمق اوزره نیت ایله مَفْطَرَات ثلثه دن امساک یعنی اکل
 و شرب و جماعی ترك ایتکدر . صومك اوج نوع . شرطی اولوب
 بری و جوبنك شرطی که اسلام و عقل و بلوغدن و دیگری و جوب
 ادانك شرطی که صحت و اقامت ایله حیض و نفاس حاللرندن طهارتدن
 و بری دخی صحت ادانك شرطی که اسلام و نیت ایله كذلك حیض
 و نفاسدن طهارتدن عبارتدر . سبب و جوبی صوم مندورده نذر
 و صوم کفاراتده اسبابی اولان حنث (۱) و قتل و افطار و صوم رمضانده
 علی قول گرک لیلاً گرک نهاراً شهر رمضانك بر جزؤنه شهود
 و حضوردر و دیگر قوله گوره هرگونك جزؤ اولیدر بناء علیه
 مجنون اولان مسلم لیالی رمضانك برنده و یا بعد الزوال نهارنده
 افاقت بولوبده بومك جزؤ اولی اولان طلوع فجر ایله فحوة کبری
 بیننده دوام جنتله اصلاً افاقت بولمدیغی حالده شهر رمضانی امرار
 ایلسه و بعد العید کاملاً افاقت بولسه قول اوله گوره سبب و جوب .
 تحقق ایتمکه مجموع رمضانی قضا لازم گلور قول ثانی به نظراً سبب
 و جوب . متحقق اولمدیغندن قضا ایجاب ایتمز . قول ثانی به (مصحح
 و مفتی به) دینلدیگی گبی قول اوله دخی (مصحح و ظاهر روایت
 و معتمد) دینلمشدر . صاحب هدایه قولین بیننی جمع ایدرك هم

(۱) حنث . ایدیلان بینده دورماقی

جزؤ شهره شهودی همدک کل یومی سبب و جوب عد ایله جزؤ
 شهره شهود . مجموع صوم شهرك و هرگون دخی گندی صومك
 سبب و جوبی اولور دیمشدر . بوتقدیرجه مجنون مذکورده تماماً
 قضا اقتضا ایله من ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ عید فطرك برنجی
 گونده و عید اضحانك برندن بدأ ایله دردنجی گونه قدر ایام
 اربعه ده صوم . تحریماً و یهوده تشبهدن (۱) احترازاً یا لکریوم
 عاشورا و سبت ده (۲) و فرسك بیرام گونلرینه رعایت شائبه سندن
 اجتناباً نوروز و مهر جانده اورج تنزیهاً مکروهدر . صوم صمت که
 حال صیامده مجوسی گبی اصلاً تکلم ایتمه رك سکوت تام ایله اخشامه
 ایرمك . و صوم وصال که علی قول ایکی گونه بر افطار ایتمك
 و علی قول تکمیل سنه بی ایام منهیه سیله برابر صائم اولمق دخی
 تنزیهاً مکروه اولوب اگر ایام منهیه ده افطار ایدرسه بعض فقها
 کراهت یوقدر دیمشدر ایسه ده امام ابی یوسفه گوزه سائر فرائض
 و واجباتی ایفایه و کسب نفقه به ضعف و فتوری موجب اولمغه بوضورت
 دخی کراهت تنزیهیه مقر و ندر ﴿در مختار و غیره﴾ محرم الحرامك
 طقوزنجی و یا او برنجی گونیه برابر یوم عاشوراده و عرفه عید
 اضحاده حاجك غیر یسنه مطلقاً و ضعف و یرمامك شرطیه عرفتده
 و عند الاکثر یا لکریوم جمعه ده اورج طوتمق مستحب و ایام بیض که
 هرامهك اون اوج و اون درت و اون بشنجی گونلریدر بونلرده
 صائم و صوم داود یعنی برگون امساک و برگون افطار ایدرك

(۱) تشبه . بر شیه بکرتمك (۲) سبت . جمعه ایرتسی

صومه مداوم اولیٰ مندوبدر ﴿منح ودر مختار﴾ ﴿من صام رَمَضَانَ فَاتَّبِعْهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَمَنْ صَامَ سَنَةً﴾ حدیث شریفی وجهله یوم فطری افطار ایدوب بعده متفرقا یا خود متابعا (۱) شهر شوالده الی گون صائم اولیٰ صوم رمضاندر صکره یك زیاده افضل واجب اولان اعمالدندر ﴿حلویات﴾ تتابع وعدم تتابع اعتباریه صوم اون اوج نوع اولوب بونلردن یدیی یعنی رمضان وکفارت ظهار و قتل و یمین و کفارت افطار رمضان ونذر معین واعتکاف واجب اور جلری متابعه در که آرده بعض گونلرده افطار وقوع بمولده مزین بلا قابله صر سیاه امساکی واجب اولنلردر ﴿در مختار﴾ بحر صاحبی صوم اعتکاف واجب اسقاط و بدلنده ﴿وَاللّٰهُ لَا صُومَ رَجَبًا﴾ گبی صوم یمین معینی کندیسندہ تتابع لازم اولان صومدن عدا یدیی و تتابع . ذکر و نیت اولنان نذر مطلق دخی بوکا ملحقدر دیدی ﴿ابن عابدین﴾ التیسی یعنی نافله وقضای رمضان وصوم متعه وقران وفدیة حاق و جزای صید و وقت معینله مقید اولیان و کندیسندہ تتابع . ذکر و یانیت اولنمان نذر مطلق . اور جلری غیر متتابع اولوب بونلری بربری آردنجه طوتوب طو تمامقده صائم مخیردر ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ صاحب بحر . ذکر اولنان صوم سته دن نفلی اخراج و مقابلنده ﴿وَاللّٰهُ لَا صُومَ شَهْرًا﴾ گبی

(۱) مُتَابِعًا . بربری آردنجه

صوم یمین مطلق تذکار ایلدی ﴿زین العابدین﴾ کندوسندہ تتابع . واجب اولان صیام سبعة دن رمضان ونذر معین وصوم معینه یمینده تتابع . لاجل الوقت مأمور به اولغله بونلردن برنده صائم برگون افطار ایدرسه اورجه یکیدن باشلامق لازم گلمز و باقیلرنده تتابع . لاجل الوقت اولیوب بلکه لاجل الفعل یعنی نفس صوم ایچون مأمور به اولدینی جهته صائم بونلردن برنده برگون افطار ایلرسه صومه یکیدن باشلامق ایجاب ایدر ﴿ابن عابدین نقلاً عن البحر﴾ صوم متعه وقران . تمتع وقران نیتله حج ایدن کمیسه نك . ذبح ایده جك قربان بوله مدینی و قنده اوچ گون حجدن اول ویدی گون حجدن صکره و طنته رجوع ایتدیگی زمانده طو تومی لازم اولان اون گونه مخصوص اور جدر . جزای صید وفدیة حاق دخی احرامده ایکن ایدیلا شکار و تراشه مقابل اختیار اولنان صومدر ﴿طحطاوی﴾ صومده قلباً نیت ایتك یعنی قننی صومی طوته جفنی بیلمك لازم اولوب بونده سنت اولان گیجه دن نیت ایدیلورسه لسانیه ﴿نَوَيْتُ اَنْ اَصُومَ غَدًا مِنْ قَرَضِ رَمَضَانَ لِلّٰهِ تَعَالٰی﴾ وگوندز نیت اولنورسه ﴿نَوَيْتُ اَنْ اَصُومَ هَذَا الْيَوْمَ مِنْ قَرَضِ رَمَضَانَ لِلّٰهِ تَعَالٰی﴾ دیمکدر . نیتده (ان شاء الله) دیمك قیاساً نیتی مبطل ایسه ده استحسناتدگلدر ﴿جوهره﴾ ان شاء الله دیمکله نیت باطل اولمز زیرا مشیت (۱) انحق لفظی ابطال ایدر نیت ایسه

(۱) مَشِيَّتٌ . دیله مك

فعل فليبدر ﴿ابو السعود﴾ گيجه صومه نیت ایدلدکن سکره
تکرار رجوع اولوب فطره نیت ایدلسه اولکی نیت باطل
اولور. حتی فطره نیتله صباحه داخل اولوب تکرار . صومه نیت
ایدلیه رك امساك اولسه صائم عد اولمز . اما گوندز صائم ایکن
فطره نیت ایدلسه نیت . لغو اولوب برشی یا بامدقچه صومه خلل کلمز .
طالع فجر دن سکره قضایه نیتله اورج طوتله قضا اولوب نفل
اولمش اولور و شاید بو مقوله صوم افساد ایدیلورسه انی قضا
ایتمک لازم گلور ﴿در مختار وابن عابدین﴾ ائمه ثلثه حنفیه
عندنده ایام رمضانده هرگون ایچون گرك گيجه دن گرك گوندز
قبل الزوال مستقل . نیت لازم اولوب امام زفرک دیدیگی کی مجموع
شهر ایچون بر نیت کفایت ایتمز . ادای صوم رمضان ایله صوم
نذر معینده ﴿نَوَيْتُ أَنْ أَصُومَ﴾ صورتنده اولان مطلق
نیت و یا ﴿نَوَيْتُ أَنْ أَصُومَ لِلنَّفْلِ﴾ گبی نیت نفل دخی
صحیحدر . مقیم صحیح ایچون واجب آخر نیتله اورج طوتمق جائز در منلا
رمؤمن صاغوسالم اولدینی و مقیم بولندینی حالد رمضانده کفارت قتل
و ظهار گبی واجب آخره یا خود قضایه قلمش صوم رمضان
اولوبده اگنا نیت ایلسه بونیت . ایچنده بولندینی رمضانک اورجنی
ادا ایچون صحیح اولور . اما مریض و یا مسافر . واجب آخره نیت
ایلر ایسه امام اعظم حضر تدر نجه نیت ایتدیگی شی . حاصل
وعند الامامین صوم رمضان دن واقع اولمش اولور ﴿ماتقی وغیره﴾
﴿لَا يُصَامُ الْيَوْمَ الَّذِي يُشَكُّ فِيهِ أَنَّهُ مِنْ رَمَضَانَ إِلَّا تَطَوُّعًا﴾
حدیث شریفی موجبجه بوم شکده انجق تطوعاً صائم اولقی بلا کراهه

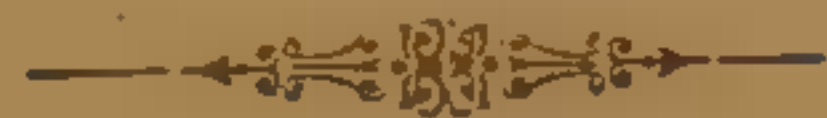
جائز اولوب بوقسه یقیناً و یا شکاً . رمضان ایچون نیت ایدلمک مکروهدر
﴿ملقی و مجمع الانهر﴾ ابن عباس (رضی الله عنهما) دن مروی
اولان ﴿لَا تَقْدُمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ أَوْ يَوْمَيْنِ إِلَّا رَجُلٌ كَانَ
يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْهُ﴾ حدیث شریفی موجبجه بوم شکک
صومی مکروه اولدیغدن بوم شکده صائم اولان مسلمک صومی
صوم معتادی اولان بومه موافق اولدینی یعنی اثنین (۱) و خیس (۲)
گونلرینی یا خود آیک آخری اولان اون گونی و یا بتون شهری
اورجلو گچورمک انک اعتیادی اولوبده بوم شک دخی ایام
معتاده سندن برینه تصادف ایتدیگی یا خود یقیناً جزم ایدرک
تطوعه نیت ایددیگی حالد کراهت یوقدر . اگر اصل نیتده
تردید ایله یارین رمضان ایسه صومه و رمضان دگلسه اورج
طوتماقه نیت ایدلسه صحیح اولمز . وصف نیتده تردد اولوبده
رمضان اولورسه رمضان دن و اولمزسه واجب آخر و یا نفله
دیو نیت ایددیگی صورتده مع الکراهه جائز اولوب رمضان .
ظهور ایدرسه رمضان دن و ظهور ایتمزه نفلدن صاییلور .
شاید بوصوم . افساد ایدیلور ایسه نفل غیر قصدی اولدیغدن
قضایه لازم کلمز ﴿ماتقی و در مختار﴾ بوم شکده جزماً تطوعه
نیتدن عبارت اولان نیت معتبره بیامیسان . عوامدن معدود
اولدیغدن بعد الزوال افطار ایدر . مسلمینه لایق و مناسب یعنی
وجوب کفایه ایله واجب اولان شعبانک یگر می طقوزنجی گونی

غروب شمسی متعاقب هلال رمضان رؤیتنی التماس وانتظار
ایله مکدر . رؤیت واقع اولور ایسه ایرتسی گونی صیام . فرض
اولور . شاید غمام (۱) احاطه ایدرک مانع رؤیت اولور ایسه
عدت شعبان . تکمیل ثلاثین ایدیله رک ایرتسی گونی اورج
طوتیلور . بر مؤمن . هلال رمضان یالکز گورسه و شهادت
ایدوبده حاکم طرفندن رد اولنسه کندوسنه صائم اولمق علی
قول واجب و دیگر قوله گوره مندوب اولدیغندن
شاید صائم اولموبده افطار ایدر ایسه بعده یالکز قضا
لازم گلوب کفارت ایجاب ایتمز . اگر شهادتی طرف حاکم
رد اولمزدن اول یاخود عند الحاکم اصلاً شهادت ایتیه رک
کندوسی صائم اولوبده بعده افطار ایلرسه بوبنده هر نه قدر
اختلاف وار ایسه ده راجح اولان یته عدم کفارتدر **قدوری**
وتنویر **ثبوت هلالده اهل توقيتک قولى اعتباری جائز و منجمه**
کندی حسابیله عمل جائز دگلددر **در مختار و معراج** هلال
رمضان یالکز قاضی گورسه اشهاد یعنی طرفندن بر نائب نصب
ایدوب انک نزدنده ادای شهادتله ماسه صوم ایله امریننده مخترددر
هلال شوالی منفرداً رؤیت ایدن قاضی و غیر یسی تکمیل ثلاثین
ایدلدکجه سراً و جهراً افطار ایتمزلر . بر قوله یقیناً گورسه لر
بیله افطاری اظهار ایلیموب بلکه اخفا ایدرلر **جره**
جانب سماءه غیم (۲) و غبار و دخان گبی علت اولسه قضی رؤیت
هلالده واحد عدلک شهادتی قبول ایدر . رجل و مرأه و عبد

(۱) غمام . بلوط (۲) غیم . بلوط

و حر . شهادتده مساویدره آسمانده بر گونه علت اولدینی حالدده قاضی
خبرلریله غلبه ظن حاصل اولان جمع کثیری گورمدکجه واحد عدلک
شهادتی قبول ایتمز **قدوری** جمع کثیر . امام ابی یوسفدن
برروایتده الی قدر مسلمیندن عبارتدر دینلمش ایسه ده احق
اولان امام محمددن و بشقه جه کذلک امام ابی یوسفدن روایت
اولدینی اوزره اعتباره مختبرلرک کذب اوزرینه اتفاقلری توهم
اولمیه جق مرتبه ده هر طرفدن خبرلر وارد اولمسنه در . امام
اعظم حضر تلرندن روایت حسن اوزره سائر حقوق شهادتی
گبی ایکی عدلک شهادتیله اکتفا اولنور . طحاوی عندنده خارج
بلده دن گلوب خبر و یرن یاخود مناره و جبال مثلاً مکان
مرتفعدن گوروب شهادت ایدن واحد عدلک اخباری کافیدر
مناقی و مجمع الانهر هلال شوال و ذی الحجه و سائرلری
انبأته ایکی حرک و یا بر حر ایله ایکی حره نک کندولرنده
عدل بولمق و لفظ (اشهد) ایراد قلنمق شرطیله بلا دعوی
شهادتلی قبول اولنور . هلال رمضان انبأته نفس خبر .
کافی اولدینی جهته (اشهد) بی ایراد ایله مک شرط دگلددر .
صوم تلکندن صکره هلال فطر رؤیت اولمسه سماءه علت
بولنسون و یا بولمسون (هلال رمضان سماءه علت بولدینی
حالدده شهادت عدلین و علت بولمیه رق جمع کثیر ایله ثابت اولمش
ایسه و یا عدت شعبان . تکمیل ثلاثین صورتیله صومه شروع
اولدیه) فطر حلال اولور . اگر هلال رمضان عدل واحدک

شهادتیه ثابت اولدیسسه فطر. عندالامامین حلال اولمز. امام محمد گوره رمضانده اولدینی گبی شوالده دخی آسمانده علت بولنسه فطر. حلال اولور ﴿ملتقى وجمع الانهر و غیرها﴾ سماءه علت وار ایسه فطرک حلال اولدینی و علت بولنمدینی حالده حلال اولمدینی قول اشبه اوله رق زیلعیده بیان اولمشدر ﴿در مختار﴾ هلال رمضان. عدل واحدک شهادتیه ثابت اولدیسسه امام محمدن مروی اولدینی اوزره هلال شوالده غیم بولنسه فطر. حلال اولدینی غایه الیابنده تصحیح اولمشدر ﴿منح﴾ بر موضعه رؤیت هلال. ثابت اولسه انک حکمی جمیع ناسه لازم اولوب چونکه اختلاف مطالع. عند الحنفیه معتبر اولمدینی (مذهب و ظاهر روایت و مفتی به) اوله رق اکثر کتب معتبره ده مسطوردر ﴿ملتقى ودر مختار و غیرها﴾ اما حج و اُحجیه حقه اوقات صلات گبی اختلاف مطالع. معتبر اولدینی کلام فقها دن منفهمدر ﴿ابن عابدین﴾

ایکینجی باب

مفسدات صومه و تفرعاته دائر مسائل حاویدر

صوم. بیانی سبق ایلمدیکی اوزره نیت صحیحه ایله جمیع انهارده مَظرات ثلثه دن عمداً امساک اولدیغنه بناءً صائم اولان مسلم. اونیدوب اکل و یا شرب یا خود جماع ایدوبده اورجی بوزلدی

ظنیله قصداً افطار ایلمدیگی تقدیرده صومی فاسد اولمز. اگر انهار رمضانده اویوب احتلام و یا برینه نظر شهوتله باقوب انزال اولسه یا خود یاغ سورنسه و یا حجامت ایلسه و یا گوزلرینه سورمه چکسه و یا غیبت ایسه یا خود برینی اوپسه و یا فوجا فلاسه و یا مباشره فاحشه ده بولنسه ده انزال و قوع بولسه اورجی بوزلمز. احوال مذکورده دن نسیان و نظره انزال و احتلام صورتلرنده مفسد صوم ظنیله قصداً افطار ایلسه یا کثر قضا و احتجام (۱) و اغتیب (۲) و بلا انزال. قبله (۳) و مضاجعه (۴) ایله اورج بوزلدی ظنی اوزرینه عمداً افطار ایلسه هم قضا همده کفارت لازم اولور. الحق احتجام صورتنده بر عالم دن استفتایله فساد صومیه فتوی الدقن و یا اولی بیلمیه رک حدیث حجامتی استماع ایله ظاهرینه اعتماد ایستدکن صکره قصداً اکل ایلسه اولوقت کفارت ایجاب ایتمز ﴿در مختار و جمع الانهر﴾ شهوتله برینی اوپوب و یا لمس ایدوبده انزال اولسه صائمک. اوزرینه کذلک قضا لازم اولور. نفسندن امنیتی اولان و انزلدن خوف ایتمیان صائم ایچون شهوتله برینی تقیل ایله مکده بأس یوق ایسه ده نفسی اوزرینه امین اولمدینی صورتده مکروهدر. اوفق طاش و یا تیمور یا خود چکردک عمداً باع ایدیاورسه صومی افساد ایده جگندن قضا ایجاب ایلمز ﴿قدوری﴾ فی ظیمی و استقاء (۵) یا کثیر و یا قلیل اولور. علی کلا التقدیرین یا عودت ایتمز و یا بنفسه یا خود صنع ایله. عودت ایدر. بوصوتلرک هر برنده صائم یا ناسی یا خود ذا کر اولمقدن خالی اولمز. اگر ناسی اولورسه

(۱) احتجام. حجامت اولقی (۲) اغتیب. برینی غیبت ایتمک (۳) قبله. اوبکم (۴) مضاجعه. یا نایه برابر یا تمق (۵) استقاء. اختیارله فی ایتمک

بالاجماع مفسد اولیوب ذا کر اولورسه تفصیله محتاجدر شویله که
 قیء . بلا عودۀ ولا اعادۀ . ملاً الفم اولسه دخی بالاجماع مفسد
 اولمز . و بنفسه عودت ایدرسه ملاً فک مادوننده کذلک اجماعاً
 افساد صوم ایتمز . اگر ملاً الفم اولوبده کلیسی و یا نخود مقداری
 عودت ایلسه امام ابی یوسف عندنده مفسد ایسه ده امام محمد
 گوره دکلدر . وهو الصحيح . اعاده صورتندۀ ذاتاً اغر طولوسی
 اولوبده کلیسی و یا نخود مقداری اعاده اولندیغی تقدیرده صومی
 بالاجماع افساد ایدر . ملاً الفم اولمز ایسه امام محمد عندنده
 مفسد ایسه ده امام ابی یوسفه گوره غیر مفسد دو . هو المختار
 در مختار . وهو الصحيح . ابن عابدین نقلاً عن الخانیة استقاء
 ملاً الفم ایسه اوج صورتندۀ یعنی بلا عودۀ و بلا اعادۀ خروج
 ایله عودت بنفسه و عودت بصنعه حاللرندۀ دخی اجماعاً صومی
 افساد ایدر . اغر طولوسی اولندیغی حالده اوج صورتندۀ دخی
 امام محمد نزدندۀ مفسد و امام ابی یوسفه گوره ایکی اولکی
 صورتندۀ غیر مفسد اولوب اعاده صورتندۀ ایکی روایت منقولدر
 فقط اصح اولان ینه مفسد اولماق روایتیدر در مختار
 و تنویر مسئله یگرمی درت صورتی شاملدر شویله که صائم یاقی
 یاخود استقاء ایدر . شو ایکی صورت یا ملاً الفم یاخود مادون
 ملاً الفم درجه ده اولور . اشبو صور اربعه نك هر برنده یا خروج
 و یا عودت یاخود اعاده بولنور که مجموعی اون ایکی صورت اولور
 شو اون ایکی صورتك هر برنده ده صائم صومی یا تذکر و یا

فراموش ایدر بولنردن تذکر صوم ایله برابر اغر طولوسی اولمق
 شرطیله اعاده یاخود استقاء صورتلری بالاجماع مفسد صوم
 اولوب صور باقیه ده قول اصح اوزره فساد یوقدر . مسئله
 محرره ده امام محمد و امام ابی یوسف حضراتی بیننده گورینان
 اختلافك مبنی علیهی امام محمد . قیء . و استقاء ده صنی و ملء فی و امام
 ابی یوسف . یالکز ملء فی . اعتبار ایتملرندن عبارتدر در مختار
 و غیره . بوغازه ولو بر قطره اولسون مطر و یا ثلج بنفسه یعنی صائم .
 بلع (۱) ایتیه رك داخل اولسه یاخود صغیرۀ غیر مشتهاه
 و یا سببائیک غیریه وطی ایدلسه و یا بوس و یا حرارت بدنه
 حائل اوله جق بر شی اولمق سزین لمس اولنوبده بولنرك جمله سنده
 انزال و قوعبولسه اوج بوزیله جفندن بعده یالکز قضا لازم
 گلور . اگر انزال واقع اولماز ایسه صوم بوزلمز . تنویر بوغازه
 غبار (۲) و یا دخان یا خود ذباب (۳) کیرسه صائمك صنع
 و اختیاری اولندیغی صورتندۀ صومی فاسد اولمز . صائم . بر کیمسه بی
 غیبت ایلسه و یا جنب اوله رق صباحه داخل اولسه یاخود قول اغنه صو
 دو کولسه اوج بوزلمز . ملتی . خطأ و یا مکرهاً اکل
 ایدلسه یاخود احتقان اولنسه و یا انفه سعو ط (۴) چکلسه و یا رمضانده
 صومه نیت ایدلسه یاخود وقت سحورده و یا افطارده خطا
 ایدیلهرك اکل اولنسه یالکز قضا اقتضا ایدر . بر مسلم رمضانده
 (۱) بلع . یومق (۲) غبار . طوز (۳) ذباب . سینك (۴) سعو ط
 هندستانده نابت بر نوع نباتك کوکی اولوب دو گوله رك انفه گی برونه چکیلور

سجورده صومه نیت ایلمدیگی حالده صباحه داخل اولوبده قبل الزوال
اکل ایلمه امامین عندنده کفارت واجب اولور ﴿ملتقى وغيره﴾
ما بین آسنانده بولنان نخود مقداری شیئی بلغ ایلمک مطلقاً
صومی مفسد اولوب نخود قدر اولمز ایسه اورج بوزلیه جغندن
قضا لازم گلمز ایسه ده بعد الاخراج اکل اولدینی صورتده
صومی افساد ایده جگنه بناءً یا لکیز قضا ایجاب ایدر . خارجدن
قصداً بلا مضغ (۱) . سوسام یوتیق مفسد اولوب قول مختاره
گوره کفارت بیله لازم ایسه ده یا لکیز چیگنه مک مفسد صوم دگلدر
﴿ملتقى﴾ قصداً احد سبیلینه وطی ایلمک یا خود غذا ودوا
اولور شیئی عمداً اکل و شرب ایتمک هم قضای موجب همده کفارت
ظهار مثللو کفارتی مستلزم اولور ﴿قدوری﴾ (یعنی قدرتی وار ایسه
بر عبد آزاد ایتمک و یا التمس فقیری اطعام ایلمک یا خود متتابعاً
التمس گون صائم اولمق لازم گلور) حسب اللزوم اذنیته دوا
آقیدلسه یا خود صدر و بطن گبی محملرده بولنان جرحه به مداوات
اولنسه ده علاج ایچرویه داخل اولسه مفطر (۲) اوله جغندن اورج بعده
قضا ایدیلور . مثانه یه دوایدلمک امام اعظم و امام محمد حضرت تکریمه مفطر
اولمدیغندن قضا ایدلمز و امام ابی یوسف عندنده اورجی بوزا جغندن
قضا اولنور . فقط مفتی به اولان قول امامیندر . بوغازه داخل
اولماق شرطیله شیئی قلیلی اغز ایله طامق و اجزاسندن هیچ
بر جزئی یوتماق اوزره ساقز چیگنه مک و ضروری اولیه رق
مرأه . صبی ایچون مضغ طعام ایتمک مکروهدر ﴿قدوری﴾

(۱) مضغ . چیگنه مک (۲) مفطر . اورج بوزان شی

متأخرین عندنده ایض ساقز مقدم . ضغ اولندیسه مکروه و اولمدیسه
مفسد اولور ﴿منح﴾ زوجی سبی الخاق (۱) اولوبده تضییق ایدر سه
زوجیه نیک طعمای تذوق (۲) ایلمه سنده بأس یوقدر . مشتری جید
و عدم جیدینی (۳) اگلا مق قصدیله عسلی طامق مکروهدر ﴿محیط﴾
امام اعظم حضرت تکریمه تبرّد (۴) ایچون استنشاق ایتمک و باشنه صو
دو کمک و اغتسال ایلمک و رطوبت لو توبه بور و نمکده دخی کراحت
واردر خلافاً لامام ابی یوسف . برروایتده مباشرت فاحشه و معاقه
و مصاحبه ایلمک دخی داعی کراحتدر . سجورایتمک و سجوری
طلوع فجر ده شک اولنیه جق درجه تأخیر و افطاری وقتی
دخولنده تعجیل و قبل الصلوة ایلمک مستحبدر . چونکه نیت محترم
صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن حضرت تکریمه ثلاث من الاخلاق
المرسلین تعجیل الافطار و تأخیر السجور و السواک بیور مشلدر
﴿ملتقى و مجمع الانهر﴾ رمضانده خسته لنوب صوم سبیلله ازدیاد
و اشتداد مرضه یقین حصولیله خوف ایدیلور یعنی براماره و یا
تجربه صورتیله یا خود مستور الحال و حاذق اولان طیب مسامک
اخباریله غلبه ظن حاصل اولور ایسه افطار و بعده صحتک عودتنده
قضا اولنور ﴿قدوری و غیره﴾ اگر شروط محرره بی جامع اولمیان
طیبیک قولیله عمل اولوبده افطار ایدلسه غلبه ظن اولیه رق مجرّد
و هم ایله اولنان افطارده اولدینی گبی بونده دخی کفارت ایجاب
ایدر ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ مسافره صوم ایله متضرر

(۱) سبی الخلق . کوتوخویلو (۲) تذوق . طامق (۳) جید و عدم
جیدینی . ایوینی و کوتوسنی (۴) تبرّد . سربلنک

اولدینی حالدہ اورچ طومتق افطار ایله مکدن افضل وبعده
 قضا ایتک اوزره مسافرت حالده صائم اولماق مباحدر
 ﴿قدوری﴾ ارضاع (۱) صبی ایدن مرأه نفسنه ویا ولدینه
 مضرت وقوعبولسندن قورقار ایسه اولوقت افطار و صکره
 قضا ایله ﴿تنویر﴾ مریض و مسافر . مرض و مسافرت حالده
 فوت اولسه لر اگر افطار ایلمش لر ایسه کندولرینه فدیہ ایله
 وصیت واجب اولمز . مریض . کسب صحت و مسافر . اقامت
 ایلمکدن صکره وفات ایلمش لر صیام رمضان دن صحت
 و اقامت . مقداری ایامه مقابل انلر ایچون فدیہ وصیت ایلمک
 واجب اولور . حال حیاتلرنده فدیہ ایله وصیت ایلمامش لر ایسه
 مال میراندن فدیہ اخراجی و لیلری اوزرینه ایجاب ایلمز ایسه ده
 ولی تبرعاً افراز (۲) ایدر ایسه جائزدر . ثلث مالندن فدیہ
 وصیت ایلمش لر ایسه گرک وصی گرک وارثلره اجرای وصیت
 ایلمک لازمدر ﴿قدوری و در مختار﴾ مریض . صوم شهری
 نذر ایدوبده قبل الصحه فوت اولسه بالاتفاق برثنی لازم گلمز .
 ولو برگون صحیح اولوبده صائم اولیه رق وفات ایلمسه امام
 اعظم و امام ابی یوسف حضرتلرنجه بتون شهر ایچون
 اطعام ایله وصیت ایتک اوزرینه واجب اولور . امام محمد گوره
 قضای رمضانده اولدینی گبی کسب صحتدن صکره فوت اولان مقدار
 ایله وصیت ایدلمک ایجاب ایدر ﴿ابن عابدین و جوهره و تنویر﴾
 قضایه قیلان عدت ایام رمضان قفریق ایدرک تدریجاً یا خود
 جمله سی صره سیله متعاقباً قضا ایلمک جائزدر . تأخیر قضا

(۱) ارضاع . سود و یرمک (۲) افراز . آیرمق

ایدوبوده رمضان ثانی دخول ایتسه اول باول ادای رمضان
 و صکره قضای مافات اولنور و تاخیردن ناشی فدیہ لازم گلمز .
 حامل قادین حاملدن طولانی کندینه ویا ولدینه مضرت
 ایریشمک ظن غالبی اولدینی حالدہ اورچ طومتقوب وقت
 آخرده قضا ایدر و اوزرینه فدیہ ترتب ایتمز . صیامه قادر اولمیان
 پیرفانی افطار ایدوب هر افطار ایندیگی گونک صومی ایچون .
 کفاراتده و صدقه فطرده اطعام اولدینی گبی برمسکینه خطه دن
 نصف صاع و شعر و زبیب و تمردن تام بر صاع اطعام ایدر .
 وفات ایدن مسامک قضایه قالمش صوم رمضان ایله وانک
 حقنده وصیت ایلمسه و لیلی هر برگون ایچون برمسکینه یازم
 صاع بغدادی ویا بر صاع خرما ویا ارپه یا خود قوری اوزم اعطا
 ایله اگر وصیت ایلمدیه و وارثی طرفندن تبرعاً وجه
 مشروح اوزره اطعام مساکین ایدلمک جائزدر ﴿قدوری﴾
 وصیت فدیہ . ثلثدن معتبردر ﴿تنویر﴾ عبادت بدنیه ده نیابت . جائز
 اولدینه بناء وارث و ولی و وصی ویا غیر بسی . اوزرنده قضای
 اوله رق فوت اولنلر ایچون صوم و صلات اجرا ایلمش لر صحیح . اولمز
 ﴿منح﴾ قضایه قیلان صلاتک بعد الوفات فدیہ سی دخی صومک
 فدیہ سی مثللو اولغله قول صحیح اوزره هر صلاتک فدیہ سی
 برگون اورچنک فدیہ سی گیر ﴿ملتق﴾ صوم نفاه قصداً شروع
 اولندقدن صکره افساد ایدلسه شروعیله وجوب . تحقق ایلدیگی
 ایچون یا لکیز قضا اولنور . نهار رمضانده صبی . بالغ اولسه و غیر
 مسلم . ایلامه کلسه بقیه یومی امساک ایدر و ما مضای قضا ایتمز لر .

رمضانده ایلاً و یا نهراً مُغْمِی عَلَیْهِ (۱) اولان مسلم . وقتنده صومه نیت ایتیش اولدیغنه مبنی صومنی افساد ایدر بشقه برشی بولمدیغنی تقدیرده یالکزاغما (۲) حادث اولدیغنی گونی قضا ایله میوب فقط اندن صکره کی ایامی نیت صوم بولمادیغندن قضا ایلر زیراً ذکر اولندیغنی وجهله عند الحنفیه هر گون ایچون بشقه جه نیت لازمدر . بناءً علیه بعد الاغما نیت اهل اولمادیغندن هر نه قدر هیچ برشی اکل و شرب ایتسه بیله امساکی صوم . عد اولنه مز . اگر اَوَّلَ لَیْلَهِ رمضانده شهرک کلبینه نیت ایتیش ایسه اورجه مغایر برشی بولماق شرطیله صوم . جائز ایسه ده اغما صیامه منافی اولمغله اَوَّلَ لَیْلَهِ رمضانده کی نیت . کافی اوله میه جفندن بهمه حال قضا اقتضا ایدر ﴿هدایه و مجمع الانهر﴾ مجنون بعض اوقات رمضانده افاقت بولسه ایام ماضیه بی قضا ایلر . رمضانک ایلک گنجیه سی غروب شمسدن اَوَّلَ مجنون اولوبده آخر رمضانده قدر جنون امتداد ایتسه اصلاً قضا لازم اولمز و غروب شمسدن صکره مجنون اولوب نهایت شهره دگین تمتد اولسه برنجی گونندن ماعدار رمضانک تمامی قضا ایتک ایجاب ایدر ﴿ملتقی و مجمع الانهر﴾ مرأه دخی بعض ایام رمضانده حائض و یا نفساء اولسه افطار ایدوب بعده قضا ایلر . لکن نهار رمضانده مسافر . مقیم و حائض طاهره اولسه بقیه یومده اکل و شرب و ووطی دن امساکی ایدوب مابعدنده صائم اولورلر ﴿ملتقی و قدوری﴾ مسافر . وقت زوالدن مقدم واکل و شرب ایلمدن گلور ایسه صوم لازمدر . شاید بعدالنیة افطار ایدر ایسه کفارت لازم گلمز . اما حائض . وقت زوال

(۱) مُغْمِی عَلَیْهِ . باییش (۲) اغما . باییش

واکدن اَوَّلَ طاهره اولدقده صومه نیت ایله سه صحیح اولمز ﴿جوهره﴾ فجر . طلوع ایتدی ظنیله تسحر ایدلسه ده مؤخرأ طالع فجر تعین ایله یا خود شمس . غروب ایتدی ظنیله افطار اولنسه ده صکره دن شمسک عدم غروبی اگلا نلسه اوگون قضا ایدیلور ﴿قدوری و غیره﴾ اما شمسک غروب ایدوب ایتدیگی حقنده شک اولنسه و یا صائمک اکثر رأی شمسک غروب ایلمامسی جهتنده بولنسه کفارت دخی واجب اولور . شمسک غروبی ظنیله افطار و فجرک عدم طلوعی ظنیله تسحر صورتلرنده حقیقت حال تبیین ایدنجه حق وقتی قضا ایچون اوگونک بقیه سنده امساکی ایجاب ایدر . الحاصل بومسئله بش نوع حکمی تضمن ایدیور که برنجیسی سحور . بیان و یا افطار ایدن ذاتک کندی صومنی افساد ایلمسی . ایکنجیسی ادایی فوت ایددیگندن قضا واجب اولمی . اوچنجیسی کفارت . اقتضای تمامسی . در دنجیسی بقیه یومده امساکی لازم گلمی . بشنجیسی ﴿ولیس عایکم جناح فیما اخطاتم به﴾ آیت کریمه سی دلالتیله اتم بولنامسی خصوصاً لرندن عبارتدر . مسئله مبسوطه نک خلاقی اوله رق اگر طلوع فجرده شک ایدیلرک اکل اولنسه کفارت ایجاب ایلمز چونکه بوضورتده اصل اولان بقای لیل اولوب بوبابده کی یقین ایسه شک ایله زائل اولمادیغندن اکل ایدن مسلم . قصدأ افطار ایتیش عداولمز اما مسئله اولی ده یعنی غروب شمسده شک ایدیلرک افطار اولدقده کفارت لازم گلور زیرا بونده اصل اولان بقای نهار اولمغله نهار . متیقن بولنش ولیده شک واقع اولش اولور . بناءً علیه شک ایله یقین زائل اولیه جفندن

افطار مذکور علی سبیل التعدی و قوعبولش عد اولنور . لکن
برنجی مسئله ده امام ابو الحسن الکرخی به گوره شک (۱) اولان مفطره
سنت شریف اولان تعجیل افطاری اقامه قصد ابتدیی ایچون
کفارت لازم اولمز ﴿ جوهره ﴾ برکیمسه هلال شوالی یالکز
کندی رؤیت ایله سه افطار ایده مز . سماءه غبار و غیم گبی
علت اولور سه هلال فطرک اثباتنده انجق نصاب شهادت اولان
ایکی رجل و یا بر رجل ایله ایکی مرأة عادلانه نك شهادتی مقبول اولور
بونده هلال رمضان مثلاً عدل واحدك شهادتی کافی دگدر .
آمانده (۲) بر عات اولمز ایسه ظاهر روایتده گرك هلال رمضان گرك
هلال فطرده ایکی رجلك شهادتی مقبول اولدیغندن بر طاق خالقك رؤیت
هلالی نزد قاضیده خبر ویرملریله حصول علمه متوقفدر ﴿ قدوری
و غیره ﴾ صوم نافله ضیف (۳) و مضیفه (۴) عذر ضیافت سببیه افطار .
مباح اولدیغندن اول صورته افطار ایدر لر ایسه قضا لازم اولور ﴿ ملتی ﴾
نافله اورجنی بلا عذر بوزمق بر روایتده جائز اولیوب دیگر روایتده
ایسه قضائی نیت ایله مك شرطیه مباحدره روایت اولی . صحیح
اولوب ثانیه بی ده کمال و صاحب وقایه و صدر الشریعه اختیار ایلدیلر
﴿ تنویر و در مختار ﴾ هلال گورلدیکی وقته اکا اشارت ایلکم
أفعال جاهلیه دن اولمغه مکر و هدر ﴿ در مختار نقلاً عن البرازیة ﴾
عید فطر و اخیی و ایام تشریق و یاسنه معینه یا خود تتابع شرطیه
غیر معینه صومی نذر ایدلسه نذر . صحیح ایسه ده سنه ده بش گون شرعاً
منهی اولدیغندن بونلرده افطار ایدیلوب صکره قضا اولنور . اگر
(۱) شک . شک ایدن (۲) آسمان . گوک (۳) ضیف . مسافر
(۴) مضیف . مسافر صاحب

ایام منهیده اورج طوتیلور ایسه مع الاثم عهدده دن خارج اولمغه
قضا لازم اولماز . بلاتتابع . سنه غیر معینه صومی نذر ایدلسه ایام منهیه
ورمضان . نذرده داخل اولدیغندن ناشی منهی اولان ایام خمس ده
صوم . کافی اوله میه جغه بناء آروجه اوتوز بش گون قضا اقتضا
ایلر . فلان و فلان گونلرک یا فلان سنه نك صومی اوزریمه اولسون
دینسه الی صورتی محتمل اولور . برنجیسی فقط نیت نذرده .
ایکنجیسی نذر نیت و یمین اولماغه نیتدر . اوچنجیسی نذر
و یمینه عدم نیتدر که بواوچ صورتده انجق نذر اولوب یمین
اولمز . در دنجیسی عدم نذر ایله یمینه نیتدر که یمین اولور سه ده نذر
اولمز . بو حالده افطار ایله قضا لازم اولیوب کفارت یمین . واجب
اولور . بشنجیسی هم نذرده همد . یمینه و التنجیسی یالکز یمینه
نیت اولوب نذر . خاطره گامسه عند الطرفین هم نذر و هم یمین
اولور که افطار ایدیلور ایسه قضا و کفارتی ایجاب ایدر . امام
ابی یوسف عندنده اولده نذر و نانیده یمین اولور ﴿ ملتی
و مجمع الانهر ﴾

اوچنجی باب

اعتکافه دائردر

اعتکاف . مستحبدر . لکن عشر اخیر رمضانده سنت مؤکده در
زیر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم اقدمن حضر تبری اعتکافدر رمضان
شریفك عشر اخیرنده مداومت بیور مشلدر . جوهرده بیان
اولدینی اوزره اعتکاف . نذر ایدلسه واجب اولور . اعتکاف .

عرف شرعه کند و سنده اوقات خمس . ادا اولنان مسجدده
اعتکاف نیت ایله مکث ایلمکدر . معتکفه وطی ایتمک حرام اولدیغی
گبی لمس و تقیل مثللو و طیک دوا عیسنه توسل دخی حرامدر . بناءً
علی ذلك قبله و لمس ایله انزال واقع اولسه اعتکافی فاسد اوله جفندن
قضای لازم گلور ﴿قدوری و غیره﴾ معتکف لیلده و یا
نهارده قصداً یا خود ناسیاً مجامعت ایسه انزال وقوع بولسون
و یا بولسون اعتکافی باطل اولور ﴿قدوری﴾ اما نهارده
نسیاناً اکل و شرب ایله سه اعتکافی بوزلمز ﴿جمع الانهر﴾
اعتکاف اولنان مسجدك نقدر جماعتی کثیر اولور ایسه فضیلت
اعتکاف دخی اولدرجه زیاده اولور ﴿جوهره﴾ امام اعظم
حضر تلرنجه اعتکاف واجب اقل مدتی یوم تامدر . امام ابی
یوسف عندنده اکثر ایچون حکم کل اولدیغندن یومك اکثریدره
اعتکاف نفلک مدتی امام محمد گوره ساعت شرعیدر ﴿ملتقى و مجمع الانهر﴾
اعتکاف نفلده . صوم . شرط دگلسه ده نذر سببیه واجب
اولان اعتکافده صوم . شرط و اقل مدتی مرور ایلدیگی
وجهله برگون اولمق متفق علیه در . امام اعظم حضر تلرندن حسن ابن
زیاد کثر وایتنده اعتکاف نفلده دخی صوم . شرط و اقلی کذلک یوم تامدر
﴿ملتقى و مجمع الانهر﴾ معتکف . قضای حاجتدن و طهارت و سنتلریله
برابر صلات جمعه دن غیرى بر سبب و علتدن ناشی مسجددن
خارجه چیقماز . شاید اسباب محرره دن بشقه برشی ایچون
ولو ناسیاً ساعت واحده خروج ایدر ایسه امام اعظم حضر تلرینه
گوره اعتکافی باطل اولور . امامین عندنده یومك اکثرنده
حقیقه مادجه بطلان حاصل اولمز . احکام محرره اعتکاف واجبه

عائد اولدیغندن اعتکاف نافله ده گرک عذر ایله گرک بلا عذر
مسجددن خروجده بأس یوقدر . مسجدده احضار متاع ایدلماک
شرطیله معتکفه درون مسجدده امور لازمه سیچون بیع و شرا
جائز در . معتکفك غیرى به مسجدده اخذ و اعطاء تجویز اولماش ایسه ده
قول صحیحه گوره لزومنده اکل و شربده کراهت گورلماشدر
الحق خیر ایله تکام ایدلمسی مستحسن و قریب . اعتقاد بیه سکوتده
دوام اولمسی مکروهدر ﴿قدوری و غیره﴾ سکوت .
عبادت . عدا ایدلور سه مکروه ایسه ده ﴿من صمت﴾
نجا ﴿قولیله عمل واقع اولدیغی تقدیرده کراهت یوقدر
﴿درر و منح﴾ امام اعظم حضر تلرینه گوره معتکف . قضای
حاجتدن صکره خارجده بر ساعت و امامین عندنده نصف یومدن
زیاده مکث ایلمر ایسه اعتکافی فاسد اولور ﴿جوهره و ملتقى﴾
انهدام مسجد سببیه و یا نفس و ماله ضرر خوفیه یا خود امر
سلطان ایله مسجد آخره انتقال ایله مک و انشای اعتکافده اکل و شرب
و عقد نکاح و تنوم (۱) و نواحی مسجدده تردد و مثذنه به (۲)
تصعد (۳) ایتمک اعتکافی افساد ایلمز ﴿جوهره و غیره﴾ بر مسلم
نفسی اوزرینه برقاج گون اعتکافی نذر ایدرک واجب قیلسه
اوگونلری گیکجه لر یله معا و تنابی شرط ایتمه سه بیه گونلری تفریق
ایتمه رک متصلاً و متتابعاً اعتکاف ایله مک لازمدر ﴿قدوری﴾

(۱) تنوم . او یومق (۲) مثذنه . اذان و بیلجک محل یعنی مناره

(۳) تصعد . یوقاری چیقماق

بشنجی کتاب

حج بیانده در

بشنجی باب

حج بیت مکرّمه متعلق احکامی شاملدر

نفس بیت شریف وسط شهرده کائن حرم شریفک وسطنده
واقعدر . زمیندن ارتفاعی مکّه مکرّمهده متعارف اولان ذراعله
یگر می یدی ذراعدر . طولی حجر اسوددن رکن عراقی به دک
یگر می درت ورکن شامیدن رکن یمانی به دگین کذلک یگر می
درت آرشونددر . عرضی رکن حجر اسوددن رکن یمانی به دگین
یگر می اوچ ذراع و برشبر (۱) ورکن شامیدن رکن عراقی به دک کذلک
یگر می اوچ ذراع و برقاریشدر . جدار بیت مکرّمک عرضی ایکی
ذراعدر . طول باب کعبه . الی ذراع و اون برهق و عرضی
اوچ ذراع اون سکنز برهقدر . باب شریف . جدار مبارک شریفده
کائندر . عتبه عایاسنک ارضدن ارتفاعی درت ذراع و اوچ
اصبعدر (۲) درون بیت سعادتده ایکی عدد . ستون شریف . موجوددر .
التون اولوق تعیر اولان میزاب رحمت . حجر اسودی ولی ایدن
جدارک وسطنده و سقف شریفک برابرنده ورکن عراقی ایله
رکن شامی بیتندهدر . عرض ملتزم شریف که باب کعبه معظمه
ایله حجر اسود بینیدر درت ذراع اولوب جدار بیت سعادتدهدر .

(۱) شبر . قاریش (۲) اصبع . برهق

حرم شریفک طولی باب السلامدن باب عمریه قدر درت یوز
و عرضی باب الصفادن باب ندویه دگین اوچ یوز درت آرشونددر .
جدار اربعه سنده اولان قبولر اون طقوزدر . حولی شریفده
بولنان مرمر ستونلر درت یوز التمش ایکی عدددر . جوانب
اربعده اوچ رقعات اوله رق طقسان ایکی قبه ویدی مناره
شریفه وارددر خلاصه عن الطحطاوی وغیره . حج . حانک
فتیحی و کسریله لغتده شیء معظمه قصد ایتمکدر که بومقامده
مبنای اسلام اولان ارکان خمس دن بر رکنک ماده سی بولنان
نسک مفروضی ادا ایچون خاصه مکّه مکرّمهیه قصد و توجه
ایلمک معنانهدر . حوائج اصایه اولان مسکن و خدمه و اثاث
بیت و لباس و آلات صنایعدهن و محل سکنایه عودت ایدنجیه
قدر اهل و عیالک نفقه سندن زیاده زاد (۱) و ذخیره و راحلهیه
قدرت اولوق و امن طریق بولمق شرطیله بالغ و عاقل و صحیح (۲)
و بصیر (۳) اولان حرّ مسلمه عمرنده بردفعه حج ایتمک فرض
عیندر . قدوری و در مختار . فرضیتی کتاب و سنت و اجماع امت ایله
نابتددر . هجرت نبویه (علیه افضل التحیه) نک طقوزنجی سالتده استعیند بالله
وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا آیت
جایله سیله امر بیورلمشدر . مجمع الانهر وغیره . مرأده گندی
ایله حج ایدر عاقل و بالغ و نسباً و یارضاعاً و یاصهراً مؤیداً
(۱) زاد . آرق (۲) صحیح . خسته اولیوب وجودی عافیتده اولان
(۳) بصیر . گوزی گورن یعنی اعمی اولن

نکاحی حرام اولان بر محرمی یا خود زوجی برابر اولق شرط معتبر در . عبدی طواشی ده اولسه مرأیه محرم عدا و لمز ﴿قدوری و غیره﴾ مدت سفر اولان اوچ گون و اوچ گجه لک مسافه . گندی ایله مکه بیننده موجود اولدینی تقدیرده مرأیه محرم و یازو جنک غیر بیله حج ایتمک تحریماً مکروه و بر روایت گوره غیر جائز در ﴿قدوری و در مختار﴾ حج شرعی . وقت معینده فعل مخصوص ایله مکان عالی مخصوصی زیارت ایلمکدن عبارت و اوصاف محتره دینی جامع اولان حرّ مسلمه عمر نده بر کزه فرضیتی علی الفور در . امام محمد گوره فرضیتی علی التراخی اولدیغدن عام ثانی و ثالثه حج ایدرسه آثم اولمز ایسه ده دوام عمره امنیت اولدیغدن تعجیل . افضالدر ﴿منح﴾ بردن زیاده اولان حج ﴿مَنْ زَادَهُ فَهُوَ تَطَوُّعٌ﴾ حدیث شریفی دلالتیله تطوعدر . بر مسلم مع الاستطاعة حجی تعجیل ایتیوبده آخر عمر نده حج ایسه ادا اولمسنده اجماع علما وارد در . بناء علیه حج ایتمکسزین وفات ایسه آثم اولوره اوزرینه شرعاً حج فرض اولان مسلم حج ایتیوبده مالی صرف ایسه تأدیه سنه مقتدر اولسه بیله استقراض ایدرک ادای حج ایله مسی جائز در ﴿در مختار و طحاوی﴾ حج فرضی اوچ اولوب برنجیسی احرامدر . ایکنجیسی یوم عرفه نك وقت زوالندن طلوع فجر یوم نحرک براز اولنه قدر ولو بر ساعت اولسون عرفانده وقفه در . اوچنجیسی دردی فرض و اوچی واجب اولق اوزریدی شوط (۱) دن عبارت اولان طواف زیارتک اکثرینی

(۱) شوط . طوافه هر دوره بر شوط دینور

اجرا ایتمکدر ﴿در مختار﴾ شرائط وجوبی آنفا بیان اولدینی وجهه اسلام و عقل و بلوغ و حریت و وقت و زاد و راهله قدرت و فرضیت حجه علم اولق اوزره سکر در . شرائط اداسی بش اولوب انلرده تحت و امن طریق و زوال مانع و مرأیه حقنده عدم عدت و زوج و یا محرم صحیحی ایله بالعیة خروجدر . صحتک شروطی وقت و احرام . و مکان عالی مخصوص و اسلام . دن عبارت اوله رق در تدر ﴿منح﴾ مریض و مقعد (۱) و مفلوج (۲) و ال و ایانی مقطوع اولان مسلمه حج . فرض اولدینی گبی احجاج ایله مک یعنی یرینه برینی بدل گوندن مک دخی لازم اولمز . اعمایه قائد (۳) و خادم بولنور ایسه امامین عنندنه واجب اولوب امام اعظم حضرت تدرنجیه دگلدر ﴿جوهره و غیره﴾ طریقده غلبه امن و سلامت . معتبردر . بخورده دخی عادت جاریه اوزره سلامت . غالب ایسه واجبدر ﴿منح﴾ صبی و عبده حج . فرض اولدیغدن شاید تطوعاً محرم اولدقدن سکره صبی بالغ و عبده . معتق اولوبده حج ایتدلر حجاری تطوع اولغله بونکله حجه الاسلام اولان فرضدن استغنا حاصل اولیه جفندن بعده قضا ایلملری لازم گلوره اکن صبی بالغک فرض ایچون احرامی تجدیدی فریضة حجی اسقاط ایدر ایسه ده عبده حقنده مسقط اولمز . احرامسز تجاوزی جائز اولیوب انحق محرم اولدینی حالده عبوری لازم اولان میقاتلر اهل مدینه ایچون مکه مکرمه به اون و یا طقوز مرحله بعدی بولسان (۲) مقعد . کوتورم (۳) مفلوج . بدنک نصفی حس و حرکتدن ساقط اولان کیمسه (۴) قائد . قلاغوز

(ذی الحَافِظَةِ) واهل نَجْدِه مکّه یه ایکی مرحله مسافه سی
اولان (قَرْن) واهل عِراقه مکّه یه ایکی مرحله اوزاقانی
بولنان (ذات عِرْق) واهل شامه مکّه مکرّمه یه اوج مرحله
بعنده اولان (جُحَفَه) واهل یمن ایچون مکّه یه ایکی قوناق
اولان (یلمسلم) دیدکاری مواضع خمس معینه در . مواقیت
مذکوریه کمر دن اول احرامی تقدیم ایله مک جائز وبلکه
افضلدر . مکانی مواقیت محرّره داخلنده اولان ذاتک احرامه
داخل اوله جق محلی (حلّ) دینیلان موقعدر . مکّه ده
بولانک میقاتی حجه حرم شریف و عمره ده کذلک مذکور
(حلّ) تسمیه اولنان محلدردر **درختار** و غیره **در** ذکر اولنان
محلدردر اهل یسنک غیریاری مواقیت محرّره دن مرور ایلدکارنده انلره
دخی میقات اولور **درختار** حرم مکّه مکرّمه نك حدودی
(طَیْبَه) طرفدن اوج و (عِراق) و (یمن) و (طائف)
جهتلرندن یدی و (جدّه) جانبندن اون و طائف طریقنک
اوزرنده اولوب مکّه مکرّمه یه الی فرسخ مسافه سی بولنان
(جَعْرَانَه) طرفندن طقوز میلدر . اشبو حدودک خارجنه
(حلّ) دینلور **درختار** و غیره **در** قاضی ابوالفضل
النویری امام نووینک شرح مهندبنندن نقلاً دیمشدر که مکّه
مکرّمه حرمنک هر جانبنده علامات منصوبه اولوب جبریل
(علیه السلام) بولرک محلدردر اراه و ابراهیم (علیه السلام) نصب

بیور مشلدر . بعده وقت سعادتده جناب رسالتاب افدمن
حضرتلری جانب عالیسنندن شرفصادر اولان امر اوزربنه
علامات محرّره تجدید اولندینی گبی عمر و عثمان و معاویه
(رضوان الله تعالی علیهم اجمعین) حضراتی زمانلرنده دخی
مؤخرأ تجدید اولنهرق الآن جمیع جوانب حرّمده ثابتدر .
(جدّه و جَعْرَانَه) جهتلرندن دخی علامات وار ایسه ده
منصوبه دگلدر **ابن عابدین** **مزدلقسه** بعدالفجر ولو بر
ساعت اولسون وقوف و مروه ایله صفا یتشده سی ورمی
جبار و حائضک غیری آفاقی ایچون طواف وداع و احرامدن
جیقلدقده حاق و یا تقصیر و میقاتدن احرام و عرفاتده نهارأ
واقف ایسه غروب شمس قدر وقوف و طوافه حجر اسود دن
ابتدا و طوافده تیامن (۱) ایتمک و عذر مانع اولمدینی
حالده شی ایلمک و نجاست حکمیه دن و عندالبعض ثوب و بدن
و مکان . نجاست حقیقیه دن طهارت کامله اوزره بولنق
و ستر عورت و سعی صفادن بدأ و سعی ده عذری اولیان
حاجی ایچون مشی و قارن و یا متمتع ایسه ذبح شات ایتمک
و هر طوافده ایکی رکعت نماز قیلمق و یوم نحرده رمی و ذبح
و حاق یتشده ترتیه رعایت اولنق و طواف الافاضه یی یعنی
طواف زیارتی ایام نحرده اجرا و طوافی وراء حطیمدن ایضا
ایامک و سعی . طوافک اکثر اشواطدن صگره بولنق و گرک
حج گرک عمره ایچون حاق . داخل حرّمده و اگر یالکمر حج ایچون

اولورسه ینه داخل حرمده اولقله برابر ایام نحرده یا بلق
وبعد الوقوف حالایسه مجامعتی ولبس مخیطی و تغطیه رأس
(۱) ووجهی ترك ایتمك واجبات حجیدن اولوب بونلردن
ماعداسی سنن و آدابدر . طواف وداعی مکی و بستانی و حائض
اولنلر اجرا ایلمزلر . رجله تراش . اولق و مرأیه صاج
قبریمق افضلدر . مکیه و هدی سوق ایتمیان متمعه میقات .
حرمدر . رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اقدمین
حضر تلمری طوافده حجر اسوددن ابتدایه مواظبت بیور مشلردر .
نمازگی انده دخی ستر عورته اعتنا لازمدر . زیرا عورت اولان
اعضادن عضو اصغرک ربی و یا اکثری آچله دم . واجب
اولور . ذبح شاة . قارن و متمتع ایچون تراشدن مقدم . دم
شکر اوله رق اجرا قنور . قننی طوافدن اولور ایسه اولسون
هر اسبوعدن یعنی هریدی شوطدن صکره ایکی رکعت نماز قیامق
عند الحنفیه واجب اولد یغندن بونی ترك ایتمك دمی مستلزمدر
﴿در مختار و مانقی و غیرها﴾ شهر حج . شوال و ذی القعدة
و عشر ذی الحجة در . شهر مذکوره دن مقدم حج ایچون احرامده
کراحت تحریمیه واردر ﴿تنویر﴾ احرام و طواف و سعی
و حلقدن عبارت اولان عمره قریباً ذکر اولسه جنی و جهله
مدت عمرده بردفعه واجب و بعضلرنجه ظاهر مذهب اوله رق
سنت مؤکده در . یوم عرفه و ایام اربعه عید اضحادن ماعدا هر
گونه عمره ایتمك جائز اولوب فقط ذکر اولنان ایام خسه ده
(۱) تَغْطِیَةُ رَأْسٍ . باشنی اورتمك

ابتداءً عمره ایچون احرام تحریماً مکروهدر . استعیذ بالله
﴿وَأَتَمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ اص جلیلندن استدلال ایله
عمره مدت عمرده حج ایله برابر کرکه واجب اولد یغنی جوهرده
تصحیح اولنش و بدایعهده بوگا مذهب اصحابدر دینلمشدر
﴿منح و در مختار و طحطاوی﴾ حج و احرام . قصایدن حر
مسلم و مسلمه آول باول غل ایدر و یا آبدست آلور . لکن
غسل . افضلدر . بعده ازار و رداء دینیلان ایکی بیاض . ثوب
جدیدی و یا مغسول و طاهر . ثوبینی اکتسا و طبی و ارایسه تطیب
ایلر و وقت مکروهک غیریده ایکی رکعت نماز قبول متعافیا
﴿مُفْرَدٌ بِالْحَجِّ﴾ ایسه ﴿اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْحَجَّ فَيَسِّرْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي﴾
دعاسنی قرائت ایلر و عقیب صلاتده حج . نیتله نیتیه ایدر ﴿قدوری﴾
غسل و توضیدن مقدم . تقایم اظفار (۱) و قص شارب (۲) و حلق
عانه (۳) و معنای ایسه حلق رأس و نزدنده زوجیه سی و ارایسه
و بر مانع یوغیسه مجامعت . مندوب و صوب و انماز ایسه تیمم غیر مشر و عدر .
اکسا اولنان ثوبین . ابیض اولق افضل اولوب ثوب واحد ایله ده
ستر عورت جائزدر ﴿تنویر﴾ ذکر اولد یغنی اوزره قیلنه جق
اولان ایکی رکعت صلاتک برنجی رکعتده فاتحه و صکره
﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ وایکنجیده كذلك آولاً فاتحه
بعده ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ سوره لری قرائت اولنور
(۱) تَقْلِيمُ أَظْفَارٍ . طر تلمری کتمك (۲) قَصِّ شَارِبٍ . بیقلمری قبریمق
(۳) حَلْقُ عَانَةٍ . قاسیق قیللری تراش ایتمك

﴿وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ﴾ امر جلیلی صلات مذکوره
 اشارت در ﴿جوهره﴾ نوبی تحت ابط ایمن (۱) ادخال و طرفی
 کتف ایسر (۲) القا ایتک طوافده سنت شریفه در . نوبک عقدی
 (۳) هر قدر . دم . انجام ایلن ایه ده اساتدر در مختار بالکثر
 حج ایدیلوبده عمره به قصد اولمدینی حالده تلبیه ایلانج حق حجه
 نیت اولنور . تلبیه $\text{لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ}$
 ان الحمد والتعنة لك والملك لا شريك لك لَبَّيْكَ دیکدر کلمات
 مذکوره دن برکله ترك ویا نقصان ایدلک لایق اولمز . زیاده
 ایدیلورسه جائزدر . تلبیه ایدلکده هنوز محرم اولمغه الله تعالی
 حضر تلبینک نهی ایتدیگی رفتدن یعنی جامع واکا متعاق کلام
 فاحش وجمع معاصیدن ورفقا وغیرسیله مجادله دن انقا واحترار
 ایلانک واجبدر ﴿قدوری﴾ تلبیه برکره شرط وزیاده بی
 سنت وتلبیه بی وارکک ایه تلبیه ده رفع صوتی ترك ایلانک اساتدر
 در مختار ابن عمر (رضی الله عنهما) تلبیه ده لَبَّيْكَ
 $\text{وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالرَّغْبَةُ إِلَيْكَ لَبَّيْكَ}$ دیهرك
 ریاده بیوردقلری مرویدر . بعضلردن دخی لَبَّيْكَ حَقًّا
 $\text{حَقًّا لَبَّيْكَ تَعْبُدًا وَرِقًّا}$ قولى منقولدر ﴿جوهره﴾ محرم
 (۱) تحت ابط ایمن . صاع قولتوغك آتی (۲) کتف ایسر . صول
 اوموز (۳) عقد . باغلامق

اولان مسنم . صید بری قتل و صیده حضورده اشارت وغیوبت
 حالنده تعیین محل صورتیه دلالت ایتمز . گو ملک و طون گی
 دیکلمش انسه وقاووق وخفتان گیمز وصاریق صارماز ونعلین
 وار ایکن خفین گیه مز . نعلین یوق ایسه اسفل کعبندن خفینی
 قطع ایدر . باشی و یوزینی برشی ایلان اورتمز . رأس و بدنده
 اولان شعرى حلق وطیبی مس ایلمز . طرناغی کسمز و لحیه سندن
 قیل قوبارمز . زعفران و ورس (۱) وعصفر (۲) وامثالی رنگ
 ویررشی ایلان مصبوغ (۳) اولان نوبی مغسول اولوبده رنگی فی الجملة
 زائل اولمدینی حالده اکتسا ایلانمز . رأس و لحیه سنی خطمی ایلان غسل
 ایتمز . غسل ایتمده و حمامه گیرمه ده و بیت و محل ایلان استظلال (۴)
 ایلانمه ده بأس و میانسه کمر باغلامه ده ضرر یوقدر . صلوات خمس
 عقبنجه و یوکک محله عروج (۵) و وادی بهبوط (۶) ایتدجه
 ورا که ملاقی اولدجه و خصوصاً وقت اسحارده تلبیه بی اکنار ایدر .
 هر تلبیه به شروعده اوچ کره تکرار ایدوب دنیا کلامیه آرله لرینی
 قطع ایتمز . تلبیه ایدر ایکن رد سلام . جائز ایه ده غیره سلام
 ویرمک مکروهدر ﴿قدوری ودر مختار و طحاوی﴾ حین
 استظلاله رأس ویا وجهی بیت و محله دو قنیر مق مکروه

(۱) ورس . یمندن گلور برصاری اوتدرکه بویا ایدیلور (۲) عصفر .
 اصل بر یادرکه انکله اوروبه وسائر بویارل (۳) مصبوغ . بویامش
 (۴) استظلال . کولگه لنک (۵) عروج . اشاعیدن بوقاری حقیق
 (۶) هبوط . یوکک بردن اشاغی ایتک

اولدیفندن بوبایدہ زیادہ اعتنا ودقت الزمدر . کمر و صرہ
وسیف و سلاح باغلائق و تخم یعنی یوزک استعمال و مطیب
اولیان کل ایله اکتحال و ختان و فصد (۱) و حجامت اولفق
ودیش چکدیرمک و اعضادن وقوعبولان قیرینی صارمق و قیل
وصاچ و قله (۲) دوشماک شریطیلہ راس و بدنی رفقلہ قاشیمق ضرر
ویرمز (نویز) بدندن قله بی قتل و یا القایله مک و کھلہ اولمک ایچون
توبی گوئشہ قویمق و یا کندوسنک دلالتیلہ دیگر ی اولدیرمک تصدقی
مستلزمدر (طحطاوی و غیرہ) مکہ مکرمہ به داخل اولندقدہ مسجد
حرامہ دخول ایله ابتدا ویت شریف مشاہدہ اولندقدہ تکبیر
وتہلیلہ اعتنا اولنور و بوضرہ حضرت عمر (رضی اللہ عنہ) دن
مروی اولان **اللهم انت السلام ومنک السلام فاحینا ربنا**
بالسلام اللهم زد بیتک هذا تعظیما و تشریفا و تکریمما و مہابة و زدد من شرفہ
وعظمہ و کرمہ من حجہ او اعتمرہ تشریفا و تکریمما و تعظیما و برآ
دعاسی و سائر ماثورات قرائت ایدیلور . بعدہ حجر اسودہ استقبال
ونمازہ شروع ایدرگی اذنیہ قدر رفیع یدین ایدیلہرک تکبیر
و حجر اسود . استلام (۳) قلنور . استلام . سنت اولوب ترک
اذا ایسہ واجب اولدیفندن بوکارعاية مسلمینی ایذا ایتمدن
وزحمت ویرمہ دن ممکن اولور ایسہ کفینی حجر اسود اوزرینہ
(۱) فصد . قان الدیرمق (۲) قله . کھلہ (۳) استلام . حجر اسعدہ
الینی و یوزینی سورمک

وضعلہ تقیل اولنور . ازدحام . زیادہ اولدینی و لمس و بوس ممکن
اولدینی حالہ اوزاقدن النده اولان شیئی یاخود عصائی مس
ایلمک و بوجھلہ استلامدن عاجز اولدینی تقدیردہ کآن
الارینک آہسنی حجر اسودک اوزرینہ وضع ایدرگی اشارت
ایدیلہرک اوجانبہ استقبال و آتی تلثم (۱) ایتمک صورتلری جائز اولور
(قدوری و منیع و طحطاوی) مکہ مکرمہ به نہار آتلیہ و خشوع ایله
باب معلادن و مسجد حرامہ باب سلامدن دخول ایله اوچ کرہ
لا اله الا الله و متعاقبا **لا اله الا الله و حده لا شریک لہ**
لہ الملك و لہ الحمد و هو علی کل شیء قدير دیمک مستحیدر
(منع) نبی محترم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم اقدمز حضر تلمزدن
مبارک شفقتینی ایله حجر اسودی تقیل و بکاء طویل وقوعبولدینی
مرویدر (شرح مجمع) مسجد حرامہ داخل اولندقدہ **اللهم انت**
ربي وانا عبدک و البلد بلدک جئت هاربا منک الیک لاؤدی فرائضک
واطلب رحمتک و التمس رضوانک اسئلك مسئلة المضطرين الیک
الخائفین عقوقیتک اسئلك ان تستقبلنی اليوم بعفوک و تدخانی فی رحمتک
و تجاوز عنی بمغفرتک و تعیننی علی اداء فرائضک اللهم تجنی من عذابک
واقبح لی ابواب رحمتک و ادخانی فیها و اعذنی من الشیطان
الرجیم دیمک دخی مستحیدر (جوہرہ) مشاہدہ بیت شریفہ
دعا . مستجاب اولوب حتی امام اعظم حضر تلمزینک بر مسلمہ
(۱) تلثم . اوپمک

دعا ایله وصیت بیورمش اولدقلری محقق و مثبتدر ﴿بحررائق﴾
 حجر اسودی استلام و تقییدن صکره باب کعبه بی ولی ایدن محلدن
 یعنی طائف (۱) کندی صاغ طرفدن طوافه شروع ایدوب ردایی
 صاغ قولتغک التندن اخراج و طرفی کتف آیسره القا و منکب آیمی
 کشف و اظهار ایله (وراء خطیمدن) یدی کره طواف ایدر
 و اوچ اولکی طوافده سرعت مشی ایله منکبینی تحریک و باقی
 درت طوافده سکونت اوزره مشی و حرکت ایلر . انشای
 طوافده حجر اسوددن مرور اولدقجه ممکن مرتبه استلام
 اولنهرق طوافی استلام ایله بدأ و ختم ایله مک بعده مقام ابراهیمه
 گلنهرک بوراده . ویر بولنه مدینی صورتده مسجدک ممکن اولان
 برمحانده ایکی رکعت نماز قیلحق لازمدر . اشبو طوافه طواف
 قدوم دینلور . طواف مذکور آفاقیه سنت ایسه ده اهل مکیه
 دگلدر ﴿قدوری و غیره﴾ طائف اولان مسلم . صول جانبندن
 طوافه شروع ایسه طوافی جائز ایسه ده لکن دم . واجب اولور
 ﴿جوهره﴾ طواف سابعدن صکره بیلنهرک طواف ثامنه
 باشلانلینی حالدیه شروع اولمقدن ناشی اتمام اسبوع یعنی تکرار
 طواف سابعه لازم گلور * لکن طواف سابع ظنیله شروع
 اولنش ایسه اتمامی ایجاب ایتمز ﴿تنویر﴾ رکن یمانی بی بالاتقیل
 استلام . مندوبدر . امام محمد عندنده تقیل ایله برابر استلام .
 سنندر . رکن عراقی و رکن شامی استلام اولتمز ﴿منح﴾
 طائف . طواف و صلاتدن صکره تکرار حجر اسوده عودتله

(۱) طائف . طواف ایدن

استلام ایندکدن صکره (صفا) دینیلان محل مبارکه خروج
 و اوزرینه صعود و استقبال قبله و تکبیر و تهلیل و فخر کائنات
 (علیه افضل التحیات) اقدمن حضر ترینه صلات و سلام و حاجاتی
 ایچون اللرینی قالدیرهرق حق سبحانه و تعالی حضر ترینه دعا و استرحام
 ایدر . بوندن صکره صفادن نزول و مروه جانبنه توجه ایله
 سکونت و وقار اوزره مشی ایلر و (بطن وادی) دینیلان موقعه
 وصولده (میلین اخضرین) پیئنده سرعتله سعی و بعده ینه سکونتله
 مشی ایدرک مروه یه وارنجه آکا صعود و صفا اوزرنده
 ایندیگی مثللو استقبال و تکبیر و تهلیل و تصلیه و عرض
 حاجات مطلوبه ایدر . بومعامله شوط واحد اولوب بونک گبی
 التي شوط دها ایدرک یدی شوطی اتمام و صفادن ابتدا و مروه
 ایله اختتام ایلدکدن صکره مکة مکرمه ده محرمأ اقامت و استدکجه
 بیت شریفی نفلاً طوافه مبادرت ایلر ﴿قدوری﴾ سعی اولنور
 ایکن - ﴿رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ
 الْكَرِيمُ وَاهْدِنِي لِتِلْكَ الْهِيَاةِ الَّتِي أَقُومُ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا تَعْلَمُ﴾ دعاسی اوقنور
 ﴿جوهره﴾ زيرده کی قطعده محرز اولان و مکة مکرمه ده کائن
 بولنان مواضع مبارکه . محل اجابتدر .

نظم

دَعَاءُ الْبَرَايَا يُسْتَجَابُ بِكَعْبَةٍ وَمُلْتَزِمُ الْمَوْقِفِينَ كَذَا الْحَجَرِ
 طَوَافٌ وَسَعْيٌ مَرُوتَيْنِ وَزَمَزَمٌ مَقَامٌ وَمِزَابٌ جَارُكَ تَعْبِيرُ
 ﴿نَهْرُ فَاتِقُ﴾

علامه زحشرینک بیسانه گوره وراء . بر کیمسه نك خلفی
و یا قدمی طرفلرندن کندویه مقابل اولان جهتدر . طوافک
وراء حطیم . دن وجوبی انی ارشون مقدار محنتک
بیت شریفدن اولدیغه منیدر . بوتقدیرجه وراء . دن طوافی
ترك ايله حطیمله بیت مکرم بیننده بولسان فرجه دن طواف
ایداسه جائز اولیه جغندن مکه مکرمهده اقامت مدتجه اعاده طواف
ایله امر اولنور و بلا اعاده مملکته عودت اولنسدنم . لازم اولور .
مع مافیه داخل حطیمدن طواف . صحیح و فقط نمازده کندویه
توجه . غیر صحیحدر . حطیمده حضرت ابراهیم (علیه السلام)
ایله هاجر (رضی الله عنها) نك مرقد مبارکرتی واردر .
محل مزبورده حطیم . دینلدیگی مثللو حجر و خطیره دخی
اطلاق اولنور . جانب شمالده رکن عراقی ایله رکن شامی
آره سنده نصف دائره شکلنده یای گبی دیوار ایله ممتازدر .
دیوارک طولی ایکی ذراع ورنک آمیز مرمرلرله مفر وشددر . حطیم .
مقدما داخل کعبهده ایکن بعثت نبویه (علیه افضل التحیه) دن
اول قریش . بیت شریفی تعمیر و تجدیده مباشرت ایلدکارنده
اکماله مال حلالاری کفایت ایتدیگندن حطیم . بیت مکرمدن
خارجده قالمشدر . عبدالملک ابن مروان زماننده عبدالله ابن
زبیر (رضی الله عنهما) حضرتلری بیت شریفی تجدید
و تعمیر بیوردقلرنده حطیمی بیت معظمیه ادخال ایلدملر ایدی
مؤخرأ حجاج ظالم بوزوب ینه اولکی حالنه ارجاع ایتشددر .
مقام ابراهیم (علیه السلام) دینیلان محل مبارک . مشار ایله

حضرتلرینک اسماعیل (علیه السلام) ایله هاجر (رضی
الله عنها) بی زیارتیه تشریفلرنده انسای نزول ورکو بلرنده
اوزرنده قائم اولدقلری حجاره در . طولی اون و عرضی یدی
قاریش اولدینی مرویدر . مقام والای مذکور . کعبه معظمه نك
جدار شرقیسی طرفنده کی باب شریف . خدا سنده در . مقامک
جانب شمالنده مابینی تخمیناً اوج ذراع مسافهده مرمر طاشدن
منا و بك مرتفع بر اعلا منبر شریف واردر . حجر اسود ایله
مقام مزبورک آره سی یگر می یدی ذراعدر . رکن ایله مقام
بیننده طقسان طقوز پیغمبر ذیشان (علیهم السلام)
مدفون اولدقلری مرویدر . مقام ایله منبر شریف . خدا سنده
و بر زمزم . قریبنده وجه کعبه مکرمهیه ناظر . باب السلام
العقیق اولوب حولی بیت شریفه در . یوم ترویبه دن برگون
مقدم اولان ذی الحجه نك یدنجی گونی امام . خطبه قرائت
و خطبهده خلقه منایه خروج و بوراده اقامتی و عرفانده صلاتی
و وقوفی و عرفاندن افاضه و عودتک کیفیتنی تعلیم و بیانه مباشرت
ایدر . یوم ترویبه اولان ذی الحجه نك سکزنجی گونی صلات
فجر . مکه مکرمهده بعدالادا منایه خروج و یوم عرفهده صلات
فجر ایفا ایدیلنجیه قدر مناده بعده عرفاته توجه ایدیلهرک
اوراده اقامت اولنور ﴿ قدوری ﴾ یوم سابع ذی الحجهده
او قونه جق اولان خطبه بی اکثر کتبهده صلات ظهر دن
صکره اولق اوزره تعیین و نهایهده صلات ظهر دن اول
اوله رق تبیین اولنمش ايسهده فقط قبل الزوال مکروه

اولدینی جوهرده بیان ایدلشدرد . منایه طلوع شمسدن
 صکره خروج ایله صلوات خمس اوراده ادا ایله مک موجب
 فضیلت و مکة مکرمه ده بیتوت و صلوات فخری آنده اقامت
 استدر ﴿ جوهره ﴾ یوم عرفهده شمس . زائل اولدقده
 امام . کیفیت صلاتی و مناسک حج اولان عرفات و مزدلفهده
 وقوف و انلردن افاضه و یوم نحرده رمی جاری و ذبح و حلق
 صورتلرینی و طواف زیارتی مبین جمعه گبی خطبتین . قرائت و وقت
 ظهرده صلات ظهر و عصری بر اذان و ایکی اقامت ایله مع الحجاج
 ادایه مبادرت ایدر . برکیمسه اوگله وایکندتی نمازلرینی
 منفرداً راحله سنده قیلمق استسه امام اعظم حضر تدرنجه ظهیری
 و عصری آری آری و قتلرنده ادا ایله مک لازم اولوب فقط
 جماعتله اولدینی گبی ایکیسنی بروقتده جمع ایتمز و امامین عندنده
 منفرد . دخی جماعت مثالو جمع ایدر بعده موقوفه توجه ایله قرب
 جبل رحمتده وقفه ایدیلور . عرفاتک (بطن عرنة) دینیلان
 موقعدن غیری جمیع محلی موقوف و وقفهیه صالحدر . عرفهده
 و قوفدن مقدم اغتسال و دعاده اجتهاد مستحیدر ﴿ قدوری و غیره ﴾
 شمس . غروب ایتدکده حجاج . سکونت و وقار اوزره عرفاتدن
 نزول ایله مزدلفهیه گلوب اوزرنده میقده (۱) اولان (جبل قزح)
 قربنه اینمک دخی مستحیدر . امام . حجاجه صلات مغرب و عشایی

(۱) میقده . قبل الاسلام اوزرنده اتش یا قلس اولان بر اوجاق

بر اذان و اقامت ایله یاتسو و قننده ادا ایتدیرر . امام اعظم
 و امام محمد حضر تدرینه گوره صلات مغربی یولده ایفا ایله مک جائز
 اولیه جفتدن ایفا ایدیلورسه طلوع فجر دن آول اعاده لازم گلور
 خلافاً لامام ابی یوسف ﴿ قدوری و ماتنی ﴾ مزدلفهده قبل المغرب
 عشاییلنسه صلات مغرب ادا و اعاده عشا اولور و اولجه قیلان یاتسو
 نمازی نافلهیه قالور و عشا اعاده اولنماشیکن فجر . ظاهر اولسه
 عشا جوازه متبدل اولور ﴿ تنویر ﴾ یوم نحرده فجر صادق
 طلوع ایتدکده امام . حجاجه غنسه یعنی گیجه نك آخرنده کی
 قرائلده ضیا منتشر اولمق سزین صلات صبحی ادا ایتدیرروب
 و مع الحجاج و قوف ایدوب عرفهده ایتدیگی گبی دعا ایدر .
 بو وقوف . واجب اولدیفندن ترکیله دم . لازم اولور .
 مزدلفه نك (وادی محسر) دن ماعدا جمیع محلی موقفدر . بعده
 حجاج . طلوع شمسدن آول . صبح . و قننده منایه نزول ایدرک بطن
 وادیدن فسکه طاشی جرمنده یدی اوافق طاش ایله جرء عقبهیه
 رمیه بدأ ایدرلر و جرء عقبه عندنده توقف ایتیه رک هر طاشی
 آندقه تکبیر و اولکی حصاة (۱) ایله تلبیه بی قطع ایلرلر .
 بعده حاجی استر سه قربان . ذبح ایدوب صکره باشی تراش و یا شعرینی
 تقصیر (۲) ایدر . لکن تراش . افضلدیر . بوندن صکره مقارنت
 نسادن غیری حجه منافی اولان هر شی کندیبه حلال اولور

(۱) حصاة . اوفق طاش (۲) تقصیر . قیریمق

﴿قدوری﴾ نخود و یا نوات تمر (۱) قدریدی طاش یا خود جنس
 ارضدن اولان طین (۲) گبی شی . طریقندن اخذ و غسل ایدیلوب
 ابهام و مسیحه نك طرفلریله بش ذراع مقداری محله دگین
 بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ رَغْمًا لِلشَّيْطَانِ وَحِزْبِهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ حَجِّي
 مَبْرُورًا وَسَعْيِي مَشْكُورًا وَذَنْبِي مَغْفُورًا دینیله رك رمی ایدیلور .
 رامی ایله موضع سقوطك مایینی بروجه محرر بش ذراع مقدارندن
 آز اولور ایسه طرح . عد اولمقله برابر هر تقدیر کفایت ایدر
 ایسه ده لکن سته مخالف اولدیغنه بناء اساتندن خالی اولمازه جمره رأس
 رَجُلُهُ ویا ظهر بیره (۳) واقع اوله رق بنفسه اسقوط ایدر سه جائز
 ایسه ده اگر کندی کندویه دوشمیو بده بر کیمسه آلوب وضع ایلر سه
 اعاده سی لازم اولور ﴿جوهره﴾ موضع جمره دن جمره اخذ
 ویا بر بیوک طاش آلوب کسر ایله اوفالده رق یتیش کو چك جمره پیدا ایتك
 و متجسس . طاشله رمی ایله مك مکر و هدر بناء علیه لایق اولان طاشك
 مغسول ویاك اولمسیدر ﴿تنویر و در مختار﴾ بوصره ده قربان نسا
 و دواعیسی اولان لمس و قبله حلال اولمز و بعضلرینه گوره صید
 و طیب دخی غیر حلال ایسه ده متفق علیه دگلدر ﴿در مختار﴾
 حجاج . یوم مذکورده و یا ایکنجی یا خود او چنجی گونی مکه مکر مهیه
 گوب طواف زیارت اولمق اوزره بیت شریفی اشواط سبعة ایله
 یوقاروده بیان اولندیغی وجهله طواف ایدر لر اولجه طواف قدومی
 (۱) نوات تمره خرما چکردگی . (۲) طین . بالحق (۳) بعبیر . دوه

متعاقب صفا و مروه بیننده سعی ایلمشالر ایسه طواف زیارتده
 رمل و سعی ایجاب ایتمز اگر سعی ایلمامشالر ایسه بو طوافده ابتدا
 رمل بعده ذکر اولندیغی اوزره سعی ایلر لر . بوندن صکره
 مجامعت نسا حلال اولور . ذکر اولنان طواف زیارت . حجه
 فرض و ایام نحرده واجب اولدیغندن ایام نحر دن صکره به تأخیری
 تحریم مکر وه اولدیغی گبی واجبی ترك . سیبيله امام اعظم حضرت تلمی
 عندنده دم . دخی لازم گلور ﴿قدوری﴾ نهاییه ده بیان اولندیغی
 اوزره رمی و ذبح و حاق و طواف . ایام نحرده ترتیب اوزره ادا
 اولنور و طائف اولان مسلمه ستر عورت و حدث و نجسندن
 طهارت کامله واجب اولور . کامر ﴿جوهره﴾ طواف زیارتك اولوقتی
 یوم نحر ك طلوع فجرندن صکره اولوب ایام نحر ك اولکی گوننده
 افضل و ایام نحرده و لیا لیسنده بلا کراهة جائزدر ﴿منح﴾ طواف
 و سعی ده ایکن اقامت صلات اولنسه طواف و سعی ترك ایدیلوب بعد
 الصلوة بنا اولنور ﴿جوهره﴾ طواف زیارتدن صکره منایه عودتله
 انده اقامت ایدیلور . ایام نحر ك ایکنجی گونی بعد زوال الشمس
 چهار ثلثه رمی اولمق اوزره برنجی جمره دن که . مسجد خیف
 ولی ایدن جمره در . بوندن ابتدا ایله یدی طاش رمی و هر رمی ده
 تکبیر و بعده عندنده و قوف و دعا اولنور . بعده جمره اولی
 گبی جمره ثانیه ده دخی رمی و و قوف و دعا و جمره ثالثه یعنی عقبه
 دخی بر منوال محرر اجرا قلنور و بونك نزدنده و قوف اولمازه
 ایام نحر ك او چنجی گونی دخی بعد الزوال چهار ثلثه وجه مذکور
 اوزره یدیشر طاش رمی ایتك صورتیله ایفا اولنوب عجله عودت

قصد ایدیلور ایسه مکه مکرمه به عزیمت ایدیلور و باقی قالان یگر می برطاش احتیاجی اولانه دفع و یا طاهر بر محله وضع اولنور. اگر عودت ایتیمو بده مناده اقامت اولنور ایسه یوم رابعده دخی دیگر لری مثللو بعد الزوال جارتله یی رمی ایله مک واجب اولور. بور می طلوع فجر دن صکره قبل الزوال تقدیم و اجرا ایتک امام اعظم حضر تدرینه گوره جائز در خلافاً لامامین ﴿قدوری﴾ را کباً و یا ماشیار می. جائز ایسه ده جمره عقبه ده را کباً و ماعداده ماشیار افضلدر ﴿ملتقی﴾ آحمال (۱) و انقالی (۲) منادن اولجه مکه به ارسال ایله کندوسی مناده رمی جمار ایچون اقامت ایتک شغل قلبی موجب اولدیغدن مکر و هدره کذلک عرفاته گیدر ایکن انقالی مکه ده بر افقده دخی عدم امنیتدن ناشی کراحت وارد در. لکن اشبوا یکی صورته کی کراحت. شغل قلب و عدم امن ایله مقید بولندیغدن بونر موجود اولمدینی حالده ککراحت دخی یوقدر ﴿جمع الانهر﴾ مکه به رجوع ایدلدکده. وادیء محصب. دینیلان محل که نماز و صدقه و تلاوت قرآن و دعا و ثنا ایله اشتغال اولنه جق بر موقع مبارک اولوب بوکنا. ابطح و بطحاء و حصبا. دخی دینیلور * بورایه نزول ایله بر ساعت مقداری اقامتدن صکره مکه مکرمه به گنوب استلدیگی قدر اقامت اولنور. بعده مکه دن سفر. قصد اولندقدده بیت شریفه توجه و اشواط سبعة ایله طواف و داع اجرا ایدیلور. بو طوافده رمل و سعی اولنمز. اشبو طواف و داع اهل مکه نك

(۱) آحمال. یوکر (۲) انقال. آغر لکره اشیا مقصود در

غیر یسنه و اجبدر. حاجی طواف و داعک ایکی رکعت نمازینی بعدالادا. ماء زمزم دن شرب ایدوب و باب کعبه به گلوب تعظیماً عقبه مبارکه کی تقیل و وجه و صدر و خد ایتنی باب ایله حجر اسعد بیننده اولان ملتزمه وضع و صاغ البنی رفع ایدوب ﴿السائل بیاک یستلک من فضلك و مغفرتک و یرجو رحمتک﴾ دیه رک کمال تضرع و خضوع ایله استرحاماده بولنور و بیت مکرمه استار شریفه یعنی اورتوسنه بر مقدار تشبث و توسل و قلباً دعا و عیناً بکا و بیت شریفه عطف نظر حیرتاً ایدرک قهقریاً (۱) رجوع و مسجد حرامدن خروج ایلر ﴿ملتقی و مجمع الانهر﴾ «بعضلینک بیاننه گوره بئر زمزم مک عمقی التمش طقوز و یوقار یسنک عرضی درت ذراعدر * صوینک کثرتندن کندویه زمزم تسمیه اولنش و دروننده اوچ عدد عیونی اولدینی و کعبه معظمه دن بئر زمزم شریفک بعدی یگر می بر ذراع ایدوگی مروی بولنشدر * محرم اولان مسلم. مکه مکرمه به داخل اولیوبده عرفاته توجه و اسلوب سابق اوزره اورده وقفه ایلسه طواف قدوم. ساقط اولور و اشبو طواف. سنت اولدیغدن ترکی سبیلله حاجینک اوزرینه دم و صدقه و حرمت و قضا مثللو برشی لازم گلمز * بر حاجی عرفه گوننک زوالندن یوم نحرک طلوع فجرینه قدر براز وقت. عرفاتده وقفه ایتسه و یا عرفاتدن سریعاً یا خود نائماً و یا کندویه اغما و سکر و جنب و حیض حالرندن بری و یا بر قاجی عارض

(۱) قهقریاً. گیر و گیرو چکیه رک

اوله رق مرور آیه سه وینه بونک گبی رفیق ویاغیرسی کندی
ایچون حجه اهلل (۱) ایدرک احراملنسه ویا یوم عرفه نک عرفه
اولدینی معلومی اولیه رق واقف اولسه حجی صحیح اولور ﴿در﴾
مختار وطحطاوی ﴿بو صورتده رفیقی و غیرسی بلا
احرام گچر ایکن احرامه نیت و مناسک حجی ادا ایتسه
امام اعظم حضرتلرینسک عندنده حجه کافیدر خلافاً لامامین
﴿جوهره﴾ حاجی. عرفاتده وقفه و آندن مرور ایتسه حجی فوت اولور
چونکه ﴿الحج عرفة﴾ حدیث شریفی موجب حجه عرفه ده
وقفه ایتک حجک ایکی رکنسک معظمی در * وقفه نک معظم رکنین
اولسی انحق ایشلندیگی حالده حجک بطلانندن امنیت حاصل
اولدیغنه منی اولمغه طوافک افضلیته منافی دگلدر بنابرین
بو صورتله وقفه ایلمیان حاجی. طواف وسی ایدوب افعال عمره
ایله تحلل (۲) و حجی هر تقدردنر و تطوع اولور ایسه ده سنه آتیسه ده
قضا ایدرو اوزرینه دم. لازم گلمز ﴿درر و غیره﴾ سبق ایدن
افعال حجک جمله سنده مرأه رجل گیدر * شوقدرکه مرأه رأسی
آچیوب یالکز براز وجهنی کشف ایدر و تلبیه ده رفع صوت
ایتمه رک کندی نفسنه اسماع ایتک درجه ده تلبیه ایلر و طوافده
رمل ایتمز و (میان اخضرین) بیننده سعی ایلمز و باشنی تراش
ایتمیوب بلکه مقراض ایله صاچلرینی براز قیرپار ﴿قدوری﴾
مرأیه خفینی و حلینسی (۳) و ثوب حریرینی لبس ایله مک و باشنه
(۱) اهلل * لیک دیهرک رفع صوت ایتک (۲) تحلل * احرامدن
چیمق (۳) حلی * قادیلرک جواهر و سائرده دن اولان زینت اشیایی

خازه وضع ایتک جائزدر * بلا ایذاء تقیل. ممکن اولسه بیله
ازدحام. وقتنده حجر اسوده تقرب ایله استلامدن مرأه ممنوعه در
﴿جوهره و غیره﴾ حیض. مرأیه طوافدن غیری نسک حجی
مانع اولمز وایم نحر دن صکره طاهره اولدقده طواف زیارتی
ادا ایدر و اوزرینه قربان ایتک گبی برشی لازم گلمز * وقوف
و طواف زیارتدن صکره حائض اولور ایسه طواف وداع.
ساقط اولور * نفساء دخی حکمده حائض گیدر ﴿تنویر﴾

ایکنجی باب

حج قرانه دائر مسائلی محتوبدر

﴿یا آل محمد اهلوا بحج و عمره معاً﴾ حدیث جلیلی دلالتله
حج قران. ائمه حنفیه حضراتی عندنده حج تمتع و افراددن
افضلدر. قران. حج ایله عمره بیننی جمع ایله مک دیمکدر.
محرم. درت نوع اولوب بری مفرد بالحجدرکه شهر حجده رک
میقادن رک قبل المیقات یالکز حج. نیتله احرام ایدندر. دیگری
شهر حجده و یا اولجه میقادن و یا قبل المیقات ﴿لَیْکَ بِعُمْرَةٍ﴾
دیهرک یالکز عمره به نیت و صکره اعمال عمره به مبادرتله اوسنه
حج ایتمیاندركه بوکا مفرد بالعمره دینیلور. بریده شهر حجده
و یا اولجه میقادن و یا قبل المیقات احرامده حج ایله عمره بی جمع

ایدرک و ﴿لَبَّيْكَ بِحَجٍّ وَعُمْرَةٍ﴾ دیه رک افعال حج و عمره بی
معاً اجرا ایدن قارندر . دردنجیسی متمتعدرکه اشهر حجده و یا
اولجه یا لکڑ عمره نیبله احرام و عمره بی و یا اکثر اشواطی اشهر حجده
ایفا ایله بعد التحلیل اهلنه گتمیه رک اول سنه وقت مخصوصی حلولنده
حج ایچون محرم اوله ﴿ملتقى وجمع الانهر و غیرها﴾ صفت قران .
احرامده عمره و حج ایله برابر تلیه و رفع صوت ایله مکدر .
میقاتدن و یا قبل المیقات احرام قصدیه ایکی رکعت صلات احرام .
عقبنده ﴿اللهم انی ارید الحج والعمرة فیسرهما لی و تقبلهما
منی﴾ دینیلور . مکه مکرمه به داخل اولندقدنه اولاً عمره
ایچون بیت مکرم . یدی شوط ایله طواف اوانوب اوچ اولکی
طوافده رمل (۱) و باقیسنده سکونت اوزره مشی و صفا و مروه
بیننده سعی ایتدکن صکره بلا حلق . حج ایچون دخی طواف
قدوم اولنه رق بعده ینه صفا و مروه بیننده حج مفردده بیان
اولندینی و جهله سعی ایدیلور ﴿قدوری و ملتقى﴾ اهلالی یعنی تلیه بی
و بونده لازم اولان رفع صوتی میقاتدن بدایتک شرط اولدیغندن قبل
المیقات دخی جائزدر ﴿درر﴾ عمره و حج ایچون ایکی طوافی
متوالیا ایفا ایله بعده سعیلری دخی بویله جه اجرا ایله مکه جواز وار
ایسه ده سعی عمره نك تأخیری و طواف قدومك اكا تقدیمی
سبیله اسائت ترتب ایدر ﴿درر و ملتقى وجمع الانهر﴾ یوم

(۱) رمل . حین مشی ده اوموزلری تحریک ایله رک قوتلو بورمک

نحرده جرء عقبه رمی اولندقدنه ادای نسکینه تشکراً دم قران
اولق اوزره و جواباً برشاة و یا مستقلاً یا خود دیگر الی مسلم ایله
مشترکاً بربدنه و یا بر بقره ذبح ایدیلور . بونلردن بری بولنه مامسندن
و یا فقر حالدن ناشی ذبح هدی ایدیله مدیگی حالده یوم نحر دن مقدم
اولق و عرفه گونی ختام بولق یعنی ذی الحجة نك یدی و سکر
و طقوزنجی گونلرنده صائم بولمق اوزره اوچ گون اوج طوتیلور .
ایام مذکوره ده اوج طوتلمقسزین عرفه مرور و یوم نحر
دخول ایدر ایسه بعده صوم . کافی اولدیغندن و جواباً دم . ترتب ایدر
﴿قدوری و ملتقى﴾ صومی عرفه گونه قدر اوچ گون متوالیا اجرا
ایله مکده افضلیت واردر . مع مافیه ذکر اولنان اوجی ایام مذکوره دن
اول گرک متوالیا گرک متفرقاً طوتمق دخی جائزدر * صوم . بدل
هدی اولوب بدل ایسه انحق شارعدن اولدیغنه بناء نص
شریف . بدلی وقت حجه تخصیص ایلمشدر ﴿درر مختار
و طحطاوی﴾ حاجی . افعال حجدن فراغندن و ایام تشریقك
گذرانندن صکره مکده و یا مملکتده یدی گون ده متوالیا
و یا متفرقاً صائم اوله رق عشره کامله بی اکمال و ایفا ایدر . لکن
بونده ده تابع . افضلدر * قارن . مکه به داخل اوله رق و یا اولیه رق
طواف عمره بی اجرا ایلمکسزین عرفاته توجه و وقوف ایسه اشبو
و قوفله عمره سنی رقص (۱) ایتمش اوله جغندن دم قران . لازم اولزه
چونکه دم قران ایکی عبادتک جمعی نعمته تشکر ایچون اولوب

(۱) رقص . ترك ابلک

بوحاصل اولمدینی خالدہ دم قران واجب اولیسوب الحجی ترک
عمره دن طولایی اوزرینه دم رقص و قضای عمره لازم گلور
﴿قدوری و ملتق و غیرها﴾ قارن . عمره بی ایام نشر یقندن
صکرة قضا ایدر و واجب اولان دم . دم جبر اولغله آندن اکل
یا خود آنکله اشتراک جائز اولمز قارن . مکة داخل اولوبده درت کره
طوافدن صکرة عرفاته توجه ایسه رکن عمره بولندینی جهته
عمره سی باطل اولیه جفندن یوم نحرده طواف زیارتدن آول
اوج طواف دها ایتمکله عمره سی تمام ایلر ﴿جوهره و منح﴾

حج اوچنچی باب

حج تمتع بیاننده در

ائمة حنفیه حضراتی نزدنده حج تمتع . حج افراددن افضلدر .
تمتع ایکی نوع اولوب بری هدیی یعنی قربانی برلکده سوق
ایدر و دیگری برابر گوتورمز . میقاتدن و یا قبل المیقات عمره
نیتله احرام و مکة دخول و عمره ایچون کعبه معظمه بی طواف
وسعی دن صکرة هدیی . سوق ایتمدیه حاق و یا تقصیر ایله عمره دن
خروج و تحال و طوافه بدأ ایتدکده قطع تلبیه و مکة مکره ده بلا
احرام . اقامت ایله مک حج تمتع صقارندندر . یوم ترویبه
اولدقده تمتع . نیت حج ایله مسجد شریفدن احرامه داخل

اولوب مفرد اولان حاجک افعالی ادا و اوزرینه واجب اولان
دم تمتعی اجرا ایدر ﴿قدوری و غیره﴾ مسجددن احرام .
شرط اولمدیغندن حرمدن ایدلسه ده جائز و یوم ترویبه دن مقدم
احرام . افضلدر ﴿درر و ملتق﴾ اگر احرام حجدن صکرة منایه
گیتمز دن آول طواف قدوم و یا نقل ایچون طواف و رمل وسی
اولندیه طواف زیارتده رمل اولنیه جفی گبی بعده سعی دخی
اولنمز ﴿جوهره﴾ تمتع . ذبح ایده جک هدیی بوله مز و یا
قدرتی اوله مزایسه قران مثللو اوج گون ایام حجه ویدی گونده
حین رجوعده صائم اوله رق عشره کامله بی ادا ایدر ﴿قدوری﴾
صوم ایام ثلثه بی احرام عمره دن صکرة ادا جائز ایسه ده اندن
مقدم جواز یوقدر و آنفا بیان اولندینی وجهله صومک صول
گونی عرفه اولق اوزره تأخیری و تسابی منسوبدر
﴿درر﴾ وجه آول اوزره تمتع هدیی مکة سوق ایتمک
قصد ایسه محندن عمره ایچون تلبیه ایله احرام ایدرک سوق
ایدر . اگر قربان اوله جق حیوان . مطیع اولورسه یدمکدن
اوگنده سوق ایتمک دها افضلدر زیرا فعل بی (علیه السلام)
بویله واقع اولمشدر . قربان . بدنه ایسه جلد و یا نعل .
مقوله سندن قلاده (۱) ایدرک اکثا تعلیق ایلر . بدنه بی
اشعار ایله مک یعنی انک سنمینی (۲) صاغ یا خود صول طرفدن

(۱) قلاده بوراده قربان اوله جفته علامت اولق اوزره حیوانک بوینته

آصیلان شی (۲) سنم . دوه نک اورگچی

براز شق ایله اخراج دم ایتمک امامین عندندہ جائز
ایسه ده بونده تعذیب حیوان اولدیغدن امام اعظم حضرت تدرینه
گوره مکروهدر ﴿قدوری و غیره﴾ مکه یه داخل اولندقدہ
عمره ایچون طواف وسی اولنور و سوق هدی ایدلدیگی جهته
احرام عمره دن تحلل ایدلز . بعده یوم ترویبه ده حج ایچون
حرمدن تکرار احرامه گیریلور . یوم ترویبه دن مقدم احرامه
داخل اولمق جائز و بلکه افضلدر . قسم ثانیدن اولان متمتع
دخی دم تمتع واجبدر . یوم نحرده تراش اولندقدہ احرام حج
و عمره دن خروج ایله حلال اولنور . اهل مکه ایله داخل میقاتده
اولانلر ایچون حج تمتع و قران جائز اولدیغدن انلرا نحق حج
افراد ایدرلر . متمتع . سوق هدی ایلمکسزین حاق ایله عمره دن
بعدالفراغ بلده سنه عودت ایسه تمتی باطل اولور ﴿قدوری
و غیره﴾ اشهر حجیدن مقدم عمره نیتله احرام ایدیلوبده درت
شوطدن نقصان اوله رق عمره ایچون طواف ایدلسه و اشهر حجك
حلولندن صکره باقی قالان طوافی اتمام ایله حج . نیتله احرام
اولنسه حج تمتع ایدلمش اولور . اگر عمره ایچون اشهر حجیدن
اول درت کره و یادها زیاده طواف ایدیلوبده بعده اول سنه ده
حج اولنسه تمتع اولمز . اشهر حج . شهر شوالک ابتداسندن
اعتباراً ذی الحجه نك اوننه قدر ایکی ماه اون گون ایسه ده نیت
حج ایله احرامی اشهر حجه تقدیم ایله مک دخی جائز و بوحالده
حج منعقد اولور ﴿قدوری﴾ یوم نحر دخی ایام حجندنر خلافاً

لامام ابی یوسف . بر مسلم . اشهر حجده زید ایله تکلم ایتمامگه
یمین ایدوبده یوم نحرده تکلم ایله سه امامین عندندہ حائث (۱) اولور
امام ابی یوسفه گوره حائث اولماز ﴿جوهره﴾ کوفی اولان مسلم . اشهر
حجده عمره ایدوب احرامدن خروج ایدرک مکده و یا داخل
میقاتده اقامتدن صکره حرمدہ احرامه داخل اوله رق حج ایسه
تمتی صحیح اولور ﴿ماتقی و غیره﴾ مرأه . احرام وقتده حائض
بولنسه غسل ایدوب احرامه گیردرک تلیه ایدر و حجاجك
ایتدیگی گبی افعال حجی ادا ایلر . لکن طاهره اولنجه یه قدر
بیت معظمی طسواف ایده مز . اگر وقوف و طواف زیارتدن
صکره حائض اولورسه مکدن انصراف ایدوب طواف
وداعی ترک ایدر و بونك ایچون برشی لازم گلمز ﴿قدوری﴾
مکدن خروجدن اول پاك اولدینی تقدیرده طواف وداع .
ایجاب ایلر . شاید بیوت مکبی تجاوزدن صکره طاهره
اولدیه عودت ایتمز ﴿جوهره﴾

در دینی باب

غیر ایچون ایدیله جك حج بیاننده در

عبادات مالیه ده مطلقاً نیابت جائز و بونده صاحبك قدرت و عدم
قدرتی مساویدر چونکه بوبابده فقرا یه ایصال نفع . مقصود

(۱) حائث . یعنی طومیان

اولد یغندن فعل نائیه ده مقصد . حاصلدر . عبادت بدنییه ده
نیابت . قطعا جائز اولمز و بونده عجز و عدم عجزه اعتبار اولمز .
چونکه عبادت بدنییه ده رضای الهی ایچون نفس اماره یی و جوارحی
اتساب (۱) مطلوب اولوب نیابته ایه بو حصول بوله ماز .
عبادات بدنییه و مالییه دن مرکب اولان حج مثلاً عبادتده موت
وقوع بولمق و یا حبس و مرض گبی زوالی ممکن عجزدن ایه
موت قدر عجزک دوامی و یا عمی و زمانت (۲) گبی زوالی غیر مرجو
عذری بولمق شرط لریه نیابت . تجویز اولمشدر نائب عن الحج
﴿لَيْسَ لَكَ حُجَّةٌ عَنْ فُلَانٍ﴾ دیهرک احرام ایله مک و نفقه
فاضله یی و صییه و یا ورثه یه رد ایتک لازمدر ﴿ملتقى﴾ آمر حج .
فضله نفقه یی نفسنه هبه ایدوب (ینه نفسک ایچون قبضه سنی
وکیل ایتدم) دیسه فضله نائیه حلال اولور ﴿اشباه﴾ مأمور
بالحج اولان کیمسه یولده مریض و یا محبوس اولسه حج ایچون مالی
غیرییه دفع ایده من انحق آمر . مالی حین اعطاده (دیلدیگک گبی
ایشله) دیدیسه حج ایچون مالی آخره ویرمک مریض اولسه
بیله جائز اولور ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ مأمور بالحج .
طریق حجه قبل الوقوف و فات ایتسه و یا نفقه سی سرق اولسه
امام اعظم حضر تارنجه آمرک مجموع مالندن باقینک ثلثی و فایدرسه
و آمر مأموره بر منزل تعیین ایتدیسه ثلث مذکور ایله صکره بر کره
آمرک بلده سندن و امامین عندنده انحق مأمورک و فات
ایلدیکی محلدن کذاک بر دفعه حج اولور . امام ابی یوسف
(۱) اتساب . بورمق (۲) زمانت . کوتورم اولمق

عندنده وصیتک محل نفوذی ثلث اولد یغندن ثلث مالک بقیه سیله
وامام محمده گوره مأموره ویریلان ایچنه ثلث باقی قالان مقدار یله
حج ایدمک لازم گلور و شاید باقی رشی قالماش ایه بو حالدده وصیت
باطل اولور . مثلاً کندوسی ایچون حج ایله وصیت ایدرک و فات ایدن
مسلم درت بیک درهم ترک ایله ووصی مأموره بیک درهم
اعطا ایدوب اوده سرق اولسه عند الامام مال باقینک ثلثی
اولان بیک درهمه و اودخی سرق اولسه ینه مال باقی اولان
ایکی بیک درهمدن ثلث ایله و هکذا ثلث مالدن حجه کفایت ایتیه جک
درجه یه وارنجه یه دیک قاله جق مقدار له بلده سندن و یا تشدیگی بردن حج
اولور . امام یوسفه گوره اولکی بیک درهم سرق اولندقد ثلث ترکدن
باقی اولان اوچ بوز او توز اوچ و بر ثلث درهمه موقع و فاتدن و یا
یتشدیگی محلدن حج ایدیلور . و تکرار سرق و وقوع بولسه وصیت
باطل اولور . و امام محمده گوره آلف اولدن باقی و ارایسه محل
و فاتدن و یا تشدیگی بردن حج اولنوب فقط باقی یوق ایه کذاک
وصیت حکمسنر قالور ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ بالذات حجه
خروج ایدن مکلف . قبل الوقوف و فات ایدوبده کندوسی ایچون
حج ایله وصیت ایتسه مال و یا مکانی بیان ایلمش ایه موجب حجه
معامله اولور و بیان ایلماش ایه ثلث مالی و فایدر ایه کندی
بلده سندن و ایتمز ایه و فایلدیکی محلدن حج ایتدیریلور
﴿تنویر﴾ مقدما نفسیچون حج ایتیمان کیمسه نک و مطلقاً مرأه
و عبد مآذونک احجاجی جائز ایه ده حج ایتمش اولان حر بائع و عاقل .
ار ککک نیابتی اولی در ﴿ملتقى﴾ علی الاطلاق حج ایله وصیت ایدلسه

وصی بنفسه حج ایتک جائز اولوب لکن وصی . ورثه دن بولندیغی یاخود غیر یه دفع مال ایله امر اولندیغی حالده ورثه نك اجازتنه توقف ایدر ﴿اشباه﴾ برمسلم . مرض وحبس گبی زوالی مأمول عجزدن ناشی حیانتده بدل یوللایوب بعده عجز . مستمر اولوبده وفات ایتسه فرض . ساقط اولور . و قبل الوفات عجزی زائل اولسه تکرار بنفسه حج ایتک لازمگور و بدلا ایتدیردیگی حج . تطوع صاییلور . اگر عمی و زمانت مثلاً عجزك اندفاعی امید اولغز ایتسه عجز . مستمر اولسه بیله نیابتیه كذلك فرض . سقوط ایدر ﴿بحر﴾ ایکی آمرك حجی ایچون بر مأمور احرام ایتسه آمرلر گرک ابویغی گرک اجانب اولسون هر بری آخره تشریک جهتدن آمرلرک امرلرینه مخالفتله گویا انلرک ماللرینی نفسنه صرف ایتمش اوله جفنه واحدهایی صورت اولویتده ترجیح ایله حجی اگا تخصیص ایتمگه قادر اوله میه جفنه بناء حجی فرضاً و یا نفلاً نفسی ایچون ایلمش اوله جفندن آلدیغی نفقه لری تضمین لازمگور و حجی امرایلیان ایکی شخصك عهده لرندن فریضه حج . خروج ایتزه لکن مأمور . لاعلی التعین بری نیته احرامی . ابهام (۱) یاخود

(۱) ابهام * مبهم برافق یعنی بلو ایتامک

اولدیغی گبی متبرع . وارث اولوبده احد ابویغی نك ذمتده حجة الاسلام بولنوب بلاوصیه فوت اولمش اولسه علی خلاف القیاس هم کنديسندن همده احد ابویغی نك فرض . ساقط اوله جفی احادیث شریفه ایله نایبدر . اگر اجنبی ایتسه یا لکر کنديسندن فرض . ساقط اولوب میتة النجی ثواب حج . عائذ اولور ﴿در مختار و ابن عابدین﴾ قران و تمته آمر . اذن و یرمش ایتسه متعه و قران . دملری و جنایت دمی مأموره و احصار . دمی . آمره ترتب ایدر . مأمور . عرفانده و قوفدن اول . جماع ایتسه نفقه آمری ضامن اولور و سنه آتیده کندی مالندن حج ایتک لازمگور ﴿درر﴾ مأموره خدمت ایدن کیمسه نك نفقه سی مأموره عائذ و مأمور خادم استخدام ایدر مقوله دن اولدیغی حالده قوللاندیغی خدمتکارك نفقه سی آمره راجع اولور ﴿اشباه﴾ قبل الاحرام مأموری نیابتدن عزل و استرداد مال جائزدر . بوضورتده نایبك عزلی خیانتی ایچون ایتسه رجعت و عودت مصرفی کندی مالندن وضعف رأیندن و یا مأمور حجی جهلندن ناشی ایتسه مال میتدن و هیچ بر تهمتدن طولای اولدیغی تقدیرده مال و صیدن ایجاب ایدر ﴿ناتارخانیة﴾ نماز و اورج و صدقه و تلاوت قرآن و ذکر و طواف و حج و عمره و زیارت قبور و تکفین موتی و سائر انواع عباداتدن برینه حین عملده نفسی ایچون نیت ایدلدیگی حالده بیله آنك ثوابی آحیا و أمواتدن غیره هبه و هدیه ایله مك جائز اولدیغنه دائر بر جوق آدله واردر . از جمله بری دارالقطنی دن روایت اولنان حدیث شریفدرکه بر کیمسه

طرفندن نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اقدام حضرت تهرینه
 (کَانَ لِي ابْوَانِ اَبْرَهًا حَالِ حَيَاتِهِمَا فَكَيْفَ لِي بِرَّهًا بَعْدَ مَوْتِهِمَا)
 یعنی بنم حیوانرنده کندولرینه ابولک ایلدیگم ابونیم وار ایدی
 وفاتلرندن صکره کندولرینه بر واحسانم نصورتله ممکن اولور
 مآلنده وقوعبولان سؤاله جواباً ﴿ اَنَّ مِنْ اَبَرِّ بَعْدَ الْمَوْتِ اَنْ
 تَصِلِيَ لِهَمَا مَعَ صَلَاتِكَ وَاَنْ تَصُومَ لِهَمَا مَعَ صَوْمِكَ ﴾ امر جایی
 شرفصادر اولمشدر معنای منیف نمازکله برابر انلر ایچون
 نماز قیلهسک وصیامکله برابر انلر ایچون صائم اولهسک دیمکدر .
 حضرت علی (کرم الله وجهه) دن منقولاً کذلک
 دارالقطبی دن مروی اولان ﴿ مَنْ مَرَّ عَلَى الْمَقَابِرِ وَقَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ
 اَحَدٌ اَحَدٌ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ وَهَبَ اَجْرَهَا لِلْاَمْوَاتِ اُعْطِيَ مِنَ الْاَجْرِ
 بَعْدَ الْاَمْوَاتِ ﴾ و انس (رضی الله عنه) حضرتلرندن
 روایت اولنان ﴿ مَنْ دَخَلَ الْمَقَابِرَ فَقَرَأَ سُورَةَ اِسْ خَفَّ اللهُ
 عَنْهُمْ يَوْمَئِذٍ وَكَانَ لَهُ بَعْدُ مِنْ فِيْهَا حَسَنَاتٌ ﴾ و کذلک انس
 (رضی الله عنه) جانبندن حبیب کبریا علیه افضل التحایا
 اقدام حضرتلرندن استفسار زمینده وقوعی ابو حفص
 العکبری دن روایت اولنان (قَالَ اَنْسَ اِنَّا نَتَصَدَّقُ عَنْ مَوْتَانَا وَنُحِجُّ
 عَنْهُمْ وَنَدْعُو لَهُمْ فَهَلْ يَصِلُ ذَلِكَ لَهُمْ) قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ ﴿ نَعَمْ اِنَّهُ يَصِلُ اِلَيْهِمْ وَاِنَّهُمْ لَيُفْرَحُوْنَ بِهِ كَمَا يَفْرَحُ اَحَدُكُمْ
 بِالطَّبَقِ اِذَا اُهْدِيَ اِلَيْهِ ﴾ مثللو حدیث شریفار دخی شرفوارد
 اولمشدر . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اقدام حضرت تهری
 بری نفس نفیس نبویلری و دیگری امتلری ایچون اولمق
 اوزره آقلى قرملی الآجه ایکی قوج تضحیه بیوردقلری
 ابو داوددن مرویدر . بونلره وسائر آثار جلیله به نظراً
 انسانه غیرک عملندن نفع اولدیغی ثابت اولور ﴿ حَلَبِيْ نَقْلًا عَنْ الزَّيْلَعِيِّ ﴾
 حجه صریحاً نیابتک صحتیه دلیل اولمق اوزره ابن عدینک
 کاملده و امام بیهقیقنک شعبده و امام سیوطی نک جامع الصغیرنده
 ﴿ اِنَّ اللهَ يَدْخُلُ بِالْحَجَّةِ الْوَاحِدَةِ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةِ الْمَسِيَّتِ وَالْحَاجِّ
 عَنْهُ وَالْمُنْفَذِ لَذَلِكَ ﴾ حدیث شریفی ذکر و ایراد قلنمشدر .
 ﴿ وَاَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَسْعًى ﴾ آیت جلیله سنه بعضلری
 طرفندن (اِلَّا اِذَا وَهَبَ لَهُ غَيْرُهُ) یعنی برکیمسه کندى عملک ثوابی
 غیرى به بخش ایدرسه اولور معناسی ویرلمشدر ﴿ طَحْطَاوِيْ
 وَكَلَّابُ بْنُ عَبَّاسٍ ﴾ (رضی الله عنهما) دن روایت اولندیغی اوزره
 آیت جلیله مذکورہ ﴿ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاِيْمَانٍ
 اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ ﴾ نص شریفیه منسوخدر . برده ﴿ وَاَنْ
 لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَسْعًى ﴾ آیت کریمه سی موسی و ابراهیم
 (علیهما السلام) حضرتلرینک قوملرینه مخصوص صدرکه

انلرك صحف لنده اولانى ﴿﴾ ام لم ينبا بما في تحف موسى و ابراهيم
الذى وفى ﴿﴾ آيت كريمه سندن صكره حكاية واقع اولمشدر
﴿﴾ وان اساتم فاهما ﴿﴾ كلام مجيدنده كى (فلها) اى
فعليتها و (لهم اللعنة) اى عليهم ايله تفسير اولندينى گي
(للانسان) دخى اى على الانسان ايله تفسير اولمشدر
عباداتك برقاچ نوعى اولوب بوندن برى زكات وعشر وكفارات
وصدقة فطر مثللو عبادت ماله در. ديگرى صلات وصوم واعتكاف
وتلاوت قرآن واذكار گي عبادت بدنيه محضه در. بريده
حج. ماندى ماله و بدنيه دن مركب اولان عبادتدر ﴿﴾ جمع الانهر ﴿﴾

بشنجى باب ﴿﴾

محرم حقنده اولان جناياته دائر مسائل مخصوصه در

جنايات . جمع جنایت در . جنایت . شرعاً حرام اولان فعلك
اسميدر . بوراده مقصود . احرام ويا حرم . سبيله حرام
اولوب ايشلمه سى منع اولمش اولان فعلدر ﴿﴾ در مختار ﴿﴾ محرم
بالغ اولان مسلم . گوزل رايجه لو شيلرى استعمال ايلسه اوزرينه
كفارت واجب اولور شويكه بر عضو كامله ويا عضو واحد دن
زياده سنه ولو سهواً اولسون طيب سورر ايسه بر دم و بر
عضودن اقل . محلى تطيب ايلر ايسه صدقه لازم گلور . يوم

ويا ليله كامله ده ديکيامش ثوب اکتسا يا خود باشنى بر شى ايله
بنفسه ويا نائم ايکن غيريسى ستر ايتسه بر دم و بر يوم دن ناقصده صدقه
ايجاب ايدر . محرم . رأس ويا لحيه سنك ربعى ويا دها زياده سنى
تراش ايدر ايسه دم و ربعدن اقل ايچون صدقه و مواضع حجامتى
تراش ايدوب احتجام ايلرسه امام اعظم حضر تدر نجه دم و بعد
الحلق احتجام ايلمزر سه صدقه و امامين عندنده هر حالده صدقه
لازمدر ﴿﴾ قدورى ودر مختار ﴿﴾ دم دن . اخيره ده كافى اولان
قربان و صدقه دن . صدقه فطره مقصوددر ﴿﴾ ملتقى وغيره ﴿﴾ محرم
باشنه ويا صقالنه ويا اليه خناسور سه ويا بر عضو كاملنه زيت و خل خالصى
(۱) على وجه التطيب طلا ايتسه بونلر سائر آدهان (۲) گي اوليوب
طيب عد اولندقلرندن ينه حكم مذکور جارى اولوره اما بونلرى
اكل ويا بورنه استنشاق ايتسه ويا بونلرله جراحت ويا شقوق رجه
مداوات ايلسه ويا اذنيه آيتسه تطيب وجهله استعمال عدا و لفيه جغندن
بر شى لازم گلمز . لكن مسك و غنبر و غاليه (۳) وكافور مثللو بنفسه
طيب اولان شيلرى استعمال . مداوات طريقيه اولسه بيله جزا
ايجاب ايدر . اگر بونلرى طعام مطبوخه قارشدير سه طيبك حكى
اولمديغندن بر شى ترتيب ايتماز و غير مطبوخه قارشدير دينى حالده
حكم . غاليه اولوب طيب . غالب ايسه دم . ايحاب ايدوب
مغلوب اولدينى صورته دم . لازم گلمز ايسه ده رايجه سى
بولندقدنه انك اكلى شتم تفاح (۴) گي مكر و هدر . مشروباته

(۱) خلی خالص . ابو سرکه (۲) آدهان . ياغلر (۳) غاليه . زياده گوزل

قوتولو و فیتلو بر نوع طيب (۴) شتم تفاح . المانی قوتلامق

قارشد بر لدینی حالدہ دخی علی قول حکم بویله در و دیگر قوله گوره .
 طیب . غالب ایسه دم و مغلوب ایسه بر دفعه ایچون صدقه و مکرراً شرب
 ایدر سه دم . لازم گلور در مختار و ابن عابدین سر او یل و قیص
 و قبادن عبارت اولان ثوب مخیطی عادت اوزرہ اکتسا ایسه دم .
 لازم اولور * اگر ازارگی ارقه سنه آلور ایسه دم . ترتب
 ایتمز جوهره ایکی الارینک و یا ایکی ایاقلرینک طر ناقلرینی
 جملة مجلس واحدده تقایم ایدر ایسه بردم و یا لکڑ بر ال
 و یا بر ایانک طر ناقلرینی کسرایسه ینہ بردم . لازمدر . و الارینک
 و ایاقلرینک طر ناقلرینی هر بر الی و یا هر بر ایانگی بشقه بشقه اوله رق
 درت مجاسده کسرسه عند الامامین درت دم . و امام محمدہ گوره
 كذلك بردم . اقتضا ایدر * اگر بش طر ناقدن اقل و یا متفرق اوله رق
 بش طر ناق کسرسه هر طر ناق ایچون صدقه لازم گلور و امام محمد
 عندندہ خمسہ متفرقه ده دم . ایجاب ایلر ملتقی بر قولتغنی و یاربیع
 رأسی بر مجاسده و دیگر قولتغنی و یا رأسنک هر ربعی آری آری
 مجاس آخرده تراش ایسه محلدہ اتحاد اولغله بردم . لازم
 اولور در مختار محرم اولان مسلم . عذرندن ناشی تطیب
 و یا ثوب مخیطی ايس یا خود حاق رأس ایسه حرمدہ بر غم . قربان
 و یا گرک حرم گرک غیریدہ اتی مسکینه طعامدن اوج صاع .
 تصدق ایلکم یا خود دیلدیگی مکانه بلا شرط تنایع اوج گون
 صائم اولمق خصوصاً نذرده مخیردر قدوری مسکین واحدہ
 اتی گون ایکشر نوبت طعام ویرسه کفایت ایدر خلافاً لامام محمد

بحر و جمع الانهر محرم مضطر ایچون ثوب واحد . کافی
 ایکن ایکی ثوب اکتسا ایسه ایکسی دخی موضع ضرورتده ایسه
 مع الاثم بر کفارت مخیرہ و بری موضع ضرورتده اولوب آخری
 دیگر محلدہ ایسه بری مخیرہ و دیگری معینہ اوله رق ایکی کفارت
 لازمدر بدایع و منح شهوت ایله تقیل یا خود مس ایله مک
 دمی موجب اولوره عرفه ده و قوفدن مقدم . احد سبیلینہ و طی ایتمک
 مفسد حج اولدیغندن بر شاة . ذبح ایدیلور و حجی فاسد اولمان
 کیمسه گی افعال حج ادا وسنه آتیہ ده قضا اولنور . حین قضا ده
 مرأه سی برابر بولندی حالدہ آندن مفارقت ایله مک شرط
 دگلدرہ عرفه ده و قوفدن صگرہ و تراشدن اول حلالیله مجامعت ایتمک
 حجی افساد ایلمز ایسه ده بر بدنه ذبح ایتمک واجب اولور و بعد الحاق
 طواف زیارتدن اول مجامعت اولندی حالدہ بر شاة لازم گور .
 درت شوط طوافدن مقدم . عمرده مجامعت . عمره بی افساد
 ایدہ جگندن افعال عمره بی ادا و بعده قضا ایله مک و ذبح غنم ایدمک
 ایجاب ایدر . اگر درت شوط طوافدن صگرہ و طی اولنور ایسه
 یا لکڑ بر قربان ایدیلور و عمره سی فاسد اولیه جغندن قضا اقتضا
 ایتمز . ناسیاً و یا عامداً جماع . حکمده مساوی اولغله صومه قیاس
 اولنر . محدث ایکن طواف قدوم ایدلسه صدقه و جنب ایکن
 طواف قدوم و محدث اوله رق طواف زیارت اولنسه برر قیون
 و جنب حالنده طواف زیارت اولنور ایسه بر دوه لازم اولور . شو
 صور تکرده افضل اولان مکہ مکر مده بوللد قجه عاده طواف ایتمکدر .

بو حالد بر شی کسمک. لازم اولمز * محدث ایکن طواف وداع ایدیلورسه
 صدقه و یرمک و جنب حالده طواف وداع اولنورسه بر قیون کسمک
 ایجاب ایدر. طواف زیارتدن اوج شوط و یا بوندن نقصان ترک ایدلسه
 كذلك بر شاة لازم گلور و درت شوط ترک اولندیقی تقدیرده درت شوطی
 طواف ایدنجیه قدر محرم قالنور. طواف صدر یعنی وداعدن
 اوج شوط ترک ایدیلور ایسه صدقه و جهه سی یا خود درت
 شوطی ترک اولنور ایسه بر غم. کیلور. صفا و مروه بیننده کی
 سعی. ترک ایدیلور ایسه ینه بر قیون قربان ایدیلور و بوندن
 حجه بر نقصان ترتب ایتمز. وقوف مزدلفه ترک و یا امیرالحجدن
 وغروب شمسدن اول حدود عرفاندن خروج اولندیقی حالده
 بشقه بشقه بر ردم. واجب اولوره ایامک کلیه سنده رمی جمار
 ترک اولنسه یا خود برگونک جمره سی اجرا ایدلسه و یا یوم
 نحرده جمره عقبه و یا اکثری رمی اولنسه آری آری بر ردم
 و جمار ثلثه نک بری ترک ایدلسه صدقه لازم گلور. ایام نحر.
 منقضیه اولنجیه قدر تراشی و یا طواف زیارتی بلا عذر. تأخیر
 ایتمک امام اعظم حضرت تلرنجه دمی موجبدر خلافا لامامین
 ﴿قدوری﴾ تأخیر رمی ده و حاق و رمی و ذبحی بری برینه
 تقدیم و تأخیرده دخی خلاف مذکور موجود در ﴿جوهره﴾
 محرم ولوحلد. اولان بر صید بری نی قتل ایدلسه یا خود قتل ایتمک
 قصدنده بولنان کیمسه به شکار. فلان محل و یا وادیده در بولنده دلالتده

بولنسه جزا واجب اولور. بوجزاده عامد (۱) و ساهی (۲)
 و مبتدی (۳) و عائد (۴) مساویدرلر. جزا امام اعظم و امام
 ابی یوسف حضرت تلری عندلرنده قیمت صید اولدیغندن صید.
 قتل اولنان مکانه و یا موضع قتل. صحرا اولوبده قیمتی اولمزسه
 قیمت صید بولنان و محل قتله اقرب اولان بلده ده ایکی رجل
 عادل طرفندن صید مقتوله قیمت تقدیر اولنور. بوضو رنده قاتل
 و یا دال. بخیر اولوب دیلر سه قیمت مقدره کافی اولدیقی
 صورتده انگله هدی آلوب حرمدده ذبح ایدر و یا طعام اشترا
 ایدرک هر مسکینه نصف صاع. خطه و یا بر صاع. خرما یا خود شعر
 تصدق ایلر یا خود هر نصف صاع. خطه و بر صاع. شعر یا چون بر
 گون صائم اولور. اگر طعامدن نصف صاعدن اقل فضله
 قالور ایسه استر ایسه آنی تصدق ایدر و دیلر سه كذلك برگون
 اورج طوتار ﴿قدوری﴾ محرمک هدی و اطعامه قدرتی
 وار ایکن صومی اختیار ایلسمی جائز در ﴿جوهره﴾ امام
 محمد عندنده نظیری اولان صید. قتل اولندقدده جزاسی جنه جه
 نظیری اوللق لازمدر مثلاً قتل اولنان صید. گیک و یا
 صیرتلان ایسه بر شاة و طوشان ایسه آتی آیلق بر اوغلاق ویر
 فاره سی تعیر اولنان عرب طوشانی ایسه درت آیلق بر دیشی
 اوغلاق و دوه قوشی اولدیقی حالده بر بدنه جزا واجب اولور
 (۱) عامد. قصد آ بیان (۲) ساهی. سهو ایدن (۳) مبتدی ایلمک
 دفعه ایشلیان (۴) عائد. تکرار ایشلیان

﴿قدوری﴾ عصفور (۱) و حمامه (۲) گبی نظیری اولیان صیدده
 بالاتفاق قیمت . لازم و قیمتی مساوی اولان نظیرده امامین عندنده
 نظیرینی تصدق جائزدر ﴿جوهره﴾ بر آوی یاره لایق ویا
 توپلرینی قوپارمق یاخود برعضوینی کسمک نقصان قیمتک تضمینی
 استلزام ایدر . بر قوشک قنادینی یولق ویا برصیدی ایاقارینی قطع
 ایله حیّز امتناع ویا طالبندن فرار درجه سندن چیقارمق قیمت
 کامله یی ایجاب ایلر . صیدک بوزوق اولیان بمورطه سی
 کسر ایدیلور ایسه بیضه نك (۳) قیمتی وشاید قیریلان بمورطه دن
 میت یاوری چیقار ایسه جزاء . حی (۴) بر جیو جیو بهاسی ویریلور
 ﴿قدوری﴾ صید . بعد الجرح اخذ اولندیغی تقدیرده قیمت
 کامله اقتضا ایدر . صیدک جرحی اثر جنایت قالمیه رق التیام ایدر ایسه
 برشی ترتب ایتمز و حیّز امتناعدن خروج ایدن صیدک قیمتی
 تصدقندن صکره اول صید . قتل اولنسه ادای جزادن اول ایسه
 جزای آخر لازم گلمز . بمورطه قیریلوبده بشورلسه ینه بهاسی
 تضمین اولنور ﴿جوهره﴾ لاشه اکل ایدن قارغه وچیلایغی
 وکلب عقوری (۵) وقوردی وحیه و عقرب وفاره وقره سینک
 و آری وقرنجه و سیوری سنگی وپره وکنه یی ایجابنده اولدر مکده
 جزا یوقدر . کهله ویا چکرکه اولدیریلور ویا قتل دلالت ایدیلور

(۱) عَصْفُور . سرچه قوشی (۲) حَمَامَة . گوگرچین
 (۳) بَيْضَة . بمورطه (۴) حَيّ . دیری (۵) كَلْبٌ عَقُورٌ . ابصیریحی
 ویریحی کوبک

ویا یزه بر اقیلور ویا کهله یی تلف قصدیه ثوب . شمسه القا اولنورسه
 استیلان شی ویریلور یاخود اولدیریلان ایکی کهله ویا چکرکه
 مقابلی فقرایه بر آوچ طعام . اطعام ویر کهله ویا چکرکه ایچون
 برپارچه نان اعطاوا کرام اولنور . بوبابده برخرمان تصدق ایله مک
 کافی اولدیغی اثرده وارد اولمشدر ﴿قدوری ودر مختار﴾ اوچدن
 زیاده کهله ویا چکرکه اولدیرلسه نصف صاع خنطه تصدق ایدیلور .
 قتله بدندن ویا ثوبدن اخذ اولنوبوده یردن الله رق اولدیرلسه
 برشی لازم گلمز ایسه ده قتل قتل ایچون ثوبی دیگرینه ویرمک
 موجب جزادر . لکن آخرک اوزرنده اولان کهله یی اولدرمک
 جزایی مستلزم دگلدر ﴿جوهره﴾ سباع یعنی بریحی حیوان گبی
 لمی اکل اولنمیان صیدی قتل ایله مک دخی جزایی ایجاب ایدوب
 بوده قیمتجه برشانی تجاوز ایتمز . شاید او مللو حیوان . محرمه حمله
 و هجوم ایلمسندن ناشی قتل اولنور ایسه برشی ترتب ایله مز .
 محرم ایکن احتیاج واضطرار سببیه صید . قتل اولنوبوده لمی اکل
 ایدلسه جزا لازمدر . محرم قیون وصغرو دوه ویا طاق وخانه ده
 بسانیلان قازی کسر ایسه ضرر یوقدر * حمامه مسروله یی یعنی
 پچه لی گوگرچینی یاخود قوشی ومونس اولان گیگی قتل ایتمک
 دخی جزایی مستلزمدر . محرم . گرک حل گرک حرمد صیدی
 ذبح ایلسه ذبحه سی میته عد اولنه جفندن کیمسه یه ا کلی حلال اولمز
 اگر حلال اولان مسلم حرمد صیدی ذبح ایدرسه جزاسنی
 ادا ایدرو انحق کندوسنه لمی حلال اولدیغندن اکل ایتمز لکن محرم .

صیده دلالت و یا امر و اشارت ایلمدیگی صورتده غیر مخرمک
 حله صید و ذبح ابتدگی حیوانک لمنی اکل ایتمسند برأس اولمز .
 حرم . صیدنی غیر مخرم ذبح آلهسه اوزرینه جزا ترتب ایدر .
 حرم شریفک بنفسه نابت اولوب ناسک انبات ابتدگی نبات .
 جنسندن اولمیان تازه اوتلریله اغاجلرینی قطع آله مک قیمتی
 ایجاب ایدر ﴿ قدوری و جوهرة ﴾ ناس . طرقدن انبات یعنی
 غرس و تربیه اولنان یا خود بنفسه نابت اولوب ناسک انبات ابتدگی
 نباتات جنسندن اولان حشیش و شجرک قطعی و انتفاعی حلال اولوب
 فقط خالقک غرس و تربیه ابتدگی نبات جنسندن اولیه رق کندی
 کندویه بیتن حشیش و اغاجک قلع ﴿ ۱ ﴾ و قطعی حالنده قیمتی تضمین
 لازم و بونلرک مملوک اولوب اولماسی غیر مشروطدر بنا برین ارض
 مملوکه ده بنفسه نابت اولان دیکنی بیله مالکنک غیر یسی قلع ایدر
 ایسه مالکنه عائد اولان بر قیمتی و حق شرعی مقابلنده دخی
 بر قیمت اخرا بی تضمین اقتضا ایدر و مالکی قطع ایلر ایسه یالکز
 حق شرعی ایچون بر قیمت ایجاب ایلر ﴿ ابن عابدین نقلاً عن
 شرح الاسباب ﴾ حج مفردده بردمی مستلزم اولان جنایت
 احرامده قارنه بری حبی و دیگری عمره سی ایچون اولمق اوزره
 ایکی دم لازم گلور لکن قارن . میقاتنی بلا احرام . تجاوز
 ایدوبده بعده عمره و حج ایچون احرامه داخل اولسه دم واحد
 کافی اولور . ایکی و یا زیاده مخرم بر صیدک قتلنده مشترک اولسه لر

(۱) قلع . قویارمق

جزای فعل اوله رق هر برینه بشقه بشقه جزای کامل ترتب
 ایدر . ایکی غیر مخرم . صید حرم قتلنده اشتراک ایلسه لر جزای
 محل اوله رق جزای واحد کفایت ایلر . مخرم بر صیدی بیع
 و یا اشتراک ایتسه بیع و شرایی باطلدر ﴿ قدوری ﴾ مخرم و حلال .
 قتل صیدده مشترک اولسه لر مخرمه تام قیمت و حلاله نصف
 قیمت و حلال و قارن اشتراک ایلسه لر حلاله نصف و قارنه ایکی جزا
 ایجاب ایدر . حلال و مفرد و قارن مشترک اولسه لر حلاله ثلث
 و مفرد جزای واحد و قارنه ایکی جزا ترتب ایلر ﴿ جوهرة ﴾
 مخرم ایکن صید ایدوبده حلال ایکن بیع ایلسه بیعی صحیحدر .
 شول مسلم که حرمه داخل اولوبده النده طهره دن گتورمش
 بر صید بولنسه آنی صالیورمک لازمدر . صیدی بعد الاطلاق
 برینک یدنده بولسه حلال اولدقدن صگره اخذ ایدر ﴿ جوهرة ﴾
 النده کی صیدی صالیورمیبدم بیع ایلسه اگر یدم شتریده عینی
 باقی ایسه بیعی رد ایله مک و عینی موجود اولوبده مشترک
 الندن گیتمش ایسه جزا ایجاب ایلر . مخرم ایکن بیتنده و یا فسنده
 صید بولنسه صالیورمک لازم گلمز . مخرم اولمیان مسلم
 بر صید اخذ ایدوب بعده احرامه داخل اولسه و اول شکاری
 آخری صالیورسه اطلاق ایدن آنک قیمتی ضامن اولور .
 مخرمک اخذ ایلمدیگی صیدی دیگری ارسال ایلسه صائدک ﴿ ۱ ﴾ ملکی

(۱) صائد . اولیان

اولدیغندن مُرسِل (۱) . ضامن اولمز . بر مُحْرِمَك اخذ ایتدیگی
صیدی مُحْرِم آخر قتل ایلسه ایکیسنه دخی ضامن یعنی جزا ترتب
ایدر و مُحْرِم آخذَك ضامن اولدیغی جزا . صوم اولیوب مال
اولدیغندن مُحْرِم قائله مراجعتله آنی تضمین ایتدیرر ﴿ماتقی﴾

التبجی باب

احصار بیاننده در

احصار . لغتده مطلقاً منع معناسنه اولوب شرعده بعد الاحرام
عذر شرعیله وقوف و طوافدن منعه اصطلاح اولمشدر . گرک
آدمی گرک سباعدن دشمن و یار کوب و ذهابه مانع مرض و یانفقه نك
هلاک و ضیاعی و یا مُحْرِم . مرأه اولوب کندیسيله مکه بیننده مدت
سفر قدر مسافه وار ایکن مُحْرِمَك وفاتی سببيله مُحْرِم . احصار
اولنسه تحلل یعنی احرامدن خروج ایلمك حلال اولور
استعید بالله ﴿فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ﴾ آیت
جلیله سی موجبجه احصاردن طولایی حرم شریفده ذبح اولنق
اوزره وقت ذبحی تعیین ایدرک برشاة و یا اشتراي شاة ایچون قیمتی
کوندروب بعد الذبح محظورات احرامدن تطیب و یا تقایم ظفر
گبی بر فملى ایشلمگله احرامدن خروج ایلره مُحْصِر اولان قارن
ایسه حج و عمره سی ایچون ایکی قربانلق قیون ارسال ایدره دم

(۱) مُرسِل . صالحیورن

احصارك حرم شریفك غیری محله ذبحی جائز اولمازه امام اعظم
حضر تارنجه مُحْصِر بالحج ایچون دم احصارك يوم نحر دن مقدم
ذبحی نجويز اولنش و امامین حضر اتجه يوم نحره حصر و تخصیص
قائمش و مُحْصِر بالعمره ایچون استیلال و قتده ذبحه بالاتفاق
جواز ویرلشدره مُحْصِر بالحج اولان تحلل ایتدکده دیگر سنه ده
بر حج و بر عمره و مُحْصِر بالعمره به یالکزم عمره و قارنه بر حج ایله
ایکی عمره قضاسی لازم گلور . مُحْصِر بالحج و یا بالعمره اولان مُحْرِم .
هدی بیعت و فرستاده و آنک يوم معینده ذبحيله مواعده ایتدگدن
صکره احصار . زائل اولوب قبل الذبح هدیه وجه و یا عمره به
ادرا که قادر بولنسه تحلل جائز اولدیغندن بولنه دوامله افعال حج
یا عمره بی ادا ایلر و هدی استریبع و یا هبه و یا تصدق ایدر .
اگر مُحْصِر بالحج یالکزم هدیه ایرشمك ممکن اولسه اصل اولان
حجدن عاجز اولدیغی ایچون بلا توجه . ذبح هدی ایله و یا مع التوجه
افعال عمره ایله تحلل ایله مك جائز و افعال عمره ایله تحلل ایدر سه
ایلر و ده کی قضای عمره ساقط اولور . مُحْصِر بالحج و یا بالعمره انحق
ادراک حجه و یا عمره به قادر اولور ایسه حرمت مال . حرمت نفس
گبی اولدیغندن مالی مجاناً ضایع اولماق ایچون استحساناً تحلل ایتمك
جائز ایسه ده . لکن توجه افضلدر . بر مسلم مکه مکرمه ده وقوف
عرفات و طواف زیارتدن منع اولنسه امام اعظم دن اصح روایت

اوزره محصر اولوب مُفرد اولسون قارن اولسون هدی ایله
تحلل ایدر. اگر احدهایه قادر ایسه محصر صایلمیه جفتدن انک
حقنیده هدی ایله تحلل جاری اولمز. زیرا یالکز وقوفه قادر
اولدینی حالد انکله حج تمام اولوب فقط حاق. واقع اولدیه
طواف زیارتی ایدنجیه دگین هر شیئه و حاق وقوع بولدیه یالکز
نسایه محرم اوله رق قالور. بعده ایام تشریق گچنجیه قدر
منوعیتی دوام ایدو بده بوده مرض گبی بر امر ضروریدن ناشی
ایسه برشی لازم گلمیوب فقط عدوسبیلله دوام ایلدیه مزدلفه ده
وقوفی ورمی ترك وطواف و حاقی تأخیردن طولانی درت دم
ایجاب ایدر. اگر یالکز طوافه قادر اولدیه فائت الحج گبی افعال
عمره ایله تحلل ایده جگندن هدی ایله تحلل احتیاجی یوقدر
قدوری و ملتقی و در مخار و ابن عابدین

یدنجی باب

فوائت حج بیاننده در

برمسلم. حج ایچون احرامه داخل اولدینی حالد یوم نحرک
فجر صادق طلوع ایدنجیه قدر عرفه ده وقوفی اجرا ایده مامش
اولسه حجی فوت ایتمش اولور و اول سنه طواف و سعی ایدرک تحلل
ایدر و سنه آتی ده حجی قضا ایلر. فائت الحج حقنیده افعال عمره

محصر حقنیده دم. منزله سنده اولمغه فوت واقعدن طولانی دم
لازم گلمز و احرام و طواف و صفا ایله مرویه بیننده سعی. دن
عبارت اولان عمره فوت ایدیه میه جگندن سنه نك کلیسنده اجرا
اولور ایسه ده فقط عرفه و نحر و تشریق گونلرنده مکروهدر
قدوری و ملتقی ﴿عمره ده احرام. شرط و طواف. فرض
وسعی و حلق و یا تقصیر. واجب اولوب بونلردن ماعداسی سنن
و آداب اولدیندن تارکی آثم و دم و جزا لازم اولمز. قول
مشهورده عمره سنت مؤکده و صحیح اولان و ترگی واجب اولمقدر
﴿جوهرة﴾ ﴿عمره فی رمضان تعدل حجة﴾ حدیث شریفی
دلالتیه عمره رمضان شریفده ایام سائر دن افضلدر ﴿بحر رائق﴾

سکزنجی باب

حجده هدی بیاننده در

هدی. شرعه کنده و سیاه حرمدن تقریب الی الله ایچون دوه و صیغر
وقیوندن حرمه هدیه ارسال اولان حیوان اولوب ادناسی غنم
و اعلاسی ابل و بقدردر. جمله سندن ثنی یعنی بش یاثنی بیتروب
النی به داخل اولمش اولان دوه و ایکی یاثنی اکال ایله اوچه یتشمش
صیغر و بر یاثنی بتوره رك ایکی به گیرمش اولان قیون و کچی
کافیدر. ثنی درجه سنده جثلی اولور سه الی آیلقدن زیاده قوزی
دخی جائزدر. هدی ده قولاغی و یا اکثر اذنی یا خود قویروغی

یا اولئک ویا آرد آباغی مقطوع ویا برگوزی ناموجود یا خود زیاده
ضعیف ویا مذبحیه دگین مشیه غیر قادر طویال حیوان . قربان
اولمز . شاة . هرشی ایچون کافی اولوب لکن جنب ویا حائض
ایکن طواف زیارت ووقوف عرفه دن صکره قبل الحلق مجامعت
ایدنلره ابل ویا بقر . ذبح ایله مک لازمدر . شاة . کفایت ایدن
محلده بدنه وبقره دن هر برینی قربت وعبادت قصد ایدن یدی مسلم
مشرکاً ذبح ایتمگه جواز وار ایسه ده شاید بونلردن بری گندی
حصه سنه لحم آرزو ایدر ایسه بشقه لرینه ده جائز اولمز . دم نُسک
اولدینی ایچون تطوع و منعه و قران . قربانندن صاحبک اکل ایلمسی
تجويز اولمش ودماء کفارات اوله رق ایدیلان هدایان اکله جواز
گوسترلما مشدر . هدی منعه و قران انجق بوم نخرده و باقیلری استیلان
زمانلرده و بالجمله هدایا منحصراً حرم شریفده ذبح اولنور و لحوم هدایا .
حرم شریفک و غیره محارک مساکین و فقر اسنه تصدق و اعطا قلنور .
هدیلری تعریف یعنی عرفاته گوتورمک و یا برشی ایچون هدی اولدینی
اعلام ایتمک لازم دگلدر . قدوری و در مختار . لکن شاتک غیر بی
دم شکرده تعریف و علامت اوله رق تقلید ایتمک و دم کفارتده اخفا ایله مک
مندوبدر . منح . ابل صدری و بقر و غنمی رأسی طرفندن ذبح ایتمک
افضل و حسن صورته اجرایه مقتدر اولان مسلم . بنفسه ذبح ایله مک
اولی در . هدیك چولی و بولاری واریسه بعد الذبح تصدق اولنور
ذابح . اجرتلو قصاب مقوله سی ایسه اجرت اوله رق اجزای

هدیدن برشی اعطا اولمیب آروجه اجرتی ویریلور . اگر
بدنه . سوق اولنور ایکن اگا بنمگه احتیاج و ضرورت صحیحه
حاصل اولور ایسه رکوب و احتیاجک زوالنده همان نزول
اولنور . شاید رکوبدن ناشی هدییه نقیصه عارض اولورسه
نقصی تضمین ایتمک لازم گلور . بدنه نک لبی اولدینی حالده
وقت ذبح . قریب ایسه صاعلمیب سود کیلمک ایچون مهمنه
صغوق صو سر ییلور . قدوری و ملتقی . وقت ذبح . بعید
اولوبده سودی صاعلمامق سیبیه هدییه ضرر ایرشمسی متحقق
اولدینی تقدیرده سودی صاعیله رق عیناً و استهلاك صورتنده
قیمتی بدلاً فقرايه تصدق اولنور . مجمع الانهر و غیره .
هدیک جلدی ویا لحمی بیع ایدلدیگی حالده نمی تصدق و تحمیل
مناعدن ناشی برگونه نقصان ترتب ایدرسه قیمتی تضمین ایدیلور
ولبی اخذ و صرف ویا مذبحک لحمی اغنیایه اعطا قلنورسه
کذلک قیمتی فقرايه صدقه اوله رق ویریلور . در مختار .
هدی سوق ایدر ایکن یولده هلاک اولسه تطوع ایسه برینه
دیگری تدارک ایله مک لازم اولمیب واجب ایسه بشقه
بر هدی اگا بدل اوله رق اعطا ایدیلور . هدییه جواز اختیاری
مانع اولان عرج (۱) و غمی مثلاً و عیب کیر . اصابت ایدرسه برینه
غیر بی تدارک و هدی معیوب ملک خالص اولمغله استدلالیگی
گی معامله اولنور . قدوری . صاحب هدیک آخرینی اخذه

اقتدار ی یوغیسه هدی معیوب کفایت ایدر ﴿جوهره﴾
 هدی . بدنه اولوبده یولده هلاکه قریب اولسه تطوع ایسه
 ذبح ایدیلوب هدی اولدینی بیلنمک ایچون قلاده سی اولان
 نعلی دمیله صغ (۱) وبوینک ویا اور گجک بر طرفه ضرب اولنور
 وبونک لمندن صاحب هدی واغنیادن هیچ بری اکل ایتمز
 وتطوع اولدیغندن یرینه بشقه برهدی قونلماز . اگر بدنه
 هالکه هدی واجب ایسه یرینه غیر یسی اقامه قلنور * بدنه
 تطوع ومتعه وقران . دم نُسک اولوب شایان اعلام اولدقلرندن
 ناشی قلاده ایله تقلید واشهار . مندوب ایسه ده احصار وجنایات
 وکفارات دملری ستر اولنق اولی اولمغله قلاده وضع ایدلمز
 ﴿قدوری وملتی﴾ مسائل غریبه دندر که ﴿الله علی المشی
 الی بیت الله﴾ دینلسه نذر اوله جغندن حج . واجب اولور *
 مشی . یرینه خروج وذهاب وسیر . ذکر اولنسه بالاجماع برشی
 لازم اولمز . بینه بدل مسجد حرام ویا حرم . تذکار ایدلسه
 امام اعظم حضر تدر نجیه حج . لازم اولمز خلافاً للامامین
 ﴿جوهره﴾ بیت مکرّمه بلا ایذاء و بلا رشوة دخول .
 مندوب اولدینی گبی زیارت قبر نبی محترم صلی الله علیه وسلم دخی
 كذلك مندوب وبرقوله قدرتی اولان مسلمه واجددر ﴿در
 مختار﴾ مدینه منوره یه وصولده ﴿بسم الله رب ادخانی مدخل

(۱) صغ . بویامق

صدق واخرجنی مخرج صدق واجعل لی من لدنک سلطاناً
 نصراً ﴿دینیه رک کال خضوع وخشوع ایله وروضه مطهره
 قصیده باب جبریلدن مسجد شریفه دخول وقبر مکرّمه اوج
 درت ذراع مقداری قریب اوله رق قبله یه استقبال ورأس
 شریفلری جانبده صلاته قیام ایدر گبی وقوف وحضور کامل
 ایله توجه اولنوب ﴿السلام علیک یا رسول الله السلام علیک
 یا نبی الله السلام علیک یا صفی الله السلام علیک یا حبیب الله
 السلام علیک یا نبی الرحمة السلام علیک یا شفیع الامة السلام
 علیک یا سید المرسلین السلام علیک یا خاتم النبیین السلام
 یا مزمّل السلام علیک یا مدبر السلام علیک وعلی آل بیتک
 الطیبین الذین اذهب الله عنهم الرجس وطهرهم تطهیراً﴾
 دینلملی بعده بینه صلات وسلام وصدیق اکبر وعمر فاروق
 (رضی الله عنهما) حضراتی حضورنده دخی سلام ونفسنه
 ووالدیننه وجمیع امت محمدیه دعا ایللملیدر بوندن صکره بینه
 قبر اقدس واشرفک رأس جلیلی جانبده وقوف ایدیلوب کالاول
 صلات وسلام ودعا وشنا ایله اختتام اولنور ﴿منح﴾ رسول
 اکرم صلی الله علیه وسلم اقدمن حضر تدر بیک اعضای شریفه
 ومقدسه لرینک منضم اولدینی قبر شریف . بقاع ارضک جمله سندن
 وعرش وکر سیدن بالاجماع افضل اولدینی وکعبه مکرّمه دخی

قبر مقدسیدن ماعدا مدینه دن افضل بولندینی و بو ایکی محل
مبارکدن بشقه مکه ایله مدینه دن قغیسی افضل اولدیغنده اختلاف
اولوب فقط هر ایکسینک دخی افضل بلاد اولدیغنه اجماع
حاصل اولدینی اکثر کتبه محرردر ﴿در مختار وابن عابدین﴾

﴿التبجی کتاب﴾

اضحیه دائر مسائلی حاویدر

أُضْحِيَّةٌ لغتده وقت ضحی ده ذبح اولنان حیوانک اسمی و جمعی
اضاحی در و ضحیة لفظی دخی اضحیه ده لغت اولوب جمعی ضحایادر
هدیه . هدایا گبی . اصطلاح شرعه بر مخصوص . حیوانه اسم
اولمشدر که ایام نحرده نیت تقرّب ایله بوغازلور ﴿جمع الانهر
و درر﴾ عید اضحاده قربان کسمک هر حر و نصابه مالک اولان
مسلم مقیمه و اجیدر . عقل و بلوغ عندالامامین شرائط و جوبدن
اولمیوب فقط امام محمد عندنده شرائطدن اولدینی بدایعدن نقلاً
رد مختارده مسطوردر . برروایتده ولد صغیر ایچون دخی اُضحیه
ذبح ایدیلور . بر قوله گوره باباسی گندی مالندن و دیگر قوله
مالی اولان طفله بابا و یا وصی صینک ایچه سندن تضحیه (۱) ایدر
و بقدر الحاجة صبی اطعام و باقیسنی البسه گبی طفل ایچون منتفع به
(۲) اولان برشی ایله استبدال ایلر ﴿قدوری و ملتق﴾ اُضحیه ده
(۱) تَضَحِيَّةٌ . اُضْحِيَّةٌ ذبح ایتک (۲) مُنْتَفِعٌ به . کندوسیه فائده لمتک
ممکن اولان

کافی اولان برغم و یا بربدنه یا خودیدی مسلم مکلفه مشترکاً بردوه
و یا برصیغر ذبح ایلمکدر ﴿قدوری و غیره﴾ بربدنه و یا بقرده
مشرک اولان یدی مسلمدن بری گندی حصه سیله قرینه قصد
ایتمیوب ات آلق استسه و یا حصه سی سُبْعَدَن اقل اولسه هیچ
برینه جائز اولمز چونکه تقرّب برندن منتفی اولنجه دیگر لرندن
دخی انتفا (۱) ایتک طبعیدر . بردوه و یا صیغرده یدی مسالمک
مادوننده مشارکت تجویز اولمش ایسه ده مافوقه جواز
یوقدر . بوصورتله مشترکاً ذبح ایدیلان قربانک لحمی شریکدر
بیننده تخمین صورتیه داغیدلیوب مطلقاً وزن ایله تقسیم اولور
الحق باش وایاق ودری مثللو شیرات ایله قارشیدریلور ایسه بو حالده
ربا (۲) اولدیغندن تخمیناً تقسیم ایدمک جائز اولور . قربان نیتیه
برینک اشترا ایلدیگی بدنه ده صکره دن دیگر اتی مسالمک
اشتراکی استحساناً تجویز اولمش ایسه ده بو مثللو اشتراک
قبل الشراء عقدی احب گورلمشدر ﴿ملتق و جمع الانهر﴾
مسافره و نصابه مالک اولمیان فقیره قربان واجب دگدر ﴿قدوری﴾
فقر و غنا و ولادت و موت . خصوصاً صرندده اُضحیه نک آخر وقتنه
اعتبار اولور مثلاً بر مسلم . ایام نحرک اولنده غنی ایکن نهایتده
فقیر اولسه و یا اولنده حیاتده ایکن آخرنده وفات ایلسه قربان .
واجب اولمز . لکن ایام نحرک اولنده فقیر ایکن آخرنده غنی
اولسه و یا آخر ایام نحرده برچو جق تولد ایتسه تضحیه واجب

(۱) انْتِفَا . بوراده زائل اولق دیمکدر (۲) رِبَا . زیاده لک که فضله

اولق مقصوددر

اولور ﴿ملتقى وجمع الاله﴾ اضحیه نك وقتى پیرامك اولكى
گونى طلوع فجر ایله داخل اولور . شهرده اولان کیمسه لره
صلات اضحایی قیلمزدن مقدم ذبح ایتك جائز اولمز زیرار رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن حضرتلری ﴿من ذبح قبل
الصلوة فلیعده ذبیحته﴾ بیوره شلردر اما صلات عید واجب اولمیان
قراده وقت فجر دن صکره ذبح ایله بیلور . قربان . عید اضحانك
برنجی وایکنجی و اوچنجی گونی غروب شمسن اولجه کیلور
واندن صکره کیلمز و برنجی گونی دیگر ایکی گوندن افضل
وگیجه ده ذبح . مکر وهدر . اضحیه نك وقتى فوت اولوبده ذبح
ایله مسه اگر اضحیه گرک فقیر ویا غنینك مندوره سی یا خود
تضحیه ایچون فقیرك مشتراسی ایسه آنی حی اوله رق عیناً تصدق
لازمدر . شاید ذبح ایدوبده حمیه برابر ذبحدن نقص حاصل
اولورسه اشبو نقصانك قیمتی دخی تصدق ایجاب ایدر و لمندن اکل
ایتمز و اکل ایدرسه ما کولك قیمتی دخی تصدق ایلر و اضحیه
مذکوره مندوره ویا فقیرك مشتراسی اولیوبده غنی نك ایسه غنی
آنى گرک اشترا ایلمش اولسون گرک اولسون اول اضحیه نك
قیمتیه تصدق اقضا ایدر ﴿قدوری ودر مختار وملتقى﴾ ایکی ویا بر
گوزی گورمز و طویال اولوبده مذبحه یه قدر یورویه مز اولان و گوزی
وقولاغی ویا قویر و غنك قسم اکثری واولك ویا آرد ایاغی کیلمش
بولنان و بغایت ضعیف اولان حیوانی ذبح ایتك جائز اولمز . مقطوع اولان
قولاق و قویر و غنك نصفدن زیاده سی موجود بولنسه و خلقه بویوز سر

و یا مؤخرأ بویوزی قیریلمش و سمیز اولان اوپوز ویا بوراش
حیوانی قربان ایلک جائزدر . تضحیه ایله چك قیون و چك نك
بر یاشنی اکل ایله ایکیسنه واصل و بقرک ایکی یاشنی بتوروب اوچ
وبدنه نك بش یاشنی اکل ایله الی یاشلرینه داخل اولمش اولملری
کفایت ایدر و قیونك بر یاشندن بر قاج آی نقصان اولمسنده
بر بآس اولیوب حتی الی آبی بتوره رك یدنجی آیه گیرمش
و چنه جه گوسترشی اولورسه تضحیه جائز و بوده قویر و قلی قیونه
مخصوصدر ﴿ملتقى ودر﴾ قربان اتندن صاحبی و خانه خلقی
اکل و اغیا و فقرایه اطعام و تصدق ایلر . لکن اضحیه واجب
اولمیان فقیر . اضحیه . نیتیه بر قیون اشترا ایلوب ایام نحرده ذبح
ایتسه بر قوله آندن اکل . حلال اولیوب مندوره گی تصدق
ایتمی لازم و قول آخره گوره اکل . حلال اولدیغی تاتار خنیه دن
نقلأ رد مختارده محرردر . اگر ایام نحر دن صکره ذبح ایلسه
بالاتفاق تصدق ایدر . قربانك بعد الذبح بر مقدارینی خانه سنده
قاوورمه یا به رق حفظ ایله بعده عیالیه اکل ایلمگه رخصت شرعیه
واردر . اضحیه نك فقرایه تصدق اولنسه جق مقداری نلشدن
ناقص اولماق مستحب و تضحیه ایدن مسلم ذی عیال ایسه عیالنه
وسعت حصولیچون اضحیه سنندن غیر یلرینه تصدق ایلمامسی
مندوبدر . دریمی تصدق یا خود پوست ایدیلرک خانه ده
استعمال اولنور یا خود صایلوب بقاء کندیسيله انتفاع اولنان
برشی اشترا قلنور قربانی صاحبی گوزلجه کسمگه مقتدر اولدیغی
حاله بالذات گندی ذبح ایله مك افضلدر . مقتدر دگلسه لازمه
ذبحی بیان بر مسلمه کس دیرمك جائز و اهل کتابه ذبح ایتدیرمگه

دخی جواز وار ایسه ده مکر و هدر . اضحیه لری قارشمسندن
 ناشی ایکی مسلم یا کیشاق ایدوبده هر بری آخر ک قیونتی بنمدر دیو
 ذبح ایلسه لر استحساناً ایکسینک دخی قربانی صحیح و کافی اولوب
 اوزر لرینه ضمان لازم گلمز ﴿درر و قدوری و ملتقی﴾ بر مسلم
 دیگر بر مسلمک اضحیه سنی امری اولمق سزین ذبح ایتسه استحساناً
 جائز و غصب اولسان غنم ایله تضحیه ایله مک صحیح اولوب بعده
 صاحبیه تضمین ایجاب ایدر . اما و دیعه اولان شاقی قربان ایتک
 صحیح دگلدر زیرامغصوب بهاده ملکیت . وقت غصبده نابت اولدیغندن
 ذبح گندی ملکنده و و دیعه ده ایسه او مقوله حیوانی قربان ایلمکله
 غاصب اوله جفتندن ذبح . ملکک غیریده واقع اولمش اولور
 ﴿ملتقی و مجمع الانهر﴾

اللی کتاب و متعدد ابوابدن عبارت اولان اشو جزؤ اولک طبیعی
 بلطفه تعالی ختام بولمشدر .